

Kompendium Wesleyho teológie

Burtner, Robert W. and Chiles, Robert E., editors.

Bratislava, 2001

JW

2

Z anglického originálu **A Compend of Wesley's
Theology**, New York: Abingdon Press, 1954,
preložila Mgr. Lenka Procházková.

PREDHOVOR

JOHAN WESLEY je všeobecne známy ako vodca veľkej náboženskej obrody v osemnástom storočí, ako muž nepoľavujúcej horlivosti aj rozmanitých a nezvyčajných talentov. Táto kniha vznikla z presvedčenia, že jeho veľkosť musí byť vymeraná ešte aj na inom poli - a to teologickom. Toto tvrdenie sa vám možno zdá zvláštne, pretože už je to viac

ako jedna generácia, odkedy sa Wesleyho teológii dostalo uznania. Ale seriózne prehodnotenie jeho náboženského myslenia bolo realizované len za posledných niekoľko rokov.

Systematické usporiadanie vybratých odsekov z jeho teologických spisov môže prispievať k rastúcemu záujmu o Wesleyovu teológiu niekoľkými spôsobmi. Prvý je založený na fakte, že Wesleyho zozbierané spisy, čo je spolu viac ako tridsať zväzkov, sú vo vydaniach, ktoré sú tu použité a tiež, že niektoré z nich sa nedajú ľahko zohnať alebo sú rozobrané. Avšak, množstvo a rozmanitosť týchto rôznych publikácií formujú prevažnú časť materiálu, ktorá sa neprekonáva ľahko. Do určitej miery kompendium prekonáva tieto ťažkosti pri snahe urobiť dosiahnuteľné v jednotlivých zväzkoch niektoré z hodnotných teologických úvah z početných zväzkov a tým, že poskytuje odkazy k ďalším. V svojej podstate toto kompendium je indexom k Wesleyovmu mysleniu, lebo odvolanie ku každej pasáži robí prístupný kontext, z ktorého úvaha bola vybraná. Predmetný index je dodatočným sprievodcom, ktorý poskytuje možnosť prejsť si odkazy k materiálom v tejto knihe.

Wesley nebol systematickým teológom, akým bol napríklad Kalvin. Pri svojom rušnom živote sa sotva držal svojich štúdií doktríny dosť dlho na to, aby spracoval všetky detaily do adekvátnej systematickej formy. V tomto ohľade nie je nepodobný Luthe- rovi. Snáď najhodnotnejšími zdrojmi Wesleyovej teológie sú jeho kázne, ktoré kázal pre najobyčajnejších ľudí. Hoci sú logické a stručné a nesú doktri-

nálne analýzy do prekvapujúcich dĺžok, ich prirodzenosť vylučuje to, aby boli krátkymi teologickými pojednaniami. Toto kompendium sa snaží dostať do malého systematicky formulovaného rámca hlavnej doktríny Wesleyovho myslenia. Táto systematická formulácia, aj keď nie s výslovnými detailami, je napriek tomu všade v jeho spisoch predpokladaná. Podujat' sa na také niečo so sebou prináša niekoľko ťažkostí. Použitý materiál musí byť vo väčšine prípadov vybraný z kontextu. Toto vyžaduje akési ľubovoľné rozhodnutia o začiatkoch a ukončeníach pasáží a vedie ku eliminácii veľmi nápomocného komentára. Problémy naďalej vznikajú, čo sa týka usporiadania a rozdelenia doktrín a pomerného umiestnenia, nehovoriac o probléme získania veľmi potrebnej kontinuity. Ďalej, akýkoľvek pokus zobrať do úvahy oddelene rozdielne aspekty doktríny, núti k neprirodzenosti, čo môžeme vidieť, napríklad s ohľadom na Wesleyovu doktrínu človeka. Dúfame, že spoznaním týchto ťažkostí a istých opatrných krokov môžeme dodať Kompendiu pozitívnu hodnotu. Ak to nasleduje vo výbere a usporiadaní najlepších Wesleyových myšlienok v takej podobe, že dosiahne väčší okruh čitateľov, tak potom to dosiahlo svoj účel.

Všetky Wesleyho hlavné zobraňované spisy prežili v snahe vyprodukovať a vypracovať reprezentáciu jeho celej teológie. Vo všeobecnosti sme dosiahli šírku výberu, ktorý reprezentuje predmety, o ktorých sa uvažuje v rôznych prameňoch. V ďalšom úsilí urobiť výber reprezentatívnych druhotných prác, boli Wesleyho myšlienky preskúmané. Podľa nich sa študo-

vala osnova jeho teológie a v Kompediu sa na ňu často odkazuje. K tomu ešte materiál citovaný v týchto sekundárnych zdrojoch bol v originále skontrolovaný a preskúmaný pre prípadné použitie. Následne sa vyťažilo zobralo do úvahy a nakoniec aj vylúčilo viac materiálu ako teraz obsahuje spis.

Takmer všetky výňatky pochádzajú z úvah po Aldersgateskej skúsenosti v roku 1738. Zvláštny dôraz sa kladie tiež na doktrinálne štandardy historického Metodizmu. Wesley zostavil a vytlačil v Protokole konferencie roku 1763 (a pokračoval v dotlači) Model Skutku, ktorý sa mal nasledovať vo veciach týkajúcich sa vlastníctva a využitia Metodistických kaplniek. Medzi iným stanovil,

že správcovia spomínaného majetku dovoľia takým osobám, ktoré budú poverené na výročnej konferencii ľudí nazývaných Metodisti.. a žiadnym iným, aby mali a tešili sa zo spomínaného majetku, za účelom vyššie uvedeným: Za predpokladu, že vždy tieto osoby nekážu inú doktrínu, než ktorá je obsiahnutá v „Poznámkach o Novej Zmluve“ a štyroch zväzkoch „Kázní“ pána Wesleyho (Works: VIII, 330-31).

Nasledujúce vydanie dodatkových kázní a preusporiadanie kázní v neskorších vydaniach viedlo k neistote, čo sa týka konkrétnych kázní zmienených v Modele Skutku. Avšak táto neurčitosť bola rozriešená v prospech toho hľadiska, že tými zamýšľanými bolo štyridsaťštyri kázní v prvých štyroch zväzkoch osemzväzkového vydania Wesleyových Kázní, ktoré boli publikované v rokoch 1787-88. Tieto a sporné kázne, dokopy s históriou sporu, sú obsiahnuté v Sugdenovom vydaní Štandardných Kázní. S Poznámkami tieto formujú doktrinálne štandardy stanovené

Wesleyem a z ktoré jeho nasledovníci v *Modele Skutku* využívali. Preto, aby bolo zachované Wesleyho výslovné želanie, materiály zo „štandardov“ boli pri zostavení a usporiadaní *Kompendia* uprednostnené a zohľadnené ako normatívne .

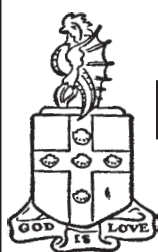
Pri usporiadavaní knihy boli kritériami jednoduchosť, čitateľnosť a zhoda s Wesleyovými vlastnými dispozíciami a túžbami. Vynaložili sme všetko úsilie na to, aby Wesley mohol hovoriť sám za seba. Kde sa vyskytli protiklady a výpustky, bolo rozhodnuté o ich ponechaní. Snažili sme sa neprekrútiť Wesleyho vnucovaním zdania presnosti a všeobecnosti, čo vôbec neexistuje. Precedent pre usporiadanie Wesleyho myšlienok v kompendiu nájdete vo *Wesleyane*, čo je kompilácia pasáží zo začiatku devätnásteho storočia, vybraných takmer bez výnimky z kázni. Dá sa veriť, že muž, ktorý urobil „výber a výťah z najvybranějších kusov *Praktickej zbožnosti*, ktoré boli publikované v anglickom jazyku „vo svojej Kresťanskej knižnici by schvaľoval tento odvážny pokus, ktorý je určený na uvedenie a stimulácii teologických ideí, ktoré on považoval za nahodnotnejšie.

Úvody kapitol naznačujú niečo o zvláštnostiach a problémoch každej kapitoly osobitne a naznačujú jej vzťah k celkovej Wesleyho teológii. Bibliografie kapitol pre každú tému odkazujú k dodatkovým materiálom Wesleyho spisov. Verše na záver kapitol, ktoré ilustrujú rozličné doktríny, sú vybrané, do takej miery ako sa len dajú vymedziť, z poetických spisov Johna, a nie Charlesa Wesleyho. Komentujúca bibliografia sekundárnych prác naznačuje ďalšie možné spôsoby bádania.

Aby sme uľahčili čítanie, rozhodli sme o doplnení, alebo vynechaní slov, prípadne fráz na začiatku pasáží, kde sú potrebné pre určitejší význam. Vo všetkých prípadoch bolo z textu odobrané číslovanie odstavcov, ale zachované v identifikačných odkazoch. Tieto odkazy sa vyskytujú v čiastočne skrátených formách. Rímske číslice naznačujú časť a arabské číslice sekciu citovanej práce. Vo vsuvkách sú zväzky a čísla strán udané pre vydania, z ktorých boli vybrané. Kázne majú „S“ pre Sugdenovu edíciu Štandardných Kázní, a „J“ pre ostatné kázne v Jacksonovom zozname. Používame vydania, ktoré sú najširšie prijímané a používané. Sú zapísané v bibliografii s poznámkou o všeobecnej podstate ich obsahu. Odkazy v celej knihe sú k týmto vydaniám. Avšak vo väčšine prípadov, daná informácia je dostatočná k lokalizácii pasáže v akomkoľvek úplnom vydaní.

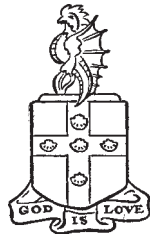
Kompendium má výhodu množstva návrhov od Wesleyových znalcov a študentov. Sme vďační Edwinovi Lewisovi, ktorý čítal rukopis a ponúkol nápomocné návrhy, a tiež Arthurovi W. Naglerovi a Albertovi C. Outlerovi. Niekoľko členov fakulty na Garrettovom Biblickom Inštitúte a na Spojenom Teologickom Seminári (New York), bolo veľmi ochotných prečítať a okomentovať rôzne časti rukopisu. Biskupi G. Bromley Oxnam, Gerald Kennedy a Hazen G. Werner dali povzbudenie počas vytvárania publikácie. Všetkým týmto sme veľmi povďační.

Ale Davidovi C. Shipleymu, viac ako komukoľvek inému, vďačí táto kniha za svoj pôvod a realitu. Jeho inšpiráciou bola táto kniha začatá a jeho

I
**NÁBOŽENSKÉ
POZNANIE
A AUTORITA**

pokračujúci záujem a poradenská pomoc ju preniesli ku kompletizácii. Sme mu nespočítateľne zadĺžení. Nakoniec, vyjadrujeme vďaku našim manželkám, Cleo a Virginii, ktoré stáli pri nás s trpezlivosťou počas tejto práce lásky.

Robert W. Burtner

Robert

E. Chiles

I. NÁBOŽENSKÉ POZNANIE A AUTORITA

BIBLIA je Wesleyho konštantným a základným zdrojom poznania a autority. Jeho krédo, „Som mužom jednej Knihy“, je manifestom všetkých jeho kázní a prác. Vo všeobecnosti Wesley je slobodný od spútania literalizmom, ako navrhujú jeho Poznámky, ešte pravidelne robí polemické výroky v jeho snahe

založiť neomylnosť biblie. Rázne popiera, že meto-
disti sa vzdali kritéria dôvodu, Wesley predpisuje pre
všetkých rovnakú mentálnu disciplínu, ktorá charak-
terizuje jeho vlastný život. Jeho rozdielna doktrína
náboženskej skúsenosti sa používa ako ďalšia testo-
vacia pôda pre náboženské myšlienky. Pozostáva
z dvoch elementov: priama vnútorná skúsenosť Božej
lásky a apel k spoločenstvu veriacich na confirmá-
ciu vedenia a doktríny. V podstate toto by sa mohlo
nazývať empirická teológia, pretože tam nie je nič
abstraktného alebo teoretického. „Písmo, dôvod a
skúsenosť“-Wesley opakovane cituje tieto tri v kon-
firmácii svojich náboženských posudkov. Dva ďalšie
zdroje náboženského poznania a autority sú nazna-
čené: Kresťanská tradícia, ktorú odráža Wesleyho
pozadie v anglikánskej cirkvi a zahŕňa spisy skorých
cirkevných otcov, ekumenické kréda a anglikánka
Kniha spoločných modlitieb a prirodzené stvorenie,
ktoré podmieňuje jeho hlboký záujem o fyzický svet.

1. BIBLIA

Úprimne, rozumný muž, nebojím sa otvorene pred-
ložiť to, čo bolo a je mojimi najvnútornejšími myšlien-
kami srdca. Myslím si, že som stvorenie dňa, ktoré
prechádza životom ako šíp vzduchom. Som duch
pochádzajúci od Boha a vracajúci sa k Bohu: len
sa vznášajúci nad obrovskou priepasťou, dovted-
y, len zopár chvíľ od teraz, keď ma viac nebude

vidieť, padnem do nemeniacej sa večnosti! Chcem vedieť jednu vec-cestu do neba, ako pristáť bezpečne pri tom šťastnom pobreží. Sám Boh sa znížil, aby učil spôsob, kôli tomuto On prišiel z neba. Napísal to do knihy. Ó, daj mi tú knihu! Za akúkoľvek cenu, daj mi Božiu knihu! Mám ju: tu je poznanie pre mňa dostačujúce. Dovoľ mi byť homo unius libri. Tu potom som, ďaleko od rušných ciest človeka. Sadnem si sám: len Boh je tu. V Jeho prítomnosti otvorím, čítam Jeho knihu, kvôli tomu, aby som našiel cestu do neba. Je nejaká pochybnosť, týkajúca sa významu toho, čo čítam? Javí sa niečo tmavé alebo popletené? Pozdvihujem svoje srdce k Otcovi Svetiel: "Pane, nie je to Tvoje slovo 'Ak ktorýkoľvek človek má nedostatok múdrosti, nech sa pýta na Boha'? Ty 'dávaš veľkoryso a nevyčítaš.' Povedal si, 'Ak ktokoľvek bude ochotný činiť Tvoju vôľu, spozná.' Som ochotný činiť, daj mi spoznať svoju vôľu." Potom som hľadal a zvažil paralelné odseky z Písma, „ porovnávajúc duchovné veci s duchovnými.“ Meditoval som o nich so všetkou pozornosťou a naliehavosťou akej je moja myseľ schopná. Ak sa objavia ešte nejaké pochybnosti, konzultujem ich s tými, ktorí sú skúsení vo veciach Božích, a potom spisy ako, súc mŕtve, už hovorili.. A čo som sa takto naučil, to učím.

Sermons: „Preface to the Sermons,” 5 (S, I, 31-32).

Čo sa týka Písma vo všeobecnosti, môžeme si všimnúť, že slovo živého Boha, ktoré usmerňovalo aj prvých patriarchov, bolo, v čase Mojžiša, odkázané

na písanie. K tomuto boli pridané v niekoľkých nasledujúcich generáciách, inšpirované spisy iných prorokov. Potom, čo Syn Boží kázal, a Duch svätý hovoril apoštolmi, apoštolmi a evanjelisti napísali.-To je to, čo teraz poznáme pod Svätým Písmom:toto je, že Božie slovo ostáva naveky:ktorého, ale nebo a zem pominú, jedna jóta alebo drobnosť nepominie. Písmo preto Starým a Novým Zákonom je najsolidnejším a najprecíóznejším systémom duchovnej pravdy. Každá časť z neho je Božou hodnotou, a všetko spolu vytvára jedno celé telo, v ktorom nie je žiadna vada, žiadna prehnanosť. Je to fontána nebeskej múdrosti, ktorú tí, ktorí sú schopní cítiť, uprednostňujú pred všetkými spismi mužov, akokoľvek múdrych alebo vzdelaných alebo svätých.

Pravé poznanie pravdy bolo sústredené v inšpirovaných pisateľoch s presnými pravidelnými sériami argumentov, presné vyjadrenie ich významu a pravá sila príslušných hnutí mysli. Reťaz argumentov v každej knihe zbežne predvedená v tabuľke, ktorá im predchádza, ktorá obsahuje aj ich zhrnutie a snáď sú použiteľnejšie ako dávať argumenty pred každú kapitolu, rozdelenie Nového zákona na kapitoly bolo vytvorené v rokoch temna, a veľmi nesprávne, často oddeľujúce veci, ktoré spolu úzko súvisia, a spájajúce tie, ktoré sú od seba veľmi vzdialené.

V jazyku Posvätných spisov, si môžeme povšimnúť najväčšiu hĺbku spolu s najväčšou jednoduchosťou.Všetka elegancia ľudského kludného správania sa,sa pred týmto rozplynula v ničotu: Boh nerozpráva ako človek ale ako Boh. Jeho myšlienky sú veľmi

hlboké:, a preto jeho slová sú nevyčerpatelne živé. A jazyk jeho zvestovateľov je tiež určitý v najvyššom stupni:, pretože slová, ktoré im boli dané,odpovedali na pocity, ktoré vznikli v ich mysli:a odtiaľ Luther hovorí, :“Duchovnosť je nič, len gramatika jazyka Svätého Ducha.”Aby sme toto úplne pochopili, musíme vidieť dôraz, ktorý leží na každom slove, sväté hnutia mysle vyjadrené popri tom a vyrovnanosť ukázaná každým pisateľom. Ale aké sú tieto malé oproti tým, na ktoré je neskôr braný špeciálny ohľad? Takto sú nádherne rozptýlené po celom Novom Zákone a sú vskutku pokračujúcim prikázáním toho, ktorý činí, alebo hovorí, alebo píše.

Notes: „Preface, „ 10-12 (v-vi).

Sú štyri veľké a mocné argumenty, ktoré nás nútia veriť, že Biblia musí byť od Boha,totíž zázraky, proctvá a dobrota doktríny a morálny charakter spisovateľa. Všetky zázraky prúdia z duchovnej moci, všetky proroctvá z božského porozumenia, dobrota doktríny z duchovnej dobroty a morálny charakter spisovateľa z duchovnej svätosti.

Také Kresťanstvo je vystavané na štyroch veľkých pilieroch, totiž sila, porozumenie, dobrota a Božia svätosť. Duchovná sila je zdrojom všetkých zázrakov, duchovné porozumenie všetkých prorociev, duchovná dobrota dobroty doktríny a duchovná svätosť morálneho charakteru spisovateľa.

Prosím o povolenie navrhnúť krátky, jasný a silný argument, aby sa dokázala duchovná inšpirácia

svätého Písma.

Biblia musí byť vynálezom buď dobrých ľudí, alebo anjelov, zlých ľudí, alebo diablov, alebo Boha.

1. Nemôže byť vynálezom dobrých ľudí alebo anjelov, pretože oni by ani neurobili ani nemohli urobiť knihu a klamať po celý čas, čo ju písali, hovoriac, „Tak povedal Pán,“ keď to bol ich vlastný vynález.

2. Nemohol to byť vynález zlých ľudí alebo diablov, pretože oni by neurobili knihu, ktorá prikazuje všetky povinnosti, zakazuje hriech a odsudzuje ich duše naveky do pekla.

3. Preto som dospel k tomu záveru, že Biblia musí byť daná duchovnou inšpiráciou.

Works: „A Clear and Concise Demonstration of the Divine Inspiration of the Holy Scriptures“ (XI, 478-79)

Všeobecným pravidlom interpretácie Písma je toto: musí sa brať literárny zmysel každého textu, ak neodporuje inému textu, ale v tomto prípade musí byť daný text interpretovaný tými, ktorí rozprávajú jednoduchšie. Ak niekto vo vás prebudí túžbu kráčať rýchlejšie ako vám vaša sila dovoľuje, nemáte povolenie od Boha poddať sa jej. Ak vo vás niekto prebudí túžbu ísť ďalej, keď už ste unavení, musíte v ňom prebudiť túžbu, aby vám dovolil riadiť alebo ísť s vami pešo.

Letters: “ To Samuel Furly “ (III, 129).

Mojím základom je Biblia, Áno, ja som bigot Biblie. Nasledujem ju vo všetkých veciach, malých aj veľkých.

Journal: Thur. 5 June 1766 (V, 169).

Vo veciach náboženstva neberiem ohľad na žiadne spisy, okrem inšpirovaných. Tauler, Behmen a celá armáda Mystických autorov sú pre mňa ničím pri apoštolovi Pavlovi. V každom bode apelujem na „zákon a svedectvo,“ a oceňujem len túto autoritu.

V čase, keď som bol vo veľkom nebezpečenstve toho, že som túto autoritu dostatočne neoceňoval, urobil si to dôležité pozorovanie: Vidím, kde je tvoja chyba. Mal by si filozofické náboženstvo, ale tam nemôže byť niečo také. Náboženstvo je tá najobyčajnejšia, najjednoduchšia vec na svete. Je to len: - Milujeme Ho pretože On nás skôr miloval. Ak k náboženstvu pripojíš filozofiu, len ho tým pokaziš.“ Toto som už nikdy nezabudol, a dokiaľ budem dôverovať Bohu, nikdy nezabudnem.

Lettas: „ To the Reverand Mr.Law“ (III, 332).

Kresťanské pravidlá toho, čo je správne a čo zlé sú v Slove Božom, v spisoch Starého a Nového Zákona, vo všetkom, čo napísali proroci a „ starí svätí muži, keď boli pohnutí Duchom Svätým“, vo všetkom v Písme, ktoré bolo „dané inšpiráciou od Boha“, a ktoré v skutku je „dostačujúce pre doktrínu,“ a ktoré učí celú vôľu Božiu, „vytýka“ všetko, čo je proti tomu

a je tu na „opravenie“ chýb a na „inštruovanie“ alebo trénovanie nás „k spravodlivosti“. (2 Tim iii. 16).

Toto je svetlom Kresťanovej nohe a svetlom všetkých jeho ciest. Toto sám dostáva ako pravidlá dobrého a zlého, pre čokoľvek, čo je skutočne dobré alebo zlé. Neváži si nič dobré okrem toho, čo je tu obsiahnuté, priamo alebo jednoducho vyplývajúce, nepovažuje za zlé nič, okrem toho, čo je tu zakázané, buď priamo nazvané, alebo nepopierateľne vyplývajúce. Čokoľvek, čo Písmo ani nezakazuje ani nepridáva, buď priamo alebo jednoducho vyplývajúce, verí, že má zanedbateľnú podstatu. Aby bolo samo o sebe ani dobré ani zlé, vytvára celé pravidlá, ktoré jeho svedomie má nasledovať vo všetkých veciach.

Sermons: „The Witness of Our Own Spirit,” 6(S,I, 225-26).

Celé Písmo je inšpirované Bohom-Duch Boží nie raz inšpiroval tých, ktorí ho písali, ale stále inšpiruje a nadprirodzene asistuje tým, ktorí to čítajú s naliehavou modlitbou. Odtiaľ je to také osožné pre doktrínu, na inštruovanie nevedomých, na výtku alebo presvedčenie tých, ktorí sa mýlia alebo sú v hriechu, na opravenie alebo pozmenenie toho, čo je chybné a na inštruovanie alebo vytrénovanie detí Božích vo všetkej spravodlivosti.

Notes: II Timothy 3:16

Toto je spôsob ako rozumieť veciam Božím: „Me-

dituj o nich dňom i nocou", tak dosiahneš najlepšie poznanie, dokonca „poznať jedinú pravdu Boha a Ježiša Krista, ktorého poslal. A toto poznanie ťa povedie k tomu, aby si „Ho miloval, lebo On nás miloval skôr“, áno, „milovať Pána svojho Boha celým svojím srdcom, celou svojou dušou a celou svojou myslou a celou svojou silou.“ Nebude tam potom všetko, „že myseľ vo vás, ktorá tiež bola v Ježišovi Kristovi“? A následkom toho, s radosťou zažiješ všetky sväté pukušenia opísané v tejto knihe, budeš podobne zvonku „svätý ako On, ktorý ťa nazýva svätým vo všetkých spôsoboch konverzácie.“

Ak túžiš čítať Písmo takým spôsobom, aby si čo najefektívnejšie dosiahol tento cieľ, bolo by vhodné, (1) Určiť si krátky čas na tento účel, ak môžeš, každé ráno a každý večer? (2) Vždy, keď máš voľno si prečítať kapitolu zo Starého a kapitolu z Nového Zákona, ak toto nemôžeš robiť, zobráť si len jednu kapitolu alebo časť z nej? (3) Čítať toto pozorne, aby si spoznal celú vôľu Božiu a dospel k rozhodnutiu činiť ju? Na to aby si spoznal vôľu Božiu, by si mal (4) Mať rovnaký pohľad na analógiu viery, spojitosť a harmóniu, ktorá je medzi tými dvomi veľkými fundamentálnymi doktrínami, dedičný hriech, ospravedlnenie z viery, znovuzrodenie, vnútorné a vonkajšie posvätenie, (5) Vážna a úprimná modlitba má byť vždy použitá pred tým, ako konzultujeme Božie orákulá, videnie „Písmu môže byť rozumené len skrze toho istého ducha, ktorým bolo dané.“ Naše čítanie musí byť podobne zakončené modlitbou, aby to, čo sme čítali mohlo byť zapísané do našich srdc, (6) Mohlo by byť tiež užitočné, počas čítania robiť pre-

stávky a preskúšať sa tým, čo sme čítali oboje s ohľadom na naše srdcia a životy. Toto nás vybaví chválou, kde zistíme, že Boh nás uschopnil prispôbiť sa jeho požehnanej vôli a vybaví nás pokorou a modlitbou, kde sme si boli vedomí pádu. A akékoľvek svetlo potom dostaneš by malo byť použité čo najlepšie a to hneď. Bezodkladne. Čokoľvek opustiš, začni to uvádzať do platnosti hneď ako môžeš. Takto zistíš, že toto slovo je skutočne mocné nad prítomnosťou a večným spasením.

Works: „Preface to Explanatoy Note upon tha Old Testament,“ 17-18 (XIV, 267-68).

2. ZJAVENIE A ROZUM

Ako duchovná informácia alebo zjavenie, príčina, ktorej spoznanie smeruje k Svätosti, už je presvedčujúca, že presahuje celú ľudskú podstatu. Jedinou vecou o ktorej je tu potrebné presvedčiť, je,

že zjavenie je duchovné, alebo že písmo je z duchovnej autority. Podľa tohoto, by sme mohli pozorovať,

Po prvé, že ako Boh urobil človeka bezprostredným nástrojom všetkých tých zjavení, tak evanjelická viera musí byť čiastočne založená na ľudskom svedectve. Ľuďmi bol napísaný Starý aj Nový Zákon, a ak ich považujeme za abstraktných z duchovnej autority, musí im byť dovolená rovnaká vierohodnosť, najmenej so všetkými ostatnými starodávnymi

spismi. Ak by sme mali predpokladať, že sú založené na samotných svedectvách ľudí, teraz by naše poznanie o nich bolo najmenej na rovnakom podklade, s tými ktoré boli založené na nejakej svetskej histórii. Teraz, ak k tomuto ľudskému pridáme také duchovné svedectvo, o ktoré sa nemôže uchádzať žiadny iný spis na svete, ako zázrak Krista a jeho apoštolov: zhodné doplnenie všetkých prorociev, od začiatku sveta, v ňom samom, písma, ktoré sú jedinou knihou na svete, ktorá nám dáva výpočet celých sérií Božích prepáčení človeku, od stvorenia počas štyroch tisíc rokov, veľké vyzdvihnutie prirodzeného náboženstva, viditeľné v každej jeho čiastočke a nakoniec, milostivá starostlivosť jasne preukázaná v každom veku na doručenie niekoľkých kníh, napísaných v takých veľkých rozmedziach času, a všetky od nás, ich existencia v tento deň bez akejkoľvek materiálnej chyby, z nekonečne dlhých čítaní, ktoré boli starostlivo zozbierané, nemôžu vytvoriť jeden rozdiel v ktoromkoľvek fundamentálnom bode viery alebo praktiky“ ak tieto veci, ktoré hovorím sú celkom zvažované, dávajú písmu takú istotu akú nemôže mať jediný ľudský spis a sú najväčším dôkazom pre pravdu tých, ktoré sú schopné dostávania s pokračujúcim, denným opakovaním zázrakov. Môžeme si všimnúť,

Po druhé, že tak ako Boh urobil človeka bezprostredným nástrojom jeho zjavenia, tak sa znížil, aby urobil použitie ľudskej reči, tak isto ako našich prirodzených myšlienok a koncepcií, na jasnú a jednoduchú reprezentáciu nadprirodzených vecí a ináč nepochopiteľných....

Nič preto nie je absurdnejšie ako nechuf neveriacich voči kresťanským mystériám, ako k nepochopiteľným, odvtedy kresťanstvo nevyžaduje náš súhlas pre nič, len čo je jasné a pochopiteľné v každom ohľade. Nech každý človek má najskôr úplné presvedčenie pravdy v každom ohľade evanjelia, pokiaľ je to jednoduché a pochopiteľné a nech verí pokiaľ rozumie. Nech pevne verí, že je len jeden Boh, predmet každej duchovnej chvály za čokoľvek, a rozmyšľaj a rozprávaj o ňom pod jednoduchým, písomným rozlišovaním Otca, Syna a Ducha Svätého, zanechávajúc nepochopiteľný základ tej jednoty a rozdelenia veľkému Autorovi našej viery. Nech verí, že Kristus je jednorodný Syn Boží v zreteľnej dôležitosti týchto slov a nech zanechá ten spôsob nepredstaviteľnej generácie vierohodnosti Boha. Nech verí, že Kristus urobil za nás zadosťučinenie Bohu, tak ako jeden človek pyká za druhého pred treťou osobou, a zanechaj nepochopiteľnú časť duchovnej operácie pre predmet budúcej chvály a rozjímania. Nech ľudia, hovorím, veria pokiaľ tak jasne rozumejú bez toho, aby sa zmiatli alebo zmiatli iných tým, čo je nepochopiteľné, a potom nech naplnia celý zmysel Boha vo všetkých jeho zjaveniach.

A Compendium of Natural Philosophy (II, 447-49).

Syn Boží začína svoju prácu v človeku uschopnením nás veriť v neho. On otvára aj osvetľuje naše oči porozumenia. Z temnoty rozkáže svetlu, aby svietilo a zoberie závoj, ktorým „Pán tohto sveta“ pokrýl

naše srdcia. A my potom vidíme nie reťazou rozumu, ale istou intuíciou, priamym pohľadom, že „Boh v Kristovi zmieril svet s ním, nie predkladaním im ich predošlých prestúpení“, nepredkladá ich ani mne.

Kázne: "The End of Christ's Coming," III, 1 (J, VI, 274-75)

Vidíme, keď Boh otvára naše oči, že predtým sme boli bez Boha, alebo radšej Ateisti v svete. Nemali sme prirodzene žiadne poznanie o Bohu, žiadnu známosť o Ňom. Je pravda, že pokiaľ sme prišli k použitiu rozumu, naučili sme sa „neviditeľné veci o Bohu, dokonca o jeho večnej moci a Božskej prirodzenosti, z vecí, ktoré činí.“ Z vecí, ktoré sú viditeľné usudzujeme existenciu večnej, mocnej bytosti, ktorá nie je viditeľná. Ale stále, hoci sme spoznali, že je, nemáme známosť s Ním. Ako vieme nie je žiaden Čínsky cisár, ktorého by sme poznali, tak vieme, že bol Kráľ celej zeme, hoci ho ešte nepoznáme. Vskutku by sme ani nemohli pri všetkých našich prírodných fakultách. Žiadnou z týchto nemôžeme dosiahnuť poznanie Boha. Ani vnímať Ho nemôžeme viac naším prírodným poznaním, ako Ho môžeme vidieť našimi očami. Lebo „nikto nepozná Otca, ale Syna a ku ktorému sa Syn zjaví. A nikto nespozná Syna, ale Otca a on ktorému ho Otec zjavil.“

Sermons: „The Original Sin, „II, 3 (S, II, 216).

Čím viacej sa rozprávam s týmito ľuďmi, tým viacej som prekvapený. Že Boh učinil obrovskú prácu

medzi nimi je manifest; a stále hlavní z nich, veriaci a neveriaci, nie sú schopní dať rozumný výpočet najzákladnejších princípov náboženstva. Je jasné, že Boh začína svoju prácu v srdci, potom „inšpirovaným z Výsosti dáva porozumenie.“

Journal: „Mon 22 May 1749“ (III, 401).

Pokračujte: „Je to fundamentálny princíp v Metodistickej škole, že všetci, ktorí do nej prichádzajú sa musia vzdať svojho rozumu.“ Pane, si hore? Iba ak by si rozprával v spánku, by si mohol preniesť takú očividnú nepravdu? Je fundamentálnym princípom u nás, že vzdať sa rozumu je vzdať sa náboženstva, že náboženstvo a rozum idú ruka v ruke a že celé iracionálne náboženstvo je zlé náboženstvo.

Lettes: „To Dr. Rutherford“ (V, 364).

Túžba poznania je univerzálnym princípom človeka, uložená v jeho najvnútornejšej podstate. To nie je premenlivé, ale stále v každom rozumovom stvorení, iba ak by bolo podporované nejakou silnejšou túžbou. A je nenásytné. „Oko nie je pokojné s vide- ním, ani ucho s počutím“, ani myseľ s akýmkoľvek stupňom poznania, ktoré do nej môže byť uložené. A to je plánované v každej ľudskej bytosti na výbor- né účely. To je určené k tomu, aby sa zabránilo upokojeniu sa s odpočinkom v čomkoľvek tu dole, pozdvihnúť naše myslenie k vyšším a vyšším objek- tom, viac a viac oceneným našou úctou, až dokiaľ

nedospejeme k zdroju všetkého poznania a znamenitosti, vševědúcemu a premocnému Stvoriteľovi.

Ale hoci naša túžba po poznaní nemá hranice, naše poznanie samo osebe má. Je to vskutku veľmi úzka hranica, oveľa užšia ako si bežný človek predstaví, alebo si učení muži pripustia: Silné naznačenie, (pretože veľký Stvoriteľ nerobí nič nadarmo,) že bude nejaký budúci stav bytia, v ktorom tá teraz nenásytná túžba bude naplnená a nebude tam taká obrovská vzdialenosť medzi chuťou a jej predmetom.

Prítomné poznanie človeka je jednoznačne adaptované do jeho prítomných túžob. Je potrebné varovať nás a zachovať nás od väčšiny zla, ktorému sme teraz vystavení a zadovážiť nám čokoľvek je potrebné v tomto našom detskom stave existencie. Vieme dosť o prírode a rozumných kvalitách vecí, ktoré sú okolo nás, pokiaľ sú prospešné pre zdravie a silu nášho tela, vieme ako si zadovážiť a pripraviť jedlo, vieme, čo je vhodné na to, aby nás to pokrýlo, vieme ako si stavať domy a zariadiť si ich všetkým potrebným a vhodným, vieme práve toľko, čo prispieva k tomu, aby sa nám v tomto svete žilo pohodlne: Ale o nespočítateľných veciach nad nami, pod nami a okolo nás, vieme len o trochu viac ako to, že existujú. v tejto našej hlbokkej nevedomosti môžeme vidieť dobro tak isto ako Božiu múdrosť tým, že zmenšil svoje poznanie na každej strane preto, aby „skryl pred človekom pýchu.“

Preto je, že vo svojej úplnej prirodzenosti, najmúdrejší z ľudí „vedia“, ale „čiastočne.“ A akú prekva-

pujúco malú čiastočku vedia o Stvoriteľovi a o jeho diele! Toto je veľmi potrebná, ale aj nepríjemná téma, lebo „múdrose bude človeku nanič.“ Zastavme sa nad tým na chvíľku. A nech Boh múdrosti a lásky otvorí naše oči, aby sme rozoznali našu vlastnú nevedomosť!

Sermons: „The Imperfection of Human Knowledge,“ Introduction, 1-4 (J, VI,) 337-38).

Nech rozum robí všetko to, čo môže: Zamestnajte ho dokiaľ to ide. Ale zároveň, rozoznajte, že je naprosto neschopný dávať buď vieru, alebo nádej, alebo lásku a je následného produkovania skutočnej vitality, alebo hmotného šťastia. Toto očakávaj z vyššieho zdroja, dokonca od Otca všetkých duchov a všetkých tiel. Hľadaj a nájdeš ich, nie ako svoj vlastný výdobytok, ale ako dar Boží. Pozdvihujte svoje srdcia k nemu, ktorý „dáva všetkým štedro a neberie.“ On sám môže dať tú vieru, ktorá je „potvrdením“ a presvedčením „o veciach neviditeľných.“ On sám ťa môže „splodiť k nádeji života“ o večnom dedičstve v nebi, On sám môže „rozoslať svoju lásku medzi ľuďmi v tvojom srdci Svätým Duchom, ktorý to bol daný.“

Sermons: „The Case of Reason Impartially Considered,“ II, 10 (J, VI, 360).

Nie je to rozum (daný Svätým Duchom), ktorý nás uschopňuje rozumieť, čo Sväté Písmo hlása o bytí pripisuje Bohu?—čo sa týka jeho večnosti a nezme-

rateľnosti, jeho moci, múdrosti a svätosti? To má príčinu, že Boh nás uschoptil v určitej miere pochopiť jeho metódy jednaní s deťmi človeka, podstatu jeho rôznych rozdelení starej a novej zmluvy, zákona a evanjelia. Preto rozumieme (jeho Duch otvára a osvecuje naše oči porozumenia), čo je to tá ľútosť, nie ľutovať, čo je to tá viera, ktorou sme zachránení, čo je základ a podmienka ospravedlnenia, čo je toho okamžitým a čo nasledujúcim ovocím. Rozumom sme zistili, čo je to znovuzrodenie, bez ktorého nemôžeme vstúpiť do nebeského kráľovstva a čo je posvätenie, bez ktorého nikto neuvidí Pána. Použitím rozumu poznávame, čo sú pokušenia, ktoré zahŕňa vnútorná svätosť a čo je to byť svätý zvonku, -svätý vo všetkých spôsoboch konverzácie: Inými slovami, čo je myseľ, ktorá bola v Kristu a čo je to kráčať ako kráčali kresťania.

Sermons: „The Case of Reason Impatially Considered,“ 1, 6 (J.VI, 354- 55).

3. NÁBOŽENSKÁ SKÚSENOŠŤ

Ako sa to prejavuje, že milujeme Boha a nášho blížneho a že zachováваме Jeho prikázania? Všimnite si, že význam otázky je ako sa to prejavuje nám, nie druhým? Opýtal by som sa ho potom, či zmysel tejto otázky, Ako sa ti javí, že si živý a že nie si v ťažkostiach ani bolesti? Nie si si toho hneď vedomý? A tak isto si budeš hneď vedomý, či tvoja duša je živá pre Boha, ak si zachránený od bolesti pyšnej

zloby a máš ľahkosť mierneho a tichého ducha. Tak isto to znamená, že nemôžeš len vnímať, ak miluješ, tešíš sa a kocháš sa v Bohu. Tak isto musíš byť hneď uistený, ak miluješ svojho blížneho ako seba samého, ak máš náklonnosť ku všetkému ľudstvu a si plný nežnosti a aj o dlhom utrpení. A s ohľadom na vonkajšie znamenia detí Božích, čo je podľa Svätého Pavla dodržiavanie Jeho prikázaní, nepochybne vieš vo svojej vlastnej hrudi, či ti to milosťou Božou patrí. Tvoje svedomie ťa denno denne informuje, či neberieš meno Božie na svoje pery bez vážnosti a rozmyslenia, s hlbokou úctou božou bázňou, ak pamätáš na deň soboty a zachovávaš ho svätým, ak si ctíš matku svoju a otca svojho, ak robíš všetkým tak, ako by si chcel, aby oni robili tebe, ak držíš svoje telo v svätosti a úcte, a ak ješ, či piješ, robíš to s rozvahou a všetko na slávu Božiu.

Teraz toto je jasné svedectvo nášho ducha, dokonca svedectvo nášho vlastného svedomia, ktoré nám Boh dal, aby sme boli svätého srdca a svätý vo vonkajšej konverzácii. To je vedomie toho, že sme prijali v Duchu a s Duchom prijatia za vlastné pokúšenia spomínané v Slove Božom, ktoré patria Ním prijatým deťom, dokonca srdce milujúce Boha a všetko ľudstvo, visiac s detskou dôverou na Bohu našom Otcovi, netúžiac po ničom inom, len po Ňom, uvrhnúť všetky naše starosti na Neho a objímať každé dieťa človeka s naozajstným a starostlivým pohnutím ducha, /tak isto byť pripravený položiť náš život za bratov tak, ako Kristus položil svoj život za nás,-/ vedomie, že sme vnútorne formovaní Duchom Božím k obrazu Jeho Syna a že pred Ním

kráčame v spravodlivoti, milosti a pravde, robiac veci, ktoré sú potešením Jeho zraku.

Ale čo je to svedectvo Božieho Ducha, ktoré je s týmto spojené? Ako On „prináša svedectvo nášmu duchu, že sme deťmi Božími“? Je ťažké nájsť slová v ľudskej reči na vyjadrenie „hlbokých Božích vecí.“ Skutočne neexistujú také slová, ktoré by vyjadrili, čo deti Božie prežívajú. Ale snáď môžeme le snáď môžeme povedať (túžiac so všetkými, ktorí sú Bohom učení, opraviť, zjemniť, alebo zosilniť ten výraz), že svedectvo Ducha je vo vnútornom pociťte, v duši, ktorým Duch Svätý priamo svedčí môjmu duchu, že som dieťa Božie, že Ježiš Kristus ma miloval a dal seba za mňa a všetky moje hriechy sú vyhladené a ja, dokonca, ja som zmierený s Bohom.

Semons: „ The Witness of the Spirit:I,” I, 5-7 (S, I 206-8).

Čo kresťanstvo (považované za doktrínu) slúbilo, je dokázané v mojej duši. A kresťanstvo, považované za vnútorný princíp, je zhrnutie všetkých tých zaslúbení. Je to posvätenie a šťastie, obraz Boha vyjadrený v stvorenom duchovi, fontána mieru a lásky, ktorá tryská k večnému životu.

A toto ja považujem za najsilnejší dôkaz pravdy kresťanstva. Nepodceňujem dôkaz tradície. Nech aj tá má svoje miesto a prislúchajúcu úctu. Je vysoko poučná vo svojom druhu a stupni. Ale stále ju nemôžem dať týmto na ten istý stupeň.

Všeobecne sa predpokladá, že tradícia je osla-

bená dĺžkou času, keď musí prejsť mnohými rukami v neustálom pokračovaní rokov. Ale žiadna dĺžka času nemôže ovplyvniť silu tohto vnútorného dôkazu. Je rovnako silný, rovnako nový, aj počas doby tisícšesťdesiat rokov. Prechádza, tak ako už dokonca od počiatku, priamo od Boha do veriacej duše. Myslíš, že čas niekedy vysuší tento prameň? Ó, nie. Nikdy nebude prerušený.

Letters: "To Dr. Conyers Middleton" (II, 383-84).

Keď Peter Böhler, ktorého pre mňa Boh pripravil hneď ako som prišiel do Londýna, potvrdil pravú vieru v Krista (ktorý je len jeden), ktorá má dve ovocia nerozlučne ju sprevádzajúce, „víťazstvo nad hriechom a stály pokoj z vedomia odpustenia,“ bol som úplne prekvapený a pozeral som sa na to ako na nové evanjelium.... Okrem toho som dobre videl, že nikto iný v základných veciach nemôže mať také vedomie odpustenia a pri tom to necítiť. Ale ja som to necítil. Ak bez tohto nie je viera, všetky moje nároky na vieru v momente odpadli.

Keď som stretol Petra Böhlera znovu, súhlasil porozprávať sa na túto tému po ktorej som túžil, menovite, Písmo a skúsenosť. Najprv som konzultoval Písmo. Ale keď som dal nabok všetok lesk človeka a jednoducho zvažil slová Božie, porovnávajúc ich, snažiac sa ilustrovať nejasnosti jednoduchšími pasážami, zistil som, že všetky sú proti mne a bol som nútený ustúpiť od svojej poslednej opory, „že skúsenosť by nikdy nesúhlasila s písomnou interpretáciou tamtých písem. Ani som preto nemohol

dovoliť, aby to bola pravda, dokiaľ som nenašiel nejaké živé svedectvá toho.“ Odpovedal, že mi také môže hocikedy ukázať, ak po tom túžim, nasledujúci deň. A podľa toho, nasledujúci deň prišiel s tromi ďalšími, ktorých testoval o ich vlastnej osobnej skúsenosti, ktorá v naozajstnej živej viere v Krista je neodlúčiteľnou od vedomia odpustenia všetkého minulého a sloboda od všetkých prítomných hriechov. Všetci jednomyselne dodali, že táto viera bola darom, slobodným darom od Boha, že On by ju iste uložil na každú dušu, ktorá ju úprimne a vytrvalo hľadá.

Journal: „May 24, 1738,“ 11-12 (I, 471-72).

Na svojej ceste do Lutonu som čítal Esej o Pašiách od pána Hutchesona. On je nádherný spisovateľ, ale jeho schéma nemôže stáť, iba ak by Biblia padla. Obidvoje poznám z Písma, príčinu aj skúsenosť, že jeho obraz človeka nie je vykreslený zo života. Nie je pravda, že žiadny človek nie je schopný zlomyseľnosti, alebo radosti z bolesti, oveľa menej, že každý človek je cnostný a zostáva taký tak dlho ako dlho žije, ani Písmo nedovoľuje, že akákoľvek činnosť je dobrá, ktorá je robená bez zámeru potešiť Boha.

Journal: „Thur. 17 Dec 1772“ (V, 492).

Ale bol niekto, kto odpadol od posväcujúcej milosti navrátený do požehnania, ktoré trafil?“ Toto je tiež bod skúsenosti a my sme mali možnosť opakovania našich pozorovaní počas nemalého počtu rokov a z jedného konca kráľovstva do druhého.

Sermons: „A call to Backsliders,” V, 6 (J, VI, 525).

Ale je isté, že nemôžem dôverovať žiadnemu zo svojich zmyslov, ak som len stroj. Preto mám svedectvo všetkých svojich vonkajších aj vnútorných zmyslov, že som slobodný agent. Ak im preto v tomto nemôžem dôverovať, nemôžem im dôverovať v ničom. Nehovor mi, že v svete je slnko, mesiac a hviezdy, alebo, že tam je človek, šelmy, alebo vtáky. Nemôžem veriť ničomu z toho, ak nemôžem veriť tomu, čo cítim v sebe, menovite, že to závisí odo mňa a žiadneho iného stvorenia, či teraz otvorím, alebo zatvorím svoje oči, pohnem svojou hlavou vyššie a vyššie, alebo vystriem svoju ruku, či nohu. Ak som vedený k tomu, aby som robil toto všetko, priečiace sa s celými mojimi vnútornými a vonkajšími zmyslami, nemôžem veriť ničomu inému, ale musím sa určite potopiť do všeobecného skepticizmu.

Works : „Thoughts upon Necessity,” IV, 3 (X, 471-72).

Ako má toto zistiť triezvy kresťan? Spoznať, čo je vôľa Božia? Nie čakáním na nadprirodzené sny, nie čakáním, že Boh to zjaví vo vízii, nie hľadaním nejakého pocitu alebo náhleho impulsu, ktorý mu príde na myseľ: nie, ale konzultovaním výrokov Božích. „Zákon a svedectvo!“ Toto je všeobecná metóda poznania, čo je „svätá a prijateľná vôľa Božia.“...

Predpokladajte, napríklad, že bolo navrhnuté

rozumnému mužovi oženiť sa, alebo ísť do nového obchodu: na to, aby zistil, či je to vôľa Božia, súc uistený, „ Je to vôľa Božia, čo sa mňa týka, že mám byť tak svätý a robiť toľko dobrých vecí, koľko môžem,“ musí sa len pýtať, „ V ktorom z týchto stavov môžem byť najsvätejší a urobiť najviac dobrého?“ toto musí byť rozhodnuté čiastočne príčinou a čiastočne skúsenosťou. Skúsenosť mu hovorí, aké výhody má v prítomnom stave, buď pre bytie, alebo pre robenie dobra, a príčina má ukázať, čo určite, alebo snáď bude mať v stave mu navrhnutom. Porovnaním musí posúdiť, ktorá z týchto dvoch ciest môže najlepšie prispieť jeho bytiu a robeniu dobra: a pokiaľ to vie, tak si môže byť istý, čo je vôľa Božia.

Sermons: "The Nature of Enthusiasm," 22,24 (S, II, 96,98).

4. KRESŤANSKÁ TRADÍCIA

Tradičný dôkaz má veľmi komplikovanú podstatu, zahŕňa veľa a veľmi rozličných ohľadov, že len ľudia silného a jasného porozumenia môžu byť vnímavý k jej plnej sile. Na druhej strane, aké je to jednoduché a aké vyrovnané najnižšej kapacite! Nie je toto súčet- "Jednu vec viem, bol som slepý, ale teraz vidím"? Taký jasný argument, že roľník, žena aj dieťa môžu cítiť jeho silu.

Tradičný dôkaz Kresťanstva stojí, ako aj stál mimo, a preto hoci hovorí hlasno a jasne, stále robí menej

živý dojem. Líči nám to, čo sa robilo veľmi dávno, vo veľkých časových, ale aj miestnych odstupoch. Kde je ten vnútorný dôkaz prítomný u všetkých ľudí vo všetkých časoch a na všetkých miestach. Si to takmer ty, je to v твоjich ústach a v tvojom srdci, ak veríš v Pána Ježiša Krista .” Toto,” potom, „je ten záznam,” toto je dôkaz, dôrazne nazývaný, „že Boh nám dal večný život, a tento život je v Jeho Synovi.”

Ak by potom bolo možné (čo myslím, že nie je) zatriasť tradičným dôkazom Kresťanstva, stále on, ktorý má večný dôkaz (a každý skutočný veriaci má svedectvo, alebo dôkaz v ňom) bude stáť pevne a neotrasene. Stále by on mohol povedať tým, ktorí bili za vonkajší dôkaz, „Bite na korisť Anaxagóra.” Ale už nemôžete ublížiť môjmu dôkazu Kresťanstva, potom by tyran mohol ublížiť duchu múdreho muža.

Niekedy som skoro inklinoval k viere, Božia múdrosť v neskorších rokoch zakázala vonkajší dôkaz Kresťanstva, aby viac alebo menej nezavadzal a nezatarasoval konečnému dôsledku, že ľudia (najmä uvažujúci) si spolu nemôžu oddýchnuť, ale aby boli nútení pozeráť sa do seba a dbať o svetlo svietiace v ich srdciach.

Ba, zdá sa (ak nám môže byť dovolené pchať nos tak ďaleko do príčin duchovného rozdelenia), že najmä v tomto veku, Boh trpí všetky druhy námietok, aby bol pozdvihnutý proti tradičnému dôkazu Kresťanstva, aby muži pochopenia tak neochotní vzdáť sa ho, ešte v tom istom čase obhajovali tento dôkaz, nemohli ustať v celej sile ich vecí, ale hľadali hlbšiu a pevnejšiu podporu.

Bez tohto nemôžem nič, len pochybovať, či môžem dlho udržať svoju vec ,či ak nepočúvajú hlasné volanie Božie a venujú

oveľa viac námahy ako až doposiaľ venovali na tento vnútorný dôkaz Kresťanstva, nebudú jeden za druhým vzdávať navonok, a (v srdci aspoň) pôjdu za tými, s ktorými teraz zápasia, tak za jedno alebo dve storočia budú ľudia v Anglicku rozdelení na skutočných Deistov a skutočných Kresťanov.

A ja som si vedomý toho, že to nebude žiadna strata, ale skôr výhoda kresťanskej veci, a snáď to bude najvydarenejší, áno jediný efektívny spôsob, ako priviesť všetkých rozumných Deistov ku Kresťanstvu....

Clemens Romanus, Ignatius, Polycarp, Justin Martyr, Irenaeus, Origen, Clemens Alexandrinus, Cyprian, ku ktorým by som pridal Macaria a Efraima Syrusa.

Pripúšťam, že niektorí z týchto nemali silný prirodzený zmysel, že niektorí z nich mali veľa učenia a žiadnu podporu, v ktorej má naša doba potešenie, v niektorých ohľadoch nad všetkým tým, čo bolo predtým.

O tom nepochybujem, ale bude v bolestiach čítania ich spisov kvôli tomu chudobnému účelu, nájde veľa chýb, veľa slabých stránok a veľa zlých uzáverov.

A stále si ich neobyčajne ctím, taktiež ich spisy a ctím si ich veľmi vysoko v láske. Mám k nim úctu, pretože boli Kresťania, taký Kresťania ako sú vyššie

opísaní. A ctím si ich spisy, pretože opisujú pravdu, pravé Kresťanstvo a usmerňujú nás na silnejší dôkaz doktríny.

Vskutku v adresovaní pohania tých časov zmiešali iné argumenty, najmä tie, vybrané z početných zázrakov, ktoré boli potom prednesené v cirkvi, ktoré potrebovali len na otvorenie svojich očí videnie dennej práce v tvári slnka.

Ale stále nerozoznajú toto: "Čo zasľubuje Písmo, z toho sa teším. Podťte a vidťte čo tu Kresťanstvo urobilo a spoznajte, že je to z Boha."

Vážim si týchto starodávnych Kresťanov (so všetkými ich pádmi) tým viac, pretože teraz vidím tak málo Kresťanov, pretože v spisoch neskorších časov sa dočítam a dopočujem tak málo o naozajstnom Kresťanstve, a pretože väčšina moderných Kresťanov (takzvaných) nespokojných s tým, že sú úplne nevedomí, majú o tom hlboké predsudky, volajú to „entuziazmus“ a ja neviem čo.

Letters: "To Dr. Conyers Middleton" (II, 384-85, 387-88).

Nielen že (otcovia) sa nepomýlili vo svojej interpretácii Kristovho evanjelia, ale že vo všetkých potrebných častiach boli napomínaní Duchom Svätým, kde si treba byť vedomí chyby. Následne sa máme pozrieť na ich spisy, ak sa nezrovnávajú s autoritou Svätých Písem, (pretože autori neboli ani volaní mimoriadnym spôsobom, aby ich napísali, ani vybavení z veľkej časti požehnaným Ducho-

m), stále ocenení väčším rešpektom, ako ktorékoľvek správanie, ktoré bolo dovtedy urobené; akokoľvek ľudia potom napísali s väčším umením a väčšou zásobou ľudského učenia, aké nájdeme nie len v nasledujúcich kúskoch, ale dokonca v Novom zákone samom.

Vskutku spôsob akým sú napísané, pravdivá primitívna jednoduchosť, ktorá sa objavuje vo všetkých ich častiach, nie je len námietkou k nim, ale skôr doporučením všetkým rozumným ľuďom. Poznali všetky prednosti ich doktríny a dôležitosť zjavení, ktoré toto urobilo o budúcom stave, a preto sa uspokojili s vyhlásením týchto vecí jednoduchým spôsobom a stále s účinnosťou a mocou, ktorá sprevádzala všetkých rečníkov na svete.

Works: „Preface to Epistles of Apostolical Fathers,” 11, 12 (XIV, 240-41).

5. STVORENIE PRÍRODY

Svet okolo nás je mohutným obrazom, v ktorom sa Boh prejavil. Ľudské reči a charaktery sú v rozdielnych národoch rozdielne. A tým z jedného národa nerozumie zvyšok. Ale kniha prírody je napísaná univerzálnym spôsobom, ktorý každý človek môže čítať vo vlastnom jazyku. Nepozostáva zo slov, ale z vecí, ktoré zobrazujú duchovné dokonalosti. Všade rozšírená nebeská klenba, s celým hviezdnyh vojskom, prehlasuje nezmerateľnosť a úžasnosť, moc a

múdrost' svojho Tvorcu. Hrom, blesk, búrky, zemetrasenia a sopky, ukázali teror jeho sily. Sezónne dažde, slnečný svit a žatva, znamenajú jeho pestrosť a dobrotu a demonštrujú ako otvára svoju ruku a naplňa všetky živé veci hojnosťou. Stále nasledovanie generácií rastlín a zvierat obsahuje večnosť ich prvej príčiny. Život existujúci v miliónoch rozličných formách, ukazuje ohromné rozšírenie tejto životnej sily a smrť, nekonečný nepomer medzi ním a každou živou vecou.

Dokonca činy zvierat sú zrejmým a dotýkajúcim sa jazykom. Tie, ktoré chcú pomoc človeka, majú tisíc prinucujúcich spôsobov, ktoré ako Boží hlas hovoriaci do jeho srdca, mu prikazujú schovať ich a v láske ich uchovávať. Medzitým, motívy alebo vzhľad tých, ktorí by mu mohli ublížiť, v ňom zakorení teror a varuje ho, aby buď odletel, alebo sa proti nemu ozbrojil. Takto je to, že každá časť prírody nás usmerní k Bohu prírody.

A Compendium of Natual Philosophy (I, 313).

V pozorovaní, dokonca veci, ktoré ho obklopujú, ktorých myšlienka vrúco naráža na srdce /človeka/ - „Toto sú tvoje slávne práce, Otče dobra“; pokiaľ spoznáva neviditeľné veci Božie, dokonca Jeho večnú moc a múdrost' vo veciach viditeľných- nebesia, zem, vtáctvo nebeské, lalie poľné. Pokiaľ sa človek teší jeho stálej pozornosti, ktorú on stále má k práci svojich rúk, o koľko viac sa prejavuje v záchvate lásky a chvály, „Ó, pane, náš Spávca, aké úžasné

sú Tvoje cesty na celej zemi. Ty, ktorý si rozprestrel svoju slávu nad nebesami!“ Keď vidí Pána sedieť na Jeho tróne a riadiac všetky veci dobre, ak sleduje Božiu prozreteľnosť ošírenú v celom Jeho stvorení a prehliadne všetky dôsledky toho na nebi a zemi ako potešený divák, ak vidí múdrosť a dobro Jeho všeobecnej vlády, ktorá zostúpila do všetkého dôležitého, predsedajúcu tak celému vesmíru ako aj jednotlivkej osobe, ktorý sleduje jednotlivú osobu tak, akoby bola celým vesmírom, -ako jasá, keď rozozná rozdielne znaky Všemocného dobra, v tom čo ho predišlo v niekoľkých okolnostiach a zmenilo jeho vlastný život! Všetko, čo teraz vidí mu bolo pridelené a rozdelené v množstve, váhe a miere. S akým triumfom duše, v prehliadnutí buď všeobecnej, alebo istej prozreteľnosti Božej, sleduje každý smer ukazujúci na každú scénu otvárajúcu sa do večnosti!

Letters: „To Dr. Conyers Middleton“ (II, 379).

Celý rozvoj prírody je taký stupňovitý, že naprostá priepasť od rastliny k človeku je naplnená potápkovitými druhmi stvorení, dvíhajúcimi sa jeden nad druhého takou jemnosťou vzostupu, že prechod z jedného druhu do druhého je skoro neciteľný. A prechodný priestor je tak dobre obhospodarený, že sa tam stráca stupeň dokonalosti, ktorý sa v niektorých neobjavuje. Odkedy stupnica bytia postupuje v pravidelných stupňoch, tak vysokých ako človek, nie je pravdepodobné, že to stále stupňovito postupuje nahor cez bytia vyššej prírody? Ako je medzi Najvyšším Bytím a človekom nekonečne väčší

priestor, ako medzi človekom a najnižším hmyzom.

A Compendium of Natural Philosophy (ii, 184).

Ako je možné, že by som mal poznať Boha, ak sa mi dá poznať? Analógiou, alebo pomerom? Veľmi dobre. Ale, kde sa má ten pomer hľadať? Aký pomer nesie stvorenie ku svojmu Stvoriteľovi? Čo je pomerom medzi konečným a nekonečným?

Pripúšťam, že existencia stvorení demonštratívne poukazuje na existenciu ich Stvoriteľa. Celé stvorenie hovorí, že Boh je. Ale to nie je zmyslom otázky. Ja viem, že Boh je. Toto je jasné. Ale kto mi ukáže, čo je to ten Boh? Čím viacej spoznávam, tým viacej som presvedčený, že nie je možné, aby žiadne ani celé stvorenie zobralo závoj, ktorý je na mojom srdci, že by som mohol rozoznať tohto nepoznaného Boha, odtiahnuť záves, ktorý teraz visí medzi, aby som mohol vidieť Jeho, ktorý je neviditeľný.

Tento závoj tela ho teraz schováva pred mojím pohľadom a kto je schopný urobiť ho priehľadným? Aby som mohol vnímať cez toto sklo Boha vždy predo mnou, dokiaľ ho neuvidím „tvárou v tvár.“

Chcem poznať tohto úžasného Boha, ktorý naplnil nebo i zem, ktorý je nad pod a na každej strane, vo všetkých miestach jeho panstva, ktorý ma teraz obkľučuje vedľa mňa, aj predo mnou a pokladá svoju ruku na mňa a stále s ním nie som viac zoznamený, ako s jedným z obyvateľov Jupitera, alebo Saturna.

Ó, môj priateľ, ako urobíš jeden krok dopredu, iba
ak sa sám Boh zjaví tvojej duši?

Works: „A Farther Appeal to men of Reason and Religion:II,“
III, 21 (VIII, 197-98).

Ó, ako mám rád Timotea,
Mali by Sväté Písma vedieť,
Od môjho najrannejšieho detstva,

Dokiaľ som dorástol v Božiu dospelosť,
Pod spasením som zmúdrel,
A pre slávnu cenu pripravený bol.

Ježiš, Pán, zachraňujúci všetkých,
Plný pravdy, a plný milosti,
Dovoľ mi porozumieť slov Tvojich ,
Vyučuj ma v mojej mladosti
Aby som videl divy v Tvojom slove,
Bol múdry skrze vieru, ktorá je v Tebe.

Otvor teraz moje oči viery,
Otvor teraz knihu Božiu,
Ukáž mi tie tajné cety,
Ktoré vedú do Tvojho požehnaného príbytku:
Múdrosež zhora daj,
Význam do môjho srdca vrav.

Poetics: „Before Reading the Scriptures, „Hymn XXXI (VI, 398-99).

DOPLŇUJÚCE ODKAZY

Biblia- Sermons: "Preface to the Sermonce" (S, I, 29-34); „On God's Vineyard," I, 1-4 (J, VII, 203-4). Works: „A Father Appeal to Men of Reason and Religion:(VII, 108 ff.); „Popery Calmly Considered" (X, 141 ff). Letters: „To John Newton:(V,8); „To Dean D" (VII, 250-52). Journal::Wed. 28 Jan. 1741,, (II, 419-20);"Mon. 31 Aug. 1759,, (IV, 280). Notes: „Introduction"; :Introduction to Mattew."

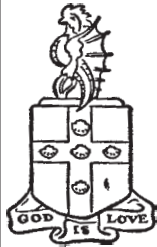
Zjavenie a rozum-Sermons: „The Imperfection of Human Knowledge"(J,VI, 337 ff.); :The Case of Reason Impartially Considered: (J, VI,350 ff); „On the Discoveries of Faith," 1-12 (J,VII, 231-35); „On Faith," 15-18 (VII, 334-35).Works:"An Earnest Appeal to Men of Reason and religion" (VIII, 3 ff.); „Thought on a Late Publication „(XIII, 374-75). Letter:"To Ann Ford" (IV, 265); „To Mary Bishop" (VI, 205-6). Notes: „Hebrews 1:1."

Náboženská skúsenosť-Sermons: „Original Sin," II,2 (S,II, 215); „The Witness of the Spirit: II," III, 6 (S, II, 349-50). Letters: „To Mrs Pendarves" (I, 76); „To `John Smith,'" entire series (II, 74 ff.); „To Brian Bury Collins" (VII, 46-47). Journal: „Mon. 12 July 1773" (v, 521).

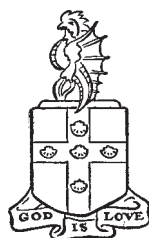
Kresťanská tradícia- Works: „Farther Thoughts on Separation from the Church," 1-2 (XIII, 239); „Preface to the Epistles of the Apostolical Fathers" (XIV,238 ff). Letters: „To Dr. Conyers Middleton" (II, 328 ff.); „To Richard Tompson," (III,137-38).

Stvorenie prírody-Sermons: „God's Approbation of His Works" (J, VI, 206 ff.); „The Wisdom of God's

Counsels," 1-5(J,VI, 325-27). Letters: „To Miss March"(IV, 90-91).Vid' tiež A Survey of the Wisdom of God in the Creation: alebo A Compendium of Natural Philosophy,Vols. I, II.

II BOH

II. BOH

Wesley orientuje svoje formulácie doktrín Boha, Krista a Svätého Ducha na jednu centrálnu tému, spásenie ľudských duší. Odtiaľ je málo filozofických špekulácií o božskej prirodzenosti, pretože Božia láska v

milosti spasenia sa sústreďuje na nepočítateľný čas. Toto láska je základom pre porozumenie duchovného alebo života; a je tiež volaním pre všetkých ľudí, ktorí sú v Kristu. Toto vedie k úplnému popretiu nemilostivých doktrín predestinácie neskoršieho scholastického Kalvinizmu. Božia láska sa vylieva na všetkých ľudí, ktorí budú zcelení jej mocou. Akákoľvek koncepcia, ktorá navonok alebo zvnútra toto popiera, rozbúrava Kresťanstvo. Spasenie z milosti cez vieru nedovoľuje náhľady na Božiu nadvládu a spravodlivosť, ktoré by boli v spore s jeho milosťou a láskou. Tak Wesley napáda najvehementnejšiu voľbu, na základe koncepcie Boha, v ktorom je dominantná láska a despotické božstvo nemysliteľné. Wesleyove učenie podstaty a aktivity Boha má najväčší význam, keď ho vidíme proti prevládajúcej božskej koncepcii Boha a jeho vzťahu k svetu. Pre Wesleyho, Boh je osobné bytie, ktorého aktivita je manifestovaná v jeho stvorení a v uchovaní prírodného poriadku, v jeho úde hriešnych ľudí a v jeho práci skrze Krista pre záchranu sveta.

1. BOŽIE VLASTNOSTI

„Sú traja, ktorí svedčia v nebi: A títo traja sú jedno.“ Tiež verím v tento fakt , (ak môžem použiť takýto výraz),totiž že Boh sú Traja v Jednom. Ale spôsob, ako sa to deje nechápem, a neverím mu. Ale práve v tomto spôsobe spočíva tajomstvo ,a

tak to má byť, mňa sa to netýka, nie je to môj predmet viery. Ja verím akurát len tomu, čo Boh zjavil a ničomu viac. Ale toto, tento spôsob, on nezjavil, preto neverím ničomu okolo toho. Ale nebolo by to u mňa absurdné, keby som poprel fakt, pretože nepoznám spôsob? To je odmietnuť to, čo Boh zjavil, pretože nerozumiem tomu, čo nezjavil.

Sermons: „On the Trinity,” 15 (J, VI, 204).

Pán slávy-Dávajúci Kristus, tento vznešený titul, prináleží veľkému Jehovahovi, jednoducho ukazuje, že on je najväčší Boh. Podobne Otec je nazývaný Otec slávy, (Ef. 1:17) a Svätý Duch, Duch slávy, (I P 4:14). A aplikácia tohto titulu na všetkých troch ukazuje, že Otec, Syn a Svätý Duch sú Boh slávy: ako jediná pravda je Boh takto nazývaný, Ž 29:3 a 7:2.

Notes: „I Kor 2:8”

Kto perfektne preskúma tohto Boha? Žiadne zo stvorení, ktoré on stvoril. Iba niektoré z jeho prívlastkov nám s potešením zjavil vo svojom slove. Odtiaľ sa učíme, že Boh je večné Bytie. „Jeho chodenie je z nekonečna,” a pokračuje do nekonečna. Tak ako vždy bol, tak vždy bude, tak ako nebol žiadny začiatok jeho existencie, tak nebude ani koniec. Toto je univerzálne obsiahnuté v jeho mene, Jehovah, ktoré apoštol Ján reprodukuje, „On, ktorý bol a je, a ktorý príde.” Snáď by bolo rovnako správne povedať, „On je z nekonečna do nekonečna.”

Takmer spojená s večnosťou Boha je jeho všadeprítomnosť. Tak ako existuje v nekonečnom trvaní, tak nie môže, ale existuje v nekonečnom priestore, podľa jeho vlastnej otázky, rovnocennej k najsilnejšiemu tvrdeniu, „Nenapíňam nebo i zem? hovorí Pán“; (nebo i zem, v Židovskom idiome zahŕňa celý vesmír) ktorý preto, podľa jeho vlastného vyhlásenia je naplnený jeho prítomnosťou.

Toto nekonečné, všadeprítomné Bytie je podobne perfektné. On má z nekonečna do nekonečna všetku perfektnosť a nekonečne viac ako kedy vstúpilo, alebo môže vstúpiť do srdca človeka a môže si uvedomiť, áno, nekonečne viac ako si môžu uvedomiť anjeli v nebi: Tieto perfektnosti mi obyčajne nazývame Božie vlastnosti.

Vševedomosť Božia jasne a potrebné vyplýva z jeho všadeprítomnosti. A je prítomný v každej časti vesmíru, on nie môže, ale vie čokoľvek sa tam stať, alebo nestane. Podľa slov svätého Jakuba, „Vedz, že na Bohu je všetka jeho práca,“ a práca každého stvorenia, „od počiatku“ sveta, alebo radšej ako tá fráza zahŕňa, „od večnosti“. Jeho oči nie sú len „nad celou zemou, vidiace zlo i dobro, ale podobne nad celým stvorením, áno a cesty nestvorenej noci. Je nejaký rozdiel medzi jeho poznaním a múdrosťou? Ak byť tam, nie je jeho poznanie ten najvšeobecnejší výraz, (aspoň podľa našich veľmi slabých koncepcií,) a jeho múdrosť jeho určitou vetvou, menovite, poznanie konca každej veci, ktorá existuje a význam jej aplikovania až do toho konca.

Posvätenosť je ďalším z prívlastkov všemocného

a vševediaceho Boha. On je nekonečne oddelený od každého dotyku zla. On „je svetlo“ a v ňom nie je žiadna temnota.“ On je Bohom súdu bez poškrvny a Bohom pravdy, ale nad všetkým je jeho milosť. Toto sa môžeme ľahko dozvedieť z tej nádhernej pasáže v tridsiatejtretej a štvrtej kapitole v Exoduse: „A Mojžiš povedal, snažne ťa prosím, ukáž mi svoju slávu. A Pán sa zjavil v oblaku a vyhlásil meno Pána-Pán, Pán Boh, milostivý a veľkorysý, dlhotrpia-ci a hojný v добрote a pravde, nechávajúci milosť pre tisíce a odpúšťajúci nespravodlivosť a prestúpe-nie a hriech.“

Tento Boh je Duch, nemá telo, časti alebo pocity aké majú ľudia. To bol názor starodávnych Židov a starodávnych Kresťanov, že On sám je len Duch, úplne oddelený od všetkých vecí, v ktorých predpokladali, že ostatní duchovia, dokonca najvyšší anjeli, dokonca cherubíni a serafíni prebývajú v materiálnych prostriedkoch, hoci z neobyčajného svetla a drobnej substancie. V bode trvania, o ktorom nekonečná múdrosť Božia ukázala, že je najsprávnejšia, pre príčinu, ktorú klamstvo schovalo do priepasti svojho vlastného porozumenia, nie aby bola dosiahnutá akoukoľvek konečnou myslou, Boh „povolal k bytiu všetko, čo je“ stvoril nebo i zem, spolu so všetkým, čo obsahujú.

Sermons: "The Unity of the Divine Being," 2-8 (J, VII, 265-66).

(Všadeprítomnosť Božia) je ďaleko ohromnejšia, aby mohla byť pochopená úzko ohraničeným ľudským chápaním. My len môžeme povedať, úžasný

Boh, nekonečný, všemocný Duch je tak neviazaný vo svojej prítomnosti, ako vo svojom trvaní a moci. V blahosklonnosti, skutočne, k nášmu slabému porozumeniu, bolo povedané, že prebýva v nebi, ale prísne hovorí, nebesá nebies ho nemôžu zahrnúť, ale on je v každej časti svojho panstva....

Ak sa môžeme odvážiť o ilustráciu tohto o trošku ďalej: Čo je priestor obsadený zrnkami piesku oproti tomu priestoru, ktorý je obsadený hviezdami nebies? Je to nula, je to nič, stráca sa to v porovnaní. Čo je to potom v celom rozšírení priestoru, ku ktorému je celé stvorenie menej v porovnaní so zrnkom piesku? A stále tento priestor, ku ktorému celé stvorenie nemá žiadne proporcie, je nekonečne menej v porovnaní s veľkým Bohom ako zrno piesku, áno, miliónta čiastočka toho, čo prináleží celému priestoru.

Sermons: „On the Omnipresence of God,” I, 2-3 (J, VII, 239-40).

„Ako je to, že (človek) nie je úplne stratený v nesmiernosti Božej práce?“ Účelom novšieho nie je, „Ako sa môže On, ktorý obýva večnosť znížiť k tomu, aby ľutoval stvorenie jedného dňa,- toho, ktorého život odíde ako tieň?“ Nie je toto myšlienka, nad ktorou pozastavovalo toľko vážnych myslí, tak isto ako aj Dávidova a vytvára určitý strach, aby na nich nezabudol ten, ktorý schmatne celý vesmír a celú večnosť? Ale nevyrastá tento strach z akéhosi predpokladu, že Boh je taký ako my? Ak zvážime neviazaný vesmír, alebo neviazané trvanie, prepad-

neme sa pred tým v nič. Ale Boh nie je človek. Deň a milióny rokov sú pre neho to isté. Preto je tam ten istý nepomer medzi Ním a akýmkoľvek konečným bytím, ako medzi Ním a stvorením jedného dňa. Preto kedykoľvek sa tá myšlienka objaví, kedykoľvek ste pokúšaní báť sa, že na vás nesmierny, večný Boh zabudne, pamätajte, že pre Neho nič nie je malé, alebo veľké, že žiadne trvanie nie je dlhé, alebo krátke.

Sermons: „On Eternity,” 20 (J, VI, 198).

Meno Božie je Boh Sám, základ Boha, pokiaľ to môže byť človeku odhalené. Preto to znamená, spolu s Jeho existenciou, všetky Jeho prívlastky alebo dokonalosti: - Jeho Večnosť, hlavne naznačená Jeho veľkým a nezdeliteľným menom Jehovah, ako ho apoštol Ján preložil - "Alfa a Omegy, začiatok a koniec. On, ktorý je a ktorý bol a ktorý príde." - Jeho prítomnosť Bytia, označená Jeho ďalším veľkým menom, **SOM**, KTORÝ SOM! Jeho všadeprítomnosť: - Jeho všehmôcnosť, ktorý je vskutku jediný Agent v materiálnom svete; všetky veci sú v podstate hlúpe a neaktívne, a ktoré sa hýbu len keď sú pohnuté prstom Božím, a on je prameň aktivity v každom stvorení, viditeľnom i neviditeľnom, ktoré by nemohlo ani konať ani existovať bez prívlu a pôsobenia Jeho všemocnej moci, - Jeho múdrosť, jasne dokázaná z viditeľných vecí, z dobrého poriadku vesmíru, - Jeho Trojjednosť v Jednotnosti a Jednotnosť v Trojjednosti, ktorá nám je odhalená hneď v prvých riadkoch Jeho Slova, - doslovne Bohovia stvorení, podstatné

meno v pluráli spojené so slovesom v jednotnom čísle, tak isto ako v každej časti Jeho nasledujúcich zjavení, podaných ústami všetkých Jeho svätých Prorokov a Apoštolov,-Jeho podstatná čistota a posvätnosť,- a nad všetkým Jeho láska, ktorá je tým najsvetlejším v Jeho sláve.

Sermons: „Upon Our Lord’s Sermon on the Mount-VI,“ III, 7 (S, I, 435-36).

2. BOŽÍ CHARAKTER A PREDURČENOSŤ

Postavte si potom slobodnú vôľu na jednu stranu a odsúdenie na druhú stranu a pozrime sa, či jedna schéma sprevádzaná absurditou, ako si myslíte, slobodnej vôle, alebo druhá schéma sprevádzaná odsúdením, bude viac obranyschopná. Pozrime sa ,(či to poteší Otca Svetiel, aby otvoril naše oči porozumenia), ktorá z týchto je viac pre slávu Božiu, na preukázanie jeho slávnych vlastností, pre manifestovanie jeho múdrosti, spravodlivosti a milosti synom ľudí.

Najprv, jeho múdrosť. Ak by človek bol v určitom meradle slobodný, ak tým svetlom, ktoré „svieti na každého človeka, ktorý príde na svet,“ bude „pred ním stáť život a smrť, dobro a zlo“, potom ako slávne sa hojná múdrosť Božia javí v celom pláne spasenia človeka! Je ochotný k tomu, aby všetci ľudia boli spasení, ale nie je ochotný nútiť ich k tomu; ochotný, aby všetci boli spasení, ale nie ako stromy, alebo

kamene, ale ľudia, ako rozumné stvorenia, ktoré sú vybavené schopnosťou rozoznať, čo je dobré a správne, či to prijať alebo odmietnuť; ako napasuje celú svoju schému prepáčení na tento svoj plán, „rady jeho vôle!“ Jeho prvý krok je osvetliť chápanie tým všeobecným poznaním dobra a zla. K tomuto dodáva veľa tajných výtok, ak konajú podľa tohto svetla, veľa vnútorných presvedčení, že nie je na zemi človek, ktorý často nepadol. Inokedy jemne pohybuje s ich vôľou, priťahuje si ich a napomína ich, aby chodili vo svetle. Vstúpuje do ich srdca dobre túžby, hoci oni možno nevedia odkiaľ prichádzajú. Takto postupuje so všetkými deťmi človeka, áno dokonca s tými, ktorí nemajú známosť jeho písaného slova. Ale v tomto aké pole múdrosti sa odzrkadľuje, predpokladá, že človek je v určitom stupni slobodný agent! Ako pasuje každá časť tohto k tomuto záveru., zachrániť človeka, predložiť pred neho život a smrť a potom ho presvedčiť (nie nútiť), aby si vybral život....

Ďalej prichádzame k jeho spravodlivosti. Teraz, ak by bol človek schopný vybrať si dobro, alebo zlo, potom je správnym objektom Božej spravodlivosti, oslobodzujúcej, alebo odsudzujúcej, hodnotiacej, alebo trestajúcej. Ale ináč nie je. Len obyčajný stroj, nie je schopný byť ani oslobodený ani zatratený. Spravodlivosť nemôže trestať kameň za spadnutie na zem, ani na vašej schéme človeka za padnutie do hriechu. Pretože on tomu nemôže pomôcť viac ako kameňu, ak by bol vo vašom ponímaní predurčený na toto odsúdenie....Bude tento človek za nerobenie, čo nikdy robiť nemohol a za robenie, čo

si nikdy nemohol dovoliť, byť odsúdený na vhoďenie do večného ohňa, ktorý je pripravený pre diabla a jeho anjelov? „Áno, pretože je to zvrchovaná vôľa Božia.“ Potom „ste buď našli nového boha, alebo ste ho vyrobili!“ Toto nie je boh kresťanov. Náš Boh je vo všetkom spravodlivý, nežne, kde nesial. On vyžaduje len podľa toho, čo dal a tam kde dal málo, málo vyžaduje. Sláva jeho spravodlivosti je toto „hodnotiť každého človeka podľa jeho práce.“ Týmto je ukázaný ten slávny prívlastok, evidentne daný pred ľuďmi a anjelov, v tom sa pripúšťa každému človeku podľa toho, čo má a nie podľa toho, čo nemá. Toto je ten dekrét spravodlivosti, ktorý nemôže pominúť ani v časnosti ani vo večnosti....

Tak isto slávne to odzrkadľuje jeho lásku, ktorá je zameraná na jedno z jeho desiatich stvorení, (nemal by som radšej povedať, na jedno zo sto?) a nemá žiadne zľutovanie s ostatnými. Nech deväťdesiat deväť nespravodlivých zhynie bez milosti. To mu stačí, milovať a zachrániť vyvoleného. Ale prečo bude mať zmilovanie s týmito a ponechá všetkých tamtých nevyhnutelnému zatrateniu? „Ponechá-pretože ponechá! Ó, ten Boh, ktorý takto hovorí na teba zošle pokoru múdrosti! Potom by som sa spýtal, čo by ten univerzálny hlas ľudstva prehlásil o človeku, ktorý by mal takto konať? Tá schopnosť zachrániť milióny ľudí od smrti obyčajným dýchnutím svojich úst a odmietnuť zachrániť viacerých ako jedného zo sto a povedať „Nezachránim- pretože nezachránim!“ Ako potom oslavujete milosť Božiu, keď mu pripisujete takéto postupovanie? Aký je toto zvláštny komentár podľa jeho vlastných slov, že

„jeho milosť je nad všetku jeho prácu!“ ...

Zvrchovanosť Božia sa javí (1) V spravení toho dekrétu z večnosti, ktorý sa týka synov ľudí, „Ten, ktorý uveril bude zachránený, ten ktorý neuverí bude zatratený.“ (2) Vo všetkých všeobecných okolnostiach stvorenia: v čase a mieste, spôsob stvorenia všetkých vecí, v stanovení počtu a druhu stvorení, viditeľných a neviditeľných. (3) V pridelení prirodzených dotácií ľuďom, tých jedným a tým druhým. (4) V rozdelení času, miesta a iných vonkajších okolností (ako rodičia, vzťahy) sprevádzajúcich narodenie každého. (5) V pridelení rozličných darov jeho Ducha, pre vzdelanie jeho Cirkvi. (6) V usporiadaní všetkých časných vecí, ako zdravie, šťastie, priatelia, všetko bez večného trvania. Ale v rozdelení večných stavov ľudí...je jasné, že nie zvrchovanosť sama, ale spravodlivosť, milosť a pravda držia uzdu. Správca neba a zeme, JA SOM, nad všetkým, Boh požehnaný navždy, tu nepodniká žiadne kroky ako toto naznačuje a pripravuje cestu pred jeho tvár.

Works: „Predestination Calmly Considered,” 50-54 (X, 232-36).

Všemocný a vševediaci Boh vidí a vie od večnosti do večnosti, všetko, čo je, čo bolo, čo príde, skrze jedno večné teraz. U neho nič nie je ani minulosť ani budúcnosť, ale všetky veci sú rovnako prítomné. On nemá, preto, ak hovoríme podľa pravdy vecí žiadne predsudky.... Ale stále, keď k nám hovorí, vediac z čoho sme stvorení, vediac podstatu nášho chápania, on sa znižuje k našej kapacite a rozpráva

o sebe podľa spôsobu ľudí. Takto v blahosklonnosti k našej slabosti rozpráva o svojom cieľi, rade, pláne a predsudkoch. Nie, že Boh potrebuje nejakú radu, alebo cieľ, alebo plánovanie svojej práce dopredu. Nech je to ďaleko od nás, aby sme pričítali vinu tohto Najvyššiemu, aby sme ho sami zmerali. Je to len v súcite k nám, že hovorí o sebe ako o tom, ktorý vie veci na nebi alebo na zemi dopredu a ako o tom, ktorý ich predurčuje, alebo predordinuje.

Sermons: „On Predestination,” 15 (J, VI, 230).

Ak by voľba bola taká, potom je celé učenie na nič. Je to pre nich nezbytné že sú vyvolení, že budú, buď s učením, alebo bez neho, naisto spasení. Preto, koniec učenia-spasiť duše- je pre nich prázdne a je pre nich zbytočné, že nie sú vyvolení, že nemôžu byť možno spasení: Budú, či už s učením, alebo bez neho, naisto zatratení....

Toto, potom, je jednoduchý dôkaz, že doktrína predestinácie nie je doktrína Božia, pretože robí Božie určenie prázdny a Boh nie je rozdelený proti sebe. Druhé je, že to jasne smeruje k zbúraní posvätnosti, ktorá je cieľom všetkých nariadení Boží. Nehovorím, že nikto s tých, ktorí to držia nie je svätý (lebo Boh ponúka milosť tým, ktorí sú nevyhnutne zapletení do chýb akéhokoľvek druhu), ale že doktrína sama o sebe,-že každý človek je buď pre večnosť vyvolený, alebo nie a že ten prvý musí byť naisto spasený a ten druhý zatratený,-má manifestujúcu tendenciu zničiť posvätenosť vo všeobecnosti, pretože úplne odoberá tie prvé motívy nasledovať, to čo je v

Písme tak často predkladané, nádej budúcej odmeny a strach zo zatratenia, nádej neba a strach z pekla...

Po tretie. Táto doktrína má tendenciu zničiť radosť z náboženstva, kresťanské šťastie. Toto je evidentné všetkým tým, ktorí veria, že budú zatratení, ktorí to len predpokladajú, alebo sa toho boja. Všetky úžasné a drahocené zaslúbenia sú pre nich stratené, neprisudzujú im žiadny paprštek pohodlia: Pretože oni nie sú tou voľbou Boha, preto na nich nemajú ani podiel ani účasť. Toto je efektívna zábrana pre to, aby našli akékoľvek pohodlie, alebo šťastie, dokonca v tom náboženstve, ktorého cesty smerujú k tomu, aby boli „cestami pohodlia a všetky jej cesty mier.“...

Po štvrté. Táto nepohodlná doktrína priamo smeruje k zničeniu našej horlivosti pre dobrú prácu. A toto aj robí, Po prvé, ako prirodzene smeruje (podľa toho, čo bolo spomenuté predtým) k zničeniu našej lásky k väčšej časti ľudstva, totiž k zlému a nevďačnému. Pretože čokoľvek, čo znižuje našu lásku, musí tiež znižovať našu túžbu urobiť ich dobrými. Toto to robí, Po druhé, že zabraňuje jednému z najsilnejších motívov k všetkým činom telesnej milosti,

ako je nasýtenie hladných, oblečenie nahých a ako-totíž, nádej záchrany ich duší od smrti. Čo je platné pre odľahčenie od ich časných potrieb, pre tých, ktorí len padajú do večného ohňa?...

Ale, Po piate, táto doktrína nie len smeruje k zničeniu kresťanskej posvätenosti, šťastia a dobrej práce, ale má tiež jasnú a preukazateľnú tendenciu

prehliadnuť celé Kresťanské Zjavenie. Bod v ktorom sa snažia najmodernejší neveriaci preukázať, že Kresťanské Zjavenie nie je potrebné. Oni vedia dobre, keby to raz mohli ukázať, záver by bol príliš jasný na to, aby sa mohol poprieť, „Ak to nie je potrebné, nie je to pravda.“ Teraz vzdáte tento najzákladnejší bod. Pretože sa predpokladá večný, nemenný dekrét, jedna časť ľudstva musí byť spasená hoci Kresťanské Zjavenie nebolo potrebné a druhá časť ľudstva musí byť zatratená aj cez to Zjavenie. A po čom by neveriaci túžil viac? Dovoľíš mu všetko, čo chce. Ako urobíte evanjelium pre všetkých ľudí také nepotrebné, vzdávate podstatu celého Kresťanstva.“ Ó, nepovedz to v Gáde! Ne publikuj to v uliciach Askelonu! aby sa dcéry neobrezaných neradovali“, aby synovia neveriacich netriumfovali.

A ako táto doktrína manifestujúco a priamo smeruje k prehliadnutiu celého Kresťanského Zjavenia, tak robí to isté, jednoduchým následkom, v tom že robí to Zjavenie protikladom k sebe samému. To je založené na takej interpretácii nejakého textu (viac alebo menej to nevadí), ktorá povrchne odporuje všetkým ostatným textom a v skutku celému zámeru a zmyslu Písma....

Po siedme, je to doktrína plná rúhania, že by som sa mal desiť toho, že sa o tom zmienim, ale česť nášho milostivého Boha a príčina jeho pravdy, ma nebude nútiť k utrpeniu, aby som musel byť ticho. V Božej veci, potom, a z úprimného záujmu o slávu jeho úžasného mena, zmienim sa o niekoľkých hrozných rúhaniach zahrnutých v tejto doktríne....

Táto doktrína reprezentuje nášho požehnaného Pána, „Ježiša Krista spravodlivého,“ „jednorodného Syna Otca, plného milosti a pravdy,“ ako pokrytca a podvodníka z ľudí, človeka bez obyčajnej úprimnosti. Za to nemôže byť zavrhnutý, že všade hovorí, ako keby bol ochotný, že všetci ľudia by mohli byť spasení. Pretože povedať, že nebol ochotný, aby všetci ľudia boli spasení, znamená predstavovať ho ako obyčajného podvodníka a pokrytca....

Takéto rúhanie, ako by si niekto mohol myslieť, by mohlo spôsobiť ušiam Kresťana páľčivú bolesť! Ale za tým je ešte viac, tak ako táto doktrína uctieva Syna, tak uctieva aj Otca. Ničí v momente všetky jeho vlastnosti: Prevracia jeho spravodlivosť, milosť a pravdu, áno reprezentuje najsvätejšieho Boha ako horšieho od diabla, ako falošnejšieho a krutejšieho a nespravodlivejšieho. Falošnejšieho, pretože diabol tak, aký obrovský luhár je, nikdy nepovedal, „že chce, aby všetci ľudia boli spasení“; nespravodlivejší, pretože diabol nemôže byť vinný z takej nespravodlivosti akú pripisujete Bohu, keď hovoríte, že Boh odsúdil milióny duší do večného ohňa, ktorý je pripravený pre diabla a jeho anjelov, za pokračovanie v hriechu, ktorý pre potrebu tej milosti im nedá, ktorému sa nemôžu vyhnúť; a krutejší, pretože ten nešťastný duch „hľadá odpočinok a nenachádza ho“, takže jeho vlastná mizéria je istým druhom pokušenia pre neho, aby pokúšal iných. Ale Boh odpočíva na svojom vysokom a svätom mieste a to podozrenie z jeho vlastnej obyčajnej pohnútky, z jeho chudobnej vôle a potešenia, že je šťastný keď

odsudzuje svoje stvorenie, či chcú, či nechcú ku nekonečnej mizérii, mu prisudzuje takú krutosť, akú nemôžeme prisúdiť ani najväčšiemu nepriateľovi Boha a človeka. Toto má reprezentovať najvyššieho Boha (ten, ktorý má uši, aby počul, nech počuje!) ako krutejšieho, falošnejšieho a nespravodlivejšieho ako diabol!

Sermons: „Free Grace,” 10-11, 1š, 18- 20, 23- 25 (J, VII, 376-83).

Ó, chudáci vyznavači predestinácie! Ak veríte vašej doktríne,/výberu/ toto nie je pre vás žiadne pohodlie! Ak trebárs nepatríte k tomu vybratému počtu:Ste tiež v sťahujúcom víre. V čom je vaša nádej? Kde je tvoja pomoc? V tvojom Bohu nie je žiadna pomoc. Tvoj Boh! Nie, on nie je tvoj, nikdy nebol, nikdy nebude. On, ktorý Ťa stvoril, On, ktorý Ťa zavolať do bytia, nemá nad tebou zľutovania! Stvoril Ťa na tento účel- zatradiť Ťa, uvrhnúť Ťa do ohnivého sírového jazera! Toto bolo pre teba pripravené, odvtedy čo svet začal! Pre toto si teraz oddelený v reťaziach temnoty, dokiaľ nebude výpis predložený, dokiaľ podľa jeho večnej, nemennej, neodolateľnej vôle,

*Stenáš, hučíš, zvíjaš sa vo vlnách ohňa
a rúhaš sa jeho túžbe!*

Ó, Bože ako dlho ešte táto doktrína vydrží!

Works: „A Thought on Necessity,” VI, 6(X, 480).

Verím, že (voľba) všeobecne znamená jednu z

týchto dvoch vecí: Po prvé, duchovné ustanovenie nejakých určitých ľudí, aby robili nejakú určitú prácu na tomto svete. A verím, že táto voľba nie je len osobná, ale absolútna a bezpodmienečná. Takto bol Cyrus vybraný, aby prestaval chrám a svätý Pavol s dvanástimi, aby hlásali evanjelium. Ale nevidím v tomto nijaké spojenie s večným šťastím. Ba je jasné, že nemá; pre niekoho, kto je vybraný v tomto zmysle, môže ešte stále byť večnosť stratená. „Nevypsal som si“ (nezvolil) „vás dvanástich?“ povedal náš Pán; „aj tak jeden z vás má diabla.“ Judáš, vidíte, bol zvolený tak isto ako ostatní a predsa je jeho osud s diablom a jeho anjelmi.

Verím, že voľba znamená, Po druhé, duchovné ustanovenie niektorých ľudí k večnému šťastiu. Ale ja verím, že táto voľba je podmienená, tak isto ako k tomu opačné zatratenie. Verím, že večný výpis, ktorý sa týka obidvoch, je vyjadrený v týchto slovách: „Ten, ktorý uveril bude spasený, ten, ktorý neveril bude zatratený.“ A tento výpis bezpochýb Boh nezmení a človek nemôže odvolať. Podľa tohoto, všetci skutočne veriaci sú v písme nazývaní vyvolení, tak ako všetci, ktorí pokračujú v nevere sú jasne zatratení, to je neschválení od Boha a bez rozdielu sa to týka vecí Ducha.

Works: „Predestination Calmly Considered,” 16-17 (X, 209-10).

3. BOŽIA AKTIVITA AKO STVORITEĽA

Večný, všemocný, vševediaci, milostivý Boh je stvoriteľom neba a zeme. Svojím všemocným slovom povolal z ničoho celý vesmír, všetko, čo je. „Takto boli stvorené nebesia i zem a všetci ich obyvatelia.“ A potom, čo zaradil všetky veci, rastliny podľa druhov, ryby a vtáctvo, šelmy a plazy podľa ich druhov, „Stvoril človeka na svoj obraz.“ A Pán videl, že každá oddelená časť vesmíru bola dobrá. Ale keď videl všetko, čo stvoril, všetko v spojení s tým druhým, „hľa, bolo to veľmi dobré.“

Sermons: „On Divine Providence,” 8 (J, VI, 315).

(Kresťan) je šťastný, keď vie, že je Boh, inteligentná Príčina a Pán všetkého a že nie je len výplodom slepej náhody, alebo neobmäkčiteľnej potreby. Je šťastný pri plnom uistení, ktoré má, že Stvoriteľ a Zmysel všetkých vecí je Stvorenie nekonečnej múdrosti, nekonečnej moci predviesť všetky podoby Svojej múdrosti a Stvorenie nie menej nekonečnej dobroty, aby nasmeroval všetku Svoju moc na výhody všetkých Svojich stvorení. Ba, dokonca zvaženie Jeho nepremenlivej spravodlivosti, ktorá sa predkladá ich právam, Jeho nepoškrvnenej posvätenosti, Jeho dostatočnosti v Ňom samom a toho nekonečného oceánu všetkých bezchybností, ktoré sú sústredené v Bohu od večnosti do večnosti, je pokračujúcim množením šťastia Kresťana.

Letters: „To dr. Conyers Middleton” (II, 379).

Boh sa prejavuje dvomi charaktermi, ako Stvoriteľ a ako Správca. Tieto nie sú vôbec v rozpore jeden s druhým, ale sú úplne odlišné.

Ako Stvoriteľ koná vo všetkých veciach podľa svojej zvrchovanej vôle. Spravodlivosť tu nemá, nemôže mať žiadne miesto, pretože nič nie je splatné tomu, čo nemá žiadne bytie. Tu preto, v celkom jasnom zmysle, on smie robiť, čo chce s jeho vlastným. Podobne, on stvoril nebesia i zem a všetky veci na nich, v každom rozumnom ohľade „pre svoje vlastné potešenie.“ 1. Začal svoje tvorenie v tom čase, alebo radšej v tej časti večnosti, keď sa mu to zdalo dobré. Potešilo ho to a mohlo to byť o milión rokov skôr, alebo o milión rokov neskôr. 2. On obmedzil svojou zvrchovanou vôľou trvanie vesmíru, či by to malo trvať sedem tisíc, alebo sedemsto tisíc, nekonečno milión rokov. 3. Tak isto on určil miesto vo vesmíre, v nekonečnom priestore. 4. V svojej zvrchovanej vôli vymedzil počet hviezd, všetky jednotlivé časti sveta a veľkosť každého atómu každej stvorenej hviezdy, každej planéty a každej kométy. 5. Zvrchovane stvoril zem s celým jej zariadením, či už životným, alebo neživotným a každému dal určitú náтуру s určitými vlastnosťami. 6. Pre svoje vlastné potešenie vytvoril také stvorenie, akým je človek, ztelesnený duch a vyplývajúci z jeho duchovnej prirodzenosti, obdareného rozumom, vôľou a slobodou. 7. Vymedzil čas, kedy má vzniknúť každý národ s hranicami ich zvykov. 8. Pridelil čas, miesto, okolnosti pre narodenie každého jednotlivca:-

*Ak som vzišiel z rodičov
To ctí Tvoje meno,*

Bola to tvoja, dobrota, ktorá to tak určila.

9. Každému dal telo ako sa mu páčilo, slabé či silné, zdravé či choré. Z tohto vyplýva, 10. Že im dal rozličné stupne rozumnosti a poznania, ktoré sú obmenené množstvom okolností. Je ťažko povedať pokiaľ toto siaha, aký prekvapujúci rozdiel, v zmysle pokroku, je medzi jedným, ktorý sa narodil a bol vychovaný v anglickej rodine a druhým, ktorý sa narodil a bol vychovaný medzi Hotentótmi.

Sme si istý len, že ten rozdiel nemôže byť taký veľký, ako viesť jedného k tomu, aby bol dobrý, alebo druhého, aby bol zlý, nútiť jedného do večnej slávy, alebo druhého do večných plameňov. Toto nemôže byť, pretože by bol v rozpore charakter Boha ako Stvoriteľa s charakterom Boha ako Správca, čo nie je, preto nemôže konať podľa svojej čírej zvrchovanej vôle, ale ako sa sám vyjadril podľa nemenných pravidiel spravodlivosti a milosti.

Či preto s tým môžeme počítať, alebo nie, (čo vskutku nemôžeme pre tisíc dôvodov,) musíme absolútne priznať, že Boh odmení tých, ktorí ho usilovne hľadajú. Ale on nemôže odmeniť slnko za to, že svieti, pretože slnko nie je slobodný zástupca. Ani nemôže odmeniť nás za to, že sme nechali svietiť naše svetlo pre ľudí, ak sme konali tak nevyhnutne ako slnko. Všetka odmena, tak isto ako trest predpokladá slobodné zástupcovstvo, a ak stvorenie nie je schopné výberu, nemá nárok ani na jedno ani na druhé.

Preto, kedykoľvek Boh koná ako Správca, ako odmeniteľ alebo trestateľ, nemôže konať ako sám

Zvrchovaný svojou vlastnou vôľou a potešením, ale ako nestranný Sudca, ktorý je vedený vo všetkých veciach nemennou spravodlivosťou.

Stále je pravdou, že v niektorých prípadoch milosť presahuje spravodlivosť, hoci prísnosť nikdy. Boh môže oceniť viac, ale nikdy viac potrestať ako dovoľuje prísna spravodlivosť. Smie sa pripúšťať, že Boh koná ako Zvrchovaný v usviedčení niektorých duší z hriechu, keď zajíma v strede životnej dráhy svojou neprekonateľnou mocou. Tiež sa zdá, že v momente nášho obrátenia koná neodolateľne. Môže byť podobne veľa neodolateľných dotykov počas priebehu nášho Kresťanského boja, s ohľadom na to, že každý veriaci môže povedať,

*„V čase mojej úzkosti
Bola moja pomoc v Tebe,
V mojej vnútornej bezmocnosti
Si ma zadržal od hriechu.“*

Ale vždy ako Svätý Pavol mohol byť buď poslušný, alebo „neposlušný nebeskému videniu,“ tak môže aj každý jednotlivec po tom všetkom, čo Boh urobil buď využiť jeho milosť, alebo ju urobiť neefektívnou.

Preto čokoľvek, čo Boh urobil pre svoje potešenie ako Stvoriteľ neba i zeme a čokoľvek môže jeho milosť urobiť pri určitých príležitostiach, nad tým, alebo pod tým, čo spravodlivosť vyžaduje, všeobecné pravidlá stoja priamo ako piliere neba: „Sudca celej zeme bude konať správne. Bude súdiť svet v spravodlivosti,“ a každého človeka na nej podľa najprísnejšej spravodlivosti. Neodsúdi žiadneho človeka za to, že robil niečo, čomu sa nemôže vyhnúť, ani za

vynechanie niečoho, čo snáď nemohol urobiť. Každý trest predpokladá, že vinník sa mohol vyhnúť vine, za ktorú je trestaný: Ináč by jeho trest bol úplne nespravodlivý a nezrozumiteľný s charakterom Boha nášho Správcu.

Nech sú teda tieto dve myšlienky Boha Stvoriteľa, zvrchovaného Stvoriteľa a Boha Správcu, spravodlivého Správcu, vždy zachovávané. Preto ich rozlišujme s najväčšou pozornosťou. Tak vzdáme Bohu slávu za jeho zvrchovanú milosť bez toho, že by sme obvinili jeho posvätnú spravodlivosť.

Works: „Thoughts Upon God’s Sovereignty“ (X, 361-63).

4. BOŽIA AKTIVITA AKO SPRÁVCU, ALEBO UCHOVATEĽA

Tak ako toto vševediace a milostivé bytie stvorili všetky veci, tak ich aj všetky podporuje. On je tak isto Uchovateľ ako aj Stvoriteľ všetkého, čo existuje. „Povolal všetky veci svojim slovom moci“, to je svojim mocným slovom. To znamená, že on musí poznať všetko, čo stvoril a všetko zachováva od jednej chvíle do druhej, ináč by to nemohol zachovávať, nemohol by pokračovať v bytí, ktoré mu dal. Nie je nič zvláštne na tom, že On, ktorý je všadeprítomný, ktorý „naplnil nebesia i zem,“ ktorý je na každom mieste, by mal vidieť, čo je na každom mieste, kde je stále prítomný. Ak ľudské oko rozoznáva veci na

krátku vzdialenosť, oko zla na väčšiu, oko anjela na tisíc krát väčšiu vzdialenosť, (snáď pojme povrch zeme jedným pohľadom,) ako neuvidí Božie oko všetko, cez celé rozšírenie stvorenia? najmä, keď zvážime, že nič nie je vzdialené od Neho, v ktorom my všetci „žijeme a pohybujeme sa a máme svoje bytie.“

Sermons: „On Divine Providence,” 9 (J, VI, 315).

„Bezo mňa nemôžete robiť nič!“ absolútne, pozitívne nič! keď vidíme, že v Ňom všetky veci žijú a pohybujú sa, tak isto ako majú svoje bytie, keď vidíme, že on nie je len pravdou *primum mobile*, ktorá zahŕňa celý rámec stvorenia, ale podobne z vnútra, pozostávajúci, činiaci princíp, v skutku jediný pravý zástupca vo svete, ak nesprostretkúva iskra svojej aktivity, samohýbateľnej prírody do stvorených duchov. Ale najmä „nemôžete robiť nič“ správne, nič múdre, nič dobré, bez priamej momentálnej spolupráce Prvej Príčiny.

Works: „A Thought on Necessity,” V, 1 (X, 476-77).

Nie sme lepšie oboznámení s jeho prácou prozreteľnosti, ako s jeho prácou stvorenia? Je to jeden z prvých princípov náboženstva, že jeho kráľovstvo je nad všetkým: Takže môžeme povedať s presvedčením, „Ó, Pane náš Správca, aké úžasné je tvoje meno nad celou zemou!“ Je to detská predstava, predpokladať, že náhoda spravuje svet,

alebo má na tom nejakú účasť: Nie, dokonca ani v tých veciach, ktoré sa obyčajnému oko zdajú byť úplne príležitostné. „Osud je uložený v lone, ale príkaz k tomu je od Pána.“ Náš požehnaný Majster sám uložil svoju vec mimo akýchkoľvek pochybností: „Ani vrabec,“ povedal, „nepadne na zem bez vôle vášho Otca, ktorý je v nebi: Áno,“ (na silnejšie vyjadrenie veci,) „dokonca každý vlas na vašej hlave má spočítaný.“

Ale hoci dobre vieme jeho pravdu, že všetky veci sú spravované prozreteľnosťou Božou, (reč pohanského rečníka, Deorum moderamine cuncta geri.) stále ako prekvapujúco málo vieme o určitostiach, ktoré sú obsiahnuté v tomto všeobecnom! Ako málo vieme o jeho prozreteľnom konaní, buď v ohľade na národy, alebo rodiny, alebo jednotlivcov! Je v ňom taká výška a hĺbka, ktorú nemôžeme svojím chápaním dosiahnuť. Môžeme pochopiť len málu časť jeho terajších ciest, zvyšok spoznáme potom.

Sermons: „The Imperfection of Human Knowledge,“ II, 1-2 (J, VI, 343-44).

Ale stále je tam rozdiel,...v /Božej/ prozreteľnej vláde nad jeho deťmi. Zbožný pisateľ si všíma, že je trojnásobný okruh duchovnej prozreteľnosti. Vonkajší okruh zahŕňa všetkých synov ľudí, Pohanov, Mohamedánov, Židov a Kresťanov. Spôsobuje, aby jeho slnko vyšlo nad všetkými. Dáva im dážď a úrodné obdobie. Vylieva na nich desiatky tisíce dobrodiní a naplňuje ich srdcia potravou a radosťou. Prostredným okruhom zhŕňa celú viditeľnú Kresťan-

skú Cirkev, všetky ktoré nazývajú meno Kristus. Berie na nich dodatočný ohľad a venuje im bližšiu pozornosť ich blahobytu. Ale ten vnútorný okruh jeho prozreteľnosti zahŕňa len neviditeľnú Cirkev Kristovu, všetkých skutočných Kresťanov, rozšírených kdekoľvek, do všetkých kútov zeme, všetkých, ktorí chvália Boha (ku ktorejkoľvek denominácii patria) v duchu a v pravde. Týchto zachováva ako zornicu oka: schováva ich pod svoje krídla. A najmä týmto náš Pán hovorí, „Dokonca všetky vlasy na vašich hlavách sú spočítané.“

Sermons: „Spiritual Worship,” 1, 9 (J, VI, 428-29).

Je pravda, že doktrína určitej prozreteľnosti (a akákoľvek len určitá prozreteľnosť nie je vôbec prozreteľnosťou) je v Anglicku úplne nemoderná a prezieravý autor toto mohol napísať, aby získal priazeň svojich čitateľov. Ale aj tak nepoviem, že je to skutočná prezieravosť, pretože tým mohol viac stratiť ako získať, pretože väčšina, dokonca Britov, má do dnešného dňa akýsi rešpekt pred Bibliou.

Journal: „Fri. 6 July 1781” (VI, 326).

Rovnako nápadná je múdrosť Božia vo vláde národov, štátov a kráľovstiev, áno skôr nápadnejšia, ak nekonečnosť sa môže priznať v určitých stupňoch. Pretože celé neživotné stvorenie, ktoré je úplne pasívne a nečinné nemôže robiť opozíciu jeho vôli. Preto, v prírodnom svete všetky veci bežia v kludnom, nenarušenom chode. Ale je to úplne ináč v morálnom svete. Tu zlí ľudia a zlí duchovia neustále

odporujú duchovnej vôli a vytvárajú nespočetné výstrednosti. Tu je preto plné pole pre uplatnenie bohatej Božej múdrosti a poznania v jednaní proti všetkej ľudskej nehanebnosti a pošetilosti a proti Satanovi, ktorý je nekonečne nepatrnejší, aby sa preukázal jeho vlastný slávny zámer-spasenie strateného ľudstva. V skutku, ak by to robil úplným výpisom a svojou neodolateľnou mocou, neznamenalo by to vôbec žiadnu múdrosť. Ale jeho múdrosť sa ukazuje v záchrane človeka takým spôsobom, aby nebola zničená jeho prirodzenosť a odobraná jeho sloboda, ktorú mu Boh dal.

Sermons: „The Wisdom of God’s Council,” 4 (J, VI, 326).

„Všetky tieto veci sú naprosto prirodzené a náhodité, výsledok prírodných príčin.“ Ale k tejto odpovedi sú tu dve námietky: Po prvé, nie je to pravda: Po druhé, je to nepohodlné.

Po prvé. Ak tvrdením „Toto všetko je naprosto prirodzené,“ myslíte, že to nie je dané božskou prozreteľnosťou, alebo, že Boh s tým nemá čo robiť, nie je to pravda, teda za predpokladu, že Biblia má pravdu. Ak predpokladáte toto, môžete zo široka rozprávať o prírodných katastrofách, ako je dobytčí mor, vetry, hromy, blesky, ste úplne mimo podstaty veci, nedokazujete nič, ak nemôžete dokázať, že Boh nikdy nepracuje v prírodných katastrofách, alebo nimi. Ale to nemôžete dokázať....

Druhá námietka k vašej odpovedi je, že je to extrémne nepohodlné. Pretože, ak by veci skutoč-

ne boli tak ako to tvrdíte, ak by tieto sklučujúce príhody úplne záviseli na chode šťasteny a na činnosti slepých, materiálnych príčin, aká nádej, aká pomoc, aký prameň tu ostáva pre chudákov trpiacich?...Zakúsia hladomor a morovú nákazu, aby predkázali milosť? Beda! sú taký nezmyselní, ako to predpokladáte o Bohu.

Akokoľvek, vy ktorí ste ľudia šťasteny to môžete skúšať tak, či onak, aj napriek týmto ťažkostiam. Vaše peniaze vám bezpochyby zaistia jedlo dovtedy, dokiaľ v kráľovstve nejaké je. A ak vás vaši lekári nemôžu ochrániť od epidemickej katastrofy, vaše koče vás môžu odviesť z miesta infekcie. Je to takto: Ale vy stále nie ste úplne vonku z nebezpečia, iba ak by ste dokázali ísť rýchlejšie ako vietor. Ste si tým istí? A sú vaše kone výslovne rýchlejšie ako blesk? Môžete zanechať zúrivú búrku za sebou? Ak nie, čo budete robiť, keď vás to zastihne? Vyskúšajte si svoju výrečnosť na tornáde. Bude vás to počuť? Bude zohľadňovať vaše peniaze, alebo modlitby, alebo slzy? Kričte na blesky. Kričte hlasno a vidte, či váš hlas „rozdelí plamene ohňa.“ Ó, nie! nemajú uši, na to, aby počuli! Nehltá a nepreukazuje žiadny súcit!

Works: „Serious Thoughts Occasioned by the Late Earthquake at Lisbon“ (XI, 6-7).

5. BOŽIA AKTIVITA AKO SUDCU

Dodávate: „Učenie o zmierení, učinenom Kristom

je najsilnejšou demonštráciou toho, že zmierenie hnevu nemôže byť v Bohu“. Kto hovorí o „zmierení hnevu“? „Zmierenie hnevu“ nie je ani Anglické a nemá ani zmysel, hoci to, do čoho neustále zabiehate je nevychovanosť (dúfam, že nie naschvál, aby ste zmiatli pravú vec): „že zmierenie hriechu nemôže byť v Bohu všetci pripúšťame, ale to neovplyvňuje otázku.

Ešte raz, aby ste naraz utíšili všetky nezrovnalosti a zastavili ústa tých, čo hovoria o zisku, hovoríte: „Toto (že nie je žiadna zlosť, ani žiadna trestná spravodlivosť v Bohu, vôbec žiadny trest Ním uložený) sa otvorene tvrdí, stále vyhlasuje a opakuje v najjednoduchších listoch Písma.“ Či je toto, alebo úplný opak toho pravdou sa vyjaví v niekoľkých ďalších z nespočetných listov, ktoré jednoducho predložím bez akéhokoľvek komentára a nechám to vášmu chladnému úsudku.

Hovoríte: (1) V Bohu nie je žiadna trestná, alebo pomstychtivá spravodlivosť. (2) V Bohu nie je žiadny hnev ani zlosť. (3) Boh neukladá žiadny trest na žiadne stvorenie, ani v tomto svete, ani v tom, ktorý príde.

Boh hovorí,-

(1) „Hospodin je spravodlivý vo vašom strede“ (Sof 3, 5). „Spravodlivosť a súd sú postarou tvojho trónu“ (Ž 89,15).

(2) „A Hospodin počul hlas vašich rečí a rozhneval sa“ (Deut. 1, 34). „Ale Hospodin sa veľmi rozhneval na mňa pre vás“ (3,26)....

(3) „A navštívím zlosť na okruhu sveta a na bezbožných ich neprávost“ (Iz 13, 11). „ Lebo hľa, Hospodin vyjde zo svojho miesta navštíviť neprávost obyvateľov zeme“ (29, 21)....

Teraz, čomu mám veriť? Bohu, alebo človeku?

Letters: „To William Law“ (III, 350-51).

Keď som sa vracal z Bedfordu, vyskúšal som iný spôsob ako ich získať. Kázal som na „Kde ich červ nezomiera a oheň sa neuháša“ a predostrel som im hrôzy Pána najhroznejším spôsobom akým som len bol schopný. Zdalo sa, že to bola práve vec, ktorú chceli. Nielen že počúvali s najhlbším záujmom, ale zdalo sa že sú zasiahnutí viac, ako som ich kedy videl pri kázni o hocičom.

Journal: „Thur. 26 Feb. 1764“ (V, 45).

Písmo vykresľuje Boha ako Sudcu zeme. Ale ako bude Boh v spravodlivosti súdiť svet? (Ó, zvažte to ako v Božej prítomnosti s úctou a bážňou!) Ako bude Boh v spravodlivosti súdiť svet, ak nebude výpis prestúpení?

Works: „Predestination Calmly Considered,“ 31 (X, 221).

Neberieš meno Božie nadarmo? Pamätáš na deň Soboty a svätíte ho? Nehovíš zle o panovníkovi tvojich ľudí? Nie si opilec, alebo žráč, ktorý sa stra-

Prečo každý deň tak prepychovo ako len môže, robitac si zo svojho žalúdku boha? Nemstiš sa? Nie si cudzoložník, alebo nestriedaš ženy? Odpovedz si jednoducho len vo svojom srdci, pred Bohom Sudcom všetkých.

Prečo hovoríš, že veríš Písmu? Ak je Písmo pravda, ty si stratený. Si na širokej ceste, ktorá vedie do zatratenia. Tvoje zatratenie nedrieme. Hromadiš proti sebe hnev na deň hnevu a zjavenia spravodlivého súdu Božieho. Bez pochyb, ak je Písmo pravdivé a ty zostaneš takýto, bolo by pre teba lepšie, keby si sa nikdy nenarodil.

Works: „An Earnest Appeal to Men of Reason and Religion,” 39 (VIII, 15).

Keď zvažujete to, čo by Boh mohol spravodlivo urobiť /rovnako vyvoleným, ako aj zatrateným/, predpokladáte, že jeho spravodlivosť by mohla byť oddelená od jeho ostatných vlastností, od jeho milosti najmä. Ale to nikdy nebolo, ani nikdy nebude, v skutku ani nie je možné, že by malo. Všetky jeho vlastnosti sú neoddeliteľne spojené: Nemôžu byť oddelené ani čo len na chvíľu.

Works: „Predestination Calmly Considered,” 23 (X, 217).

6. BOŽIA AKTIVITA AKO ZÁCHRANCU

Bolo to z čirej priazne, zo slobodnej lásky, z nezaslúženej milosti, že Boh láskavo poskytol hriešnemu

človeku akýkoľvek spôsob zmierenia sa s Ním, že sme neboli odtrhnutí od jeho ruky a úplne vymazaní z jeho pozornosti. Preto, ak mu je potešením poskytnúť akýkoľvek metódu z Jeho jemnej milosti, z Jeho nezmerateľnej dobroty, ktorou Jeho nepriatelia, ktorí sa proti nemu tak hlboko vzbúrili a rebelovali proti nemu tak dlho a neústupne smú nájsť milosť v Jeho očiach, bez pochyb našej múdrosti to máme prijať so všetkou vďačnosťou.

Sermons: „The Righteousness of Faith,” II, 8 (S, I, 143).

Hľa potom obidvoje, spravodlivosť aj milosť Božia!-spravodlivosť v odsúdení hriechu, hriech proti nemu, v ktorom sme boli všetci, v Adamovi a celom jeho potomstve,-a jeho milosť v umožnení univerzálnej nápravy pre univerzálne zlo v určení Druhého Adama, ktorý zomrel za všetkých, ktorí zomreli najskôr, teda že „tak ako v Adamovi všetci zomreli, tak v Kristu všetci“ by smeli „byť oživení“, že „tak ako kvôli drzosti jedného človeka na všetkých vzišiel súd na odsúdenie, tak aj pre spravodlivosť jedného, smie prísť dar o uistení života ku všetkým“- „uistenie života“,tak sme boli spojení so znovuzrozením, začiatkom duchovného života, ktorý nás vedie cez posvätený život do večného života, ku sláve.

A mali by sme si všimnúť najmä, že „kde je hojne hriechu, tam je milosť ešte hojnejšia.“ Preto ako nie zatratenie, tak dar; ale my môžeme dosiahnuť viac ako sme stratili. Teraz môžeme dosiahnuť vyšší stupeň posvätenosti aj vyšší stupeň slávy, než ako to pre nás bolo kedy možné dosiahnuť. Ak Adam nezhešil, Syn

Boží nezomrel: Následne ani ten prekvapujúci príklad Božej lásky k človeku, ktorý vyvolával najväčšiu radosť a lásku a vďaku u jeho detí po stáročia, nikdy neexistoval. Mohli sme milovať Boha Stvoriteľa, Boha Zachovateľa, Boha Správcu, ale nebolo tam žiadne miesto pre lásku k Bohu Zachráncovi. Toto by nemohlo byť. Ukrižovaný Kristus chcel najväčšiu slávu a radosť svätých na zemi a svätých v nebi. My by sme ho potom nemohli oslavovať, bez pomyslenia, že to nie je krádež, ak ho považujeme za rovného Bohu, jeho, ktorý sa znížil, zobral na seba podobu služobníka a bol poslušný smrti, dokonca smrti na križi!

Sermons: „On the Fall of Man,” II, 9-10 (J, VI, 224).

„Boh, ktorý je v milosti bohatý, nás oživil spolu s Kristom (milosťou ste spasení), dokonca keď sme boli mŕtvi v hriechu, aby mohol ukázať neobyčajnú hĺbku svojej milosti vo svojej láskavosti k nám skrze Krista Ježiša. Lebo milosťou ste spasení skrze vieru a to nie z vás.“ Z vás nevzide ani viera ani spasenie: „je to dar Boží“, zadarmo, nezaslúžený dar, viera, skrze ktorú ste spasení, tak isto ako spasenie, ktoré k tomu priložil zo svojho vlastného potešenia a čírej láskavosti. To, že veríte, je jeden príklad jeho milosti a to, že veriaci ste spasení, ďalší. „Nie pre prácu, aby sa žiadny človek nemohol pýšiť.“ Lebo nič z našej práce a našej spravodlivosti, ktorá bola pred tým ako sme uverili, neznamená pre Boha nič, len zatratenie, tak boli zo zaslúženej viery, ktorá preto kedykoľvek je daná, nikdy nie za skutky. Ani spase-

nie nie je zo skutkov, ktoré robíme, keď veríme, preto že je to Boh, ktorý v nás pracuje, a preto že nám dáva odmenu za to, čo On sám urobil, len v hojnosti Jeho milosti, ale nenecháva nám nič z toho, čo by viedlo k našej sláve.

Sermons: „Salvation by Faith,” III, 3 (S.I, 47-48).

(Boh) „sa raduje z prosperity svojich služobníkov:- Nerád skľučuje, alebo zarmucuje ľudské deti.” Jeho nemenná vôľa je naším posvätením, prítomná v „pokoji a radosť v Svätom Duchu.” Toto sú Jeho vlastné dary, zadarmo a my sme uistení, že „Božie dary sú” z Jeho strany, „bez ľútosti.” On nikdy neľutuje to, čo dal, alebo netúži nám to odobrať. Preto nás nikdy neopustí, ako niektorí hovoria: sme to my, ktorí ho opúšťajú.

Sermons: „The Wilderness State?” II, 1 (S, II, 249).

„Toto je to víťazstvo, ktoré víťazí nad svetom, dokonca nad našou vierou”, že viera, ktorá nie je len neotrasiteľným súhlasom k tomu, čo všetko Boh zjavil v Písme-a najmä k tým dôležitým pravdám, „Ježiš Kristus prišiel na svet, aby zachránil hriešnych,” „Zobral naše hriechy na svoje vlastné telo na drevo,” „On je obetný baránok za naše hriechy a nie len za naše, ale aj za hriechy celého sveta,”-ale ako zjavenie Krista v našich srdciach, duchovná istota, alebo presvedčenie o Jeho láske, Jeho nesmiernej láske, ktorá je zadarmo pre mňa hriešneho, úplné

uistenie o Jeho odpúšťajúcej milosti, ktoré je nám dané Duchom Svätým, presvedčenie, že každý skutočný veriaci je uschopnený niesť svedectvo, „Ja viem, že môj Spasiteľ žije,“ že mám „povolanie od Otca,“ a že „Ježiš Kristus spravodlivý“ je môj Pán a „obetný baránok za moje hriechy“-Viem, že On „ma miloval a dal Seba za mňa“-On ma zmieril, dokonca mňa, s Bohom a ja „mám záchranu skrze Jeho krv a dokonca odpustenie hriechov.“

Sermons: „The Circumcision of the Heart,“ I, 7 (S, I, 270-71).

*Buď pozdravený! Otec, Syn a Duch Svätý,
Jeden Boh, v troch Osobách!
Tebou sa naša pýcha chváli,
O Tebe sa spieva v našich piesňach.*

*Teba nik ani necíti ani nevidí,
Si Duch rýdzi,
Ktorý trval od večnosti
a bude vždy.*

*Prítomný na každom mieste
Tvoje chceme božstvo uctievať,
Až za hranice v čase aj v priestore
Ty budeš navždy prebývať.
V múdrosti si nekonečný,
Všetky veci oko Tvoje vidí;
I každá myšlienka v srdci
Neznáma Ti není.*

Čokoľvek Tvoja vôľa dole na zemi,

*To aj v nebi nad nami:
Ale najviac sa radujeme, že vieme
o láske, ktorá je v Tebe, Bože.*

*Miluješ všetko, čo Tvoje ruky stvorili,
Tvoju dobrotu zakúšame,
V postavách, ktoré svietili
po celom našom vesmíre.*

*Milosť a láska a nekonečná láskavosť
Kraľuje nad všetkými Tvojimi činmi,
Ale najviac Tvoje potešenie požehnať
Človeka, Tvoje najobľúbenejšie stvorenie.*

*Za čokoľvek nech od každého stvorenia vstane
chvála Tebe:
Ale najmä prijmi vďaku, Pane
a celého ľudstva srdce.*

Poetics: „Of God,” Hymn I (VI, 371-72).

DOPLŇUJÚCE ODKAZY

Božie vlastnosti-Sermons: “On Eternity” (J, VI, 189 ff); „The Imperfection of Human Knowledge,” I, 1-3 (J, VI, 338-39); „On the Omnipresence of God” (J, VII, 238 ff); „ The Unity of the Divine Being” (J, VII, 264 ff). Letters: „To Mary Bishop” (V, 162); (VI, 213-14). Notes: „Luke 4:18.”

Boží charakter a predurčenosť-Sermons: „On the Trinity“ (J, VI, 199 ff); „On Predestination“ (J, VI, 225 ff); „On Divine Providence“ (J, VI, 313 ff). Works: „Predestination Calmly Considered“ (X, 204 ff); „A Dialogue between a Predestinerian and His Friend“ (X, 259 ff). Letters: „To a Roman Catholic“ (III, 8); „To Miss March“ (V, 270-71); „To Mrs Bennis“ (V, 284); „To Walter Churchey“ (VI, 60). Journal: „Wed. 24 Aug. 1743,“ (III, 84-86). Notes: „John 4:24;“ „Romans 1:17.“

Božia aktivita ako stvoriteľa-Sermons: „Upon Our Lord’s Sermon on the Mount: VI,“ III, 4-5 (S, I, 432-34); „God’s Approbation of His Works“ (J, VI, 206 ff). Letters: „To William Law“ (III, 332 ff). Journal: „Wed. 17 Jan. 1770! (V, 351-52); „Thur.3 Jan 1771“ (V.399). Notes: „Acts 17:24.“

Božia aktivita ako správca alebo uchovateľ-Sermons: „On Divine Providence,“ 16-18 (J, VI, 318-20); „The Cause and Cure of Earthquakes“ (J, VII, 386 ff); „Some Account of the Late Work of God in North America“ (J, VII, 409 ff); „Preached on Occasion of the Death of the Rev. Mr. John Fletcher“ (J, VII, 431 ff). Works: „Serious Thoughts Occasioned by the Late Earthquake at Lisbon“ (XI, 1 ff). Letters: „To Thomas Church“ (II, 256 ff); „To Samuel Furly“ (IV, 7-8); „To Hester Ann Roe“ (VI, 339). Journal: „Thur. 4 June 1772“ (V, 470-72).

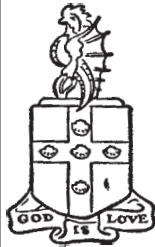
Božia aktivita ako sudca-Sermons: „A Caution Against Bigotry,“ II passim (S, II, 112 ff); „National Sins and Miseries“ (J, VII, 400 ff). Letters: „To William Law“ (III, 345 ff). Notes: „Romans 5:1; 9:21.“

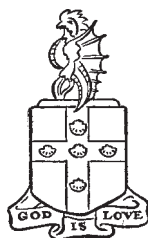
Božia aktivita ako záchrancu- Sermons: „God’s

JW

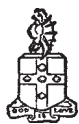
79

Love to Fallen Man" (J, VI, 231 ff); „The General Spread of the Gospel" (J, VI, 277 ff); Works: „The Character of a Methodist" 6-8 (VIII, 342-43); „Predestination Calmly Considered" 29-44 (X, 220-29). Journal: „Tues. 3 July 1750" (III, 483); „Mon. 16 June 1755" (IV, 122); „Wed. 19 Sept. 1764" (V, 97). Notes: „Luke 15:7."

III JEŽIŠ KRISTUS

III. JEŽIŠ KRISTUS

Wesleyove špecifické Kristologické spisy sú rozšírené a zlomkovité, ale vždy je centrom jeho teológie Kristus a tiež podstatou každej inej doktríny. Hlása, že

odvrat od zmierenia je to isté ako prijať deizmus, alebo pohanstvo, považuje aj odpadnutie ako katastrofálne pre život viery. Vyznáva, že Kristove dielo je za medzou rozumového chápania, ale svedčí, že Písmo a skúsenosť robia jeho existenciu nepopierateľnou. List Williamovi Law na túto tému ukazuje, ako ho Wesley obviňuje dokonca ešte tvrdšie, pretože mu chýbalo v spisoch Lawa evanjelické prehlásenie Kristovho zmierujúceho diela pre človeka. Viera v toto dielo zmierenia je pre Wesleyho jedinou cestou k spaseniu. Ako výsledok tohto dôrazu na Kristovo dielo, osobe Krista sa nedostáva značný ohľad. Wesley radšej prebýva na tom, čo Boh skrze Krista urobil pre človeka a na tom, čo môže robiť v človeku, v posvätenom živote.

1. OSOBA KRISTA

To, že Boh „priviedol svojho jednorodeného syna na svet, skrze ženu,“ mocou z výsosti ju zatienil, bolo v plnosti času (práve v stredoveku sveta, ako veľký muž značne dokazuje). Potom bol zvestovaný pastierom, zbožnému Simeonovi, Anne, Mudrcom a „všetkým, ktorí čakali na vykúpenie v Jeruzaleme.“ Keď bol v patričnom veku uplatniť svoj kňazský úrad, bol hlásaný Izraelu tak, že kázal evanjelium Božieho kráľovstva v každom meste a dedine. A všetci, ktorí spoznali, že „rozpráva tak, ako človek nikdy nerozprával“ ho slávili, spoznali, že „rozpráva ako ten, kto má autoritu“, v celej múdrosti Božej a

moci Božej. Prejavoval sa nespočetnými „znameniami a zázrakmi a mocným dielom, ktoré konal,“ tak isto ako celým svojím životom, pretože bol jediným, ktorý sa narodil zo ženy a „nepoznal hriech,“ ktorý od svojho narodenia až do svojej smrti robil „všetky veci dobre“, činiac „nie jeho vlastnú vôľu, ale vôľu toho, ktorý ho poslal.“

Sermons: „The End of Christ’s Coming,“ II, 4-5 (J, VI, 273-74).

Na počiatku - (Odkaz ku Gen. 1,1 a Prísl. 8, 23.) Keď všetky veci začali a boli vytvorené: Na počiatku neba i zeme a v tomto celom rámci stvorených bytí, Slovo existovalo bez akéhokoľvek začiatku. On bol, keď všetky veci začali byť, čokoľvek, čo malo začiatok. Slovo- takto nazývaný v Ž 33, 6 a často sedemdesiatimi a v Chaldéskej parafráze. Takže Sv. Ján si tento výraz nepožičal od Fila, alebo iného pohanského pisateľa. Ešte nebol nazývaný Ježiš, alebo Kristus. On je to Slovo, ku ktorému hovoril z večnosti, ktorým Otec učinil všetky veci, ktorý nám rozprával o Otcovi. V osemnástom verši máme obidvoje, skutočný opis Slova a príčinu, prečo je tak nazývaný. On je jednorodný Syn Otca, ktorý je pod ochranou Otca a vyhlasuje ho. A slovo bolo u Boha- Preto oddelený od Boha Otca. Prehlásené slovo znamená nekonečnú tendenciu, ako ktorá bola od Syna k Otcovi v jednote bytia. On bol sám s Bohom, pretože nič okrem Boha nebolo. A to Slovo bolo Boh-Najväčší, nekonečný, nezávislý. Nebolo žiadne stvorenie, v takom ohľade, na ktoré by mohol Boh vystupovať v podobnom zmysle. Preto on vystupuje

v absolútnom zmysle. Božstvo Mesiáša bolo jasne zjavené v Starom Zákone, (Jer 23,6. Hoz 1,7. Ž 23,1.) iný evanjelista smeruje tiež k tomu, aby mohol preukázať, že Ježiš, skutočný človek, bol Mesiáš. Ale neskôr, keď niektorí spochybňovali jeho Božstvo, Sv. Ján to výslovne tvrdil a napísal do tejto knihy, že to bolo dodatkom k evanjeliám, tak ako Zjavenie k prorokom.

Notes: „John 1:1.“

Verím, že Ježiš Nazaretský bol Spasiteľom sveta, Mesiáš, tak dlho predpovedaný, že počatý Duchom Svätým bol Prorokom, ktorý nám zjavuje celú vôľu Božiu, že bol Kazateľ, ktorý sa dal ako obeť za hriech a stále robí prostredníka pre previnilcov, že je Kráľ, ktorý má celú moc na nebi i na zemi a bude vládnuť dokiaľ si nepodriadi všetky veci.

Verím, že On je pravý, prirodzený Syn Boží, Boha Bohov, a že On je Pán všetkého, ktorý má absolútne, najvyššie, univerzálne panstvo nad všetkými vecami, ale najmä náš Pán, ktorý verí v Neho dobýjajúcim, vykupujúcim a dobrovoľným záväzkom.

Verím, že bol učený človekom a zdielal ľudskú prirodzenosť s božskosťou v jednej osobe, bol počatý jedinou operáciou Ducha Svätého a narodený z požehnanej Panny Márie, ktorá tak isto ako predtým, aj potom ako ho priviedla na svet, bola naďalej nepoškvrnenou pannou.

Verím, že trpel neopísateľnou bolesťou tela aj duše a nakoniec smrťou, dokonca smrťou na kríži, v čase keď Pontský Pilát spravoval Judeu pod Rímskym Impériom, že jeho telo bolo potom položené do hrobu a jeho duša išla na miesto pre oddelených duchov, že tretieho dňa opäť vstal z mŕtvych, že vystúpil na nebesia, kde zostáva pri tróne Božom v najvyššej moci a sláve ako Prostredník až do konca sveta, ako Boh do večnosti, že na konci príde na zem súdiť každého človeka podľa jeho diela, tých ktorí budú živí a aj všetkých ,ktorí pred tým dňom zomreli.

Letters: „To a Roman Catholic,” 7 (III, 8-9).

Tento (verš) demonštruje zhodnosť Syna s Otcom. Keby náš Pán bol Boh len úradom, alebo dosadením do úradu, a nie v jednote duchovnej podstaty a vo všetkých ohľadoch rovný v Božskosti s Otcom, nemohol by byť uctievaný dokonca tak, ako je, s takou istou úctou ako uctievali Otca. Ten, kto neuctieva Syna-s rovnakou úctou, veľmi zneuctil Otca, ktorý ho poslal.

Notes: „John 5:23.”

Asi na poludnie som kázal vo Warringtone, obávam sa, že nie podľa chuti niektorých mojich poslucháčov, lebo moja téma ma viedla hovoriť silno a zreteľne o Božstve Krista. Ale ja tomu nemôžem pomôcť, lebo na tomto musím trvať ako na základe

celej našej nádeje.

Journal: „Tues. 5 April 1768“ (V, 253-54).

(Kristova) božská spravodlivosť patrí k Jeho božskej prirodzenosti, tak ako je „On, ktorý existuje „nad všetkým, Boh požehnaný navždy“, Najvyšší, Nekonečný, „rovnocenný s Otcovi, čo sa týka Božskosti, hoci podriadený Otcovi, čo sa týka človečenstva.“ Teraz toto je jeho nekonečná, podstatná nepremenlivá posvätnosť, Jeho nekonečná spravodlivosť, milosť a pravda, vo všetkom sú On a Otec jedno.

Ale ja chápem, že sa božskej spravodlivosti Krista dotýka prítomná otázka. Verím, že len niekolkí, ak vôbec nejakí, teraz zápasia za prisudzovanie tejto spravodlivosti nám. Ktokoľvek verí doktríne prisudzovania, rozumie tomu najmä, ak nie len z Jeho ľudskej spravodlivosti.

Ľudská spravodlivosť Krista patrí Jemu v Jeho ľudskej prirodzenosti, tak ako je „Prostredník medzi Bohom a človekom, Človek Kristus Ježiš.“ Toto je buď vnútorné, alebo vonkajšie. Jeho vnútorná spravodlivosť je obraz Boží, založená na celej sile a schopnosti Jeho duše. Je to kópia Jeho božskej spravodlivosti, tak ako to môže byť zprostredkované ľudskému duchu. Je to prepis duchovnej čistoty, duchovnej spravodlivosti, milosti a pravdy. Zahŕňa to lásku, úctu, oddanosť Jeho Otcovi, ľudskosť, pokoru, jemnosť, lásku ku stratenému ľudstvu a každú inú svätú, alebo nebeskú povahu, a všetko toto v najvyššom stupni, bez akéhokoľvek defektu, alebo prímеси ne-

posvätenosti.

Menšou časťou Jeho vonkajšej spravodlivosti je, že sa v ničom nemýlil, že nepoznal žiadny vonkajší hriech akéhokoľvek druhu, ani nebola „vina nájdenná v Jeho ústach“, že nikdy nepovedal jedno nesprávne slovo, alebo neurobil jeden nesprávny pohyb. Toto je len negatívna spravodlivosť, lebo tak nikto nepasil, ani nemohol, ktokoľvek sa narodil zo ženy, sám seba. Ale dokonca, Jeho vonkajšia spravodlivosť je pozitívna tiež: On robil všetky veci dobre, v každom slove Jeho jazyka, v každej práci Jeho rúk, činil precízne „vôľu toho, ktorý Ho poslal.“ V celom slede Jeho života, činil vôľu Božiu na zemi, tak ako ju činia anjeli na nebi. Všetko, čo urobil, alebo povedal bolo vždy správne pri akýchkoľvek okolnostiach. Jeho poslušnosť bola vo všetkom úplná. „On naplnil celú spravodlivosť.“

Ale Jeho poslušnosť obsahuje viac, ako len toto, neobsahuje len činy, ale aj utrpenie, vytrpenie celej vôle Božej od toho času, keď prišiel na zem, až dotedy keď „vyniesol naše hriechy svojím telom na drevo“, áno, dotedy, dokiaľ za ne urobil úplné uzmierenie, „sklonil svoju hlavu a jeho duch ho opustil.“ Toto sa veľmi často nazýva pasívna spravodlivosť Kristova, to, čo bolo skôr uvedené sa nazýva pasívna spravodlivosť. Ale tak ako pasívna a aktívna spravodlivosť nikdy neboli od seba oddelené, tak ani mi ich nikdy nemusíme oddeľovať, ani v rozprávaní, ani v myslení. A vzhľadom na tieto dve spojené spravodlivosti sa Ježiš nazýva „Pán naša Spravodlivosť.“

Sermons: "The Lord our Righteousness," I, 1-4(S, II, 426-28).

2. KRISTOVO DIELO AKO OBEŤ ZA HRIECH

Slovo Kristus v Gréčtine a Mesiáš v Hebrejčine znamená pomazaný a zahŕňa aj prorocký, kňazský a kráľi boli zasvätení do všetkých týchto úradov. A keď sa pozrieme do seba, zistíme, že potrebujeme Krista vo všetkých týchto ohľadoch. Od prírody sme vzdialení od Boha, odcudzení od neho a neschopní voľného prístupu k nemu. Potrebujeme prostredníka, prímluvcu v slove, Krista v jeho kňazskom úrade. Vzhľadom k tomuto získavame rešpekt k Bohu. A s ohľadom na nás, nachádzame úplnú temnotu, slepotu, nevedomosť o Bohu a veciach Božích. Teda my chceme Krista v jeho prorockom úrade, aby osvietil naše mysle a učil nás celú vôľu Božiu. Ale tiež v nás nachádzame zvláštny zmätok chutí a vášní. Pre tieto chceme Krista s jeho kráľovskou povahou, aby vládol v našich srdciach a podriadil si všetky veci.

Notes: „Matthew 1:16.“

Nemohli by sme sa tešiť z toho, že je Boh, keby nebol aj prostredník, niekto, kto stojí medzi Bohom a človekom, aby zmieril človeka s Bohom, a aby previedol celý úkon nášho spasenia. Toto vynecháva akýchkoľvek iných prostredníkov, ako anjelov a

svätcov, ktorých Pápežovia vytvorili a modlársky oslavujú ako prostredníkov, tak isto ako Pohania starých časov vytvorili mnohých prostredníkov, aby utíšili svojich najväčších bohov.

Notes: „I Timothy 2:5.“

„Jedným človekom vstúpil hriech do sveta a hriechom i smrť. A tak smrť prešla na všetkých ľudí,“ tak sme zahrnutí v ňom, ktorý bol všeobecným otcom a reprezentantom nás všetkých. Takto „skrze drzosť jedného,“ sú všetci mŕtvi, mŕtvi pre Boha, mŕtvi v hriechu, prebývajúci v smrteľnom tele, ktoré podlieha skaze, rýchlo sa rozplynúce a pod rozhodnutím tela večného. Pre nás „neposlušnosťou jedného“ všetci „sa stali hriešnymi“, takže tou drzosťou jedného „súd vzišiel na všetkých ľudí do zatratenia“ (R 5, 12).

V tomto postavení sme boli, bolo v ňom dokonca celé ľudstvo, keď „Boh tak miloval svet, že svojho jednorodeného syna dal, preto aby sme neboli zatratení, ale mali večný život.“ V plnosti času sa z Neho stal človek, ďalšia všeobecná Hlava ľudstva, druhý všeobecný Rodič a Reprezentant celej ľudskej rasy. A ako taký On „uzmieril náš zármutok,“ „Pán uložil na seba nespravodlivosť nás všetkých.“ Potom bol „zranený za naše prestúpenia a zbitý pre našu nespravodlivosť.“ „Zo svojej duše učinil dar za hriech“: vylial svoju krv za tých, čo zhrešili, „vyniesol naše hriechy na svojom vlastnom tele na drevo,“ aby sme jeho sinavicami boli uzdravení: a touto jednou obeťou Jeho samého, raz ponúknutého, On

ma zachránil a celé ľudstvo, čím „urobil úplnú, perfektnú a dostatočnú obeť a zadosťučinenie za hriechy celého sveta.“

V tomto prípade, teda, že Syn Boží „zakúsil smrť za každého človeka,“ Boh sa teraz „zmieril s celým svetom a nepredkladá im ich“ predošlé „prestúpenia.“ A takto „tak ako drzosťou jedného vzišiel súd na celé ľudstvo do zatratenia, tak aj spravodlivosťou jedného, ten dar zadarmo prišiel v spravodlivosti na všetkých ľudí.“ A tak pre svojho milovaného Syna, za to, čo On pre nás urobil, a že za nás trpel, Boh teraz láskavo len pod jednou podmienkou (ktorú nás tiež On sám uschopnil splniť), odvoláva odsúdenie, ktoré prislúcha našim hriechom, aby nás prinavrátil do toho predchádzajúceho, čím nás chcel mať, a aby obnovil naše mŕtve duše do duchovného života, ako závdavok večného života.

Toto je preto všeobecný základ celého učenia ospravedlnenia. Hriechom prvého Adama, ktorý nebol len otcom, ale aj reprezentantom nás všetkých, všetci postrádame priazeň Božiu, všetci sme sa stali deťmi hnevu, alebo ako to Apoštol vyjadruje „súd vzišiel nad celým ľudstvom do zatratenia.“ Tak aj obeť za hriech urobená druhým Adamom, ako reprezentantom nás všetkých, Boh je zmierený s celým svetom, lebo im dal novú zmluvu, čím bola naplnená jediná podmienka, „už nie je zatratenie“ pre nás, ale „my sme ospravedlnení zadarmo, Jeho milosťou, cez záchranu, ktorá je v Ježišovi Kristovi.“

Sermons: „Justification by Faith,” I, 6-9 (S, I, 117-19).

Nič v kresťanskom systéme nemá väčší význam ako učenie o Zmierení. To je jasne ten rozoznávací bod medzi Deismom a Kresťanstvom. „Písomná schéma morálnosti,“ povedal Lord Huntington, „je tým, čo musí každý obdivovať, ale učenie o Zmierení nemôžem pochopiť.“ Tu je to, kde sa rozdeľujeme. Vzdaj sa Zmierenia a Deisti s nami súhlasia.

Tento bod si preto zasluhuje väčšiu pozornosť, ako mi dovolí môj čas. Ale je to teraz menej potrebné, pretože som to už urobil v listoch „To Mr. Law“, ktorým by ste mali venovať vážnu pozornosť, či už ste ich predtým čítali, alebo nie. Je to v devätnástom zväzku Works. Ale je pravda, že to nemôžem pochopiť o nič viac ako jeho osvietenosť, snáď by som smel povedať, ako Božích anjelov, ako najvyššie stvorené porozumenia. Tu je náš rozum veľmi rýchlo zmätený. Ak sme pokúšaní rozprávať na tomto poli, „nenachádzame zmysel, stratení v bludnom bludisku.“ Ale otázka je (moja jediná otázka, potom už ma nič nezaujíma), čo hovorí Písmo? Hovorí, „Boh v Kristu zmieril svet so Sebou“, že „Urobil Jeho, ktorý nepoznal žiadny hriech, aby bol obeťou za náš hriech.“ Hovorí, „Máme Zástupcu u Otca, Ježiša Krista spravodlivého a on je zmierením za naše hriechy.“

Ale je jasné, že keby sa Boh nikdy nenahneval, nikdy by nebol zmierený. A tak v tomto vyhlásení, Mr. Law naráža na úplný koreň Zmierenia a nachádza veľmi rýchlu metódu, ako premeniť Deistov. Hoci preto nenazývam Boha, tak ako Mr. Law navrhuje, „Bytie plné hnevu,“ čo vedie k zlej myšlienke, ale úplne verím, že on sa hneval na celé ľudstvo,

a že bol s ním zmierení smrťou svojho Syna. A viem, že sa hneval na mňa dokiaľ som neuveril v Syna Jeho lásky a stále to nie je zľahčovanie Jeho milosti, že on je len milostivý.

Ale nepochybne, dokiaľ bude svet existovať, bude tisíc námietok k tomuto biblickému učeniu. Lebo stále bude učenie o ukrižovanom Kristovi len bláznovstvom pre múdrych tohto sveta. Ale udržme si túto výsadnú pravdu priamo v našich srdciach, tak ako aj v našom ponímaní, a zistíme šťastnou skúsenosťou, že toto je pre nás múdrosť Božia a sila Božia.

Nie je tu človek /Lawow Spirit of Love/ reprezentovaný ako keby si urobil u Boha dlh, ktorý nemôže splatiť? A Boh, že má predsa právo rozhodnutia na jeho splatení? A právo poslať ho k mučiteľovi, ak nesplatil? A nie je tu jasne vyjadrené, že Boh v určitom prípade vyhlási toto právo a použije ho do posledného? Nad kým potom svieti toto prisudzovanie „bláznovstva“ a „čo je stále zlé“? „Pane neprípisuj im tento hriech! Odpusť im, lebo nevedia, čo činia.“

Ale ak Syn Boží nezomrel, aby nás zmieril za naše hriechy, za čo potom zomrel?

Odpovedáte: „Zomrel,-

„(1) Aby uhasil naše vlastné peklo v nás“ (Spirit of Prayer, časť II, str.159).

Ba, Písmo toto nereprezentuje ako prvý, ale druhý zmysel Jeho smrti.

„(2) Aby ukázal, že bol nad svetom, smrťou, peklom

a Satanom“ (strany 130-1).

Kde je napísané, že zomrel kvôli tomuto? Nemohol toto urobiť bez toho, aby zomrel?

„(3) Jeho smrť bola jedinou možnou cestou predídenia všetkého zlého, čo bolo v padnutom človeku“ (strana 129).

Toto je pravda, ak predpokladáme, že mal urobiť zmier za naše hriechy. Ale ak by tu nebol tento predpoklad, Jeho smrť by nebola jediným možným spôsobom, ktorým by Všemocný mohol predísť všetkým veci.

„(4) Týmto dostal moc dať také isté víťazstvo všetkým Jeho bratom ľudskej rasy“ (strana 132).

Nemal túto moc predtým? Ako ináč bol „On, ktorý je,“ „Boh nad všetkým, navždy požehnaný“?

Ak Kristus nezomrel pre žiadny iný účel ako sú tieto, prečo potom bolo potrebné, aby bol viac ako stvorením?

Letters: „To William Law“ (III, 352-53).

Odtiaľto sa nemôžem pozerieť na pojednania Dr. Taylora ako na niečo iné než na starý Deizmus v nových šatách, keď vidím, že podrýva úplný základ celého zjaveného náboženstva, či už Židovského, alebo Kresťanského. „Vskutku môj L-“ povedal významný muž osobe vysokého postavenia, „nevidím, že by sme veľmi potrebovali Ježiša Krista.“ A kto nemohol povedať za tohto predpokladu, že „nevi-

dím, že by sme mali veľkú potrebu Kresťanstva?“ Ba, vôbec nikto, lebo „ktorí sú celí nepotrebujú Lekára“, a Kresťanské Zjavenie nerozpráva o ničom inom ako o veľkom „Lekárovi“ našich duší, ani nemôže byť Kresťanská filozofia lepšie definovaná ako v Platónových slovách: Je to... „jediná správna metóda uzdravenia chudorľavej duše.“ Ale čo, ak sme v perfektnom zdraví? Ak nemáme ťažkosti nechceme, aby nás niekto liečil. Ak nám nie je zle, prečo by sme hľadali lieky proti nevoľnosti? Aké miesto tu je pre hovorenie o našom obnovení v „poznaní“, alebo „posvätenosti, podľa obrazu, ku ktorému sme boli stvorení,“ ak sme nikdy ten obraz nestratili? Ak sme teraz takí múdri a svätí, ako bol Adam bezprostredne po jeho stvorení? Ak zoberieme preč ten základ, že človek je od prírody bláznivý a hriešny, „preč od slávneho obrazu Božieho,“ Kresťanský systém padá, ani to nezasluguje takú poctu a pozornosť, ako jedna z „vychytralo naplánovaných lží.“

Works: Preface to „The Doctrine of Original Sin“ (IX, 193-94).

Hriešnik, ktorý bol najprv usvedčený zo svojho hriechu a nebezpečia Duchom Božím, stojí trasúc sa pred hrozným súdom duchovnej spravodlivosti a nemá nič, čím by sa obhájl, len svoju vinu a zásluhu Prostredníka. Tu vstupuje Ježiš. Spravodlivosť je uspokojená: hriech je prepáčený, odpustenie prichádza na dušu, duchovnou vierou, prácou Ducha Svätého, ktorý potom začína úžasné dielo vnútorného posvätenia. Takto Boh ospravedlňuje bezbožných a stále ostáva spravodlivosť a pravda vo všetkých ich

symboloch ! Ale nech nikto odteraz nepokračuje v hriechu. Pretože pre zatvrdilých k Bohu je požierajúci oheň.

Notes: „Romans 4:5.“

3. ĎALŠIE NÁSLEDKY KRISTOVHO DIELA

Syn Boží štrajkuje proti koreňu základnej práce satana-pýche, tak, že dáva príčinu hriešnikovi, aby sa sklonil pred Pánom, aby sa zošklivil sám sebe, akoby bol v prachu a popole. Štrajkuje proti koreňu vlastnej vôle, uschopňuje pokoreného hriešnika povedať vo všetkých veciach, „Nie ako ja chcem, ale ako ty chceš.“ Ničí lásku sveta, oslobodzuje ľudí, ktorí v neho veria od „každej bláznivej a bolestivej túžby“, od „túžby tela, túžby očí a pýchy života.“ Oslobodzuje ich od hľadania, alebo očakávania, že nájdu šťastie v nejakom stvorení. Tak ako Satan otočil srdce človeka od Stvoriteľa ku stvoreniu, tak Syn Boží obracia jeho srdce späť od stvorenia ku Stvoriteľovi. Takto aj, tým, že sa jasne preukázal, zničil činy Satana, obnovil vinného vyvrženca späť na Boží obraz, aby mu bolo odpustené, a aby mal pokoj. Hriešnika, v ktorom nebolo nič dobrého, obnovil k láske a svätosti, zaťaženeho bremenami, hrozného hriešnika obnovil k nevyjadriteľnej radosti, k pravému veľkému šťastiu.

Ale môžeme si všimnúť, že Syn Boží nezničil celú Satanovu prácu v človeku, dokiaľ ešte ostáva v

tomto živote. Ešte nezničil telesnú slabosť, nevoľnosť, bolesť a tisíc ľudských slabostí, ktoré prináležia k telu a krvi. Nezničil celú slabosť rozumnosti, ktorá je prirodzeným následkom prebývania duše v skaze podliehajúcim tele.... To preto, aby odobral od nás každé pokušenie k pýche a všetky myšlienky nezávislosti, (čo je práve tá vec, ktorú ľudia vo všeobecnosti schovali pod slovo sloboda), tak nás ponechal obklopených týmito ľudskými slabosťami, najmä slabým chápaním, až dokiaľ príde rozsudok, „Prach si a na prach sa obrátiš!“

Potom chyby, bolesť a telesné ľudské slabosti prestanú: Všetko toto je smrťou zničené. A smrť sama, „posledný nepriateľ“ človeka, bude zničená vzkriesením. Vo chvíli, keď začujeme hlas archanjela a Božiu trúbu, „potom bude naplnené to, čo je napísané, Smrť je pohltená vo víťazstve.“ „Toto skaze podliehajúce“ telo „bude dané do nezničiteľnosti; toto smrteľné“ telo „bude dané do nesmrteľnosti“ a Syn Boží, ktorý sa jasne preukáže v oblakoch neba, zničí túto poslednú prácu Satana!

Tu potom vidíme v najjasnejšom a najsilnejšom svetle, čo je pravé náboženstvo: Obnovenie človeka Ním, ktorý pobije hlavy hadov, všetkým, o ktorých ho starý had pripravil, obnovenie, nie len pre potešenie, ale aj na obraz Boží, čo zahŕňa nie len odvrátenie od hriechu, ale aj naplnenie plnosťou Božou. Je jasné, že ak sa pozrieme na predchádzajúce ohľady, nič, čomu by niečo z tohoto chýbalo, nemôže byť Kresťanské náboženstvo. Každá ďalšia vec, či už negatívna, alebo vonkajšia, nie je hlavná.

Sermons: „The End of Christ's Comming,” III, 2-5 (J, VI, 275-76).

Išiel som do Leeds a po kázaní som sa stretol s vybranou spoločnosťou, ktorá pozostávala asi zo štyridsiaticich členov, a väčšina z nich môže doznať, že „krv Ježiša Krista očisťuje od hriechu.”

Journal: „Sat. 29 June 1782” (VI, 359).

V každom postavení potrebujeme Krista v nasledujúcich ohľadoch, (1) Akúkoľvek milosť dostaneme, je to od neho dar zadarmo. (2) Dostávame to ako jeho výhodu, najmä ak zvažíme akú cenu zaplatil. (3) My máme túto milosť nie len od Krista, ale aj v ňom. Lebo naša dokonalosť nie je ako strom, ktorý kvitne miazgou z vlastného koreňa, ale ako vetva viniča, ktorá v spojení s kmeňom nesie ovocie, ale ak je od neho oddelená vyschne a je vytrhnutá. (4) Všetko naše požehnanie, časné, duchovné i večné, závisí na jeho prímluve za nás, čo je jednou haluzou jeho kňazského úradu, ktorý my vždy potrebujeme. (5) Aj najlepší z ľudí potrebujú Krista v jeho kňazskom úrade, aby za nich zmieril ich prestúpenia, ich nedostatky, (ako aj niektoré nesprávne slová), ich chyby v úsudku a v praxi a ich vady rôzneho druhu. Lebo toto sú všetky odchýlky od dokonalého zákona a následne potrebujú zmierenie. Ale stále to nie sú hriechy, ako rozumieme tomu, čo vyplýva zo slov Sv. Pavla, „On, ktorý miluje, naplnil zákon, lebo láska je naplnením zákona.” (R 13:10.) Teda, chyby a nepevnosti, ktoré potrebne vyplývajú zo skaze pod-

liehajúceho stavu tela, nie sú proti láske, a preto ani nie, v Duchovnom zmysle, hriechom.

Works: „Plain Account of Christian Perfection,” (XI, 395-96).

Lebo on, ktorý je mŕtvy- S Kristom, je oslobodený od vín minulosti a od moci prítomného hriechu, tak ako mŕtvy človek od rozkazov svojho pána.

Notes: „Romans 6:7.”

Skrze poslušnosť a smrť Krista, (1) Telá všetkých ľudí sa stali po vzkriesení nesmrteľnými (2) Ich duše dostanú schopnosť duchovného života. A (3) z toho skutočnú iskru, alebo semeno. (4) Všetci veriaci sa stávajú deťmi milosti, zmierení s Bohom; a (5) Sú učením účastníkmi božskej prirodzenosti.

Works: „Minutes of Some Late Conversations,” Mon. June 25, 1744 (VIII, 277-78).

Aký zmysel to má, že táto spravodlivosť je daná veriacim? V nej: všetkým veriacim je odpustené a sú prijatí, nie pre niečo čo v nich je, alebo čo kedy bolo, čo robia, alebo by niekedy mohli urobiť, ale úplne, a len pre to, čo Kristus učinil, a preto, že za nich trpel. Hovorím znovu, nie pre niečo v nich, alebo čo urobili z ich vlastnej spravodlivosti, alebo diela: „Nie pre činy spravodlivosti, ktoré sme učinili, ale z Jeho vlastnej milosti nás spasil.” „Milosťou sme zachránení skrze vieru;...nie zo skutkov,aby sa žiad-

ny človek nemohol chvastať“ ,ale úplne, a len pre to, čo Kristus učinil, a pre to, že za nás trpel. Sme „ospravedlnení zadarmo Jeho milosťou, skrze záchranu, ktorá je v Kristu.“ A to nie len pre to, aby sme obdržali Božiu priazeň, ale aby sme v nej i zostali. Tak, ako prichádzame k Bohu najskôr, tak k Nemu prichádzame aj vždy potom. Kráčame na jednej a tej istej novej a živej ceste, dokiaľ sa náš duch nenavráti k Bohu.

Sermons: „The Lord Our Righteousness,“ II, 5 (S, II, 430).

Kázať Krista ako robotník, ktorý sa nepotrebuje hanbiť, je kázať Ho nie len ako nášho Najvyššieho Kazateľa, „ktorí sú vybraní spomedzi ľudí a ordinovaní pre ľudí vo veciach, ktoré sa týkajú Boha“-ako toho, ktorý „nás svojou krvou zmieril s Bohom,“ a „po celý život sa za nás prihovárajúceho“, -ale aj ako Proroka Pánovho, „ktorý bol Bohom učinенý, pre našu múdrosť“, ktorý je svojím Slovom a svojím Duchom vždy s nami, „a vedie nás vždy k pravde“, áno a ako toho, ktorý ostáva Kráľom navždy, ako toho, ktorý dáva zákony všetkým tým, ktorých kúpil svojou krvou, ako takého, ktorý vládne vo všetkých veriacich srdciach dokiaľ si „podriadi všetky veci sebe,“-dokiaľ úplne nevyženie všetok hriech a neprivedie ich k večnej spravodlivosti.

Sermons: „The Law Established Through Faith:II,“ I, 6 (S, II, 76-77).

*Navštív, Pane môj, Ježiš
Plače Tvoje padnuté stvorenie,*

A ako priateľ sa hriešnikovi ukáž,
 A povznes ma vyššie:
 Z pekla tiranskej moci,
 Zo zeme vyprosti a aj z hriechu
 A do milosti Otca premiestni
 A do Tvojho dokonalého mieru.

Pre toto, beda! Trúchliť
 V bezpomocnej neviere,
 Ale Ty moje zlomené srdce môžeš premeniť,
 A vyliečiť môj zármutok a hriech
 V Tvojom mene je spasenie
 Zmierajúcej duši dané
 A všetko Tvojou zásluhou je vyhlásené,
 Právo no život a nebe.

Tvoja spravodlivosť a krv
 Vysvetlenie si robím svoje vlastné,
 Môj prítomný aj večný mier
 Je len a len v Tebe:
 Rieky Duchovného života
 Od Teba ich prameňa prúd
 A všetci, ktorí lásku znajú od Teba,
 znajú radosť anjelskú.

Ó, potom daj, chci vložiť
 Spravodlivosť vo mňa Tvoju
 A Tvoju dobrotu dovoľ zakúsiť,
 Plnosť pravdy a milosti Tvoju:
 Že Ty môžeš odpustiť tu,
 Túžim zakúsiť,
 A uistený vierou k životu,
 Vo viere i zomrieť.

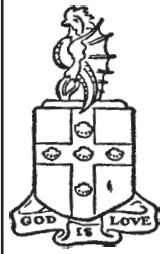
Poetics: Hymn I (IV, 207-8).

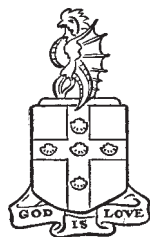
DOPLŇUJÚCE ODKAZY

Osoba Krista-Sermons: „Upon Our Lord’s Sermon on the Mount:I,” Introduction (S, I, 315- 21); „The Signs of the Times,” I (J, VI, 305-ff); „Spiritual Worship,” I, 2-10 (J, VI, 426-29); „On Knowing Christ after the Flesh,” (J, VII, 291 ff). Journal: „Wed. 14 Jan. 1756 (IV, 145 ff). Notes: „John 3:13, 8:16.”

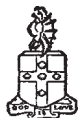
Kristovo dielo ako obeť za hriech-Sermons: „Justification by Faith,” I, 7-9 (S, I, 118-19); „The Law Established Through Faith:II,” I, 6 (S, II, 76); „The End of Christ’s Coming”(J, VI, 267 ff.). Letters: „To Lady Maxwell”(IV, 301); „To Ann Bolton”(V, 86). Journal: „Thur. 29 July 1780”(VI, 288); „Thur. 29 March 1787”(VII, 254-55). Notes: „John 10:18,” „Romans 3:23-26, 8:3” „II Corinthians 5:19-21.”

Ďalšie následky Kristovho diela-Sermons: „The Lord Our Righteousness”(S, II, 423 ff). Works: „A Dialogue Between an Antinomian and His Friend”(X, 266 ff); „Thoughts on the Imputed Righteousness of Christ,” 1-15 (X, 312-15); „Preface to a Treatise on Justification” (X, 332). Letters: „To James Hutton” (I, 253); „To James Hervey” (III, 371 ff); „To Peggy Dale” (IV, 319). Journal: „Tues. 1 Dec. 1767” (V, 243-44); „Thur. 9 Oct. 1777” (VI, 173). Notes: „II Corinthians 3:18”; „Ephesians 1:21-22.”

IV DUCH SVÄTÝ

IV. DUCH SVÄTÝ

Svätý Duch ako nástroj Božej lásky zohráva vo Wesleyovej teológii veľmi dôležitú úlohu. Základ skúsenosti vo Wesleyovom myslení vníma Božieho Ducha, ktorý vchádza do ľudského života a nesie svedectvo o jeho prítomnosti. Takto je Svätý Duch stredobodom stretnutia Boha a človeka. Učenie o

uistení, jedna z teologických formulácií práce Ducha, bolo opakovane nazývané „entuziazmom.“ Preto Wesley na seba berie veľkú zodpovednosť, keď to chráni pred prekrúcaním. Považuje učenie o uistení za príliš dôležité, aby bolo vypustené jednoducho preto, že je predmetom rozporov. Bráni ho vyhlasovaním, že tí, ktorí presadzujú uistenie o práci Ducha musia tiež preukazovať ovocie Ducha v ich životoch. Konečná istota Božej milosti má byť sprevádzaná účinkami v živote veriacich, ktorí sú rozoznateľní ostatnými v náboženskom spoločenstve.

1. ZÁCHRANNÁ PRÁCA SVÄTÉHO DUCHA

Verím, že nekonečný večný Duch Boží, ktorý je rovný s Otcom a Synom, nie je len dokonale svätý, ale pravá príčina celého posvätenia v nás, ktorý osvecuje naše chápanie, usmerňuje našu vôľu a nálady, obnovuje našu prirodzenosť, spája naše osoby s Kristom, uisťuje nás o adopcii synovstva, vedie nás v našich činoch, pokoruje a posväcuje naše duše a telá k plnej a večnej radosťi Božej.

Letters: „To a Roman Catholic“ 8 (III, 9).

Neexistuje nič dôležitejšie pre toho, ktorý vie, že je to Svätý Duch, ktorý nás vedie k úplnej pravde a k úplnému posväteniu, ako keď uvážime akú máme povahu duše, aby sme uhostili jeho božskú prítomnosť, tak aby sme ho buď od nás neodohnali, alebo

nezarmútili jeho, ktorý má milostivé účely, na ktoré je zamierené jeho prebývanie v nás; čo nie je zábavou nášho porozumenia, ale konverzáciou a vnútorným posvätením našich srdcí a životov.

Tieto slová Apoštola obsahujú najväžnejšie a najláskeplnejšie napomenutie za týmto účelom. „Nezarmucujte Svätého Ducha Božieho, ktorým ste zapečatení pre deň záchrany.“

Titul „svätý“, ktorý patrí Duchu Božiemu, neprehlasuje len to, že je svätý vo svojej vlastnej prirodzenosti, ale že nás takých robí, že on je obrovskou fontánou posvätenosti pre svoju Cirkev, Duch od ktorého prúdi všetka milosť a život, ktorým sú vyčistené škvvrny vín, a ktorým sme obnovení vo všetkých svätých dispozíciách a opäť nesieme obraz nášho Stvoriteľa. Úžasná príčina bola pre Apoštolov dať toto vážne poverenie, ktoré sa toho týka a na nás leží najvyšší záväzok, zvažovať to s najhlbšou pozornosťou.

Sermons: „On Grieving the Holy Spirit,” Introduction (J, VII, 485-86).

Pôvodcom viery a spasenia je sám Boh. Je to on, ktorý v nás pracuje, aby sme chceli a aby sme činili. On je jediným Darcom všetkého dobrého a jediným Pôvodcom každého dobrého skutku. V človeku nie je viac moci ako zásluhy, ale tak ako všetka zásluha je v Synovi Božom, v tom, čo učinil a za to, že za nás trpel, tak aj všetka moc je v Duchovi Božom. A preto každý človek, aby mohol veriť v spasenie, musí prijať Ducha Svätého. Toto je podstatne dôle-

žitý pre každého Kresťana, nie pre jeho fungujúce zázraky, ale pre vieru, pokoj, radosť a lásku-základné ovocie Ducha.

Hoci žiadny človek na zemi nemôže vysvetliť hlavný spôsob, akým Duch Boží pracuje v dušiach, ktokoľvek, kto má toto ovocie, nemôže, ale vie a cíti, že Boh ho učinil v jeho srdci.

Niekedy pracuje viac na chápaní, otvára ho, alebo ho osvetľuje, (ako hovorí Písmo), a zjavuje, ukazuje, objavuje v nás „hlboké veci Božie.“

Niekedy pracuje na vôli a na hnutí mysle človeka, tým, že ich vytrhne od zlého, nakloní ich k dobrému, inšpiruje (vdýchne, ako to bolo) do nich dobré myšlienky: Tak to bolo často vyjadrované jednoduchými prírodnými metaforami, ktoré sú priamo analogické k , duchu a slová, ktoré sa tiež používajú v moderných jazykoch, aby označili tretiu osobu v požehnannej Trojjedinosti. Ale akokoľvek by to bolo vyjadrené, je jasné že celá pravá viera a celá práca spasenia, každá dobrá myšlienka, slovo a čin, je dokopy operáciou Ducha Božieho.

Works: „A Father Appeal to Men of Reason and Religion,” I, 6 (VIII, 49).

Svätý Duch nás pripravuje pre jeho vnútorné kráľovstvo odobraním závoja z nášho srdca a uschopňuje nás poznať samých seba, keď poznávame jeho, „usvedčovaním nás z hriechu,” z našej zlej prirodzenosti, z našich zlých nálad a našich zlých slov a

činov, zo všetkého, čo nemôže, ale vyplýva zo skaze podliehajúceho srdca, z ktorého prúdia. On, ktorý nás usviedča z púšte našich hriechov, tak že naše ústa sa zastavia a my sme nútení priznať vinu pred Bohom. V tú istú chvíľu „dostávame ducha poddanstva v bázni“, bázne z hnevu Božieho, bázne zo zatratenia, ktoré sme si zaslúžili a nadovšetko, bázne zo smrti, aby nás neurčila pre večnú smrť. Duše, ktoré sú takto usvedčené cítia, že sú vo väzení, že sa odtiaľ nemôže dostať. Naraz sa cítia všetci spolu hriešni, vinní a bezmocní. Ale celé toto usvedčenie zahŕňa spôsoby viery, že je „dôkaz vecí neviditeľných“, v skutku ich nie je možné vidieť, alebo spoznať dokiaľ nám ich Boh nezjaví.

Sermons: „On the Discoveries of Faith,” 12 (J, VII, 235).

Verím pevne a to v tom najdoslovnejšom zmysle, že „bez Boha nemôžeme robiť nič“, že nemôžeme myslieť, alebo hovoriť, alebo pohnúť rukou, alebo okom bez konkurencie duchovnej energie a že všetky naše prirodzené schopnosti sú Božími darmi, ani ten najlakomejší nemôže byť prejavovaný bez spolupráce Jeho Ducha. Čo potom myslím tým, že poviem, viera, nádej a láska nie sú efektmi žiadnych, alebo všetkých našich prirodzených schopností? Myslím tým toto: že, ak predpokladáme, že človek teraz postráda vieru, nádej a lásku, nemôže ovplyvniť žiadny ich stupeň v sebe akýmkoľvek možným prejavom jeho chápania a nejakými, alebo všetkými jeho inými prirodzenými schopnosťami, hoci sa z nich môže tešiť v úplnej dokonalosti. Oddelená moc

od Boha, ktorá nie je zahrnutá v čomkoľvek z tohto, je nutne potrebná pred tým ako by bolo možné, že by prišiel aj na ten najnižší stupeň Kresťanskej viery, nádeje, alebo lásky. Aby mohol mať čokoľvek z tohto (čo po úplnom zvážení, predpokladám, Sv. Pavel nazýva „ovocie Ducha“) musí byť opäť stvorený, naprosto a vnútorne zmenený operáciou Ducha Božieho, mocou, ktorá prináleží tomu, ktorý postaví mŕtvych a vyvoláva veci, ktoré nie sú, ako keby boli.

Letters: „To ‘John Smith’,“7 (II, 71).

V operáciách Svätého Ducha na dušiach ľudí je nezmieriteľná rozdielnosť, najmä v spôsobe ospravedlnenia. Mnohí zistia, že nad nimi uháňa ako prívál, keď zakúsia

Ohromujúcu silu záchranej milosti.

Túto skúsenosť mali mnohí, snáď viac v tomto poslednom čase ako vo veku od čias Apoštolov. Ale v iných On pracuje úplne iným spôsobom:

*Jeho vplyv smeruje k zmäkčeniu,
Sladkému, osviežujúcemu, ako tichá rosa.*

 Lešilo Ho pracovať vo vás týmto posledným spôsobom už od počiatku a nie je nepravdepodobné, že bude pokračovať (tak ako začal) v práci jemným a skoro neciteľným spôsobom. Dovoľte mu nájsť si svoju vlastnú cestu: On je múdrejší ako vy, všetko urobí správne. Nepoužívajte proti nemu svoj rozum, ale dovoľte, aby modlitba vášho srdca bola

Formovaná ako Ty budeš svoju pasívnu hlinu!

Letters: „To Mary Cooke“ (VII, 298).

Ale my - Nie len apoštoli, ale všetci praví veriaci, máme tento poklad-Duchovného svetla, lásky, slávy, v pozemských nádobách-V krehkých, slabých, hynúcich telách. Postupuje, aby ukázal, že nešťastie, ba smrť sama, sú ďaleko od zabránenia služby Ducha, že to dokonca predčia, brúšia kazateľov a zväčšujú ovocie, že dokonalosť moci, ktorá v tomto v nás pracuje, sa môže nepopierateľne vyjaviť, že je od Boha.

Notes: „II Corinthians 4:7.“

2. SVEDECTVO DUCHA (UISTENIE)

Pred mnohými rokmi som si všimol, že „Je ťažké nájsť slová v jazyku ľudí na to, aby sme vysvetlili hlboké veci Božie. V skutku neexistujú žiadne, ktoré by adekvátne vyjadrili, čo činí Duch Boží v Jeho deťoch. Ale snáď by niekto mohol povedať (túžiac po tom, aby učení od Boha opravili, zjemnili, alebo posilnili vyjadrenie), že svedectvom Ducha, tým myslím vnútorný pocit na duši, ktorým Duch Boží hneď a priamo svedčí môjmu duchu, že som dieťa Božie, že Ježiš Kristus ma miloval a dal seba za mňa, že všetky moje hriechy sú vymazané a ja, dokonca ja som zmierený s Bohom.“

Po dvadsiatich rokoch ďalšieho zvažovania, nevidím žiadny dôvod, prečo by sa ktorákoľvek časť tohto mala odvolať. Ani nesúdim ako by mali niektoré z týchto vyjadrení byť zmenené, aby sa urobili zrozumiteľnejšími. Môžem len dodať, že ak niektoré z dielok Božích poukážu na iné vyjadrenia, ktoré sú jasnejšie, alebo viac súhlasné so Slovom Božím, hneď ich odsuniem nabok.

Hneď si všimnite, že ja týmto nemyslím, že Duch Boží toto svedčí nejakým vonkajším hlasom; nie, nie vždy vnútorným hlasom, hoci to niekedy môže urobiť. Ani nepredpokladám, že vždy napovie srdcu (hoci často môže) jeden, alebo viac textov z Písma. Ale On pracuje na duši svojím vplyvom a silnou, hoci nevysvetliteľnou operáciou, ktorú sprevádza búrlivý vietor a rozbúrené vlny a je tam sladké ticho, srdce odpočíva akoby v náručí Ježišovom a hriešnik je jasne presvedčený, že Boh je zmierený, že všetky jeho „neprávosti sú odpustené a jeho hriech prikrýty.“

Sermons: „The Witness of the Spirit:II,”II, 2-4 (S, II, 344-45).

„Ale ako môže niekto, kto má v sebe skutočné svedectvo ho rozoznať od dohadu?“ Ako, modlím sa, rozoznávate deň od noci? Ako rozoznávate svetlo od tmy, alebo svetlo hviezd, alebo mihotanie sviečky od svetla slnka na poludnie? Nie je tam nepopierateľný, jasný a základný rozdiel medzi jedným a druhým? A nevnímate hneď a jasne ten rozdiel, ktorý vedie vaše zmysly k náklonnosti? Tak aj podobne je nepopierateľný, jasný a základný rozdiel medzi

duchovným svetlom a duchovnou tmou a medzi svetlom, ktorým svieti Slnko Spravodlivosti na naše srdcia a mihotajúcim svetlom, ktoré vzniká len z „iskier nášho vlastného dreva na podpálenie“: a tento rozdiel je tiež hneď a jasne vnímateľný, ak naše zmysly sú správne naklonené.

Vyžadovať podrobnejšie a filozofickejšie vylíčené spôsoby, ktorým to rozoznávame a kritériá, alebo skutočných znakov, ktorými poznávame hlas Boží, je mať požiadavku, na ktorú nebude nikdy neexistovať odpoveď; nie niekym, kto má najhlbšie poznanie Boha....

Predpokladajme, že by Boh teraz hovoril k nejakej duši, „Tvoje hriechy sú ti odpustené,“ musí byť ochotný k tomu, aby tá duša počula Jeho hlas, ináč by hovoril nadarmo. A On je schopný to ovplyvniť, lebo kedykoľvek to chce činiť, môže. A On to ovplyvňuje: že duša je úplne uistená, „Tento hlas je hlas Boží.“ Ale stále ten, ktorý má svedectvo v sebe, nie je schopný ho vysvetliť tomu, kto to svedectvo nemá, ani v skutku nemá očakávať, že by mal. Keby bolo nejaké prírodné médium na skúšanie, alebo prírodná metóda na vysvetlenie vecí Božích neskúseným ľuďom, potom by smel prirodzený človek rozoznať a poznať veci Duchu Božieho. Ale toto je úplne proti tvrdeniu Apoštola, že „nemôže ich poznať, lebo sú duchovne rozoznateľné“, dokonca duchovnými zmyslami, ktoré prirodzený človek nemá.

„Ale ako budem vedieť, že moje duchovné zmysly sú správne naklonené?“ Táto otázka má tiež ohromný zmysel, pretože ak sa človek v tomto pomýli,

mohol by pokračovať v nekonečnej chybe a klame. „A ako som uistený, že toto nie je môj prípad a že sa nepomýlim v určení hlasu Ducha?“ Dokonca svedectvom vášho vlastného ducha: „odpoveďou dobrého svedomia Bohu.“ Ovocím, ktoré učinil vo vašom duchu budete vedieť svedectvo Ducha Božieho. Takto budete vedieť, že nie ste v klame, že ste nerozoznali svoju vlastnú dušu. Ovocie Ducha, ktoré vedie srdce, je „láska, radosť, pokoj, zhovievavosť, dobrotá, dobrotivosť, vernosť, krotkosť a zdržanlivosť.“ A vonkajšie ovocie je robenie dobra každému človeku, nerobenie zla nikomu a chodenie v svetle-horlivá, rovnaká poslušnosť všetkým príkazom božím.

Tým istým ovocím rozoznáte tento hlas Boží od akéhokoľvek klamu toho zlého. Ten pyšný duch vás nemôže pokoriť pred Bohom. On ani nemôže, ani by neobmäkčil vaše srdce a viedol by ho najskôr ku pokornému trúchleniu za Bohom a potom do synovskej lásky. Nie je to protivník Boha a človeka, ktorý vás uschopňuje milovať svojho blížneho, alebo upozorniť na pokoru, jemnosť, trpezlivosť, zhovievavosť a celú výzbroj Božiu. Nie je rozdelený proti sebe, alebo ničiteľovi hriechu, ktorý je jeho vlastnou prácou. Nie, nie je to nik iný ako Syn Boží, ktorý prichádza „aby zničil dielo Satana.“ Tak ako jasne je posvätenosť z Boha a hriech prácou toho zlého, tak jasne aj svedectvo, ktoré je vo vás nie je od Satana, ale od Boha.

Nuž potom by si mohol povedať, „vdďaka Bohu za Jeho neopísateľný dar!“ Vďaka Bohu, ktorý mi dal „vedieť v koho som uveril“, ktorý „poslal Ducha Jeho

Syna do môjho srdca, volajúc Abba Otče," a teraz dokonca, „ktorý nesie svedectvo môjmu duchu, že ja som dieťa Božie"! A vid', že nie len tvoje ústa, ale aj tvoj život Mu preukazuje chválu. On si ťa zapečatil pre seba samého, preto ho oslavuj svojím telom a svojím duchom, ktoré sú Jeho. Milovaní, ak máte túto nádej v sebe, očistite sa tak, ako aj on je čistý. Prečo nevidíte akú lásku vám Boh dal, že by ste mohli byť nazývaní deťmi Božími, očistite sa „od všetkého svinstva tela a ducha, zdokonaľujte svätosť v bázni Božej" a nech všetky vaše myšlienky, slová a činy sú duchovnou obeťou, svätou, prijateľnou pre Boha skrze Ježiša Krista!

Sermons: „The Witness of the Spirit: I,“II, 9-14 (S, I, 216-18).

Myslím uistenie, že teraz som v postavení spase-
nia, a ty /myslíš/ uistenie, že to dosiahnem. Základ-
ná definícia termínu odsúva tvoj druhý a tretí po-
streh. Ako k prvému by som poznamenal: (1) Žiadny
druh uistenia (ktoré poznám), alebo viery, alebo
ľútosť nie je podstatný pre spasenie tých, ktorí zomrú
ako kojenci. (2) Verím, že Boh je pripravený dať
všetkým skutočným kajúcnikom, ktorí prichádzajú
do jeho plnej milosti v Kristu plnší zmysel prepáčenja,
než ktorí mali pred tým ako padli. Viem, že to je
pravdou u niekoľkých, či sú tam výnimočné prípa-
dy, to neviem. (3) Osoby, ktoré boli melancholické
a s temnou povahou, dokonca až do určitého
stupňa bláznovstva, som poznal vo chvíli (nech sa
to nazve zázrak, ja sa nehádam), keď boli vnesení
do stavu pevnosti, trvajúceho mieru a radosti.

Letters: „To his Brother Samuel“ (I, 290).

Otázka 10. Ale nevadí faktu skúšania, že ospravedlňujúca viera potrebné nezahŕňa uistenie? Lebo môžete veriť, tomu, že osoby ako J.A, alebo

E.V., ktorí majú tak veľa integrity, nadšenia a bázne pred Bohom a kráčajú tak správne vo všetkých veciach, nemajú ospravedlňujúcu vieru? Môžete predpokladať, že takí ako títo by mohli byť pod hnevom a kľatbou Boha, najmä keď k tomuto dodáte, že oni naďalej túžia, snažia sa, modlia sa za uistenie ktoré nemajú?

A. Toto zahŕňa celú silu veci a nabáda nás rozmýšľať, že niektorí z týchto môžu byť výnimočnými prípadmi. Ale akokoľvek to je, my odpovieme.

(1) Je nebezpečné postaviť všeobecnú doktrínu na niekoľkých experimentoch.

(2) Ľudia môžu mať veľa dobrých nálad a život bez vín, (hovoriac v nepresnom zmysle), od prírody a zvykov, s pomocnou milosťou a stále nemať vieru a lásku Božiu.

(3) Je málo možné, aby sme vedeli všetky okolnosti, ktoré patria k takejto osobe, tak aby sme mohli súdiť to, čo sa ich týka.

(4) Ale toto vieme, že ak Kristus v nich nie je zjavený, nie sú kresťanskí veriaci.

Works: „Minutes of Some Late Conversations,“ Tues. June 16, 1747 (VIII, 293).

Otázka 16. Ale ako viete, že ste posvätení, zachránení, vnútorného skaze podliehania?

A. Nemôžem to vedieť ináč, ako viem to, že som ospravedlnený. „Tým vieme, že sme z Boha,“ v inom zmysle, „Duchom, ktorého nám dal.“

Vieme to svedectvom a ovocím ducha. Tak ako keď sme boli ospravedlnení, Duch niesol svedectvo s naším duchom, že naše hriechy boli odpustené, tak aj keď sme boli posvätení, on niesol svedectvo, že boli odobrané. V skutku, svedectvo posvätenia nie je najskôr vždy úplne jasné, (ako nie je ani to ospravedlnenie) ako to nie je ani potom vždy rovnaké, ale ako to ospravedlnenie, niekedy silnejšie, niekedy slabšie. Ba niekedy je odobrané. Ale vo všeobecnosti, neskoršie svedectvo Ducha je tak jasné a pevné ako predchádzajúce.

Works: „A Plain Account of Christian Perfection“ 25 (XI, 420).

Jeden náš kazateľ, ktorý bol (myslím Hampsona) neskoršie objavil, že v žiadnom veriacom nie je iná taká vec ako priame, bezprostredné svedectvo Ducha, že je dieťaťom Božím, že Duch svedčí toto len ovocím a následne, že svedectvo a ovocie sú jedno. Dovoľte mi mať toto vaše rozvážne myslenie vo svojej hlave. Zdá sa mi, že to nie je bod nepatrnej dôležitosti. Obávam sa, aby sme späť nedostali opäť nevedomích do ospravedlnenia skutkami.

Letters: „To Samuel Furly“ (V, 8).

Duchovné presvedčenie o mojom zmierení s Bohom je, myslím, priamo zahrnutom, nie v duchovnom dôkaze, alebo v presvedčení o niečom ďalšom, ale v božskom presvedčení, že Kristus ma miluje a dal seba za mňa a stále jasnejšie v nesení svedectva Duchom môjmu duchu, že som dieťa Božie. Nevidím žiadny dôvod na odvolanie, alebo zjemnenie výrazu „Božia milosť ho v niektorých prípadoch zaväzuje konať tak a tak.“ Iste, ako Ho Jeho vlastná nátura zaväzuje (vo veľmi jasnom a zvučnom zmysle) konať podľa pravdy a spravodlivosti vo všetkých veciach, tak aj v nejakom zmysle Ho Jeho láska zaväzuje dať Jeho jednorodeného Syna, aby ktokoľvek, kto v neho uverí, nezahynul. Toľko o vyjadrení. Môj názor je, že ten istý súcit, ktorý pohol Boha, aby prepáčil trúchliacemu hriešnikovi so zlomeným srdcom, ho pohýňa k tomu, aby potešil trúchliaceho svedectvom jeho ducha, že jeho hriechy sú prepáčené.

Vy si myslíte „úplné uistenie vylučuje akékoľvek pochybnosti.“ Ja si to myslím tiež. Ale môže byť viera bez úplného uistenia. A tieto nižšie stupne viery nevylučujú pochybnosti, ktoré sa s ňou často viac, alebo menej miešajú. Ale toto nemôžete dovoliť. Hovoríte, že to nemôže byť zatratené bez prevratu; a dúfajte, že budem „presvedčený o výsledku, že rozdiel medzi `otrasený` a `zničený` je úplne bez rozdielu.“ Počuj! Vietor sa dvíha: dom sa trasie, ale nie je prevrátený, kýve sa, ale nie je zničený.

Vy dodávate: „Uistenie je dosť vzdialená vec od viery. Ani to nezávisí od toho istého zástupcu. Viera

je čin mysle, uistenie čin Ducha Svätého.“ Ja odpovedám: (1) Uistenie v otázke nie je nič iné, ako uistenie viery, preto to nemôže byť rozdielna vec od viery, ale len taký vysoký stupeň viery, ktorý zahŕňa všetky pochybnosti a strach. (2) Táto plerofória, alebo plné uistenie, je bezpochýb v nás učená Duchom Svätým. A tak aj každý stupeň pravej viery. Avšak myseľ človeka je predmetom oboch. Verím slabo; verím bez všetkých pochybností.

Vaša ďalšia poznámka je: „Svedectvo Ducha, že sme prijatí nemôže byť viera, ktorou sme prijatí.“ To pripúšťam. Presvedčenie, že sme ospravedlnení nemôže byť zahrnuté v ospravedlňujúcej viere.

Dodávate: „Istá dôvera, že Boh ma prijal nie je to isté, ako keď viem, že Boh ma prijal.“ Myslím si, že je to to isté ako nejaký stupeň toho poznania. Ale na tom nezáleží, či je to tak, alebo nie. Nebudem sa zaoberať označením. Zaoberám sa len týmto, - že každý pravdivo veriaci Kresťan má „istú dôveru a istotu v Bohu, že skrze zásluhy Krista je zmierený s Bohom“ a že následne po tomto môže povedať, „Život, ktorý teraz žijem, žijem vierou v Syna Božieho, ktorý ma miloval a dal Seba za mňa.“

Letters: „To Richard Tompson“ (III, 161-62).

Večer som veľmi neochotne išiel do spoločnosti na Aldersgate Street, kde niekto čítal Luterov predhovor ku epištole Rimanom. Asi o trištvrte na deväť, keď opisoval zmenu, ktorú Boh učinil v srdci cez vieru v Krista, pocítil som, ako sa moje srdce zvláštne

zahrialo. Cítil som, že dôverujem Kristovi, samotnému Kristovi pre spasenie a dostal som uistenie, že on zobral moje hriechy, dokonca moje a zachránil ma od zákona hriechu a smrti.

Journal: „May 24, 1738“ (I, 475-76).

3. OVOCIE DUCHA

Nech nikto nikdy nepredpokladá zostať v akomkoľvek predpokladanom svedectve Ducha, ktoré je oddelené od jeho ovocia. Ak Duch Boží naozaj svedčí, že my sme deti Božie, bezprostrednou následnosťou bude ovocie Ducha, dokonca „láska, radosť, pokoj, zhovievavosť, dobrota, dobrotivosť, vernosť, krotkosť, zdržanlivosť.“ A hoci toto ovocie môže byť na chvíľu prikrýté mrakmi, počas silného pokušenia, takže sa to nezjavuje pokúšanej osobe, keď ho Satan presieva ako obilie, stále ale základná časť ostáva, dokonca aj pod najsilnejšími oblakmi. Je pravdou, že radosť v Svätom Duchu môže byť odobraná počas hodiny procesu, áno duša môže „prekračovať žalostiplnosť,“ počas „hodiny a moci temnoty“ pokračovať, ale dokonca toto je vo všeobecnosti obnovené vzrastom, dokiaľ sa tešíme „nevysloviteľnou radosťou a plnosťou slávy.“

Druhý záver je, Nech nikto neostáva v akomkoľvek predpokladanom ovocí Ducha bez svedectva. Môže byť náznak radosti, pokoja, lásky a tých nie klamných, ale skutočne od Boha, dlho predtým ako

máme svedectvo v nás, predtým ako Duch Boží svedčí s naším duchom, že máme „záchranu v krvi Ježiša, dokonca odpustenie hriechov.“ Áno, môže byť stupeň zhovievavosti, vernosti, krotkosti, zdržanlivosti (nie len ich tieň, ale skutočný stupeň preventívnu milosťou Božou), predtým ako sme „prijatí v Milovanom,“ a následne, predtým ako máme svedectvo nášho prijatia: ale v žiadnom prípade nie je vhodné tu ostať, ak to urobíme, je to nebezpečím pre našu dušu. Ak sme múdri, budeme naďalej kričať k Bohu, dokiaľ jeho Duch nevolá v našom srdci, „Abba Otče!“ Toto je privilegiom všetkých detí Božích a bez toho nemôžeme byť nikdy presvedčení, že sme deti Božie. Bez toho nemôžeme dostať stály pokoj, ani prekonať prichádzajúce pochybnosti a strach. Ale keď sme raz prijali tohto Ducha osvojenia, tento „pokoj, ktorý predčí všetok rozum,“ a ktorý vylučuje všetky bolestivé pochybnosti a strach, bude „prebývať v našich srdciach a myšliach v Ježišovi Kristovi.“ A keď toto prichádza, je to dokonalým ovocím, všetka vnútorná aj vonkajšia posvätenosť, je to bezpochýb vôľa toho, ktorý nás zavolať, aby nám dal vždy to, čo už raz dal: takže nie je potrebné, aby sme ešte niekedy boli zbavení buď svedectva Božieho Ducha, alebo svedectva nášho ducha, vedomia chodenia vo všetkej spravodlivosti a pravdivého posvätenia.

Sermons: „The Witness of the Spirit: II,“ V, 3-4 (S, II, 358-59).

V (Skutkoch 4) čítame, že keď sa Apoštoli a bratia modlili a chválili Boha, „miesto, kde boli zhromažde-

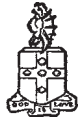
ní sa zatriaslo a boli všetci naplnení Duchom Svätým.“ Nie, že tu nachádzame nejaké viditeľné zjavenie, také, ako bolo v predchádzajúcich príkladoch: ani nie sme informovaní, že potom boli všetkým, alebo niektorým dané zvláštne dary Ducha, ako napríklad dary „uzdravovania, pracovitosti“ iné „zázraky prorocstva, rozoznávania duchov, hovorenie v rôznych jazykoch a vykladanie jazykov“ (I Kor 12, 9, 10).

Či tieto dary boli určené ostať v Cirkvi počas všetkých vekov a či budú, alebo nebudú obnovené pri blízkom priblížení „návrate všetkých vecí do pôvodného stavu,“ to sú otázky, na ktoré nie je potrebné odpovedať. Ale je potrebné, aby sme si všimli toto, že dokonca v začiatkoch Cirkvi, Boh ich rozdelil láskavou rukou. Boli potom všetci proroci? Robili všetci zázraky? Mali všetci dar uzdravovania? Hovorili všetci jazykmi? Nie, vôbec nie. Možno jeden z tisíca. Snáď nikto, len učitelia v Cirkvi a len niektorí z nich (I Kor. 12, 28-30). Bolo to pre dokonalejší cieľ ako toto, že „boli všetci naplnení Duchom Svätým.“

To znamenalo, dať im (čo nemôže nikto poprieť, že to bolo podstatné pre Kresťanov všetkých vekov) myseľ, ktorá bola v Kristu, to sväté ovocie Ducha, ktoré ktokoľvek nemá, nie je z Neho, aby ich naplnil „láskou, radosťou, pokojom, zhovievavosťou, dobrotou, krotkosťou“ (Gal. 5, 22-24), aby ich naplnil vierou (snáď by sa to dalo nazvať dôverou), miernosťou a zdržanlivosťou, aby ich uschopnil ukrižovať telo, zo svojimi hnutiami mysle a náladami, zo svojimi túžbami a vášňami a v následnosti vnútornej zmeny, aby naplnil všetku spravodlivosť, aby kráčali

ako aj Ježiš kráčal“ v „činoch viery, v trpezlivosti nádeje, činoch lásky“ (I Tes. 1, 3).

Sermons: „Scriptural Christianity,“ Introduction, 2-4(S, I, 92-94).

*Duchu viery, zíd dole,
Božie zjav veci
Nech Božstvo spoznáme
A svedč o krvi:
Toto je tá krv očistná
A uzrieť daj nám,
Že, kto za každého hriešnika zomrel,
Zomrel i za mňa.*

*Nikto naozaj povedať nemôže,
Že Ježiš je Pán,
Iba ak ten závoj odnímeš
A vdýchneš živé slová:
Potom, len potom cítime
Náš záujem o krv Jeho
A radosťou neopísateľnou voláme
Ty si môj Pán, môj Boh!*

.....

*Inšpiruj živú vieru,
(Ktorú ktokoľvek prijme
Svedectvo v sebe má,
A verí svedomite,)
Vieru, ktorá všetko uchváti
A horou pohne
A kto na Ježiša volá, toho zachráni
A v láske ho zdokonaľuje.*

Poetics: Hymn XXVII (IV, 196-97).

DOPLŇUJÚCE ODKAZY

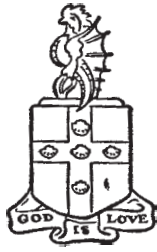
Záchranná práca Svätého Ducha-Sermons: „The Lord Our Righteousness,” II, 12 (S, II, 433-34). Works: „A Father Appeal to Men of Reason and Religion: I,” III (VIII, 58 ff.); I, v (VIII, 76 ff.). Letters: „To Dr. Lavington, Bishop of Exeter” (III, 295 ff.); „To Dr. Warburton, Bishop of Gloucester” (IV, 371 ff.); „To Philothea Briggs” (V, 241).

Svedectvo Ducha(uistenie)-Sermons: „The Witness of the Spirit: I” (S, I, 202 ff.); „The Nature of Enthusiasm” (S, II, 86 ff.); „The Witness of the Spirit: II” (S, II, 343 ff.); „On Grieving the Holy Spirit” (J, VII, 485 ff.). Letters: „To `John Smith’ ” (II, 42 ff; 57 ff; 68 ff; 87 ff; 97ff; 133 ff.); „To Thomas Church” (II, 204 ff.); „To Dr. Rutherford” (V, 358-59). Journal: „Sat. 22 April 1738” (I, 454-55); „Wed. 17 Jan. 1739” (II, 130, (II, 130). Notes: „Hebrews 6:11.”

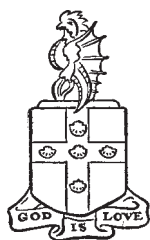
Ovocie Ducha-Sermons: „Scriptural Christianity” (S, I, 92 ff.); „The First-Fruit of the Spirit” (S, I, 162-77); „The Witness of the Spirit: I, II, 12-14 (S, I, 217-8); „The Witness of Our Own Spirit” (S, I, 221 ff.); „The Witness of the Spirit: II,” III (S, II, 346-52). Letters: „To Benjamin Ingham” (II, 80 ff.) Journal: „Fri. 22 June 1739” (II, 226); „Tues. 31 July 1739” (II, 249 ff.); „Sat. 1 Aug. 1741” (II, 483-84). Notes: „Matthew 7:15-16.”

JW

122

JW

V ČLOVEK

V. ČLOVEK

Wesleyovo učenie o človeku dostáva plný význam, keď ho vidíme v jeho vzťahu ku spaseniu. Obraz Boží v človeku, ktorý je znetvorený hriechom, je obnovený spásonosným procesom. Wesley rozlišuje medzi vinou za hriech a skazenosťou, alebo mocou hriechu, ktorý je obnovený posvätením. Rozdiel je len zhruba vyznačiteľný a nikdy nevyjde najavo v detailoch. Wesley ukazuje, že čiste len „prírodný

človek" neexistuje. Táto teologická abstrakcia je hľadateľná pre každého človeka, ukazuje na univerzálnu a hĺbkovú hriechu a nemá žiadny nárok na dobro. Akokoľvek, pravda je, že mocou zmierenia s Bohom sa ukladá zabraňujúca milosť na všetkých ľuďoch, ktorí takto stoja ako dlžníci jeho milosti. Pretože zo spojenia myšlienok prírodného človeka a zabraňujúcej milosti mnohé z Wesleyových kázní nasledujú bežný vzor, a tak utvrdujú skoršiu neschopnosť človeka a potom schopnosť pre spasenie. Wesley môže povedať bez teologického protikladu, „Nemôžete robiť nič pre svoju záchranu,“ a „Musíte si vyzískať svoje spasenie.“ To predchádzajúce tvrdenie sa rozoberá v tejto kapitole, to ďalšie v nasledujúcej kapitole. Wesleyova koncepcia milosti je základná pre jeho myšlienku slobodnej vôle, sloboda vo veciach iných ako bezvýznamnej prírody, je úplne závislá na Božej milosti.

1. OBRAZ BOŽÍ

Človek bol učený na obraz Boží, svätý ako ten, ktorý ho stvoril je svätý, milostivý ako Pôvodca všetkého je milostivý, dokonalý ako je dokonalý jeho Otec v nebesiach. Ako je Boh láska, tak človek prebývajúc v láske, prebýva v Bohu a Boh v ňom. Boh ho učinil na to, aby bol „obrazom jeho vlastnej večnosti,“ bezchybným obrazom Božej slávy. Podľa toho bol čistý ako je aj Boh čistý od každej poškvvrny

hriechu. Nepoznal žiadne zlo v žiadnom stupni, alebo druhu, ale bol zvnútra aj zvonku bez hriechu a čistý. „Miloval Pána svojho Boha celým svojím srdcom a celou svojou myslou a dušou a silou.“

Človeku tak bezúhonnému a dokonalému Boh dal dokonalý zákon, ku ktorému vyžadoval úplnú a perfektnú poslušnosť. Vyžadoval plnú poslušnosť v každom bode a aby to bolo plnené bez výhrad od chvíle, keď sa človek stal živou dušou, až dovtedy dokiaľ bude jeho beh ukončený. Nebolo tam žiadne povolenie pre odpadnutie. A ani tam žiadne nebolo potrebné, človek bol vyrovnaný s úlohou, na ktorú bol určený a tak aj zabezpečený pre každé dobré slovo a prácu.

Sermons: „Justification by Faith,” I, 1-2 (S, I, 116).

„Človek bol vytvorený na obraz Boží.“ Ale „Boh je Duch:“ a preto bol aj človek: (Len ten Duch bol určený prebývať na zemi, bol ubytovaný v pozemskom stánku.) Ako taký mal vrozený princíp sebaovládania. A to, ako sa zdá, má každý duch vo vesmíre, toto je pravé rozlíšenie rozdielu medzi duchom a vecou, ktorá je úplne, základne pasívna a neaktívna, ako sa javí s tisícov experimentov. Bol podľa vzoru Stvoriteľa obdarený rozumnosťou, kapacitou, že akýkoľvek predmet mu bol predložený, chápal ho a tiež vedel tieto predmety posúdiť. Bol obdarený vôľou, ktorá sa skladala z rôznych hnutí mysle a túžob: A nakoniec slobodou, alebo voľnosťou výberu, bez ktorého by všetok zvyšok bol úplne nadarmo a on by už viac nebol schopný slúžiť Stvo-

riteľovi ináč ako kúsok zeme, alebo mramoru, bol by neschopný neresti, alebo dobra tak, ako ktorákoľvek časť neživého stvorenia. V tomto, v moci sebaovládania, v pochopení, vôli a slobode sa prejavoval prirodzený obraz Boží....

Aká je potom bariéra medzi ľuďmi a hovädami? Čiara, cez ktorú nemôžu prejsť? Nebol to rozum. Odložte tento nejasný výraz: Vymeňte ho za jednoduché slovo, chápanie: A kto môže poprieť, že zvieratá ho majú? Tak isto môžeme poprieť, že vidia, alebo počujú. Ale je to toto: Človek je schopný Boha, nižšie stvorenia nie. Nemáme žiadny podklad k tomu, aby sme verili, že sú v akomkoľvek stupni schopní poznania, milovania, alebo počúvania Boha. Toto je ten špecifický rozdiel medzi človekom a hovädom, obrovská priepasť, cez ktorú nemôžu prejsť.

Sermons: „The General Deliverance,” I, 1, 5 (J, VI, 242-44).

Prečo sa musíme znovuzrodiť? Čo je základom tohto učenia? Základ tohto leží skoro tak hlboko ako stvorenia sveta, o čom v Písme čítame „A Boh,” trojjediný Boh, „povedal, spravme človeka na svoj obraz, podľa nás. Tak Boh stvoril človeka na svoj vlastný obraz, na obraz Boží ho stvoril“ (Gen. 1, 26-27): nie len na jeho prirodzený obraz, obrázok jeho vlastnej nesmrteľnosti, duchovné bytie, obdarené pochopením, slobodou vôle a rôznymi hnutiami mysle, nie len na jeho politický obraz, správcu tohto nižšieho sveta, ktorý má „panstvo nad rybami v mori a nad celou zemou“: ale najmä na jeho morálny obraz, ktorý podľa Apoštola je „spravodlivosť a svätosť prav-

dy“ (Ef. 4,24). Na tento obraz bol človek stvorený. „Boh je láska“, podľa toho človek ako jeho stvorenie bol plný lásky, ktorá bola hlavným princípom celej jeho povahy, myšlienok, slov a činov. Boh je plný spravodlivosti, milosti a pravdy, a taký bol aj človek, ktorý vzišiel z rúk svojho Stvoriteľa. Boh je nepoškvrnene čistý, taký bol aj človek na začiatku, čistý od akejkoľvek škvrny hriechu, ináč by sa Boh o ňom nemohol vysloviť, ako aj o celej jeho ostatnej práci jeho rúk, „veľmi dobré“ (Gen. 1,31). Toto by nemohol urobiť, keby nebol čistý od hriechu a naplnený spravodlivosťou a svätosťou pravdy. Pretože tam nie je nijaký stred: ak predpokladáme, že rozumné stvorenie nemiluje Boha, nie je spravodlivé a sväté, potrebne o ňom predpokladáme, že nie je vôbec dobré, už vôbec nie „veľmi dobré.“

Sermons: „The New Birth,” I, 1 (S II, 227-28).

Boh stvoril človeka na svoj vlastný obraz, na obraz Boha ho stvoril!“ Všimnite si to dôrazné zopakovanie. Boh ho neučinil len čírou vecou, kúskom nezmyselnej, neinteligentnej hliny, ale duchom, ako je on, hoci je pokrytý materiálnym vyjadrením. Ako taký bol obdarený chápaním, vôľou, ktorá zahŕňa rôzne hnutia mysle a slobodou, mocou užívať ich správnym, alebo zlým spôsobom, vyberaním dobrého, alebo zlého. Ináč by ani jeho porozumenia, ani jeho vôľa nemala žiadny zmysel, pretože on musel byť tak schopný dobrého, alebo posvätného ako kmeň stromu. Adam, v ktorom bolo potom zahrnuté všetko ľudstvo, voľne uprednostnil zlé pred dobrým. Vybral

si robiť svoju vlastnú vôľu, radšej ako vôľu svojho Stvoriteľa. „Nebol oklamáný,“ ale vedome a slobodne rebeloval proti svojmu Otcovi a Kráľovi. V tej chvíli stratil morálny a sčasti prirodzený obraz Boha: Začal byť nesvätý, bláznivý a nešťastný.

Sermons: „On the Fall of Man,“ II, 6 (J, VI, 222-23).

2. PÁD A JEHO PRÍČINY

Sloboda (človeka)...potrebne zahŕňa moc výberu, alebo odmietnutia buď dobrého, alebo zlého. V skutku sa pochybovalo, či je človek schopný vybrať si zlo, keďže je to také. Ale o tom sa nemôže pochybovať, mohol by si zmýliť zlo s dobrom. Nebol neomylný, preto nie je bez hriechu. A toto rozomotáva celú potiaž základnej otázky, Unde malum? „Ako prišlo zlo na svet?“ Prišlo od „Lucifera, syna rána.“ Bola to práca zlého. „Pre zlého,“ povedal apoštol, „hreší od počiatku“, to je, bol to prvý hriešnik na svete, pôvodca hriechu, bol prvý, kto zneužil slobodu, zoznámil zlo so stvorením. On

-Z prvých,
Ak nie prvý archanjel,

bol sám sebou pokúšaný, aby o sebe zmýšľal príliš vysoko. On slobodne vyniesol pokušenie a dal priechod najprv pýche a potom svojvôli. Povedal, „Posadím sa na sever: budem ako Najvyšší.“ Nepadol sám, ale čoskoro za ním išla tretia časť hviezd neba, následne potom stratili svoju slávu a šťastie a boli

vyvedení z predchádzajúceho bývania.

„Mám ohromnú zlosť“ a možno i nenávisť, pri šťastí nových stvorení, ktoré Boh práve stvoril, nie je zvláštne, že by túžil a snažil sa ich toho zbaviť. Kvôli tomu sa skryl v hadovi, ktorý bol najstivejší, alebo najinteligentnejší zo všetkých zvieracích stvorení a pre toto najmenej možný ku vzniku podozrenia. V skutku, niektorý predpokladali, že had bol potom uschopnený rozumom a rečou. Keby Eva vedela, že bol takýto, súhlasila by s rozhovorom s ním? Nebola by skôr zastrašená ako oklamaná? ako si Apoštol všimol, bola. Na to aby ju oklamal, Satan zmiešal pravdu s falšou: -“Povedal Boh, nemôžte jesť zo všetkých stromov v záhrade?” -a skoro potom ju presvedčil k nevere Bohu, za predpokladu, že jeho zlosť by nebola naplnená. Potom sa úplne otvorila pokušeniu: -Pre „túžbu tela“, lebo strom bol „dobrý na jedenie“: pre „túžbu očí“, lebo to bolo „pre oči príjemné“: a pre „pýchu života“ lebo to bolo pre „túžbu, aby bol niekto múdry,“ a následne uctievaný. Tak nevera porodila pýchu. Myslela si, že je múdrejšia ako Boh, schopná nájsť lepší spôsob šťastia, než ktorému ju Boh naučil. Porodila svojvôľu: Bola obmedzená na činenie svojej vlastnej vôle, nie vôle Toho, ktorý ju učinil. Porodila bláznivé túžby a zavráždila všetko vonkajším hriechom: „Odtŕhla ovocie a jedla.“

Sermons: „The End of Christ's Coming“ I, 8-9 (J, VI, 271-72).

Ako jedným človekom-Adamom, ktorý je zmiene-
ný, nie Evou, ako reprezentant ľudstva. Hriech vstú-

pil do sveta-Aktuálny hriech a jeho následky, hrieš-na prirodzenosť. A smrť-So svojimi sprievodcami. Vstúpila do sveta; keď vstúpila do stvorenia, lebo dovtedy neexistovala; hriechom- Preto nemohla vstúpiť pred hriechom. Dokonca, tak smrť prešla na všetkých ľudí-Totíž, jedným človekom, v tom-To slovo je tiež použité: 2 Kor. 5.4. Všetci zhrešili-V Adamovi. Tieto slová poukazujú na príčinu, prečo smrť prešla na všetkých ľudí: kojenci sami neprijatí, v tomto všetci zhrešili....

Smrť vládla- A aké ohromné je jeho kráľovstvo! Veľmi vzácne môžeme nájsť nejakého kráľa, ktorý má tak veľa poddaných, ako kráľovia, ktorých on pohltil! Dokonca cez tých, ktorí nezahrešili podľa vzoru Adamovho prestúpenia-Dokonca cez nemluvňatá, ktoré nikdy nezahrešili, ako to urobil Adam, sami o sebe: a cez ostatných, ktorí nezahrešili ako on, proti vyjadrenému zákonu. Kto je obrazom toho, ktorý mal prísť-Každý z nich je verejná osoba a federálna hlava celého ľudstva. Jeden a fontána hriechu a smrti ľudstva pre jeho drzosť, druhý a spravodlivosť a život darom zadarmo.

Takto ďaleko ukazuje apoštol zhodu medzi prvým a druhým Adamom:potom ukazuje medzi nimi rozdiel. Zhoda môže byť zhrnutá takto: Ako jedným človekom vošiel hriech do sveta a s hriechom smrť, tak aj jedným človekom spravodlivosť vstúpila do sveta a so spravodlivosťou i život. Tak ako smrť prešla na všetkých ľudí, v ktorej všetci zhrešili, tak aj život prešiel na všetkých ľudí (ktorí sú vierou v druhom Adamovi) a v ňom sú všetci ospravedlnení. A ako smrť cez hriech prvého Adama vládla dokonca nad

tými, ktorí nezhrešili podľa vzoru Adamovho prestúpenia: tak aj cez spravodlivosť Krista, dokonca tí, ktorí neposlúchli, podľa vzoru jeho poslušnosti, bude vládnuť v živote. Môžeme dodať, že ako hriech Adama, bez hriechov, ktoré sme potom vyznali, nás priviedol do smrti, tak aj spravodlivosť Krista, bez dobrých skutkov, ktoré sme potom učinili, nás privádza k životu, hoci stále každý dobrý, ako aj zlý skutok, dostane ohodnotenie, ktoré mu náleží.

Notes: „Romans 5:12,14.“

„Ale keby rodičia boli múdri a sami dobrí a potom sa snažili vychovávať dobre svoje deti, vo svete by bolo menej zloby.“ Bolo by: Ale toto nie je cieľom, ani, že „nedisciplinované deti majú zlé zvyky.“ Poznal som múdrych a dobrých rodičov, ktorý svedomito pracovali na tom, aby svoje deti dobre vychovali a vychovávali ich so všetkou možnou starostlivosťou, od prvej chvíle rozumnosti, ale aj tak tieto deti preukázali zlé sklony, predtým ako bolo možné, že by „mali zlozvyky.“ Denne preukazovali zlý postoj všetkých ich schopností, chápania aj vôle a hnutia mysle, úplne ako protiklad ku všetkým príkladom a poučeniam, ktoré boli okolo nich. Tu teda zlé sklony neboli vlastné pre „zlých, alebo nestarostlivých, alebo nedobrých rodičov“, ani nemohli byť racionálne niekomu zodpovedať, ale boli predpokladom týchto detí, že mali prirodzený sklon ku zlému.

Works: „The Doctrine of Original sin,” II (IX, 295).

(Prirodzené) okolnosti sú niektorými ľuďmi považované za zdroj všeobecnej pohromy, ktorej ľudstvo prepadá, že ako následok týchto ohromných zmien, roky jeho života sa zmenšujú na menší počet a on, aj všetko živé stvorenstvo s ním spláca nenapraviteľnú obeť nešťastia a žiaľu. Akýkoľvek stupeň zjavnosti môže byť považovaný za upevnenie tohto učenia, jedna vec je najistejšia a to je, že človek svojou vlastnou pošetilosťou a nestudnosťou je svojím najväčším ztratiteľom a keby svet sám o sebe bol lepší, nebol by to pre neho väčší rozdiel, iba ak by on sám bol lepší.

A Compendium of Natural Philosophy (I, 480).

Aká výhoda vyplýva pre zvieracie stvorenie z utrpenia, v ktorom je celá jeho rasa zahrnutá skrze hriech prvého človeka? Fakt sa nemôže poprieť, denná skúsenosť testuje, čo sa čítalo v Božích orákulách, že „celé stvorenie spolu vzdychalo a do toho dňa zmieralo v bolestiach“, značná časť jeho vzdychov k Bohu, pre rozpustilosť, alebo krutosť človeka.... Keď sa človek, pán viditeľného stvorenstva vzbúril proti Bohu, každá časť stvorenstva začala trpieť pre jeho hriech. A utrpeniu kvôli hriechu neviem dať iné prislúchajúce meno ako ztratenie.

Works: „The Doctrine of Original Sin,” III, 2 (IX, 318-19).

Môj dôvod pre to, aby som veril,/ že Adam je federálnou hlavou, alebo reprezentantom celého

stvorenia/ je toto: Kristus bol reprezentantom ľudstva, keď Boh „položil na neho neprávosti nás všetkých a bol zranený pre naše prestúpenia.“ Ale Adam bol typom obrazu Krista, preto bol tiež, v určitom zmysle, naším reprezentantom, z čoho vyplýva, „všetci zomreli“ v ňom ako „v Kristu budú všetci oživení.“

Ale, pretože ani reprezentant, ani hlava nie sú slová z Písma, nemá cenu prieť sa o ne. Vec, na ktorú myslím je táto: Postavenie celého ľudstva tak záviselo na Adamovi, že jeho pádom všetci padli do smútku a bolesti a smrti, duchovnej aj časovej. A všetko toto je teraz závislé buď na spravodlivosti, alebo добрote Božej, ktorá určuje všetkých na to, že sa smú zmeniť skrze druhého Adama, v čomkoľvek, čo stratia v prvom Adamovi, ba zmeniť to s neopísateľným ziskom. Odvtedy každé ďalšie pokušenie, ktoré cítia v skaze podliehaní ich prirodzenosti, ktoré predchádza ich výberu, bude, ak je pohltené slávou znamenať prídanie na tej „vynikajúcej a večnej váhe slávy.“ ...

A ak sa ma spýtate ako, akým presne spôsobom, sa hriech rozširuje, ako sa prenáša z otca na syna: odpoviem jednoducho, nemôžem povedať nič viac, len, že ako sa rozmnožuje človek, tak ako sa telo prenáša z otca na syna. Poznám obidva fakty, ale nemôžem vysvetliť ani jeden.

Hoci toľko je jasné: Že „Boh je stvoriteľom každého človeka, ktorý príde na svet.“ Lebo je to Boh sám, ktorý dáva človeku moc rozmnožovať sa. Alebo radšej, je to Boh sám, kto koná túto činnosť skrze človeka ako svojho nástroja, človek (ako ste si všimli

predtým) nemá väčší podiel na tvorbe človeka, ako má dub na tvorbe žalúda. Boh je naozaj stvoriteľ každého človeka, každého zvieratá, každej rastliny na svete, tak ako je pravým *primum mobile*, prameň všetkého pohybu po celom vesmíre. S týmto súhlasíme. Ale ak zahrniete toto, že „Ak je to mocou Božou, ktorou sa rozmnožuje hriešne ľudstvo, ktorou hriešni otcovia majú hriešnych synov, potom Boh je pôvodcom hriechu, tá hriešnosť je zažalovateľná na neho.“ Tu musíme rozlišovať, nemôžeme pripustiť takéto následok, pretože ten istý argument by na Boha uvrhol i zodpovednosť za všetky hriešne činy človeka. Lebo je to moc Božia, ktorou sa pozdvihujú všetky ruky vraždiacich, ktorou cudzoložník pácha svoju nehanebnosť, tak aj, že je to jeho moc, ktorou žalud vytvorí dub, alebo otec syna. Ale nasleduje to to, že Boh je zodpovedný za hriech? Viete, že nie. Moc Božia, vulgárne nazývaná príroda, koná z jedného veku do druhého, podľa svojich stanovených pravidiel. Ale ten, ktorý v tejto chvíli dodáva moc na páchanie hriešneho skutku, nie je zodpovedný za hriešnosť toho skutku. Podobne, je to moc Božia, ktorá z jedného veku do druhého pokračuje v ľudstve, a stále On, ktorý v tejto chvíli dodáva moc, ktorou je hriešna príroda rozmnožovaná (podľa určených pravidiel založených v nižšom svete) nie je zodpovedný za hriešnosť prírody. Tento rozdiel musíte akceptovať, ako už bolo spomenuté, alebo zviešť na Boha všetok hriech, ktorý sa pod nebom pácha. A táto všeobecná odpoveď by mala stačiť každému úprimnému a skromnému vyšetrovateľovi, bez zamotania sa v tých veciach, ktoré sú mimo dosahu ľudského chápania.

Works: „The Doctrine of Original Sin,” III, 6, 7 (IX, 332, 335).

Otázka 15. Aký zmysel má to, že Adamov hriech je uložený na celé ľudstvo?

A. V Adamovi všetci zomierajú, to je (1) Naše telá sa stávajú smrteľné. (2) Naše duše zomreli, to je, že boli oddelené od Boha. A odtiaľ, (3) My sa všetci rodíme s hriešnou a zlou dušou. S rozumom, ktorým sme (3) Deťmi hnevu, odsúdení k večnej smrti. (R 5,18; Ef 2,3.)

Works: „Minutes of Some Late Conversations,” Monday, June 25, 1744 (VIII, 277).

Ako naozaj záleží na fakte, že všetky veci okolo nás, dokonca tvár celého sveta, súhlasí s týmto opisom /pádu Adama/! Otvorte svoje oči! Pozrite sa okolo seba! Vidte temnotu, ktorú možno cítiť, vidte nevedomosť a chybu, vidte nerest v tisícich formách, vidte vedomie viny, strachu, žiaľu, škody, výčitiek svedomia, ktoré pokrývajú tvár zeme! Vidte biedu, dcéru hriechu. Vidte všade nevoľnosť a bolesť, obyvateľov každého národa pod nebesami, ktoré vedú chudákov, bezmocných synov ľudí, v každom veku k bránam smrti! Tak činili už skoro od začiatku sveta. Tak budú činiť, až do pohltienia všetkých vecí.

Sermons: „On the Fall of Man,” II, 7 (J, VI, 223).

Strávil som dve, alebo tri hodiny v Snemovni Lordov.

Často som počul, že je to najúctihodnejšia spoločnosť Anglicka. Ale ako som bol sklamaný! Čo je to lord hriešnik, ktorý sa narodil na to, aby zomrel!

Journal: „Tues. 25 Jan. 1785“ (VII, 46).

3. VINA A SKAZENOSŤ DEDIČNÉHO HRIECHU

„Žene: veľmi rozmnožím tvoju bolesť a, „alebo v „ tvoje tehotenstvo: V bolesti“, alebo žiali „budeš rodiť deti“, áno nad každým ďalším stvorením pod nebom; pôvodnú kľatbu vidíme spôsobenú jej neskoršiemu potomstvu. „A tvoja túžba sa poniesie k tvojmu mužovi a on bude nad tebou vládnuť.“ Zdá sa, že posledná časť tejto vety je vysvetlením predchádzajúcej. Bola tam doteraz nejaká iná podriadenosť ženy mužovi, ako tá, ktorá môže byť počatá v jednom anjelovi voči druhému? „A Adamovi povedal, pretože si počúvol hlas svojej ženy a jedol zo stromu, o ktorom som ti povedal, že z neho ješť nebudeš, zlorečená bude zem pre teba.- Tŕnie a bodlač ti bude rodiť“:-Nepoužiteľné, ba aj nebezpečné plodiny; kde najskôr nebolo počítané s ničím, čo malo ublížiť, alebo spôsobiť bolesť v stvorení. „A budeš ješť poľnú bylinu“:drsnú a hnusnú v porovnaní s chutným ovocím raja! „V pote svojej tvári budeš ješť chlieb, až dokiaľ sa nenavrátiš do zeme, lebo z nej si vzatý, pretože si prach a do prachu sa navrátiš.“

Sermons: „On the Fall of Man,“ 1, 4 (J, VI, 218-19).

Čo potom môžeme odpovedať, keď On povie, "Zaplať, lebo vlastniš"? My sme úplne nesolventní, nemáme nič na zaplatenie, premárnili sme všetko. Preto, keď on s nami jedná, podľa spravodlivosti jeho zákona, ak vyžaduje, čo podľa spravodlivosti smie, musí nám poručiť, aby sme „držali na uzde svoju ruku a nohu a doručili mučiteľom.“

V skutku, naše ruky a nohy sú už držané železnými okovami a putami z mosadze. Sú ranami, ktorými svet, telo a zlo nás rozsekajú a znetvoria skrz naskrz. Sú to nemoci, ktoré vycucajú našu krv a ducha, ktoré nás privedú do komory hrobu. Ale, keď uvažujeme, že sú tu, s ohľadom na Boha, sú to dlhy nezmerateľné a nesčítateľné. Nuž, preto, keď vidíme, že nemáme nič, čím by sme zaplatili, smieme na Neho volať a On nám všetkým iste odpustí!

Sermons: „Upon Our Lord's Sermon on the Mount:VI,“III, 13 (S, I, 441-42).

Človek neposlúchol Boha. „Jedol zo stromu, o ktorom mu Boh povedal: Nebudeš z neho jesť.“ A toho dňa bol súdený spravodlivým súdom Božím. Potom tiež veta, ktorou bol predtým varovaný, nadobudla u neho miesto. Vo chvíli, kedy ochutnal ovocie, zomrel. Jeho duša zomrela, bola oddelená od Boha, oddelená od neho, od koho duša nemala viac života, ako malo telo, keď bolo oddelené od duše. Jeho telo podobne sa stalo skaze podliehajúcim a smrteľným, takže potom mala na neho smrť

právo. A už bol mŕtvý v duchu, mŕtvý pre Boha, mŕtvý v hriechu, patril nekonečnej smrti, deštrukcii tela a duše, do nekonečného ohňa.

Sermons: „Justification by Faith,” I, 5 (S, I, 117).

Náš starý človek-Vrstovník s naším bytím a ako starý tak pád našej zlej duše, silné a nádherné vyjadrenie tej vnútornej skazenosti a skaze podliehavosti, ktorá sa od prírody rozprestiera nad celým človekom a nenecháva ani čiastočku nenapadnúť.

Notes: „Romans 6,6.”

(Kresťania) predpokladajú, že Adam bol stvorený svätý a múdry, ako jeho Stvoriteľ, ale stále schopný od neho odpadnúť. Ďalej predpokladajú, že cez pokušenia, ktoré nemôžeme posúdiť, odpadol z toho postavenia a tým niesol bolesť, pôrodné bolesti a žiaľ sám a celé jeho potomstvo, spolu so smrťou, nie len časovou, ale aj duchovnou a (bez milosti Božej) večnú. A musí sa vyznať, že nie len niekoľko Duchovných, ale celé telo Kresťanov vo všetkých vekoch toto predpokladalo až po tisíc sedemsto rokoch, kedy sa pozdvihol rečník, nie len že viac osvietený ako Adam, ale viac ako ktokoľvek z jeho múdreho potomstva a prehlásil, že celý predpoklad bol pošetilý, nezmyselný, nedôsledný a rúhavý!

Works: „The Doctrine of Original Sin,” II (IX, 291).

Poznaj, že si hriešnik a aký hriešnik si. Poznaj pokaziteľnosť svojej prirodzenosti, ktorou si odišiel veľmi ďaleko od pôvodnej spravodlivosti, ktorou „telo baží“ vždy „proti Duchu,“ cez tú „telesnú myseľ“, ktorá „je nepriateľstvom voči Bohu,“ ktorá „nie je poddaná Božiemu zákonu, ani nemôže byť.“ Poznaj, že si skazený celou mocou svojej duše a každou schopnosťou svojej duše, že si úplne skazený v každom z tohto, celý základ je mimo správneho smeru. Oči tvojho porozumenia sú v temnote, takže nemôžu rozoznať Boha, alebo veci Božie. Oblaky nerozumnosti a chyba v tebe prebýva a prikrýva ťa tieňom smrti. Ešte nevieš nič, čo by si mal vedieť, ani o Bohu, ani o svete, ani o sebe. Tvoja vôľa už viac nie je vôľou Božou, ale je úplne zvrátená a zakrivená, proti všetkému dobrému, od všetkého, čo Boh miluje a náchylná ku všetkému zlému, ku každej ohavnosti, ktorú Boh nenávidí. Tvoje záľuby sú oddelené od Boha a roztrúsené vonku po celej zemi. Všetky tvoje vášne, tvoje túžby a averzie, tvoje radosti a strasti, tvoje nádeje a strachy, sú mimo rámec, sú podriadené svojim stupňom, alebo umiestnené na podriadených objektoch. Takže v tvojej duši nie je žiadny zvuk, len „od koruny na hlave po samotné nohy“ (aby som použil silný výrok proroka), sú tam len „bolesti a podliateniny a pôsobiacie ťažkosti.“

Sermons: „The Way to the Kingdom,“ II, 1 (S, I, 155-56).

Milosťou Božou poznaj sám seba. Poznaj a pocíť, že si bol formovaný v neprávosti a v hriechu ťa

počala tvoja matka a že si si hromadil hriech na hriech, odvtedy, odkedy si mohol rozoznať dobro od zla. Posúď sa vinným pre večnú smrť a vzdaj sa každej nádeje celého bytia na svoju záchranu. Nech sa celá tvoja nádej obmyje v Jeho krvi a očistí Jeho Duchom, "ktorý sám vyniesol" všetky „tvoje hriechy na svojom vlastnom tele na drevo.“ A ak si spoznal, že On zobral všetky tvoje hriechy, tak sa pokor pred ním, v pokračujúcom zmysle svojej úplnej závislosti na Ňom v každej dobrej myšlienke a slove a čine a svojou úplnou neschopnosťou všetkého dobra, ak On „fa nevlaží v každej chvíli.“

Sermons: „Upon Our Lord’s Sermon on the Mount:XIII,“III, 6 (S,II,34).

Vina (človeka) je teraz tiež pred jeho tvárou: pozná zatratenie, ktoré si zaslúžil, keby len pre jeho telesnú myseľ, vonkajšiu, úplnú skazenosť jeho prirodzenosti: ale viac pre jeho zlé túžby a myšlienky, pre všetky jeho hriešne slová a činy! Ani na chvíľu nemôže páchybovať, ale na koniec si za toto zasluhuje zatratenie pekla-“červ, ktorý nezomiera a oheň, ktorý nikdy nebude uhasený.“ Nad celou vinou „neveriacich v meno jednorodeného Syna Božieho“ leží ťažoba. Ako, hovorí, uniknem, ktorí „nedbá o také úžasné spasenie“! „Ten, ktorý neverí je už zatratený,“ a „hnev Boží je na ňom.“

Sermons: „Upon Our Lord’s Sermon on the Mount:I,“I, 5 (S, I, 324).

Podďte ku mne...ja sám (lebo nik iný nemôže) vám zadarmo dám (čo nemôžete splatiť) odpočinok od viny hriechu spravodlivosťou a od moci hriechu posvätením.

Notes: „Matthew 11,28.“

4. DEDIČNÝ HRIECH A PRÍTOMNÝ HRIECH

Z tejto infekcie našej prirodzenosti (volajme ju dedičný hriech, alebo ako sa vám páči) prúdi veľa, i keď nie všetky, prítomné hriechy. A toto Sv. Jakub (1,14) jednoducho naznačuje...A bezuzdná túžba je (nie tak ovocím ako) časťou dedičného hriechu. Preto povedať, že „Eva mala bezuzdnú túžbu predtým ako zhrešila,“ (str. 127) je protirečením, lebo odvtedy všetky bezuzdné túžby sú hriechom.

Ďalším dokladom, že prítomný hriech pramení z dedičného je, že „Zo srdca vystupujú zlé myšlienky, vraždy, neprávosti, krádeže, krivé svedectvá, rúhania“ (Mat. 15,19.)

„Ale čo má čo tento text robiť s Adamovým hriechom?“ Má to veľa čo robiť s tým, že bol prenesený kvôli dôkazu, totiž, že prítomný hriech vystupuje z dedičného hriechu, zlé skutky zo zlého srdca. Netriumfujte preto nad ctihodnými ľuďmi (ako ste to robili znovu a znovu,) pretože text citovaný na dokázanie jednej časti tvrdenia, ho nedokazuje celé.

Ale „ani tieto texty nedokazujú, že všetky naše

slabosti vyplývajú z toho, že sme boli skazení Adamovým hriechom.“ (str. 128). Ale všetky dokazujú to, čo mali dokázať, -že všetky naše vonkajšie slabosti vystupujú z vnútorných slabostí. Tí zbožní ľudia, preto nezmiešali „výplod ich vlastnej predstavivosti s pravdou Božou.“

Works: „The Doctrine of Original Sin,” II (IX, 274-75).

Do akej šírky sa tie príbuzné hriechy rozprestierajú od ktorých sa odvodzujú všetky ostatné, tá telesná myseľ, ktorá je nepriateľstvom voči Bohu, pýcha srdca, svojvôľa a láska sveta! Môžeme ich nejakým obmedziť? Neprechádzajú cez všetky naše myšlienky a nie sú zviazané našimi náladami? Nie sú kvasom, ktorý kvasí viac, alebo menej celú masu našich činov? Nemôžeme blízko a vierohodnou skúškou nás samých, vnímať tieto korene horkosti, ktoré stále prúdia, infikujú naše slová a vedú všetky naše činy? Aký nesčítateľný prúd privádzajú v každom veku a každom národe! Dokonca dostatočný na to, aby pokryl celú zem a kruté obydlia.

Sermons: „Upon Our Lord’s Sermon on the Mount: XI,” I, 3 (S, I, 534).

Aké konáre môžete čakať, že vyrastú s takého zlého koreňa? Odtiaľ prúdi nevera, vždy odchádza od živého Boha, hovoriac, „Kto je Pán, ktorému by som mal slúžiť? Pche! Ty, Bože, sa o to nestaráš.“ Odtiaľ je nezávislosť, ovplyvňuje ňu v tom, že chceš byť ako Najvyšší. Odtiaľ je pýcha, vo všetkých svo-

jich formách, učí Ťa povedať, „Som bohatý a prebývam v dobre a nepotrebujem nič. „Z tohto zlého prameňa prúdia horké sklony k márnivosti, túžba po pýche, ambície, žiadostivosť, túžba tela, túžba očí a pýcha života. Z tohto povstáva zlosť, nenávisť, zloba, pomsta, závistlivosť, žiarlivosť, zlé dohady: z tohto všetko bláznovstvo a nebezpečné túžby, ktoré Ťa teraz „prebodávajú a spôsobujú veľa bolesti,“ a ak sa im načas nepredíde, privedú vašu dušu do nekonečného zatratenia.

A aké ovocie môže vyrásť na takýchto konároch? Len také, ktoré je naďalej horké a zlé. Z pýchy prichádza spor, daromná chvála, hľadanie a dosťávanie chvále od ľudí, a tak okrádanie Boha o tú slávu, ktorú nemôže dať iným. Z túžby tela prichádza obžerstvo a opilstvo, luxus, alebo zmyselnosť, smilstvo, nečistota, ktoré to telo, ktoré bolo určené byť chrámom Ducha Božieho rôzne poškvŕňujú: neverou, každým zlým slovom a skutkom. Ale čas prepadne, musíš sčítať všetko, všetky nepotrebné slová, ktoré si povedal, provokujúc tak Najvyššieho, rmútiac Svätého Izraelovho; všetky zlé skutky, ktoré si urobil, buď úplne zlé sami o sebe, alebo ktoré neboli učené na oslavu Boha. Lebo tvojich prítomných hriechov je viac ako si schopný vyjadriť, viac ako je vlasov na tvojej hlave. Kto spočíta zrnká piesku v mori, alebo kvapky dažďa, alebo tvoje neprávosti?

Sermons: „The Way of the Kingdom,” II, 2-3 (S, I, 156-57).

Je to hriech, ktorý spôsobuje temnotu? Aký hriech?

Je to vonkajší hriech akéhokoľvek druhu? Obviňuje ťa tvoje svedomie, aby si vyznal všetky hriechy, ktorými si zarmútil Svätého Ducha Božieho? Je to pre toto, že odišiel od teba a že radosť a pokoj odišli s Ním? A ako môžeš očakávať, že sa navrátia?, keď odložíš, všetky veci, s ktorých si obvinený? „Nech nehanebný opustí svoju cestu“, „očisti si svoje ruky, ó, hriešny“, „daj preč zlo svojich skutkov“, tak budeš „svetlom vydobytý z nejasností“, Pán sa navráti a „milostivo prepáči.“

Ak pri najbližšom skúmaní nemôžete nájsť nijaký hriech, ktorý zapríčiňuje oblaky nad vašou dušou, pátrajte ďalej, či ste neprehliadli nejaký hriech, ktorý vás oddeľuje od Boha. „Nepáchaš hriech na svojom bratovi“? Pokladáš to za hriech vo svojich očiach? Kráčaš v celom splnomocnení od Boha? na verejnosti, v rodine, súkromnej modlitbe? Ak nie, ak zo zvyku prehliadate niektoré z týchto poznaných povinností, ako môžete očakávať, že svetlo Jeho tváre bude na vás svietiť? Urobte úspech na „posilnení vecí, ktoré chýbajú“, potom bude vaša duša žiť. „Dnes, ak budete počuť jeho hlas,“ jeho milosťou zásobovať, čo chýba. Keď počujete hlas za sebou, ktorý hovorí „Toto je tá cesta, choď po nej,“ nezatvrdzujte svoje srdce, nebuďte už viac „neposlušní nebeskému volaniu.“ Dokiaľ hriech, či už vynechaný, alebo spáchaný, nebude odňatý, všetko pohodlie je zlé a klamné. Je to len zacelenie rany, ktorá ešte hnije a kvasí. Nehľadaj v tom nijaký pokoj, dokiaľ nie si v pokoji s Bohom, ktorý nemôže byť bez „ovocia vhodného pre kajúcnosť.“

Ale snáď si nie ste vedomí dokonca ani vynecha-

nieho hriechu, ktorý oslabuje váš pokoj a radosť v Svätom Duchu. Nie je tam, potom, nejaký vnútorný kľesok, ktorý ako koreň horkosti prúdi vo vašom srdci, aby vám spôsobil ťažkosť? Nie je vaša suchosť a ťažoba duše spôsobená vašim srdcom, ktoré „odchádza od živého Boha“? „Nevzišla noha pýchy proti vám?“... Neurazili ste niektorého z vašich bratov, tým že ste sa na ich hriech (skutočne, alebo v predstavivosti) pozerali, ako na váš hriech proti ohromnému zákonu lásky, odcudzením vášho srdca od nich?... Nedali ste priechod nejakej bláznivej túžbe? Akémukoľvek druhu, alebo stupňu prehnannej nálady? Ako potom môže mať Božia láska miesto vo vašom srdci, dokiaľ nedáte preč svoje idoly?... Nadarmo je dúfať v prikrytie Jeho svetlom, dokiaľ sa na to nepozriete správnymi očami a nedáte od seba preč. Ó, nech sa to už neodkladá!

Sermons: „The Wilderness State,” III, 2-4 (S, II, 256-58).

5. PRÍRODNÝ ČLOVEK

Písmo reprezentuje (postavenie prírodného človeka) ako postavenie spánku: hlas Boží k nemu je, „Vstaň, ty, ktorý spíš.“ Lebo jeho duša je v hlbokom spánku: jeho duchovné zmysly nie sú hore: nerozlišujú ani duchovné dobro ani zlo. Oči jeho chápania sú zatvorené, sú zatvorené a nevidia. Oblaky a temnota na nich ostáva; lebo on leží v údolí tieňov smrti. Preto nemá priechod pre chápanie duchovných vecí, všetky uličky jeho duše sú uzatvorené, je v sprostej, hlúpej nevedomosti čohokoľvek, čo ho

najviac trápí, že to nevie. Je úplne nevedomý Boha, nevie nič, čo sa Ho týka ako by mal vedieť. Je úplným cudzincom pre zákon Boží, ako k jeho pravdám, k vnútornému, duchovnému významu. Nemá žiadnu koncepciu toho evanjelického posvätenia, bez ktorej žiadny človek neuvidí Pána, ani šťastie, ktoré nájdú len tí, ktorých „život je skrytý s Kristom v Bohu.“

A práve pre túto príčinu, pretože skoro spí, je v určitom zmysle na odpočinku. Lebo je slepý, je tiež bezpečný: hovorí, „Pche, nemôže sa mi nič stať.“ Temnota, ktorá ho pokrýva na každej strane, ho ponecháva v určitom pokoji, ak pokoj môže zostávať s činmi diabla a pozemským zlým myslením. Nevidí, že stojí na kraji priepasti: preto sa toho nebojí. Nemôže sa strachovať nebezpečenstva, o ktorom nevie. Nemá dostatok chápania pre strach. Prečo nemá žiadny strach z Boha? Pretože je Ho úplne neznalý: ak si nehovorí vo svojom srdci „Nie je žiadny Boh“, alebo že „On sedí na okruhu neba a pokoruje „nie „Sa, aby videl veci, ktoré sa činia na zemi“; stále sa uspokojuje tak isto ako všetky Epikurejci prakticky vo všetkých bodoch, hovoriac „Boh je milostivý“, mieša a prehliá všetko naraz v tej humpoláckej myšlienke milosti, všetku Jeho svätosť a základnú nenávisť k hriechu, všetku Jeho spravodlivosť, múdrosť a pravdu. Nebojí sa rozsudku povznesenému proti tým, ktorí nepočúvajú požehnaný zákon Boží, pretože mu nerozumie. Predstavuje si, že hlavným bodom je konať tak, aby bol navonok bez viny a nevidí, že to vedie ku každej nálade, túžbe, myšlienke a pohnutiu srdca. Alebo si myslí, že po-

slušnosť je tu zrušená, že Kristus prišiel, aby „zničil Zákon a Prorokov“, aby zachránil svojich ľudí v a nie z ich hriechu, aby ich priniesol do neba bez posvätenia-napriek jeho vlastným slovám, že „Ani jedna bodočka zákona sa nepominie, dokiaľ všetky veci nebudú naplnené“, a, že „Nie každý, kto mi hovorí, Pane, Pane vstúpi do kráľovstva nebeského, ale ten, kto činí vôľu môjho Otca, ktorý je v nebi.“

Je bezpečný, pretože je úplne nevedomý sám seba. Preto hovorí o „ľutovaní opäť a opäť“, on v skutku nevie kedy, ale niekedy, alebo inokedy predtým než zomrie, a berie ako samozrejmosť, že je to úplne v jeho moci. Čo ho môže zastaviť, aby to neurobil, keď chce? Ak on len raz príde k pevnému rozhodnutiu, nie strach, ale on to urobí dobre!

Ale táto nevedomosť nie je nikdy tak silno vidieť ako v tých, ktorí sa nazývajú muži učenia. Ak by prírodný človek bol jedným z týchto, mohol by obsérne rozprávať o svojich rozumových schopnostiach, o slobode svojej vôle a o absolútnej potrebe takej slobody, aby ustanovil človeka morálnym zástupcom. Číta a argumentuje a demonštruje, že každý človek môže robiť ako chce, môže sa svojím srdcom prikloniť k dobrému, alebo ku zlému, čo sa zdá v jeho očiach tým najlepším. Takto pán tohto sveta rozprestiera dvojité závoj sleposti a jeho srdce, aby v žiadnom prípade na neho „svetlo slávneho evanjelia Kristovho nemohlo svietiť“.

Z tej istej nevedomosti seba samého a Boha, môže niekedy v prírodnom človeku vzniknúť určitá radosť, keď si gratuluje k svojej vlastnej múdrosti a добрote

a to, čo svet nazýva radosťou môže často aj vlastniť. Môže mať potešenie rôznych druhov, buď holdovaním túžbam tela, alebo túžbe očí, alebo pýche života, najmä, ak má veľký majetok, ak sa teší hojnému šťastiu, potom by sa mohol „odievať do purpuru a do dobrého plátna a nákladne sa vozíť každý deň.“ A keď si bude takto dobre žiť, ľudia budú o ňom dobre rozprávať. Povedia, „Je šťastný človek.“ Lebo v skutku takto vyzerá svetské šťastie, obliekať sa a navštevovať a rozprávať a jesť a piť a objaviť sa pri hre.

Nie je to prekvapujúce, ak niekto pri takýchto okolnostiach sa dávkuje opíátom lichôtok a hriechu, môžeme si predstaviť, že medzi jeho ostatnými snami v bdení, kráča v obrovskej slobode. Ako ľahko sa môže presvedčiť, že je slobodný od všetkých vulgárnych chýb a od predsudkov vzdelania, posudzujúc skutočne správne a súc mimo akýchkoľvek extrémov. „Som voľný“ môže povedať, „od všetkého nadšenia slabých a úzkych duší, od poverčivosti, od choroby bláznov a zbabelcov, vždy spravodlivý a od slepej viery, ktorá patrí tým, ktorí nemajú slobodný a mocný spôsob rozmýšľania.“ A úplne jasné je, že je slobodný od „múdrosti, ktorá prichádza zhora,“ od posvätenosti, od nábožnosti srdca, od celej mysle, ktorá je v Kristu.

Po celý tento čas je služobníkom hriechu. Pácha hriech, viac, alebo menej deň čo deň. I tak sa netrápi: „nie je v zajatí“, ako niektorí hovoria, necíti zatratenie. Je spokojný (dokonca hoci by mal vyznávať a veriť, že Kresťanské Zjavenie je z Boha) sám so sebou „Človek je slabý. Všetci sme slabí. Každý

človek má nejaký neduh.“ Snáď cituje Písmo: „Prečo nehovorí Šalamún, že spravodlivý človek padá do hriechu sedem ráz denne? A nepochybne sú všetci pokrytci, alebo nadšenci, ktorí predstierajú, že sú lepší ako ich blížni.“ A ak ho niekedy napadne niečo veľmi vážne, potlačí takú myšlienku s tým, že „Prečo by som sa mal báť, odkedy je Boh milostivý a Ježiš zomrel za hriešnych?“ Takto ostáva ochotným služobníkom hriechu, uspokojac sa s otroctvom skazenosti, vnútorne aj zvonku nesvätý a s tým spokojný; nie len, že nepremáha hriech, ale ani sa zo všetkých síl nesnaží premôcť ho, najmä ten hriech, ktorý ho tak ľahko obkľúči.

Taký je postoj každého prírodného človeka, či už je hrozný, nehanebný hriešnik, alebo skôr slušný a decentný hriešnik, ktorý má formu, ale nie moc božskosti.

Sermons: „The Spirit of Bondage and of Adoption,” I, 1-8 (S. I, 181-85).

Všetci ľudia (sú) „Ateisti v svete.“ Ale Ateizmus sám o sebe nás nechráni od modlárstva. V jeho prírodnom postavení každý človek narodený do sveta je vyslovený modlár. Snáď, v skutku, nesmieme byť v takom vulgárnom zmysle sveta. My neoslavujeme, ako modlárske Pohanía, modly. Neskláňame sa až k podložke vrúbľa stromu, k práci našich vlastných rúk. Nemodlíme sa k anjelom, alebo k svätým v nebi, ani k svätým, ktorí sú na zemi. Ale čo potom? Vytvorili sme si modly vo svojich srdciach a k týmto sa skláňame a oslavujeme ich: oslavujeme samých seba, keď vzdávame tú úctu sebe, ktorá patrí Bohu.

Preto je každá pýcha modlárstvom, pripisuje nám to, čo patrí len Bohu. A hoci pýcha nebola vytvorená pre človeka, kde je človek, ktorým sa bez nej narodí? Ale tu okrádame Boha o jeho nepopierateľné právo a modlárscky uchvacujeme Jeho slávu.

Ale pýcha nie je len typom modlárstva, ktorým sme všetci od prírody vinní. Satan vytlačil jeho vlastný obraz na naše srdcia aj svojvôľou. „Budem“ povedal, predtým ako bol zvrhnutý z neba, „Budem sedieť na severnej strane“: budem robiť svoju vlastnú vôľu a potešenie, nezávisle na Stvoriteľovej. To isté hovorí každý človek narodený do tohto sveta a to v tisíckach príkladov, ba, hlási sa k tomu, bez akéhokoľvek strachu z výsledku, bez strachu ani bez pocitu viny....

Takto nesieme obraz toho zlého a kráčame v jeho šľapajách. Ale pri ďalšom kroku nechávame Satana za sebou, vbiehame do modlárstva z ktorého on nie je vinný: myslím, lásku sveta, ktorá nie je taká prirodzená každému človeku, ako milovať svoju vlastnú vôľu. Čo je pre nás viac prirodzené ako hľadať šťastie v stvorení, namiesto Stvoriteľa-hľadáme uspokojenie v práci Jeho rúk, ktoré je možné nájsť len v Ňom? Čo je viac prirodzené ako „túžba tela“? to je túžba zmyslov každého druhu?...

A tak aj „túžba očí“: Túžba po radosti z predstavitosti. Tieto povstávajú buď z ohromných, alebo nádherných, alebo nezvyčajných vecí-ak sa tie dve prechádzajúce nezhodujú s posledným, lebo možno by sa zdalo, po usilovnom zvážení, že ani ohromné, ani nádherné predmety netešia dlhšie ako keď

sú nové, že keď sa ich novota pomíne, je preč aj najväčšia časť z potešenia, ktoré dávajú a tak isto keď sa stanú známe, stanú sa nudné a nechutné....

Tretím symptómom tejto smrteľnej choroby-láska sveta, ktorá je tak hlboko zakorenená v našej prirodzenosti-je „pýcha života“, túžba po oslave, po úcte, ktorá prichádza od človeka. Najväčší obdivovatelia ľudskej prirodzenosti toto považujú za jasne prirodzené, také prirodzené ako zrak, alebo sluch, alebo ktorýkoľvek z vonkajších zmyslov. A sú z toho obviňovaní, dokonca muži poznania, muži jemného a pestovaného poznania? Tak ďaleko, že sa v tom oslavujú!... Ale predstavil by si niekto, že títo ľudia niekedy počuli o Ježišovi Kristovi, alebo Jeho Apoštoloch, alebo že vedia, kto bol ten, čo povedal, „Ako môžu veriť tí, ktorí dostávajú slávu jeden od druhého a nehľadajú úctu, ktorá prichádza len od Boha?“ Ale ak by toto bolo naozaj tak, ak by bolo možné veriť a následne potešiť Boha, keď dostávame, alebo hľadáme úctu jeden u druhého a nehľadáme úctu, ktorá prichádza len od Boha, potom v akých podmienkach je celé ľudstvo! Kresťania, takí istí ako Pohanovia!...

A najprv, kde môžeme zistiť úplne základný rozdiel medzi Kresťanstvom, ktoré je považované za systém doktrín a najrafinovanejším Pohanstvom. Mnohí zo starovekých Pohanov obšérne opísali neduhy určitých ľudí. Veľmi veľa hovorili proti ich žiadostivosti, alebo krutosti, ich luxusu, alebo zhýralosti. Niektorí sa opovážili povedať, že „nikto sa nenarodí bez neduhov jedného, alebo druhého druhu.“ Ale tak ako nikto z nich nevedel o páde človeka, tak ani nikto

z nich nevedel o jeho úplnej skazenosti. Nevedeli, že všetci ľudia boli úplne bez dobra a naplnení spôsobmi zlého. Boli úplne nevedomí najprostej skazenosti celej ľudskej prirodzenosti, každého človeka, ktorý sa narodil do sveta s každou schopnosťou svojej duše, nie tak veľmi s tými určitými neduhmi, ktoré vládnu v určitých osobách, ako prirodzeným prívalom Ateizmu a modlárstva, pýchy, svojvôle a lásky sveta. Toto je preto prvý rozlišujúci bod medzi Pohanstvom a Kresťanstvom. Jedni spoznávajú, že veľa ľudí je napadnutých mnohými neduhmi a dokonca, že sa narodila s predpokladom k nim, ale predpokladajú ešte nadto, že v niekom to prirodzené dobro omnoho prevyšuje zlo: druhí prehlasujú, že všetci ľudia sú „počatí v hriechu“ a „tvarovaní v neprávnosti“, -že preto je v každom človeku „skazená myseľ, ktorá je nepriateľstvom proti Bohu...“

Odtiaľto môžeme po druhé zistiť, že všetci, ktorí toto zavrhnú, volajú to „dedičný hriech“, alebo nejako ináč, sú stále pohania v základom bode, ktorý rozdeľuje Pohanstvo a Kresťanstvo. V skutku môžu pripustiť, že ľudia majú veľa neduhov, že niektorí sa s nimi narodila a že následne sa nenarodíme takí múdri, alebo dokonalí ako by sme sa mali, niekolkí povedia, „Narodíme sa s takou istou tendenciou k dobru ako ku zlu a že každý človek je od prírody taký múdry a dokonalý ako Adam pri svojom stvorení.“ Ale tu je šibbólet: Je človek od prírody naplnený všetkými spôsobmi zla? Nemá nič dobré? Je úplne padnutý? Je jeho duša úplne skazená? Alebo, aby sme prišli späť k textu, je „každá predstava jeho srdca len zlá, naďalej“? Priznajte to a ste Kres-

ť. Zavrhnite to a nie ste nič viac ako Pohan.

sermons: „Original Sin,“ II, 7-III, 2 (S, II, 218-23).

Kázal som v Bath. Prítomní boli i niektorí z bohatých a veľkých, ku ktorým som, tak isto ako k ostatným, vyhlásil jednoduchou rečou: (1) že, od prírody boli všetci deťmi hnevu, (2) že, všetky ich prirodzené sklony boli zlé a skazené a (3) všetky ich slová a skutky, ktoré by nikdy nemohli byť lepšie, jedine vierou a že, (4) prirodzený človek nemá viac viery ako zlý, ak vôbec toľko. Jeden z nich, Pane-, bol veľmi trpezlivý dokiaľ som neprišiel do prostriedku štvrtého bodu. Potom začal tým, že povedal „To je ostré! To je veľmi ostré,“ a ušiel dole tak rýchlo, ako len mohol.

Journal: „Mon. 24 Jan. 1743“ (III, 65).

6. SLOBODNÁ VÔĽA

Večer som kázal v Dundee a v utorok 24. som išiel do Arbroath. Po ceste som čítal od Lorda Kames/ „Essays on the Principle of Morality and Natural Religion.“ Vyložil niekedy nejaký človek toľkú námahu pre jeden cieľ ako on na esej o „Liberty a Necessity“ (sloboda a nutná potreba-pozn. prekl.)? Cui bono? Čo dobré by urobilo ľudstvu to, keby ich

mohol presvedčiť, že sú len obyčajným kúskom hodinového stroja, že sa nezdieľajú na riadení svojich vlastných činov viac ako na riadení severného vetra? Pripúšťa, že „keby sa ľudia videli v tomto svetle, celý zmysel morálnej poslušnosti, správnej a zlej, dobrej, alebo zlej odmeny, by hneď prestal.“ Nuž, môj Pán sa vidí v tomto svetle, následne, ak jeho vlastné učenie je pravda, nemá žiadny „zmysel morálnej poslušnosti, správnej a zlej, dobrej, alebo zlej odmeny.“ Nie je potom výborne kvalifikovaný na sudcu? Zatratí človeka za „Lovenie tmy vrecom?“

Journal: „Mon. 23, May 1774“ (VI, 21).

Otázka 23. Kde prichádzame na úplný okraj Kalvinizmu?

A. V pripisovaní všetkého dobrého milosti Božej, ktorá je zadarmo. (2) V zamietaní celej prirodzenej slobodnej vôle a všetkej moci, ktorá predchádza milosť. A (3) vo vylúčení všetkých zásluh od človeka, dokonca i to, čo robil, alebo robí z milosti Božej.

Works: „Minutes of Some Late Conversation, „Aug. 1, 1745 (VIII, 285).

Prečo by sa mal Dr. E so mnou vadiť o prirodzenej slobodnej vôli neviem posúdiť, iba ak pre hádku. Lebo je jasné, že v tomto bode, ak v žiadnom inom, sme úplne jednomyseľní. Verím, že Adam pred jeho pádom mal takú slobodu vôle, že si mohol vybrať

bud' dobré, alebo zlé, ale že od jeho pádu žiadne dieťa človeka nemá prirodzenú moc vybrať si niečo, čo je skutočne dobré. Stále ale viem (a kto nevie?), že človek má stále slobodu vôle vo veciach bezvýznamných. Nesúhlasí Dr. E v tomto so mnou? Ó, prečo by sme mali vyhľadávať príležitosti k hádkam!

Works: „Some Remarks on 'A Defence of the Preface to the Edinburgh Edition of Aspasio Vindicated,' „ 5 (X, 350).

Pán F.(letcher) a pán W.(esley) obidvaja úplne odmietajú prirodzenú slobodnú vôľu. Obidvaja rovnako vyhlasujeme, že vôľa človeka je od prírody slobodná len ku zlému. Stále obidvaja veríme, že každý človek má dávku slobodnej vôle, ktorá mu je daná milosťou.

Works: „Some Remarks on Mr.Hill's 'Review of all the Doctrines Taught by Mr. John Wesley,'“ 64 (X, 392).

Som si vedomý ešte jedného vlastníctva, ktoré sa bežne nazýva sloboda. Často sa to mýli s vôľou, ale je úplne inej povahy. Nie je to ani vlastníctvo vôle, ale priame vlastníctvo duše, tak isto ako všetky pohyby tela. Je to moc sebaobmedzenia, ktorá hoci nepatrí ku všetkým našim myšlienkam a predstavám, ale patrí k našim slovám a skutkom vo všeobecnosti a nie s mnohými výnimkami. Som si týmto úplne istý, že som s ohľadom na toto slobodný, teda či hovoriť, alebo nehovoriť, či konať, alebo nekonať, či robiť toto, alebo opak tohto, tak, ako

so svojou existenciou. Nemám len to, čo sa nazýva „sloboda protikladu,“ -moc robiť, alebo nerobiť, ale aj čo sa nazýva „sloboda odporu“ -moc činiť jedným, alebo druhým spôsobom. Poprieť toto, by znamenalo poprieť stálu existenciu celého ľudstva. Každý cíti, že má vnútornú moc pohnúť touto, alebo inou časťou tela, či ňou pohnúť, alebo nie a pohnúť ňou takto, alebo opačne, tak ako sa mu páči. Môžem tak, ako si vyberiem, (a tak môže každý, kto sa narodil zo ženy) otvoriť, alebo zatvoriť oči, rozprávať, alebo byť ticho, zdvihnúť sa, alebo sa posadiť, vystrieť ruku, alebo ju stiahnuť a užívať ktorýkoľvek úd podľa toho, ako sa mi páči, tak isto ako celé moje telo. A hoci nemám úplnú moc nad celou svojou myslou pre skazenosť mojej vlastnej prirodzenosti, stále skrze milosť Božiu, ktorá mi pomáha, mám moc vybrať si a robiť dobro tak isto, ako zlo. Som slobodný vybrať si komu budem slúžiť a ak si vyberiem lepšiu časť, aby som v nej pokračoval až do smrti.

Sermons: „What is Man? „ 11 (J, VII, 228-29).

*Ó, moje zlé a skazené srdce, S
i zúfalo zlé,
Hnusné ako peklo, kedy budeš čisté,
Kto celé bludisko znať môže?
On, ktorý vie hviezdy sčítať,
Aj piesok, čo pobrežie pokrýva,
Kvapky, ktoré more tvoria zrátať,
Večnosť v sebe skrýva.*

Bláznivé srdce, na nič a nespravodlivé!
 Pýcha nebola nikdy pre ľudí,
 Sláva ňa drží stále,
 Sláva všetka Bohu patrí.

Čo máš, s čím sa môžeš chváliť?
 Boh sám dobrý a spravodlivý je,
 Len ním sa môžeš chváliť,
 To, čo sme, sme z milosti len.

Nešťastné srdce, biedne sklúčené!
 Stále po odpočinku túžiace:
 Budeš stále predstierať, že máš
 Keď požehnanie len v Bohu nájsť môžeš?
 Keď prichádzajú tvoje túžby bláznivé
 Po prázdnych radoostiach tu dole,
 Predstava pohodlia,
 Sny o šťastí stvorenia.

.....
 Ó, môj Pane, čo musím robiť?
 Len Ty môžeš ukázať cestu,
 Ty ma môžeš v túto hodinu zachrániť,
 Nemám ani moc, ani vôľu:
 Boh je nad tebou celým,
 Väčší ako hriešne srdce,
 Nech je to teraz na mne ukázané,
 Zober preč srdce kamenné.
 Poetics: „Jeremiah XVII.9“ (II, 86-89).

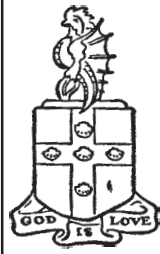
DOPLŇUJÚCE ODKAZY

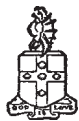
Obraz Boží - Sermons: „The General Deliverance,“ I, 1-2 (J, VI, 242-43); „What is Man?“ (J, VII, 167 ff.); „The Heavenly Treasure in Earthen Vessels in Svätom Duchu.“ Toto sú Jeho vlastné dary, zadarmo, a my sme uistení, že „Božie dary sú“ z Jeho strany, „bez ľútosti.“ On nikdy neľutuje to, čo dal, alebo netúži nám to odobrať. Preto nás nikdy neopustí, ako niektorý hovoria: sme to my, ktorí ho opúšťajú.

Sermons: „The Wilderness State?“ II, 1 (S, II, 249).

„Toto je to víťazstvo, ktoré víťazí nad svetom, dokonca nad našou vierou“, že viera, ktorá nie je len neotrasiteľným súhlasom k tomu, čo všetko Boh zjavil v Písme-a najmä k tým dôležitým pravdám, „Ježiš Kristus prišiel na svet, aby zachránil hriešnych,“ „Zobral naše hriechy na svoje vlastné telo na drevo,“ „On je obetný baránok za naše hriechy a nie len za naše, ale aj za hriechy celého sveta,“-ale ako zjavenie Krista v našich srdciach, duchovná istota, alebo presvedčenie o Jeho láske, Jeho nesmiernej láske, ktorá je zadarmo pre mňa hriešneho, úplné uistenie o Jeho odpúšťajúcej milosti, ktoré je nám dané Duchom Svätým, presvedčenie, že každý skutočný veriaci je uschopnený niesť svedectvo, „Ja viem, že môj Spasiteľ žije,“že mám „povolanie od Otca,“ a že „Ježiš Kristus spravodlivý“ je môj Pán a „obetný baránok za moje hriechy“-Viem, že On „ma miloval a dal Seba za mňa“-On ma zmieril, dokonca mňa, s Bohom a ja „mám záchranu skrze Jeho krv a dokonca odpustenie hriechov.“

Sermons: „The Circumcision of the Heart,“ I, 7 (S, I, 270-71).

VI VIERA

VI. SPASENIE

Vo svojej koncepcii Wesley kombinuje zmysel úplnej závislosti na Bohu so zmyslom úplnej zodpovednosti človeka a z toho robí zrozumiteľnú univerzalitu Božieho spasiteľného plánu pre zjavne obmedzený počet zachránených. Základom príbuznosti závislosti a zodpovednosti je pomocná milosť, ktorá umož-

ňuje človeku odmietnuť, alebo prijať Božiu milosť. Človek nie je nikdy úplne zbavený milosti, milosť, ktorú má robí čin rozkazom. Wesley tiež zdôrazňuje nemožnosť spravodlivosti byť podmienkou ospravedlnenia a potrebu dokonalosti pre konečné spasenie. Vina hriechu, ktorá sa Adamovým pádom učinila bezhrou u každého človeka, je ospravedlnením odobraná, nad skazenosťou hriechu sa dá zvíťaziť vzrastom posvätenosti až úplné posvätenie prenesie svoju stálu moc.

Wesley spája ospravedlnenie a posvätenie a podmienkou obidvoch robí vieru a ako cieľ, ku ktorému obidvoje smeruje určuje večnosť. V jeho terminológii rozdiel medzi úplným posvätením a následným životom (Kresťanská dokonalosť) nie je nikdy jasný. To predchádzajúce sa tu považuje za druhý čin spasenia skrze vieru, to ďalšie ako ideál etického života. Wesleyov náhľad na posvätenie vyžaduje predefinovanie hriechu v termínoch vedomého porušenia zákona lásky. Toto je radikálne rozdielne od odcudzenia hriechu, čo je prioritou ospravedlnenia, ktoré privádza ľudí k zúfalstvu. Rozdiel sa výslovne prejavuje v neskorších rokoch v dvoch kázňach „Sin in Believers“ (hriech vo veriacich-pozn.prekl.) a „Repentance of Believers“ (pokánie veriacich-pozn.prekl.).

1. VŠEOBECNÁ POVAHA SPASENIA

Spasenie sa začína tým, čo sa obyčajne nazýva

(a veľmi správne) pomocná milosť, ktorá zahŕňa prvú túžbu potešiť Boha, prvý záblesk svetla, ktorý sa týka jeho vôle a prvé mierne dočasné presvedčenie o tom, že človek proti nemu zhrešil. Všetko toto zahŕňa nejakú tendenciu k životu, akýsi stupeň spasenia, začiatok oslobodenia od slepého, necitlivého srdca, celkom necitlivého Boha a jeho vecí. Spasenie pokračuje presvedčujúcou milosťou, ktorá sa obyčajne v Písme nazýva pokánie, ktoré prináša väčšie sebaopoznanie a nasledovné oslobodenie od kamenného srdca. Potom zažijeme pravé Kresťanské spasenie, ktorým „skrze milosť“ sme „spasení z viery“, ktoré pozostáva z tých dvoch veľkých vetví, ospravedlnenia a posvätenia. Ospravedlnením sme zachránení od moci a koreňa hriechu a pretvorení na obraz Boží. Celá skúsenosť, tak isto ako Písmo ukazuje, že toto spasenie je aj okamžité aj postupné. Začína sa vo chvíli ospravedlnenia svätou, pokornou, jemnou, trpezlivou láskou Boha a človeka. Postupne narastá od tej chvíle ako „horčičné zrnko, ktoré je najskôr najmenšie zo všetkých“, ale potom vyháňa veľké konáre a stáva sa veľkým stromom; až dokiaľ v ďalšom okamžiku je srdce očistené od všetkého hriechu a naplnené čistou láskou Božou a ľudskou. Ale dokonca aj táto láska narastá viac a viac, dokiaľ „narastieme vo všetkých veciach ako On, ktorý je Hlavou“, dokiaľ nedosiahneme „mieru veľkosti Kristovej plnosti.“

Sermons: „On Working Out Our Own Salvation,” II, 1 (J, VI, 509).

(Duchovný, ktorý sa nezhoduje s Anglikánskou Cirkvou) hovorí o ospravedlnení, buď ako o tej istej veci ako posvätenie, alebo to, čo po ňom nasleduje. Verím, že ospravedlnenie je úplne rozdielne od posvätenia a nutne mu predchádza.

Rozprávajú o našej vlastnej svätosti, alebo dobrých skutkoch, ako o príčine pre ospravedlnenie, alebo pre ktoré sme pred Bohom ospravedlnení. Verím, že ani naša vlastná svätosť, ani dobré skutky nie sú ani len časťou príčiny nášho ospravedlnenia, ale že smrť a spravodlivosť Krista sú úplnou a jedinou príčinou, alebo že to je to, pre čo sme pred Bohom ospravedlnení.

Rozprávajú o dobrých skutkoch, ako o podmienke ospravedlnenia, ktoré mu musia predchádzať. Verím, že žiadne dobré skutky nemôžu byť predchádzajúce ospravedlneniu, ani následne teda jeho podmienkou, ale že sme ospravedlnení (až po túto postu sme nebožskí, a preto neschopní robenia nejakých dobrých skutkov) len z viery, vierou bez skutkov, vierou (ktorá všetko produkuje), ktorá nezahŕňa nijaké dobré skutky.

Rozprávajú o posvätení (alebo svätosti), ako keby to bola vonkajšia vec-ako keby pozostávalo najmä, ak nie úplne, z týchto dvoch bodov: (1) neublížovania, (2) robenia dobra (ako sa to nazýva), čo je využívanie prostriedkov milosti a pomáhanie svojim bližným. Verím, že je to vnútorná vec, totiž život Boha v duši človeka, účasť duchovnej prirodzenosti, myseľ, ktorá je v Kristu, alebo obnovenie nášho srdca na obraz toho, ktorý nás stvoril.

Rozprávajú o znovuzrození ako o vonkajšej veci- ako by to nebolo nič viac než krst, alebo najviac zmena z vonkajšej hriešnosti k vonkajšej добрote, z nerestného na (to, čo sa nazýva) dokonalý život. Verím, že je to vnútorná vec, zmena vnútornej hriešnosti k vnútornej добрote, úplná zmena našej prirodzenosti z obrazu diabla (s ktorým sa narodíme) na obraz Boží, zmena od lásky stvorenia k láske Stvoriteľa, z pozemských a zmyselných záľub k nebeským a svätým záľubám- slovom, zmena od povahy duchov temnoty k tej povahe anjelov Božích v nebi.

Tu je teda široký, základný, hlavný, nezlučiteľný rozdiel medzi nami, takže ak oni hovoria pravdu, ktorá je v Ježišovi, ja som pred Bohom falošným svedkom. Ale ak ja učím spôsob Boha pravdivo, oni sú slepí vodcovia slepých.

Journal: „Thur. 13 Sept. 1739“ (II, 275-76).

Čokoľvek iné /spasenie z viery/ zahŕňa, je prítomné spasenie. Je to niečo dosiahnuteľné, ba aktuálne dosiahnuteľné, na zemi tými, kto sú účastníkmi tejto viery. Pre toto hovorí Apoštol veriacim v Efeze a v nich veriacim všetkých vekov, nie Budeš (hoci to je tiež pravda), ale „Ste zachránení skrze vieru.“

Ste zachránení (aby sa všetko zahrnulo jedným slovom) od hriechu. Toto je to ohromné spasenie predpovedané anjelom, predtým ako Boh dal Svojho jednorodného Syna na svet: „Budeš ho volať Ježiš, lebo on zachráni ľudí od ich hriechov.“ A ani tu, ani v inej časti svätého písma, nie je žiadne

obmedzenie, alebo výhrada. Všetci jeho ľudia, alebo ako to je niekde inde vyjadrené „všetci, ktorí v Neho veria“ budú Ním zachránení od všetkých svojich hriechov, od dedičného aj prítomného, minulého aj terajšieho hriechu „tela a ducha.“ Skrze vieru, ktorá je v Ňom, sú zachránení od viny a od jej moci.

Poprvé, od viny zo všetkých minulých hriechov: z ktorých je pred Bohom vinný celý svet, takže On by „mal byť najvyšší, kto zbadá, čo sa urobilo chybné, nie je nik, kto by to premeškal“: a v čom je „zákonne“ len „poznanie hriechu,“ ale nie očistenie od neho, takže naplnením „skutkov zákona, žiadne telo nemôže byť ospravedlnené v jeho očiach“: teraz „spravodlivosť Božia, ktorá je z viery Ježiša Krista je prehlásená na všetkých veriacich.“ Teraz „sú ospravedlnení zadarmo Jeho milosťou, skrze záchranu, ktorá je v Ježišovi Kristovi.“ „Jeho Boh ustanovil uzmiernením skrze vieru v Jeho krvi, aby prehlásil Jeho spravodlivosť pre odpustenie minulých hriechov.“ Teraz Kristus zobral „kľatbu zákona, ktorá bola kľatbou pre nás.“ On „vymazal rukopisy, ktoré boli proti nám tým, že ich odobral z cesty a pribil ich na kríž.“ „Preto teraz nie je zatratenie pre tých, ktorí“ veria „v Krista Ježiša.“

A tým, že sú zachránení od viny, sú zachránení od strachu. Nie od synovského strachu, ale od všetkého otrockého strachu, od toho strachu, ktorý ich trápil, od strachu zo zatratenia, od strachu z Božieho hnevu, ktorého už viac nepovažujú za otrockého Pána, ale zhovievavého Otca. „Oni nedostali znovu ducha zviazania, ale Ducha prevzatia, ktorým kričia Abba Otče: Ducha, ktorý tiež nesie sve-

dectvo s ich duchom, že sú deti Božie.“ Sú tiež zachránení od strachu, hoci nie od možnosti odpadnutia od milosti Božej a nedostatku veľkých a drahocenných zaslúbení. /Sú zapečatení Svätým Duchom zaslúbenia (Ef 1,13)./ Tak majú „pokoj s Bohom cez nášho Pána Ježia Krista. Tešia sa z nádeje slávy Božej. A láska Božia sa rozprestiera v ich srdciach, skrze Svätého Ducha, ktorý je im daný.“ A tým sú presvedčení (hoci snáď nie vždy, ani rovnakou mierou presvedčenia), že „ani smrť, ani život, ani veci prítomné, ani veci budúce, ani vysoké, ani hlboké, ani žiadne iné stvorenie ho neoddelí od lásky Božej, ktorá je v Kristu Ježišovi našom Pánovi.“

Opäť: skrze túto vieru sú zachránení od moci hriechu, tak isto ako od viny z neho. Tak prehlasuje Apoštol „Vedzme, že bol preukázaný, aby zobral naše hriechy a v ňom nie je žiadny hriech. Ktokoľvek v ňom prebýva, nehreší“ (1 J 3, 5). Opäť: „malé dieťa, nech ťa žiadny človek neoklame. Vyznal si, že hriech je z diabla. Ktokoľvek verí, narodil sa z Boha. A ktokoľvek sa z Boha narodil, nepácha hriech, lebo Jeho zrnko ostáva v ňom: a on nemôže hrešiť, lebo je narodený z Boha.“ Ešte raz: „Vieme, že ktokoľvek sa narodil z Boha nehreší. Ale ten, kto sa narodil z Boha, chráni sa a ten zlý sa ho nedotýka.“ (1 J 5, 18).

Ten, ktorý je vierou narodený z Boha, nehreší (1) nejakým návykovým hriechom, lebo každý návykový hriech je hriech vládnući: ale hriech nemôže vládnuť v nikom, kto verí. Ani (2) hriechom z vôle, lebo jeho vôľa, pokiaľ prebýva vo viere je úplne proti všetkému hriechu a vystríha sa ho ako smrteľ-

ného jedu. Ani (3) nejakou hriešnou túžbou, lebo stále túži po svätej a dokonalej vôli Božej a každú tendenciu k nesvätej túžbe, vôľou Božou uhasí v začiatku. Ani (4) nečiní hriech slabosťami, či už skutkom, slovom, alebo myšlienkou, lebo jeho slabosti nemajú žiadnu konkurenciu ku jeho vôli, a bez toho nie sú správne hriechmi. Tak „on, ktorý sa narodil z Boha nepácha hriech“: a predsa nemôže povedať, že nezahrešil, i keď teraz „nehreší.“

to potom je spasenie, ktoré je z viery, dokonca v prítomnom svete: spasenie od hriechu a následkov hriechu, čo je veľmi často vyjadrované v slove ospravedlnenie, ktoré keď sa zoberie v najširšom zmysle zahŕňa očistenie od viny a zatratenia, zmierenie s Kristom aktuálne aplikované duši hriešnika, ktorý teraz v neho verí a očistenie /celého tela/ od hriechu, skrze Ježiša, ktorý sa formuje v jeho srdci. Takže ten, kto je takto ospravedlnený, alebo zachránený vierou, je vskutku znovuzrodený. Je znovu narodený z Ducha do nového života, ktorý „je skrytý s Ježišom v Bohu.“ /Je nové stvorenie: staré veci pominuli: všetky veci v ňom sa stali nové./ A ako novonarodené dieťa rád dostáva „pochutivé mlieko slova a ním rastie“, kráča v moci Pána svojho Boha, z viery k viere, z milosti do milosti, dokiaľ nepríde k „perfektnému človeku, k miere veľkosti plnosti Krista.“

Sermons: „Salvation by Faith,” II, 1-7 (S, I, 41-45).

2. SPASENIE Z MILOSTI

Všetko požehnanie, ktoré Boh udelil človeku, je len z Jeho čírej milosti, štedrosti, alebo priazne, z priazne, ktorá je úplne nezaslúžená; človek nemá ani najmenšiu zásluhu na týchto milostiach.. Bola to milosť zadarmo, ktorá „sformovala človeka z prachu zeme a vdýchla do neho živú dušu,“ a označila tú dušu obrazom Božím a „všetky veci podriadila jeho nohám.“ Táto istá milosť zadarmo trvá aj pri nás, tento deň, život a dych a všetko. Lebo ničím, čím by sme boli, alebo čo by sme mali, alebo robili si nezaslúžime v Božích rukách ani tú najmenšiu vec. „Všetky tvoje skutky, ó Bože, sú prácou v nás.“ Tieto sú ďalšími príkladmi tvojej milosti zadarmo: a akákoľvek spravodlivosť sa nájde v človeku, to je tiež dar Boží.

Čím sa potom bude hriešnik môcť zmieriť za ktorékoľvek z jeho aj malých hriechov? Jeho vlastnými skutkami? Nie. Ak ich aj bolo veľa a boli sväté, neboli jeho vlastné, ale Božie. Ale v skutku, všetci sú nesvätí a hriešni sami o sebe, takže každý z nich potrebuje čerstvé zmierenie. Na skazenom strome rastie len skazené ovocie. A jeho srdce je celé skazené a ohavné, ktoré „nemá slávy Božej,“ slávnú spravodlivosť, ktorá najskôr bola daná jeho srdcu podľa obrazu jeho Stvoriteľa. Preto keďže nemá nič, ani spravodlivosť, ani skutky na to, aby sa obhájl, jeho ústa sú pred Bohom úplne zastavené.

Ak potom hriešny človek nájde záľubu u Boha, je to „milosť nad milosťou!“ Ak Boh nám ešte stále láskavo dáva čerstvé požehnanie, ba to najväčšie

zo všetkých požehnaní, spasenie, čo iné môže povedať na tieto veci ako „Buď Bohu vďaka za Jeho neopísateľný dar!“ A tak je to. V tom „Boh odporučil svoju lásku nám a v nej, keď sme ešte boli hriešni, Kristus zomrel“, aby nás zachránil. „Milosťou“ potom „sme zachránení skrze vieru.“ Milosť je zdroj, viera, podmienka, spasenia.

Sermons: „Salvation by Faith,” Introduction, 1-3 (S, I, 37-38).

Ak sa pýtate „Prečo, ako sú ľudia schopní vykonanej povinnosti?“ Odpovedám, z milosti, nie od prírody. A dávka tohto je daná každému človeku.

Works: „The Doctrine of Original Sin” (IX, 273).

Viete ako Boh pracoval v našich vlastných dušiach, keď nás prvý krát uschopnil povedať, „Život, ktorý teraz žijem, žijem z viery v Syna Božieho, ktorý ma miloval a dal seba za mňa.“ Neodobral od vás vaše chápanie, ale ho osvetlil a posilnil. Nezničil žiadnu z vašich záfub, skôr neboli nikdy také silné. Najmenej zo všetkého od vás odobral slobodu, vašu moc výberu dobrého, alebo zlého: Nenútil vás, ale tak ako Mária, za jeho pomoci, ste si vybrali to lepšie. Práve takto pomáhal piatim v jednom dome, aby urobili ten šťastný výber, päťdesiatim, alebo päťsto v jednom meste a mnohým tisícom v národe, -bez toho, aby niekoho z nich pripravil o slobodu, ktorá je základom pre morálneho zástupcu.

Nie, že by som popieral, že sú nejaké výnimočné

prípady, v ktorých tá ohromujúca spásna milosť na čas pracovala tak neodolateľne ako blesk padajúci z neba. Ale ja rozprávam o Božích všeobecných spôsoboch práce, na ktoré poznám nesčítateľné množstvo príkladov, možno viacej za posledných päťdesiat rokov, ako kedy bolo v Anglicku a v Európe. A s ohľadom na tie výnimočné príklady, hoci Boh pracuje neprekonateľne na čas, ja neverím, že existuje taká ľudská duša, v ktorej by Boh takto pracoval neustále. Ba, som úplne presvedčený, že taká neexistuje. Som presvedčený, že nežijú takí ľudia, ktorí mnoho krát „neodolávali Svätému Duchu“ a nezrušili „radu Božiu pri nich.“ Ba som presvedčený, že každé dieťa Božie už malo pred sebou „postavený život a smrť,“ večný život a večnú smrť a malo v sebe ten zahadzujúci hlas. Aké pravdivé je to, čo povedal Sv. Augustín (jedna z najušľachtilejších výpovedí.) Qui fecit nos sine nobis, non salvabit nos sine nobis: „Ten, ktorý nás učinil bez nás, nás bez nás nezachráni.“ Takže, tak isto ako si Boh toľkých podriadil bez toho, aby zničil ich slobodu, tak si môže bezpochýb podriadit celé národy a je tak isto ľahké pre Neho podriadit si celý svet, ako jednu samostatnú dušu.

Sermons: „The General Spread of the Gospel,“ 11-12 (J, VI, 280-81).

Nie sú žiadne dobré skutky, nikdy nemôžeme robiť viac ako svoju povinnosť, vidiac, že všetko, čo činíme nie je z nás, ale z Boha, všetko, čo môžeme robiť, je slúžiť Mu. Nedostali sme toto, alebo tamto,

alebo len veľa vecí, ale všetko od Neho: preto Mu je všetko podriadené. On, ktorý nám dáva všetko, musí mať aj na všetko právo: takže ak mu dávame o niečo menej ako všetko, nemôžeme byť dôveryhodní služobníci.

Sermons: „The Good Steward,” IV, 3 (S, II, 479).

Milosť, alebo láska Božia, odkiaľ prichádza naše spasenie, je vo všetkom zadarmo a zadarmo pre všetkých.

zadarmo pre všetkých, ktorým je daná. Nezávisí od žiadnej moci, alebo zásluhy človeka, nie, v žiadnom stupni, ani úplne, ani čiastočne. Vôbec to nezávisí ani od dobrých skutkov, alebo spravodlivosti toho, ktorý ju dostáva, ani na ničom, čo spravil, alebo čo je. Ani to nezávisí od jeho snaživosti. Nezávisí to na jeho dobrých zvykoch, alebo dobrých túžbach, alebo dobrých cieľoch a snahách, lebo všetko toto pochádza z voľnej Božej milosti, sú to len potôčky, nie fontány. Je to ovocie milosti, ktorá je zadarmo a nie korene. Nie sú jej príčinou, ale jej produktom. Čokoľvek dobré, čo je v človeku, alebo čo človek robí je Bohu podriadené a on je toho pôvodcom. Takto je jeho milosť zadarmo vo všetkom, to znamená nijako závislé na nejakej moci, alebo zásluhách človeka, ale len ne Bohu samom, ktorý nám zadarmo dal svojho Syna a „s ním nám zadarmo dal všetko.”

Sermons: „Free Grace,” 2-3 (J, VII, 373-74).

3. PREDBEŽNÁ MILOŠŤ

Máme si povšimnúť tú úžasnú a dôležitú pravdu, ktorá by nikdy nemala vymiznúť z našej pamäti: „Je to Boh, kto v nás pracuje na našej vôli, aby sme robili to, čo ho poteší.“ Zmysel týchto slov by sa mohol trochu zjednodušiť malou obmenou: „Je to Boh, kto zo svojho vlastného potešenia vo vás pracuje, aby si chcel a činil.“ Táto pozícia slov, spájajúcich sa s touto vetou, z jeho vlastného potešenia a slovo pracuje, mení celú predstavu o zásluhách človeka a dáva Bohu celú slávu jeho práce. Ináč by sme mali nejaký priestor na pýchu, ako keby to bolo z nás, nejaké dobro v nás, alebo nejaká dobrá vec, ktorú sme spravili, ktorú najskôr Boh pohl, aby sa stala. Ale toto vyjadrenie odoberá tú naničhodnú domýšľavosť a jasne ukazuje jeho motív, aby činy boli úplne na ňom, z jeho čírej milosti, v jeho nesmiernej milosti.

Toto je to, čo ho nabáda pracovať na človeku, aby chcel a aby činil. Toto vyjadrenie sa môže interpretovať dvojakým spôsobom a obidva sú nepochybne pravdivé. Poprvé, aby chcel, to môže zahŕňať celé vnútorné a aby činil celé vonkajšie náboženstvo. A ak by sme to takto chápali, zahŕňa to, že je to Boh, ktorý pracuje na vonkajšej i vnútornej posvätenosti. Podruhé, chcieť môže zahŕňať každú dobrú túžbu, činiť, okékoľvek výsledky toho. A potom to snamená, že Boh do nás vdychuje

každú dobrú túžbu a privádza každú dobrú túžbu k dobrému výsledku....

Nič nemôže tak priamo smerovať k ukrytiu pýchy pred človekom ako hlboké, trvajúce presvedčenie o tomto. Lebo, keď sme takto citliví, že nemáme nič, čo sme neprijali, ako môžeme sláviť ako keď sme to neprijali? Ak vieme a cítime, že úplne prvý pohyb dobra je zhora, tak isto ako moc, ktorá to vedie do konca, ak je to Boh, kto nie len, že podmieňuje každú dobrú túžbu, ale ktorý v nej pomáha a nasleduje ju, ináč sa stráca, potom jasne nasleduje, že „ten, kto oslavuje“ musí „oslavovať v Pánovi.“...

Poprvé. Boh vo vás pracuje, preto vy môžete pracovať: Ináč by to bolo nemožné. Ak by on nepracoval, nebolo by pre vás možné vyrobiť si svoje vlastné spasenie. „U človeka je toto nemožné,“ hovorí Pán, „pre bohatého vstúpiť do kráľovstva nebeského.“ Ba, nie je to možné pre nikoho, pre nikoho, kto sa narodil zo ženy, ak Boh v ňom nepracuje. Vidiac, že všetci ľudia sú od prírody nie len chorí, ale aj „mŕtvi v prestúpeniach a hriechoch,“ nie je pre nich možné, aby čokoľvek robili dobre, dokiaľ ich Boh nepozdvihne zo smrti. Bolo nemožné pre Lazara vstať, dokiaľ mu Pán nedal život. A tak isto je pre nás nemožné vyjsť z našich hriechov, ba ani urobiť k tomu ten najmenší pohyb, dokiaľ on, ktorý má všetku moc na nebi a na zemi nepovolá naše mŕtve duše k životu.

Ale toto nie je nijaké ospravedlnenie pre tých, ktorí pokračujú v hriechu a zvaľujú vinu na toho, ktorý ich Stvoril tým, že hovoria, „Boh nás musí oživiť,

lebo my nemôžeme oživiť naše vlastné duše.“ Lebo pripustenie toho, že všetky ľudské duše sú od prírody mŕtve v hriechu neospravedlňuje, vidiac, že nie je nikto, kto by bol v postavení čirej prírody, nikto, iba ak by uhasil Ducha, ktorý úplne postráda slávu Božiu. Nikto nie je úplne bez toho, čo sa vulgárne nazýva prirodzené svedomie. Ale to nie je prirodzené: Správnejšie sa to nazýva, pomocná milosť. Každý človek ju má v menšej, alebo väčšej miere a ona nečaká na to, že ju človek vyvolá. Každý má, skôr, či neskôr, dobré túžby, hoci väčšina ľudí ich uhasí skôr, ako by mohli zapustiť hlboké korene, alebo produkovať nejaké ovocie. Každý má určitú mieru toho svetla, nejaký slabý blikajúci lúč, ktorý skôr, alebo neskôr, viac, alebo menej, osvieti každého človeka, ktorý prichádza na svet. A každý, iba ak by bol z toho malého počtu, ktorých svedomie je zafarbené horúcim železom, sa cíti viac, alebo menej nepohodlne, keď koná proti svojmu vlastnému svedomiu. Takže nikto nehreší preto, že nemá milosť, ale preto, že nepoužíva milosť, ktorú má.

Preto toľko, koľko Boh vo vás pracuje, ste schopní si sami vyrobiť spasenie. Preto, že vo vás koná pre svoje vlastné potešenie, bez vašich akýchkoľvek zásluh, aby ste chceli a činili, je pre vás možné naplniť celú spravodlivosť. Je pre vás možné „milovať Boha, lebo on vás skôr miloval“ a „kráčať v láske“ podľa vzoru nášho veľkého Pána. Vieme, že jeho slovo je v skutku pravda: „Bezo mňa nemôžete činiť nič.“ Ale na druhej strane vieme, že každý veriaci môže povedať, „Môžem urobiť všetko skrze Krista, ktorý ma posilňuje.“ ...

Podruhé. Boh vo vás pracuje, preto vy musíte pracovať: Musíte byť „robotníci spolu s ním,“ (to sú slová Apoštola.) ináč by prerušil prácu. Všeobecné pravidlo, na ktorom je jeho milostivé prepáčenie nezmeniteľne založené, je toto: „Tomu, kto má, bude dané: Ale od toho, kto nemá,“ -ktorý nerozmnožuje milosť, ktorá mu už bola daná, -“ bude odobrané to, čo iste má.“ (Takto by mali byť tie slová vysvetlené.) Dokonca Sv. Augustin, ktorý sa všeobecne považuje za toho, kto má záľubu v protirečení doktríny, má takúto poznámku, Qui fecit nos sine nobis, non salvabit nos sine nobis: „On, ktorý nás učinil bez nás, nás nezachráni bez nás.“ On nás nezachráni, iba ak sa „zachránime od tejto zvrhlej generácie“, iba ak „dobojujeme dobrý boj viery a udržíme si večný život“, iba ak „budeme zápasiť s tým, aby sme vošli rovnou bránou,“ „opustíme seba a zoberieme náš každodenný kríž,“ a budeme pracovať každým možným spôsobom na tom, aby sme „učinili naše volanie a vyvolenie istým.“

Sermons: „On Working Out Our Own Salvation,“ I, 1 passim (J, VI, 508-09, 511-13).

(Nemajú Kresťania) vo všeobecnosti s ostatnými ľuďmi,...bezpočetný princíp, duchovnú prirodzenosť, odiatu chápaním a záľubami a stupňom slobody, samohýbaním, ba aj samovládňucou mocou? (Ináč by sme boli púhými strojmi, skalami a kameňmi:) A,...všetko, čo sa vulgárne nazýva prirodzené svedomie, ktoré zahŕňa niektoré rozlíšenia rozdielu medzi morálnym dobrom a zlom, prijatie jedného a za-

mietnutie druhého, vnútorný monitor, ktorý prepáči, alebo obviní? Iste, či je to prirodzené, alebo podmienené milosťou Božou, môžeme to nájsť i keď v malom množstve u každého dieťaťa človeka. Niečo z to sa nachádza v každom ľudskom srdci, rozsudok, ktorý sa týka dobrého a zlého, nie len u všetkých Kresťanov ale aj u Mohamedánov, všetkých Pohánov, ba aj u hriešnych nevychovanco.

Sermons: „The Heavenly Treasure in Earthen Vessels,” I, 1 (J. VII, 345).

Svedomie,... je to schopnosť, ktorou sme si okamžite vedomí našich vlastných myšlienok, slov a pohybov a o ich zásluhách, alebo previneniach, či sú dobré, alebo zlé a následne, vyžadujúce buď chválu, alebo pokarhanie. Isté potešenie všeobecne sprevádza tú prvú vetu a isté nepohodlie tú ďalšiu: Ale toto sa odlišuje všelijako, podľa vzdelania a tisíc iných okolností.

Môžeme poprieť, že niečo z tohto sa nachádza v každom človeku, ktorý sa narodil do tohto sveta? A nezjaví sa to tak rýchlo, ako sa otvára chápanie, tak rýchlo ako začína pracovať rozum? Nezačne každý potom rozoznávať rozdiel medzi dobrom a zlom, aké nedokonalé môžu byť okolnosti tohto zmyslu dobra a zla? Napríklad nevie každý človek, ak nie je zaslepený predsudkom vzdelanosti,... že je dobré ctíť si svojich rodičov? Nepripúšťajú všetci ľudia akokoľvek nevzdelaní, že je správne robiť druhým tak, ako by sme chceli, aby oni robili nám? A nepoznajú všetci to zatratenie vo svojej misli, keď

konajú niečo, čo je proti nej? Ako na druhej strane, keď konajú podľa nej, majú súhlas svojho vlastného svedomia?

Táto schopnosť je, ako sa zdá to, čo sa obyčajne myslí tým, keď sa povie prirodzené svedomie, výraz, ktorý sa pravidelne nachádza u niektorých z našich najlepších autorov, ale nie je úplne správny. Lebo hoci v niektorých prípadoch sa to môže nazývať prirodzené, lebo sa nachádza u všetkých ľudí, ale, ak by sme sa správne vyjadrili, nie je to prirodzené, ale nadprirodzený dar Boží nad všetkými jeho prirodzenými nadaniami. Nie, nie je to príroda, ale Syn Boží, ktorý je „pravým svetlom, ktoré osvecuje každého človeka, ktorý prichádza na svet.“ Takže môžeme povedať každému ľudskému stvoreniu, „On,“ nie príroda „ti ukázal, človeče, čo je dobré.“ A je to Jeho Duch, ktorý vám dal vnútornú kontrolu, ktorý podmieňuje, že sa necítite dobre, keď kráčate v nejakom príklade protivenstva k svetlu, ktoré vám on dal.

Sermons: „On Conscience,” I, 3-5 (J, VII, 187-88).

4. POKÁNIE

Hlúpy, nezmyselný úbožiak pokračuje v svojej vlastnej ceste, nemá Boha v žiadnych svojich myšlienkach, keď k nemu Boh znenazdajky príde, snáď

zobúdzaajúcou kázňou, alebo konverzáciou, snád nejakou hroznou prozreteľnosťou, alebo sa to môže stať bezprostredným šokom Jeho presviedčajúceho Ducha, bez akýchkoľvek vonkajších znamení. Teraz túži utiecť pred hnevom, ktorý príde, preto ide, aby počul ako sa to dá spraviť. Ak nájde kazateľa, ktorý hovorí do srdca, je prekvapený a začne vyhľadávať Písmo, či tieto veci sú naozaj tak. Čím viac počúva a číta, tým viac je presvedčený a tým viac o tom premýšľa, dňom i nocou. Snád nájde nejakú inú knihu, ktorá vysvetľuje a posilňuje to, čo už počul a čítal v Písme. A všetkými týmito spôsobmi sa šípy presvedčenia ponoria hlboko do jeho duše. Začne tiež rozprávať o veciach Božích, ktoré sú v jeho mysli najdôležitejšie, ba začne sa aj s Bohom rozprávať, modlí sa k Nemu, hoci skrze strach a vinu sotva vie, čo povedať. Ale či už môže hovoriť, alebo nie, nemôže ináč, len sa modlí a to len vo „vzdychoch, ktoré nemôžu byť zadržané.“ Stále má pochybnosti, či „ten veľký a vznešený, ktorý obýva večnosť“ zohľadní takého hriešnika, akým je on, chce sa modlíť s tými, ktorí poznajú Boha, s veriacimi vo veľkom zbore. Ale tu si všimne, že i iný prichádzajú k stolu pánovmu. Uvedomí si „Kristus povedal, 'toto čiňte!' Ako to, že ja to nerobím? Som príliš veľký hriešnik. Nie som v poriadku. Nie som hodný.“ Potom, čo chvíľu zápasí, sa tým prelomí. A tak potom pokračuje na ceste Božej, počúva, číta, rozmýšľa, modlí sa a podieľa sa na večeri pánovej, až dokiaľ Boh spôsobom, ktorý sa mu páči nehovorí k jeho srdcu, „Tvoja viera ťa zachránila. Choď v pokoji.“

Sermons: „The Means of Grace,” V, 1 (S, I, 257-58).

Sú dva druhy pokánia, to ktoré sa nazýva legálne a to ktoré sa volá pokánie evanjelické. To prvé (to je to, o ktorom sa tu hovorí), je skrze usvedčenia z hriechu. To druhé je zmena srdca (a následne aj života) od všetkého hriechu k úplnej posvätenosti.

Notes: „Matthew 3:8“.

(Prírodný človek) nie len že vidí, ale aj cíti v sebe emóciou duše, ktorú nevie opísať, že pre hriechy jeho srdca, jeho život bol bez viny (čo nemôže byť, vidiac, že „zlý strom nemôže niesť dobré ovocie“), zasluhuje, aby bol hodný do ohňa, ktorý nebude nikdy uhasený. Cíti, že „odmeny“, spravodlivá odmena, „za hriech“, najmä za jeho hriech, „je smrť“, dokonca druhá smrť, smrť, ktorá nekončí, zničenie tela a duše v pekle.

Tu sa končí jeho pekný sen, jeho zavádzajúci odpočinok, jeho falošný pokoj, jeho bezpečnosť, ktorá vlastne neexistuje. Jeho radosť teraz mizne ako oblak, radosti, ktoré mal rád, ho už netešia. Oni omrzia: oškliví sa mu tá hnusná sladkosť, je slabý na to, aby ich niesol. Tiene šťastia odchádzajú preč a ponoria sa do zatratenia: takže je zbavený všetkého a chce vedieť, hľadá pokoj, ale nenachádza.

Para tých opiátov sa rozptýli, cíti úzkosť zraneného ducha. Zistí, že hriech, ktorý mal moc nad jeho dušou (či už je to pýcha, hnev, alebo zlé túžby, či svojvôľa, zlomyseľnosť, závišť, pomsta, alebo niečo

iné) je úplne mizerný: pociťuje bolesť srdca nad požehnaním, ktoré stratil a kliatbou, ktorá na neho prišla, má výčitky svedomia, že sa takto zničil a opovrhol svojimi milosťami, má strach zo živého zmyslu hnevu Božieho a z následkov Jeho hnevu, zo zataenia, ktoré si spravodlivo zaslúžil, a ktoré vidí visieť nad svojou hlavou, má strach zo smrti, ktorá pre neho bude bránou do pekla, vstup do nekonečnej smrti, má strach z diabla, vykonávateľa hnevu a spravodlivej Božej popravy, má strach z ľudí, ktorí keby mohli zabiť jeho telo, by jeho telo a dušu ponorili do pekla, - strach, ktorý niekedy vzrastie tak vysoko, že úbohá, hriešna, vinná duša je zhrozená zo všetkého, z ničoho, z tieňov, z listov, ktoré sa vetrom pohybujú. Ba, niekedy to dokonca môže hraničiť so šialenstvom, ktoré robí človeka „opitého, hoci nie z vína“ pozbaví ho cvičenia pamäti, chápania, všetkých prirodzených schopností. Niekedy to môže viesť k úplnému zničeniu, že ten, ktorý sa trasie pri slove smrť, je stále pripravený ponoriť sa do nej hneď, „vybrať si smrť radšej ako život.“ Taký človek môže revať, ako ten starý, pre úplný nepokoj svojho srdca. Tak môže kričať „Duch človeka môže vydržať jeho nepravosti, ale kto môže niesť zraneného ducha?“

Teraz naozaj túži opustiť hriech a začne s ním bojovať. Ale hoci použije všetku svoju silu, nemôže zvíťaziť: hriech je silnejší ako on. Mohol by utiecť, ale už je vo väzení, z ktorého sa nemôže dostať. On rezoltuje proti hriechu, ale hriech stále pokračuje: Vidí oko pasce a oškliví sa mu a vbehne do nej. Toľko mu je platný jeho pyšný rozum-len zvyšuje jeho

vinu a spôsobuje jeho mizériu! Taká je sloboda jeho vôle, slobodná len pre zlo, slobodná „piť nepravosť ako vodu“, slobodná na to, aby odišiel ďalej a ďalej od živého Boha a činil viacej „napriekov Duchu milosti.“

Čím viacej bojuje, túži, pracuje na slobode, tým viacej cíti svoje reťaze, hrozné reťaze hriechu, ktorými Satan drží a „vedie ho vládnuc nad jeho vôľou“, je jeho služobníkom, hoci tak veľmi ľutuje, aj tak rebeluje, nemôže zvíťaziť. Stále je v zajatí a strachu pre hriech: všeobecne pre nejaký vonkajší hriech, ku ktorému je obzvlášť vedený, buď prirodzenosťou, zvykom, alebo vonkajšími okolnosťami, ale vždy nejakým vnútorným hriechom, nejakou zlou záľubou, nesvätým hnutím mysle. A čím viac proti tomu bojuje, tým viac to víťazí, môže kúsať, ale nezlomí tie reťaze. Takto sa morí bez konca, ľutuje a hreší a ľutuje a hreší znova, až dokiaľ, slabá, hriešna, bezútešná troska je dokonca pri konci svojej mysle a môže sotva vzdychať „Ó, akou som troskou! Kto ma zachráni od tela tejto smrti?“

Sermons: „The Spirit of Bondage and of Adoption, „II, 4-8 (S, I, 187-89).

Základnou metódou Ducha božieho je presvedčiť hriešnikov zákonom. Je to toto, čo svedomím odoslané, všeobecne trhá kamene na kúsky. Je to najmä táto časť sveta Božieho, ktorá je -rýchla a mocná, plná života a energie „a ostrejšia ako ktorýkoľvek dvojsečný meč.“ Toto, v rukách Božích a tých, ktorých poslal, preráža cez všetky záhyby

podvodného srdca a „oddeľuje od seba dokonca ducha a dušu“, ba ak by aj boli „najspojenejšie a najhlbšie.“ Týmto sa hriešnik objavuje. Všetky figové listy sú zobrahané a vidí, že je „zničený a slabý a mizerný a slepý a nahý.“ Zákon prináša presvedčenie po každej stránke. Cíti sa ako púhy hriešnik. Nemá čím zaplatiť. Jeho „ústa sú zatvorené“ a stojí „vinný pred Bohom.“

Sermons: „The Original, Nature, Property and Use of the Law,“ IV, 1 (S, II, 52).

Poobede som počul kázeň, v ktorej bolo vyhlásené, že naše pokánie nebolo úprimné, ale len naoko a pokrytecké, (1) ak upadneme do hriechu krátko po pokaní; najmä (2) ak sme nepredišli všetkým príležitostiam na hriech; alebo ak (3) padneme často a najviac zo všetkého ak (4) naše srdcia tým boli zatvrdené. Ó, aký pokrytec by som bol (ak by to bola pravda) skoro dvakrát za desať rokov! Ale viem, že to tak nie je. Viem, že každý je pod zákonom tak, ako som aj ja bol. Každý, keď začína vidieť svoj úpadok a cítiť hnev Boží, ktorý k nemu stúpa, upadá do hriechu, ktorý ho ľahšie môže zajať skoro po jeho vyznaní. Niekedy predíde a veľa krát sa nemôže presvedčiť, aby predišiel jeho možnostiam. Preto sú jeho pády časté a následne je jeho srdce viac a viac zatvrdené. A stále po celý tento čas úprimne bojuje proti hriechu. Môže naozaj povedať, bez pokrytectva, že „Vec, ktorú robím, neschvaľujem, robím zlo, ktoré by som nechcel.“ „Vôľa je „dokonca potom „prítomná“ u neho „ale ako doká-

zať, že čo je dobré nenachádza.“ Ani nemôže, so všetkou svojou úprimnosťou, predísť ktorémukoľvek z týchto štyroch bodov pokrytectva dokiaľ „ospravedlnený z viery“ nemá „pokoj s Bohom, skrze Ježiša Krista nášho Pána.“

Journal: „Fri. 31 AUG. 1739“ (II, 266).

Opäť som kázal v Plaistow na „Požehnaní sú tí, ktorí trúchlia.“ Potešilo Boha, keď nám v tej hodine dal dva živé príklady tých dvoch zmyslov viny a moci hriechu, bázeň z Božieho hnevu a to plné presvedčenie neschopnosti človeka buď obnoviť moc, alebo zmieriť sa za vinu a hriech (čo sa v svete nazýva zúfalstvom), z čoho určite pozostáva moc ducha a trúchlenie, ktoré sú bránami Kresťanského požehnaní.

Journal: „Mon. 17 Sept. 1739,“ (II, 278-79).

Najprv musíme ľutovať, predtým ako uveríme evanjeliu. Musíme byť odrezaní od závislosti na nás, predtým ako môžeme naozaj závisieť na Kristu. Musíme dať preč všetku vieru v našu vlastnú spravodlivosť, alebo nemôžeme mať naozajstnú dôveru v Jeho spravodlivosť. Dokiaľ nie sme zachránení od dôvery v čokoľvek, čo my robíme, nemôžeme preto dôverovať tomu čo On učinil a pre čo trpel. Poprvé, dostávame rozsudok smrti v nás: potom veríme v Neho, ktorý žil a zomrel za nás.

Sermons: „The Lord Our Righteousness,“ II, 11 (S, II, 433).

Boh nás bezpochyby vedie k pokániu a k prinášaniu ovocia pokánia, ktoré ak ochotne zavrhuje, nemôžeme očakávať, že budeme ospravedlnení. Preto pokánie i ovocie pokánia sú v určitom zmysle potrebné pre ospravedlnenie. Ale nie sú potrebné v tom istom zmysle s vierou, ani v tom istom stupni. Ani v tom istom stupni, lebo to ovocie je potrebné podmiennečne, ak je pre to čas a možnosť. Ináč môže byť človek ospravedlnený bez neho, tak ako aj zlodej na kríži (ak ho tak môžeme nazvať, lebo neskorší pisateľ zistil, že to nebol zlodej, ale veľmi počestný a úctyhodný človek!), ale on nemôže byť ospravedlnený bez viery, to je nemožné. Podobne, nech aj človek má veľa pokánia, alebo mnoho ovocia pokánia, stále toto neznamena vôbec nič, nie je ospravedlnený dokiaľ neverí. Ale v tej chvíli, kedy uverí, s alebo bez toho ovocia, ba s viac, alebo menej pokániami, je ospravedlnený. Nie v tom istom zmysle, lebo pokánie a jeho ovocie sú potrebné len ďalej, potrebné pre poriadok viery, lebo viera je bezprostredne a priamo potrebná pre ospravedlnenie. Ostáva, že viera je jedinou podmienkou, ktorá je bezprostredne a priamo potrebná pre ospravedlnenie.

Sermons. „The Scripture Way of Salvation, „ III, 2 (S, II, 451-52).

5. VIERA

Vieru vo všeobecnosti definoval apoštol, -istota, duchovná istota a presvedčenie (to slovo znamená oboje) vecí neviditeľných, ktoré nemožno vidieť, nedosažiteľných zrakom, alebo nejakým iným vonkajším zmyslom. Zahŕňa oboje- nadprirodzenú istotu o Bohu a veciach božích, druh duchovného svetla, ktoré sa predvádza duši a nadprirodzený zrak alebo jeho pociťovanie. Podľa toho Písmo hovorí, že Boh dáva niekedy svetlo, niekedy moc to rozoznať. Tak Sv. Pavel: „Boh, ktorý poručil svetlu, aby svietilo z tmy, svieti v našich srdciach, aby nám dal svetlo poznania slávy božej v tvári Ježiša Krista.“ A ešte tak isto hovorí Apoštol o „očiach“ nášho „porozumenia, ktoré sa otvorili.“ Touto dvojitou operáciou Ducha Svätého, máme naše oči otvorené a osvietené, vidíme veci, ktoré prirodzené „oko nevidelo, ani ucho nepočulo.“ Máme poznanie neviditeľných vecí Božích, vidíme duchovný svet, ktorý je všade okolo nás a stále nie je rozlíšený našimi prirodzenými schopnosťami, ako keby nebol. A vidíme večný svet, ktorý preráža cez závoj, ktorý visí medzi časom a večnosťou. Oblaky a temnota na ňom už potom nie sú, ale my už vidíme slávu, ktorá bude zjavená.

Ak zoberieme to slovo v ešte bližšom zmysle, viera nie je duchovná istota a presvedčenie len toho, že „Boh v Kristu zmieril svet so sebou,“, ale tiež že Kristus ma miloval a dal Seba za mňa. Je to touto vierou (či už to nazveme podstatou, alebo radšej vlastníctvom toho), že sme prijali Krista, že Ho prijímame vo všetkých jeho úradoch, ako nášho

Proroka, Kazateľa a Kráľa. Je to týmto, že On je „učinený z Boha pre našu múdrosť a spravodlivosť

a posvätenie a záchranu.”

„Ale je toto viera uistenia, alebo viera vernosti?“ Písmo sa o ničom takom nezmieňuje. Apoštol hovorí, že „Je jedna viera a jedna nádej pre naše volanie“, jedna kresťanská zachraňujúca viera, „ako je aj jeden Pán“, v ktorého veríme a „jeden Boh a Otec pre nás všetkých.“ A je isté, že táto viera potrebuje zahŕňať uistenie (čo je tu len iné slovo pre istotu, je ťažké povedať, čo je medzi nimi rozdiel), že Kristus ma miloval a dal Seba za mňa. Lebo „ten, kto verí“ pravou živou vierou „má v sebe svedectvo“: „Duch svedčí s jeho duchom, že je dieťaťom Božím.“ „Lebo on je syn, Boh poslal Ducha svojho Syna do jeho srdca, ktorý volá Abba Otče“ a dáva mu uistenie, že on je a dáva mu detskú dôveru v Neho. Ale povšimnime si, že v úplnom základe vecí, uistenie ide pred dôverou. Lebo človek nemôže mať detskú dôveru v Boha dokiaľ nevie, že je dieťaťom božím. Preto, dôvera, viera, vernosť, spoľahnutie sa, alebo čokoľvek iné by sa tak nazvalo, nie je prvoradé, ako niektorí predpokladali, ale druhoradé, konár, alebo čin viery.

Touto vierou sme zachránení, ospravedlnení a posvätení, keď berieme to slovo v tom najvyššom zmysle.

Sermons. „The Scripture Way of Salvation,” II, 1-4 (S, II, 448-51).

Tvrdením, že táto viera je doba, alebo podmienka ospravedlnenia, myslím poprvé, že neexistuje

ospravedlnenie bez viery. „Ten, kto neuveril je už zatratený“ a dokiaľ neuverí, to zatratenie nemôže byť zrušené, ale „hnev Boží na ňom spočíva.“ Ako „nie je iné meno pod nebom“ ako meno Ježiša Nazaretského, niet inej zásluhy, ktorou by zatratený hriešnik mohol byť zachránený od viny hriechu, tak nie je ani inej cesty ako sa zdieľať na Jeho zásluhe, len viera v Jeho meno. Takže dokiaľ sme bez tejto viery, sme „cudzincami v zmluve zasľúbenia, „ sme „cudzinci spolužitia Izraela a bez Boha v svete.“ Akékoľvek schopnosti (takzvané) môže človek mať-hovorím o tých, o ktorých káže evanjelium „čo mám robiť, súdiť ich za to, že ich nemajú?“-akékoľvek dobré skutky (tak počítané) môže robiť, neprospeje mu to, stále je dieťaťom hnevu, stále je pod kľatbou, dokiaľ neuverí v Ježiša.

Viera je preto potrebnou podmienkou ospravedlnenia, ba jeho jedinou podmienkou. Toto je druhý bod, ktorý si musíme pozorne všimnúť, že v tej chvíli keď Boh dáva vieru (lebo je to dar Boží) „bezbožnému“, ktorý „nečiní“, že „viera sa mu počíta pre ospravedlnenie.“ Nemá vôbec žiadnu spravodlivosť, ani žiadnu predchádzajúcu spravodlivosť, ani nevinnosť. Ale „viera mu je daná kvôli spravodlivosti“ v tej chvíli, keď uverí. Nie, že by Boh (ako sme si všimli predtým) chcel, aby bol niečím čím nie je. Ale ako „Učinil Krista hriešneho pre nás,“ to je, bral Ho ako hriešnika, zatratil Ho pre naše hriechy, tak nás učiní spravodlivými od tej chvíle, keď v Neho uveríme: to je, On nás nezatratí pre naše hriechy, ba správa sa k nám ako by sme boli bez viny a spravodliví.

Problém odsúhlasenia tejto propozície, že „viera je jedinou podmienkou ospravedlnenia,“ musí vzniknúť z jej nepochopenia. Myslíme tým toľko, že je to jediná vec, bez ktorej niekto nemôže byť ospravedlnený, jediná vec, ktorá je bezprostrednou, nutnou, absolútnou potrebou pre prepáčenie. Ako na jednej strane, hoci človek môže mať všetko bez viery, stále nemôže byť ospravedlnený, tak na druhej strane, hoci by chcel všetko ostatné, stále, ak má vieru, nemôže byť neospravedlnený. Predpokladajme hriešnika akéhokoľvek stupňa, v plnom zmysle jeho úplnej bezbožnosti, jeho celkovej neschopnosti myslieť si, hovoriť, alebo činiť dobré a jeho úplné odkázanie do večného ohňa, povedal som predpokladajme, že tento beznádejný hriešnik sa úplne vrhne na milosť Božiu v Kristu (čo naozaj nemôže urobiť bez Božej milosti), kto by mohol pochybovať o tom, že v tej chvíli je mu odpustené? Kto by mohol tvrdiť, že je ešte niečo nutne potrebné predtým, ako by bol ten hriešnik ospravedlnený?

Teraz, ak niekedy bol nejaký taký príklad od začiatku sveta (a nebolo a nie je ich tisíc krát desať tisíc?), jednoducho nasleduje, že viera je, v tom zmysle vyššie zmienenom, jedinou podmienkou ospravedlnenia.

Sermons: „Justification by Faith,“ IV, 4-6 (S, I, 126-27).

„Ale aká je tá viera, ktorou sme posvätení,-zachránení od hriechu a zdokonalení v láske?“ Je to duchovný dôkaz a presvedčenie, poprvé, že Boh to sľúbil v svetom Písme....

Je to duchovný dôkaz a presvedčenie, podruhé, že čo Boh zaslúbil Je schopný dodržať....

Potretie, je to duchovný dôkaz a presvedčenie, že je schopný a ochotný urobiť to teraz. A prečo nie? Nie je pre Neho jedná chvíľka ako tisíc rokov? Nemôže chcieť viac času na to, aby završil čokoľvek, čo je Jeho vôľa. A on nemôže chcieť, alebo stáť o viac spôsobilosti, alebo hodnoty u osoby, u ktorej Ho poteší poctiť ju....

K tomuto presvedčeniu, že Boh je aj schopný, aj ochotný teraz nás posvätiť, musí byť dodané ešte jedno,-duchovný dôkaz a presvedčenie. že to učí....

Ak to hľadáte vierou, tak to môžete očakávať tak, ako ste a ak tak ako ste, tak to čakajte teraz.. Je dôležité všimnúť si, že medzi týmito tromi bodmi je neoddeliteľné spojenie,-očakávajte to vierou, očakávajte to tak, ako ste a očakávajte to teraz. Zavrhnúť jedno z tohto, znamená zavrhnúť všetko, pripustiť jedno, znamená pripustiť všetky.

Sermons: „The Scripture Way of Salvation,“ III, 14-18 (S, II, 457-60).

(Viera nie je iba schválením tejto propozície, teda, že „Ježiš je Kristus“, ani všetkých propozícií zahrnutých v našom kréde, alebo v Starom, alebo Novom zákone. Nie je to len súhlas k niektorej z týchto vierohodných vecí, ako že sú vierohodné. Toto povedať, znamenalo povedať (kto by to mohol počuť?), že zlí sa narodili z Boha, lebo majú takúto vieru. Oni veria, trasúc sa, že Ježiš je Kristus a že celé

Písmo bolo inšpirované Bohom, že je pravdivé tak, ako aj Boh je pravdivý. Nie je to len dosvedčenie duchovnej pravdy k svedectvu Božiemu, alebo k odôvodneniu zázrakov, lebo oni tiež počuli slová jeho úst a spoznali, že je verný a pravdivý svedok. Nemôžu robiť iné ako prijať svedectvo, ktoré On dal o Sebe a o Otcovi, ktorý Ho poslal. Podobne vidia mocné skutky, ktoré učinil a preto veria, že „prišiel od Boha.“ A napriek tejto viere, sú stále „zaistení v okovách temnoty a na súd v ten veľký deň.“

Lebo toto všetko nie je nič viac ako mŕtva viera. Pravá, živá, kresťanská viera, ktorú má ktokoľvek, kto sa narodil z Boha, nie je len dosvedčením, činom pochopenia, ale stavom, ktorý Boh učinil v jeho srdci, „naozajstná dôvera a viera v Boha, že skrze zásluhy Krista sú jeho hriechy odpustené a on je zmierený k Božej obľube.“

Toto zahŕňa, že človek sa najprv vzdal sám seba, že preto, aby sa „našiel v Kristu“, aby ním bol prijatý, úplne odmietne všetku „dôveru v telo“, že „nemajúc nič, čím by zaplatil,“ nemajúc žiadnu vieru v svoje vlastné skutky, alebo spravodlivosť akéhokoľvek druhu, prichádza k Bohu ako stratený, mizerný, zničený, zatratený, nedokonalý hriešnik bez pomoci, ako niekto, čie ústa sú úplne zatvorené a kto je „hriešny pred Bohom.“ Takýto zmysel hriechu (ktorý sa bežne nazýva „zúfalstvo“ tými, ktorí hovoria zle o veciach, ktoré nepoznajú), spolu s plným presvedčením, aké nemôžu vyjadriť nijaké slová, že len od Krista prichádza naše spasenie, musí vyústiť v živú vieru, dôveru v Neho, ktorý „za nás zaplatil náš dlh svojou smrťou a /pre nás/ naplnil zákon v Jeho ži-

vote." Táto viera teda, ktorou sme sa narodili z Boha, je „nie len vierou vo všetky body našej viery, ale tiež pravou dôverou v milosť Božiu skrze nášho Pána Ježiša Krista.“

Sermons: „The Marks of the New Birth,” I, 2-3 (S, I, 284-85).

Veriť v Boha zahŕňa, veriť Mu ako našej sile, bez koho my nemôžeme robiť nič, ktorý nás v každej chvíli napína mocou z výsosti, bez ktorej nie je možné Ho potešiť, ako našej pomoci, jedinej pomoci v čase problémov, ktorý nás obkľučuje piesňami záchrany, ako nášmu štítu, nášmu obrancovi a tomu, kto pozdvihuje naše hlavy nad všetkých našich nepriateľov, ktorí sú okolo nás.

Zahŕňa to, veriť Bohu ako nášmu šťastiu, ako stredobodu duchov, jedinému odpočinku našich duší, jedinému dobrému, ktorý je adekvátny všetkým našim možnostiam a schopný uspokojiť všetky naše túžby, ktoré nám dal.

Zahŕňa to (čo veľmi úzko súvisí s tým ďalším), veriť Bohu ako nášmu cieľu, pozeráť sa na Neho vo všetkých veciach, použiť všetko len pre to, aby sme Ho potešili: kdekoľvek sme, alebo čokoľvek robíme, vidieť jeho, ktorý je neviditeľný, ktorý na nás pozerá s potešením a prisúdiť všetky veci jemu v Kristu Ježišovi.

Sermons: „Upon Our Lord’s Sermon on the Mount: IX,” 4 (S, I, 498).

Otázka 7. Čo je bezprostredným ovocím ospravedlňujúcej viery?

Odpoveď. Pokoj, radosť, láska, moc nad všetkým vonkajším hriechom a moc predísť vnútornému hriechu.

Otázka 8. Verí niekto, kto v sebe nemá svedectvo, alebo skôr ako vidí, miluje a počúva Boha?

Odpoveď. Netvrdíme, že vidieť Boha je hlavným dôkazom viery, láska a poslušnosť jej neoddeliteľným vlastníctvom.

Otázka 9. Aké hriechy sú obsiahnuté v ospravedlňujúcej viere?

Odpoveď. Žiadny zámerný hriech. Ak veriaci zámerne hreší, odoberá svoju vieru. Ani nie je možné, že by mal ospravedlňujúcu vieru späť bez pokánia.

Otázka 10. Musí každý veriaci prísť do pozície pochybností, alebo strachu, alebo temnoty? Stalo by sa mu to, keby nebol nerozumný, alebo neveriaci? Odišiel by ináč Boh?

Odpoveď. Je isté, že veriaci nemusia prísť nikdy znovu do zatratenia. Zdá sa, že nemusia prísť do pozície pochybností, alebo strachu, alebo temnoty a že (nakoniec) by sa mu to nestalo bez nerozumnosti a neviery. Stále je pravdou, že prvá radosť trvá dlho, že je bežne nasledovaná pochybnosťami a strachom a že Boh často dovolí tieseň pred nejakým väčším preukázaním sa.

Otázka 11. Sú skutky potrebné pre pokračovanie

viery?

Odpoveď. Bez pochyby, lebo človek môže stratíť Boží dar, buď hriechom zanechania, alebo zmocnenia.

Otázka 12. Môže sa viera stratíť len chcením skutkov?

Odpoveď. Nemôže, jedine neposlušnosťou.

Otázka 13. Ako sa viera „činí dokonalou skutkami“?

Odpoveď. Čím viac našu vieru prejavujeme, tým viac narastá.

Works: „Minutes of Some Late Conversation,“ Mon., June 25, 1744, (VIII, 276-77).

6. OSPRAVEDLNENIE Z VIERY

(ODPUSTENIE A PRIJATIE)

Z toho, čo už sme si všimli je jasné, že /ospravedlnenie/ neznamená hneď byť spravodlivým. To je posvätenie, ktoré je vskutku v určitom stupni bezprostredným ovocím ospravedlnenia, ale napriek tomu je priamym darom Božím a má úplne inú podstatu. Jedno zahŕňa, čo Boh pre nás urobil skrze svojho Syna, to druhé, čo v nás činí svojím Duchom. Takže môžeme nájsť nejaké vzácne prípady, v ktorých termín ospravedlnený, alebo ospravedlnenie sa

používa v takom širokom zmysle, že zahŕňa i posvätenie, ale vo všeobecnosti sú bezprostredne od seba oddelené sv. Pavlom aj ostatnými inšpirovanými pisateľmi.

Nie je to ani ďaleko siahajúca domýšľavosť, že ospravedlnenie je očistenie nás od žaloby, najmä tej zo Satana, ktorá sa dá ľahko dokázať z akéhokoľvek jasného textu svätých písem. V celopísomnom poňatí tejto veci, ako bola vyššie predložená, ani žalobca, ani žalovaný sa nezdajú zachovaní. To v skutku nemôžeme poprieť, že on je „žalobca“ človeka, takto dôrazne nazývaný. Ale nijako sa nejaví, že veľký apoštol má k tomuto akýkoľvek odkaz, viac, alebo menej, vo všetkom, čo napísal, čo sa týka ospravedlnenia, buď Rimanom, alebo Galátanom.

Tiež je oveľa jednoduchšie pripustiť, ako overovať z nejakého jasného svedectva z písma, že ospravedlnenie je očistenie nás od obžaloby, ktorá proti nám bola vynesená podľa zákona: najmenej, ak tento násilný, neprírodný spôsob hovorenia neznamená viac ani menej ako toto, že čímkoľvek sme prestúpili zákon boží a tým sme si zaslúžili zatratenie do pekla, Boh to neuplatňuje na tých, ktorí sú ospravedlnení od zatratenia, ktoré zasluhujú.

Najmenej zo všetkého ospravedlnenie zahŕňa, že Boh je oklamán v tých, ktorí sú ospravedlnení, že si myslí že sú to, čo naozaj nie sú, že od nich vyžaduje, aby boli niečím iným, ako sú. V žiadnom zmysle to neznamená, že Boh nás súdi v rozpore so skutočnou prirodzenosťou vecí, že nás robí lepšími, ako v

skutočnosti sme, alebo verí, že sme spravodliví, ak sme nespravodliví. Iste nie. Súd vševediaceho Boha je vždy podľa pravdy. Ani to nepozostáva z jeho neomylnnej múdrosti, myslieť si, že som nevinný, usudzovať, že som spravodlivý, alebo svätý, lebo

niekto iný taký je. Takto si ma vôbec nemôže pomýliť s Kristom, alebo s Dávidom, alebo Abrahámom. Nech každý človek, ktorému Boh dal rozum, toto zváži bez predsudkov a nemôže si nepovšimnúť, že takýto zmysel ospravedlnenia nie je ani zmieriteľný s rozumom, ani s Písmom.

Jednoduchým biblickým poňatím je prepáčenie, odpustenie hriechov. Je to ten čin Boha Otca, ktorým obeťou urobenou krvou Jeho Syna, „ukázal jeho spravodlivosť“ (alebo milosť) „odpustením minulých hriechov.“ Toto je jednoduchý a prirodzený zmysel toho, čo bolo dané sv. Pavlom vo všetkých jeho listoch. Tak to sám vysvetľuje, najmä v tejto a nasledujúcej kapitole. Tak hovorí i v ďalších veršoch „Požehnaní sú tí, ktorých prestúpenia sú odpustené a hriechy prikryté: požehnaný je človek, ktorému Boh nepripočíta hriech.“ Tomu, kto je ospravedlnený, alebo je mu odpustené Boh „nepripočíta hriech“ pre zatratenie. Nezatrátí ho za to ani v tomto svete, ani v tom, ktorý príde. Jeho hriechy, všetky jeho minulé hriechy, v myšlienkach, slovách a skutkoch, sú prikryté, vymazané, nebude sa na ne pamätať, ani proti nemu nebudú nikdy použité ako keby neboli. Boh nepoužije na toho hriešnika utrpenie, ktoré si zaslúžil, lebo Syn Jeho lásky za Neho trpel. A od času, keď sme „prijatí skrze Milovaného,“ „zmierení s Bohom skrze Jeho krv,“ On miluje a žehná a dáva

na nás pozor pre dobro, dokonca ako keby sme nikdy nezhršli.

Vskutku na jednom mieste sa zdá, že Apoštol rozširuje ten zmysel ďalej, kde hovorí, že „Nie tí, ktorí zákon počúvajú, ale tí, ktorí ho činia, budú ospravedlnení.“ Tu sa zdá, že pripisuje naše ospravedlnenie pre rozsudok veľkého dňa. A to robí náš Pán nepopierateľne, keď hovorí „Tvojimi slovami budeš ospravedlnený“, čím preukazuje, že „za každé márne slovo, ktoré ľudia povedia, sa budú v deň súdu musieť zodpovedať“, ale snáď môžeme sotva dať iný príklad použitia tohto slova sv. Pavlom v tomto vzdialenom zmysle. Vo všeobecnom zmysle jeho spisov je jasné, že nedáva a nakoniec v texte pred nami sa nepopierateľne hovorí nie o tých, ktorí už „skončili svoj beh,“ ale o tých, ktorí sa práve teraz pripravujú, práve začínajú „bežať preteky, ktoré sú mu predložené.“

Ale toto je tretia vec, ktorú treba zvážiť, a to, Kto sú tí ospravedlnení? A Apoštol nám výslovne hovorí o bezbožných: „On“ (to je Boh) „ospravedľuje bezbožných“, bezbožných všetkých druhov a stupňov a nikoho iného len bezbožných. Ako „tí, ktorí sú spravodliví potrebujú pokánie,“ tak nepotrebujú odpustenie. Len hriešnici majú príležitosť pre prepáčenie: hriech sám dosvedča odpustenie. Odpustenie, teda, dáva bezprostredný odkaz k hriechu a v tomto ohľade, k ničomu inému. Je to naša nespravodlivosť, ku ktorej je Boh milostivý : je to naša nepravosť, na ktorú „už viac nepamätá.“

Zdá sa, že toto vôbec nezvažujú tí, ktorí vehe-

mentne nástoja, že človek musí byť posvätený, to je svätý, predtým ako môže byť ospravedlnený, nezvažujú to najmä tí, ktorí tvrdia, že ospravedlneniu musí predchádzať všeobecné posvätenie, alebo poslušnosť. (iba, ak by mysleli to ospravedlnenie v posledný deň, ktoré je celkom mimo prítomnej otázky.) Takže z toho vyznieva, že základný predpoklad nie je len povrchno nemožný (lebo, kde nie je láska Božia, tam nie je posvätenie a nie je tam láska už len zo zmyslu toho, ako nás miluje), ale je tiež oči-vidne, celkom absurdne, sám proti sebe. Lebo nie svätému, ale hriešnikovi je odpustené a v poňatí hriešnika. Boh neospravedľňuje zbožných, ale nezbožných, nie tých, ktorí už sú svätí, ale tých nesvätých. Pod akou podmienkou to činí, zistíme rýchlo: ale čokoľvek je to, nemôže to byť posvätenie. Tvrdiť toto, znamená povedať, že Baránok Boží zoberie len tie hriechy, ktoré už boli zbrané.

Sermons: „Justification by Faith,” II, 1-III, 2 (S, I, 119-22).

Verím, že tri veci musia ísť spolu s naším posvätením: Z Božej strany jeho ohromná milosť, zo strany Krista naplnenie Božej spravodlivosti vydaním svojho tela a preliatím svojej krvi a z našej strany pravá a živá viera v zásluhy Ježiša Krista. Takže v našom ospravedlnení nie je len Božia milosť, ale tiež jeho spravodlivosť. A tak Božia milosť pri našom ospravedlnení sa nevylučuje, len vylučuje spravodlivosť človeka, to je spravodlivosť našich skutkov.

A preto sv. Pavel nevyžaduje nič zo strany človeka, len pravú a živú vieru. Ale táto viera nevylučuje

naše pokánie, nádej a lásku, ktoré sú spojené s vierou u každého človeka, ktorý je ospravedlnený. Ale vylučuje ich to z úradu ospravedlnenia. Takže hoci sú všetci spolu prítomní v ňom, ktorý je ospravedlnený, oni všetci spolu neospravedlňujú.

Viera ani nevylučuje naše dobré skutky, ktoré je potom potrebné činiť. Ale my ich nesmieme robiť za týmto účelom-byť nimi ospravedlnení. Naše ospravedlnenie prichádza zadarmo, z čírej milosti Božej, lebo ani celý svet by nebol schopný zaplatiť ani časť z dlhu, jeho potešilo bez našich zásluh pripraviť pre nás Kristovo telo a krv, ktorým by náš dlh mohol byť splatený a jeho spravodlivosť uspokojená. Kristus, je teraz preto spravodlivosťou všetkých tých, ktorí v neho naozaj veria.

Ale povšimnime si naozajstný zmysel tých slov, „Sme ospravedlnení len vierou v Krista,“ nie je, že tento náš vlastný skutok, „veriť v Krista,“ alebo táto naša viera, ktorá je v nás, nás ospravedlňuje, lebo to by bolo pripočítané nám, byť ospravedlnení nejakým skutkom, alebo schopnosťou v nás, ale že hoci máme vieru, nádej a lásku v nás a nikdy nerobíme veľa dobrých skutkov, musíme sa vzdať zásluh všetkého, viery, nádeje, lásky a všetkých iných schopností a dobrých skutkov, ktoré sme buď spravili, spravíme, alebo môžeme spraviť, stále sme príliš slabí na naše ospravedlnenie, preto musíme veriť len v Božiu milosť a zásluhy Krista. Lebo je to on sám, kto odoberá naše hriechy. Preto máme ísť k nemu samému, zanechajúc všetky naše schopnosti, dobré slová, myšlienky a skutky a našu dôveru dať len Kristu.

Presne, ani naša viera, ani naše skutky nás neospravedlňujú, to je, zasluhujú očistenie našich hriechov. Ale Boh sám nás ospravedlňuje, z jeho vlastnej milosti, len skrze zásluhy jeho Syna. A predsa vierou prijímame sľub Božej milosti a o prepáčení hriechov preto Písmo hovorí, že viera ospravedlňuje, ba viera bez skutkov. A to sa dá v jednom povedať, „Viera bez skutkov“ a „Viera sama nás ospravedlňuje.“ Preto starodávny Otcovia z času na čas rozprávajú takto: „Viera sama nás ospravedlňuje.“ A pretože dostávame vieru, len skrze zásluhy Krista a nie skrze zásluhy a schopnosti, ktoré máme, alebo skutky, ktoré činíme, preto v tomto ohľade sa vzdávame viery, skutkov a všetkých iných schopností. Lebo naša skaza skrze dedičný hriech je taká veľká, že ani všetka naša viera, dobrota, slová a skutky, sa nemôžu zaslúžiť ani na časti nášho ospravedlnenia. A preto to hovoríme, pokoriac sa pred Bohom a dávajúc Kristu všetku slávu za naše ospravedlnenie.

Works: „The Principles of a Methodist,” 3-7 (VIII, 361-63).

Toto som usúdil za posledných šesťdesiat rokov bezo zmeny. Len pred asi päťdesiatimi rokmi som mal jasnejší náhľad ako kedykoľvek predtým na ospravedlnenie z viery a v tomto, od tej hodiny, som sa nikdy nezmenil, nie ani len vlások na tom. Napriek tomu nerozumný človek ma verejne obvinil z tisíca obmien. Modlím sa k Bohu, aby mu to nepripočítal! Teraz som už nad hrobom, ale milosťou Božou, stále vyznávam to isté. Vskutku, niektorí predpokladali, že keď začnem prehlasovať „z milosti ste

spasení vierou," odvolám, čo som zmienil predtým: „Bez posvätenia nik neuvidí Pána.“ Ale to je omyl: tieto vyhlásenia z Písma sa dobre spolu porovnávajú, zmysel prvého je jednoducho takýto-Vierou sme zachránení od hriechu a posvätení. Predstava, že viera nahrádza posvätenie, je jadrom Antinomianizmu.

Sermons: „On the Wedding Garment,” 18 (J, VII, 316-17).

Medzi ospravedlnením z milosti a ospravedlnením skutkami je niečo absolútne neporovnateľné, že ak predpokladáte jedno, potrebne vylučujete druhé. Lebo čo je dané skutkom, je platenie vín, v čom milosť zahŕňa nezaslúženú priazeň. Takže ten istý dobrý skutok nemôže, v úplnom základe veci, vychádzať z oboch.

Notes: „Romans 11:6.”

Poobede som bol informovaný koľko múdrych a vzdelaných ľudí (kto to nemôže v termínoch poprieť, lebo naše Články a Homílie ešte nie sú zrušené) vysvetľuje ospravedlnenie vierou. Hovoria: (1) Ospravedlnenie je dvojnásobné: prvé v tomto živote, druhé v posledný deň. (2) Obidve tieto sú len z viery, to je objektívnou vierou, alebo zásluhami Krista, ktoré sú našou vierou viditeľné. A toto, hovoria, je všetko, čo sv. Pavel a Cirkev myslia tým, že „Sme ospravedlnení len z viery.“ Ale dodávajú (3) Nie sme ospravedlnení subjektívnou vierou, to je vierou, ktorá je

v nás, ale k tejto viere musia byť pridané aj skutky, ako spoločná podmienka prvého aj druhého ospravedlnenia.

Zmysel týchto ťažkých slov je jednoducho v tomto: Boh nás prijíma tu i potom tam len pre to, čo Kristus pre nás učinil a za čo trpel. Len toto je príčina nášho ospravedlnenia. Ale podmienkou toho je nie len viera, ale viera a skutky spolu.

V opozícii k tomuto nemôžem ináč ako poznamenať (nakoniec, dokiaľ mám jasnejšie svetlo): (1) Že ospravedlnenie, o ktorom hovorí sv. Pavel Rimanom a v našich Článkoch, nie je dvojnásobné. Je len jedno a nič viac. Je to prítomné prepáčenie našich hriechov, alebo naše prijatie Bohom. (2) Je pravda, že zásluhy Krista sú jedinou príčinou tohto nášho ospravedlnenia, ale nie je pravda, že to je všetko, čo sv. Pavel a Cirkev myslia naším ospravedlnením len z viery, ani nie je pravda, že sv. Pavel, alebo Cirkev myslia vierou, zásluhy Krista. Ale (3) Naším ospravedlnením len z viery sv. Pavel aj Cirkev myslia, že podmienkou nášho ospravedlnenia je viera sama a nie dobré skutky, lebo „všetky skutky činené pred ospravedlnením mali v sebe hriešny základ.“ Nakoniec, že viera, ktorá je jedinou podmienkou ospravedlnenia je viera, ktorá je v nás z milosti Božej.

Journal: „Thurs. 13 Dec. 1739“ (II, 326).

7. ZNOVUZRODENIE (REGENERÁCIA)

Predtým ako sa dieťa narodí na svet, má oči, ale nevidí, má uši, ale nepočuje. A jeho ostatné zmysly sa veľmi nedokonale používajú. Nemá vôbec žiadne poznanie vecí tohto sveta, alebo nejaké prirodzené chápanie. Tomuto spôsobu existencie, dokonca ani nedávame názov život. Až potom, keď sa človek narodí, hovoríme, že začína žiť. Lebo vtedy, keď sa narodí, začína vidieť svetlo a rôzne predmety, s ktorými sa stretáva. Jeho uši sú potom otvorené a počuje zvuky, ktoré na ne následne náraňajú. V tom istom čase aj všetky ostatné orgány zmyslov sa začnú precvičovať na svoje pravé úlohy. Tak isto i dýcha a žije spôsobom úplne odlišným od toho, ktorým žil predtým. Vo všetkých týchto prípadoch je veľmi jasná paralela! Pokiaľ je človek v prirodzenom stave, predtým ako sa narodí z Boha, má v duchovnom zmysle oči a nevidí, leží na nich hrubý, nepriehľadný závoj: má uši, ale nepočuje, je úplne hluchý k tomu, čo sa ho týka najviac zo všetkého a mal by to počuť. Ostatné jeho duchovné zmysly sú tiež zablokované: je v tých istých podmienkach ako by ich vôbec nemal. Teda nemá ani poznanie Boha, nie je s Ním v žiadnom styku, nie je s Ním vôbec v žiadnom spojení. Nemá vôbec žiadne pravdivé poznanie vecí Božích, buď duchovných, alebo večných vecí, preto hoci je živý človek, je mŕtvý kresťan. Ale hneď ako sa narodí z Boha, zmení sa vo všetkých týchto hlavných bodoch.. „Oči jeho chápania sa otvoria“ (to je reč veľkého Apoštola) a On, ktorý na starých „porúča svetlu, aby svietilo z tmy na jeho srdce, vidí svetlo slávy Božej,“ Jeho slávnú lásku „v tvári Ježiša Krista.“ Tým, že jeho uši boli otvorené, je teraz schopný počuť vnútorný hlas

Boží, ktorý hovorí, "Raduj sa, tvoje hriechy sú ti odpustené" „Chod a nehréš viac." Toto hovorí Boh do jeho srdca, hoci možno nie práve týmito slovami. Teraz je pripravený počuť čokoľvek „On, ktorý učí človeka poznaniu" je potešený ak sa mu z času na čas zjaví. „Cíti vo svojom srdci," aby som použil slová našej Cirkvi, „mocnú prácu Ducha Božieho", nie v hrubom, telesnom zmysle, ako svetskí ľudia hlúpo a divo zle rozumejú tomuto výrazu, hoci im bolo znovu a znovu povedané, tým myslíme ani menej ani viac toto: cíti, je vnútorne citlivý na milosť, ktorú Duch Boží koná v jeho srdci. Cíti, je si vedomý „pokoja, ktorý predčí všetok rozum." Mnohokrát cíti takú radosť v Bohu, ktorá je „nevýslovná a plná slávy." Cíti „lásku Božiu, ktorá preniká do jeho srdca Duchom Božím, ktorý mu bol daný" a všetky jeho duchovné zmysly sa potom cvičia v rozoznávaní duchovného dobra a zla. Ich používaním denne rastie v poznaní Boha, Ježiša Krista, ktorého poslal a všetkých vecí, ktoré patria k Jeho vnútornému kráľovstvu. A teraz sa môže naozaj správne povedať, že žije: Boh ho obdaril svojím Duchom, žije v Bohu skrze Ježiša Krista. Žije život, ktorý svet nepozná, „život, ktorý je schovaný s Kristom v Bohu." Boh naďalej, ako aj predtým dýcha na jeho dušu a jeho duša dýcha pre Boha. Do jeho srdca zostúpila milosť a modlitba a chvála stúpa k nebesiam: a týmto vzťahom medzi Bohom a človekom, týmto vzťahom s Otcom a Synom, ako určité duchovné dýchanie, sa udržuje Boží život v duši a dieťa Božie rastie, dokiaľ nepríde do „plnej miery veľkosti Krista."

Sermons: „The New Birth," II, 4 (S, II, 232-34).

„Akýkoľvek človek ak je v Kristu, je nové stvorenie: staré veci pominuli, hľa všetky veci sa stali novými.“

Poprvé: Jeho úsudky sú nové: úsudky o sebe, o šťastí, o posvätení.

Myslí si o sebe, že je celkom bez slávneho obrazu Boha, že v ňom neprebýva nič dobré, ale všetko je zničené a ohavné. Slovom, že je úplne pozemský, zmyselný a zlý-rôznorodá miešanina zvieratá a diabla.

Tak Božou milosťou v Kristu posudzujem seba. Preto som v tomto ohľade nové stvorenie.

Opäť: jeho úsudky, týkajúce sa šťastia sú nové. Očakával by, že to bude odstránené zo zeme, ak by sa to malo hľadať v bohatstve, poctách, radoostiach (tak nazývaných), alebo v skutku v potešení iným stvorením. Vie, že na zemi nemôže byť šťastie iné, ako potešenie v Bohu a v chuti tých „riek radosti, ktoré vytekajú z Jeho spravodlivej ruky navždy.“

Takto milosťou Božou v Kristu, posudzujem šťastie, preto som, v tomto ohľade, nové stvorenie.

A opäť: jeho posudzovanie posvätenia je nové. Už si o tom viac nemyslí, že je to vonkajšia vec-že pozostáva buď z nečinenia zla, činenia dobra, alebo v používaní nariadení Božích. Vidí, že je to život Boha v duši, obraz Božieho občerstvenia na srdci, úplná zmena myslenia v každom poňatí a myšlienkach podľa toho, ktorý ho stvoril.

Takto milosťou Božou v Kristu posudzujem posvätenie, preto som, v tomto ohľade, nové stvorenie.

Journal: „Sat. 14 OCT 1738“ (II, 89-90).

Ak by sa akákoľvek doktrína v celom rozšírení kresťanstva mala správne nazývať „fundamentálne“, tieto dve sú pochybné-učenie o ospravedlnení a o znovuzrození: tá prvá vo vzťahu k úžasnej práci, ktorú Boh pre nás koná v odpustení našich hriechov, tá druhá vo vzťahu k ohromnej práci, ktorú Boh koná v nás v obnovení našej padnutej prirodzenosti. Časove nie je ani jedna z nich pred tou druhou, v chvíli, keď sme ospravedlnení milosťou Božou, skrze záchranu, ktorá je v Ježišovi, sa tiež „narodíme z Ducha“, ale v poradí myslenia, ako sa to nazýva, ospravedlnenie predchádza znovuzrodenie. Najprv pocítíme, že Jeho hnev bol odvrátený a potom, že Jeho Duch pracuje v našich srdciach.

Sermons: „The New Birth,“ Introduction, 1 (S, II, 226-27).

Znovuzrodenie nie je to isté, čo posvätenie. Toto vskutku mnohí považujú za možné, najmä významný pisateľ v jeho neskoršom pojednaní o povahe a základoch Kresťanskej Regenerácie. Aby sme sa vzdali niekoľkých ďalších závažných námietok, ktoré by sme mohli počuť k tomuto pojednaniu, toto je zrejme jedna z nich: v celom tomto pojednaní sa rozpráva o regenerácii ako o progresívnej práci, ktorá sa vnáša do srdca v pomalých stupňoch od

času, keď sa prvý krát obrátíme k Bohu. Toto je nepopierateľná pravda o posvätení, ale o regenerácii, znovuzrození, to pravda nie je. To je časť posvätenia, nie celé, je to k nemu brána, alebo vstup. Keď sa znovuzrodíme začína naše posvätenie, vnútorné aj vonkajšie. A odvtedy máme postupne „rásť v Ňom, ktorý je našou Hlavou.“ Tento Apoštolov výraz obdivuhodne ilustruje rozdiel medzi jedným a druhým a ďalej poukazuje na jasnú analógiu, ktorá je medzi prirodzenými a duchovnými vecami. Dieťa sa zo ženy narodí za chvíľu, alebo aspoň za veľmi krátky čas: potom postupne a pomaly rastie, pokiaľ nedosiahne veľkosť muža. Podobne sa dieťa narodí z Boha za krátky čas, ak nie za chvíľku. Ale potom pomaly postupne rastie až do plnej veľkosti Krista. Taký istý vzťah, ktorý je medzi naším prirodzeným narodením a rastom, je aj medzi naším znovuzrozením a naším posvätením.

Sermons: „The New Birth,“ IV, 3 (S, II, 239-40).

Takto som predložil body znovuzrodenia, ktoré som našiel v Písme. Takto Boh sám odpovedá na tie závažné otázky, Čo je to narodiť sa z Boha? Taký, keď by sme apelovali na orákulá Božie, je „každý, kto sa narodil z Ducha.“ Toto je ono, tak súdi Duch Boží, byť synom, alebo dieťaťom Božím, znamená to veriť v Boha skrze Krista, ako aj „nepáchať hriech“ a vždy a všade sa tešiť z toho „pokoja Božieho, ktorý predchádza každý rozum.“ To je nádejať sa na Boha cez Syna jeho lásky, ako aj mať nie len „svedectvo dobrého svedomia,“ ale tiež Ducha Božieho, ktorý

„svedčí spolu s naším duchom, že sme dieťky Božie“, preto sa to ináč nedá, len že radosť navždy prúdi v Ňom, skrze ktorého sme „prijali zmierenie.“ To je milovať Boha, ktorý Ťa tak miloval, ako ty si nikdy nemiloval nijaké stvorenie: takže my máme milovať všetkých ľudí ako samých seba, láskou, ktorá nie len že horí vo vašich srdciach, ale šľahá von v skutkoch a slovách a činí váš život jednou „úlohou lásky,“ s pokračujúcou poslušnosťou k týmto nariadeniam, „Buďte takí milostiví, ako je Boh milostivý“, „Buďte tak svätí, ako som ja, Pán svätý“, „Buďte takí dokonalí, ako je váš Otec v nebi dokonalý.“

Sermons: „The Marks of the New Birth,“ IV, 1 (S, I, 294).

8. HRIECH VO VERIACICH

Je teda hriech v tom, ktorý je v Kristu? Ostáva hriech v tom, ktorý v Ňeho verí? Je nejaký hriech v tých, ktorí sú narodení z Boha, alebo sú od neho úplne oslobodení? Nech si nikto nepredstavuje túto otázku ako číru kuriozitu, alebo, že je málo dôležité vymedzenie jedného, či druhého. Radšej nech je to jeden z najvyšších momentov pre každého skutočného kresťana, to rozhodujúce, čoho sa veľmi blízko týka jeho prítomnosť aj večné šťastie.

Ale stále neviem, či sa to v primitívnej cirkvi popieralo. Vskutku tam nebol priestor na hádky, týkajúce sa toho, lebo všetci kresťania súhlasili. A teda, ako som si všimol celé telo starodávnych

kresťanov, ktorí nám nezanechali nijaké spisy, prehlasovali jednomyselne, že dokonca veriaci v Krista hoci sú „silní v Pánovi a v sile Jeho moci,“ potrebujú „zápasit s telom a krvou,“ so zlou prirodzenosťou, a tak isto aj „s kniežatstvami a mocnosťami.“...

Bez rozdielov používam slová, regenerovaný, ospravedlnený, alebo veriaci, hoci nemajú úplne rovnaký význam (prvé zahŕňa vnútro, aktuálnu zmenu, druhé niečo podobné a tretie zmysel jedného i druhého), stále vyúsťujú k jednej a tej istej veci, každý, kto verí je aj ospravedlnený aj z Boha narodený.

Hriechom tu rozumiem vnútorný hriech, hriešny úmysel, túžbu alebo záľubu, ako je pýcha, svojvôľa, láska sveta, akýmkoľvek spôsobom, alebo v akomkoľvek stupni, ako chtivosť, zlosť, škodoradosť, akákoľvek dispozícia, ktorá je protikladom myslenia Kristovho.

Otázka sa netýka vonkajšieho hriechu, či už dieťa Božie spácha hriech, alebo nie. Všetci súhlasíme úprimne a podporujeme to, že „kto pácha hriech je zo zlého.“ Súhlasíme s tým, že „Ktokoľvek sa z Boha narodil, nepácha hriech. Ani teraz nepátrame, či vnútorný hriech ostane vždy v deťoch Božích, či bude hriech pokračovať v duši tak dlho ako pokračuje v tele, ani nepátrame, či ospravedlnená osoba smie upadnúť, či už do vnútorného, alebo vonkajšieho hriechu, ale jednoducho pátrame po tom, či je ospravedlnený, alebo regenerovaný človek očistený od všetkého hriechu v tej chvíli ako je ospravedlnený? Nie je už potom v jeho srdci hriech? -ani potom, ak odpadne od milosti?...

V každom človeku, aj po ospravedlnení sú dva protikladné princípy, prirodzenosť a milosť, nazývané sv. Pavlom telo a Duch. Teda dokonca bábätka v Kristu sú posvätené, ale stále len čiastočne. V určitom stupni podľa mieri ich viery sú duchovné, ale v určitom stupni sú stále telesné. Podľa toho sú veriaci naďalej napomínaní proti telu, tak isto ako svet a ten zlý. A s týmto súhlasia stále skúsenosti detí Božích. Pokiaľ toto svedectvo v sebe cítia, cítia, že ich vôľa nie je úplne podriadená Bohu. Vedia, že sú v Ňom a stále zisťujú, že ich srdce je hotové od Neho odpadnúť, sklon k zlému v mnohých prípadoch a odpor k tomu, čo je dobré. Protikladná doktrína je celkom nová, v cirkvi Kristovej o nej nebolo nikdy počuť, od času, keď On prišiel na svet, až do času grófa Zinzendorfa a je sprevádzaná najsmrteľnejšími následkami. Ručí akúkoľvek opatrnosť voči našej zlej prirodzenosti, voči Delilah, o ktorej nám bolo povedané, že odišla, hoci stále leží v našej náručí. Odtŕha štít od slabých veriacich, okráda ich o ich vieru a tak ich ponecháva vystavených všetkým útokom tohto sveta, tela a zlého.

Dovoľ nám, preto, rýchlo niesť zvuk učenia, „ktoré raz bolo prenechané svätým“ a ktoré bolo nimi nesené písaným slovom všetkým nasledujúcim generáciám: že hoci sme obnovení, očistení, pokorení, posvätení vo chvíli, keď skutočne uveríme v Krista, stále nie sme potom obnovení, očistení, pokorení všetci, ale telo, zlá prirodzenosť stále ostávajú (hoci oslabené) a bojujú proti Duchu. Preto nám tým viac dovoľ použiť všetku usilovnosť v „bojovaní dobrého boja viery.“ Preto nám tým viac dovoľ skutočne

„dávať pozor a modliť sa“ proti nepriateľovi vo vnútri. Tým pozornejšie nám dovoľ zobrať si pre seba a „použiť celú výzbroj Božiu“, ktorá hoci „bojujeme s telom a krvou a s kniežatstvami a mocnosťami a zlými duchmi na vysokých miestach,“ aby sme „boli schopní vydržať v zlých dňoch a urobili všetko pre to, aby sme obstáli.“

Sermons: „On Sin in Believers,” I, 1-2, II, 1-3, V, 1-2 (S, II, 361, 365, 377-78).

Podobne by sme mali byť presvedčení, že tak ako hriech ostáva v našich srdciach, tak lipne aj na všetkých našich slovách a skutkoch. Vskutku sa máme báť, že mnohé z našich slov sú pomiešané s hriechom, že sú hriešne, lebo nepochybne také sú všetky nezohovievavé konverzácie, všetko, čo neprúdi z bratskej lásky, všetko, čo nesúhlasí s tým zlatým pravidlom, „Čo by si chcel, aby druhý robili tebe, rob ty im.“...

A ak je ich svedomie hore, koľko hriechu by našli tiež na svojich činoch! Ba nie sú mnohí, ktorých, hoci sú takí ako svet, ktorý by ich nezatratil, ba nemôžu byť zatratení, nie ani obžalovaní, ak to súdime podľa Slova Božieho? Nie sú mnohé z ich činov, o ktorých i oni sami vedia, že nie sú k sláve Božej? Mnohé, v ktorých sláva Božia nebola cieľom, ktoré neboli prevzaté so zrakom otočeným k Bohu?...

Opäť: koľko hriechov zanedbania podstupia! Poznáme slová Apoštola: „Pre toho, ktorý pozná dobré a činí ho, pre neho je to hriech.“ A nevedia

o tisíciach príkladoch, v ktorých mohli činiť dobro, nepriateľom, cudzincom, ich bratom, dokonca s ohľadom na ich telá, alebo ich duše a nečinili ho?...

A okrem týchto vonkajších zanedbaní, nenájdu v sebe nespočítateľné množstvo vnútorných defektov? Defektov rôznych druhov: nemajú lásku, bázeň, dôveru, ktorú by mali mať k Bohu. Nemajú lásku, ktorá je potrebná pre ich blížneho, ku každému dieťaťu človeka, nie, dokonca ani tú, ktorá patrí ich bratom, každému dieťaťu Božiemu, či už k tým, ktorí sú od neho vzdialení, alebo k tým s ktorými je v bezprostrednom spojení.

Sermons: „The Repentance of Believers,” I, 11, 13-15 (S, II, 385-88).

Presvedčenie, ktoré cítime z vykonaného hriechu je každý deň hlbšie a hlbšie. Čím viac rastieme v milosti, tým viac vidíme ničivú zlobu nášho srdca. Čím viac postupujeme v poznaní a láske Božej skrze nášho Pána Ježiša Krista (akým úžasným sa toto tajomstvo môže zdať tým, ktorí nepoznajú moc Božiu v spasení), tým viac rozoznávame náš úpadok od Boha, nepriateľstvo, ktoré je v našej telesnej mysli a potrebu nášho úplného obnovenia v spravodlivosti a pravej posvätenosti.

Sermons: „Upon Our Lord’s Sermon on the Mount: I,” I, 13 (S, I, 329).

Vidíte nepopierateľný postup od milosti k hriechu:

takto to ide krok za krokom. (1) Duchovné semienko lásky, víťaznej viery ostáva v tom, kto sa narodil z Boha. „Udržiava sa,“ milosťou Božou a „nemôže páchať hriech.“ (2) Pokušenie vzniká, či už zo sveta, tela, alebo zlého, to je jedno. (3) Duch Boží mu dáva varovanie, že hriech je blízko a nabáda ho, aby sa ešte poctivejšie modlil. (4) On v určitom stupni pripúšťa pokušenie, ktoré teraz začína rásť a teší ho. (5) Svätý Duch je zarmútený; jeho viera je oslabená a jeho láska Božia chladne. (6) Duch ho kára ostrejšie a hovorí, „Toto je tá cesta, choď po nej.“ (7) On sa odvráti od bolestného hlasu božieho a počúva potešujúci hlas pokašiteľa. (8) Zlá túžba začína a rozprestiera sa po jeho duši, dokiaľ viera a láska neodídu preč: potom je schopný páchať vonkajší hriech, lebo moc Pána od neho odišla.

Sermons: „The Great Privilege of Those that are Born of God,” II, 9 (S, I, 309).

Priamo hovoriac, hriech nie je nič iné, len dobrovoľný priestupok proti poznanému zákonu Božiemu. Preto každé dobrovoľné odklonenie sa od zákona lásky je hriech a ak správne hovoríme, už nič iné. Ak pôjdeme s touto vecou ešte trochu ďalej, znamená to urobiť cestu Kalvinizmu. Môže byť tisíc začudovaných myšlienok a zabudnutých prestávok bez prestúpenia lásky, hoci nie bez prestúpenia Adamovského zákona. Ale Kalvinisti by to pekne zmiešali dokopy. Nech láska plní vaše srdce a to stačí!

Letters: „To Mrs. Bennis” (V, 322).

Pri rozprávaní o tomto slove „V mnohých veciach urážame všetkých,“ som si všimol (1) počas toho, keď žijeme naša duša je spojená s telom, (2) počas toho, keď sú takto spojené, nemôžu myslieť, len s pomocou orgánov tela, (3) počas toho, keď sú tieto orgány nedokonalé sme vystavení chybám, špekulatívnym a praktickým, (4) áno a chyba môže spôsobiť môj dobrý a milujúci človeče menej ako by som mal ja, to, čo je nedokonalé, to je zlú záľubu, (5) pre všetko toto potrebujeme zmierujúcu krv, ako vskutku pre každú nedokonalosť, alebo pozabudnutie. Preto (6) všetci by mali mať potrebu denne povedať, „Odpusť nám naše viny.“

Journal: „Fri. 24 July 1761“ (IV, 471).

Kedykoľvek naše srdce netrpezlivo žízni po všetkých veľkých a drahocenných zaslúbeniach, keď túžime po naplnení Božom, ako jeleň po vode, potoku, keď sa naša duša zmieta v ohnivej túžbe, „Prečo kolesá Jeho vozu tak dlho neprichádzajú?“ -/Satan/ neprehliadne príležitosť k pokúšaniu nás, aby sme reptali proti Bohu. Použije všetku svoju múdrosť a všetku svoju silu, ak je to potrebné, a v nečakanej chvíli môžeme byť ovplyvnení reptaním proti nášmu Pánovi pre to, že oddaľuje svoj príchod. Nakoniec, dosiahne prebudenia určitého stupňa hnevu, alebo netrpezlivosti a snáď aj nenávisti na tých, o ktorých veríme, že už dosiahli cenu nášho najvyššieho volania. On dobre vie, že tým, že dáme priechod niektorým z týchto myšlienok, vzdávame sa veci, ktorú

sme vybudovali. Ale tak, nasledujúc dokonalé posvätenie, staneme sa ešte nesvätejšími ako sme boli predtým. Ba, je tu veľké nebezpečenstvo, že náš posledný postoj bude horší ako prvý, ako u tých, o ktorých Apoštol hovorí týmito hroznými slovami, „Bolo by pre nich lepšie, keby nikdy nepoznali cestu spravodlivosti, ako, keď ju spoznali, aby sa odvrátili od svätého prikázania, ktoré im bolo dané.“

Sermons. „Satan's Devices,” I, 13 (S, II, 199).

9. POKÁNIE VERIACICH

Pokánie a viera sú na začiatku veľmi potrebné: pokánie, ktoré je vyznaním našej celkovej hriešnosti a vinovatosti a bezmocnosti, a ktoré predchádza tomu, keď dostaneme kráľovstvo Božie, ktoré ako náš Pán poznamenáva je „v nás“ a viera, ktorou dostávame to kráľovstvo a dokonca „spravodlivosť a pokoj a radosť v Svätom Duchu.“

Ale okrem tohto, je ešte aj pokánie a viera (keď zoberieme tie slová v inom zmysle, zmysle nie úplne rovnakom, ani nie celkom rozdielnom), ktoré sú nezbytné potom, čo sme „uverili evanjeliu“, ba v každom nasledujúcom stupni nášho kresťanského behu, lebo ináč nemôžeme „bežať preteky, ktoré nám boli uložené.“ A toto pokánie a viera sú celkom tak isto potrebné pre pokračovanie a rast v milosti, ako bolo predchádzajúce pokánie a viera pre náš vstup do kráľovstva Božieho.

Ale v akom zmysle máme činiť pokánie a veriť potom, že sme ospravedlnení?...

Pokánie väčšinou znamená vnútornú zmenu, zmenu myslenia od hriechu k svätosti. Ale my teraz o tom hovoríme v úplne inom zmysle, ako, že je to jeden zo spôsobov sebapoznania, poznania, že sme hriešni, ba vinní, bezmocní hriešnici, dokonca hoci vieme, že sme deti Božie.

Vskutku, keď toto prvýkrát spoznáme, keď prvýkrát nachádzame spasenie v krvi Ježiša, keď láska Božia prvýkrát prenikne do nášho srdca a Jeho kráľovstvo sa tam usídli, je prirodzené predpokladať, že už nie sme hriešnici, že všetky naše hriechy sú nie len prikryté, ale aj zničené.

Keď potom v našich srdciach necítime nijaké zlo, predstavujeme si, že tam žiadne nie je. Ba, niektorí dobromyseľní ľudia si to predstavili nie len pre ten okamžik, ale aj vždy potom, presvedčili sa, že keď boli ospravedlnení, boli aj celkom posvätení: ba, predložili to ako všeobecné pravidlo napriek Písma, rozumu a skúsenosti. Oni úprimne veria a úprimne prehlasujú, že všetok hriech je zničený, keď sme ospravedlnení a že v srdci veriaceho nie je žiadneho hriechu, ale že je od tej chvíle úplne čisté. Ale hoci čítaním spoznávame, že „ten, kto uveril sa narodil z Boha“ a „ten, kto sa narodil z Boha nepácha hriech“, ale nemôžeme pripustiť, že ho vo vnútri necíti: nevládne, ale ostáva. A presvedčenie hriechu, ktoré ostáva v našom srdci je jednou veľkou vetvou pokánia, o ktorom tu teraz hovoríme.

Lebo je zriedkavé, že on, ktorý si dlho predtým

predstavoval, že všetok hriech je preč, cíti že v jeho srdci je stále pýcha. Je presvedčený o tom, že v mnohých ohľadoch si o sebe myslel viac ako mal a že si pre seba zobral slávu za niečo, čo dostal a oslavoval sa ako by to nebol dostal a stále vie, že je v Božej oblube...

Ani nie dlho predtým cíti svojvôľu vo svojom srdci, dokonca vôľu, ktorá je v protiklade tej Božej. Vôľu musí mať každý človek, pokiaľ má rozumnosť. Toto je základná časť ľudskej prirodzenosti, vskutku prirodzenosti každého rozumného tvora. Náš požehnaný Pán sám mal takú vôľu ako človek, ináč by nebol človekom. Ale jeho vôľa bola bez rozdielu podriadená vôli jeho Otca. Vždy a pri všetkých príležitostiach, dokonca v najhlbšom nešťastí mohol povedať, „Nie ako ja chcem, ale ako Ty chceš.“ Ale toto nie je takto vždy, dokonca ani pri pravdivom veriacom....

Presvedčenie o ich vine, je ďalšou vetvou pokánia, ktoré patrí k deťom Božím. Ale tomuto je potrebné rozumieť v zvláštnom zmysle. Lebo je jasné, že „nie je zatratenie pre tých, ktorí sú v Kristu Ježišovi,“ ktorí v neho veria a v moci tej viery „kráčajú nie podľa tela, ale podľa Ducha.“ Ale už viac nemôžu zniesť prísnu spravodlivosť Božiu viac, ako predtým ako uverili. Toto vyhlasuje, že sú stále v moci smrti, vo všetkých predchádzajúcich zmysloch. A to by ich absolútne zatratilo, keby nebolo zmierujúcej krvi. Preto sú napriek tomu presvedčení, že stále zasluhujú odsúdenie, hoci tým sa od nich odvracia....

Presvedčenie o ich úplnej bezmocnosti je ďalšou vetvou tohto pokánia. Týmto mienim dve veci: poprvé, že teraz už nie sú schopní sami zo seba myslieť si jedinú dobrú myšlienku, vytvoriť jedinú dobrú túžbu, povedať jedno dobré slovo, alebo urobiť jeden dobrý skutok, ako predtým, ako boli ospravedlnení; že stále nemajú žiadny druh, alebo stupeň ich vlastnej sily, žiadnu moc buď na to, aby činili dobro, alebo predišli zlu, žiadnu schopnosť dobiť, alebo obliehať svet, diabla, alebo ich vlastnú zlú prirodzenosť. Môžu robiť toto všetko, to je isté, ale nie zo svojej vlastnej sily. Majú moc zvíťaziť nad všetkými týmito nepriateľmi, lebo „hriech im už nevládne“, ale nie je to od prírody, buď celkom, alebo čiastočne, je to len dar Boží: ani nie je to všetko dané naraz, ako keby zhromažďovali poklad po mnoho rokov, z kroku na krok.

Touto bezmocnosťou myslím, podruhé, absolútnu neschopnosť očistiť samých seba od tej viny, alebo dezercie, alebo zadržania, z čoho sme stále obviňovaní, ba aj neschopnosť premôcť všetkou milosťou, ktorú máme (žiadnou z našich prirodzených mocí), buď pýchu, svojvôľu, lásku sveta, zlosť a všeobecný sklon k odchodu od Boha, o čom zo skúsenosti vieme, že ostáva v našom srdci, dokonca aj u tých, ktorí sú regenerovaní, alebo zlo, ktoré napriek všetkej snahe ostáva vo všetkých našich slovách a skutkoch. K tomuto dodajme celkovú neschopnosť predísť neláskavosti a ešte viac neprospešnému rozhovoru: a neschopnosť predísť hriechom zanedbania, alebo podporovať nespočetné defekty, z ktorých sme usvedčení, najmä potreba

lásky a iných správnych záľub k Bohu i človeku.

Sermons: „The Repentance of Believers,” Introduction, 2-I, 4, 16-18 (S, II, 379-81, 88-90).

Pokánie, ktoré nasleduje po ospravedlnení je veľmi odlišné od toho, ktoré mu predchádza. Toto nezahŕňa vinu, zmysel zatratenia, vedomosť Božieho hnevu. Tu sa nepredpokladá nejaká pochybnosť obľuby Božej, alebo nejaký „strach, ktorý mučí.” Je to jednoducho presvedčenie, učené Svätým Duchom, o hriechu, ktorý stále ostáva v našom srdci, o...telesnej mysli, ktorá „stále ostáva” (ako hovorí naša cirkev) „dokonca aj v tých, ktorí sú znovuzrodení”, hoci už viac nevládne, nemá teraz nad nimi panstvo. Je to presvedčenie o našom sklone ku zlému, o tom, že srdce má tendenciu sklznúť späť, o pokračujúcej tendencii tela k radostiam proti duchu....

S týmto presvedčením hriechu, ktorý ostáva v našich srdciach je spojené jasné presvedčenie o hriechu, ktorý ostáva v našich životoch, ktorý stále lipne na našich slovách a činoch. S týmto my teraz vieme rozoznať miešaniu zla, dokonca v duchu, v činoch, alebo v ich spôsobe, niečo, čo nemôže patriť k spravodlivému súdu Božiemu, čo by si On všimol, že je učené chybné. Kde to najmenej očakávame, nachádzame nákazu pýchy, alebo svojvôle, nevery, alebo modlárstva, takže sme teraz viac zahanbení z našich najlepších povinností ako predtým z najhorších hriechov: a preto môžeme len cítiť, že je to veľmi ďaleko od toho, aby sme v tom mali nejaké zásluhy, ba ďaleko, že nie sme schopní

stáť pred zrakom duchovnej spravodlivosti, že z toho
 by sme tiež mali byť vinní pred Bohom, keby nebolo
 krvi zmluvy.

Skúsenosť ukazuje, že spolu s týmto presvedčením
 o hriechu ostávajúcom v našich srdciach a lipnúco-
 m na všetkých našich slovách a skutkoch, tak isto
 ako vina, ktorú si týmto spôsobujeme, keby sme
 neboli stále znovu postriekavaní zmierujúcou krvou;
 ešte jedna vec je zahrnutá v tomto pokání, a to
 presvedčenie o našej bezmocnosti, o našej celkovej
 neschopnosti myslieť si jedinú dobrú myšlienku, ale-
 bo sformovať jednu dobrú túžbu a ešte viac pove-
 dať jedno správne slovo, alebo urobiť jeden dobrý
 skutok, len skrze Jeho všemocnú milosť, ktorá nás
 najskôr zachránila a potom nás v každej chvíli spre-
 vádzala a je zadarmo.

Sermons: „The Scripture Way of Salvation, „ III, 6-8 (S, II, 454-55).

10. CELKOVÉ POSVÄTENIE

„Veríte, že sme posvätení vierou? Vieme, že veríte,
 že sme vierou ospravedlnení, ale neveríte a násled-
 ne učíte, že sme posvätení našimi skutkami?“ Takto
 to bolo všade a vehementne prehlasované za
 posledných dvadsaťpäť rokov: ale ja som rovnako

prehlásil presný opak a to vo všetkých spôsoboch spôsobov. Postupne som sa presviedčal súkromne i verejne, že sme posvätení tak isto, ako ospravednení vierou. A vskutku jedna z tých veľkých právd postupne ilustruje tú druhú. Jasne tak ako sme ospravedlnení vierou, tak sme aj posvätení vierou. Viera je podmienka a jedinou podmienkou posvätenia, tak isto ako aj ospravedlnenia. Je to podmienka: nikto nie je posvätený, len ten, kto verí, bez viery nie je posvätený žiadny človek. A je to jedinou podmienkou: toto samo je potrebné pre posvätenie. Každý, kto verí je posvätený, čokoľvek iné má, alebo nemá. Inými slovami, nikto nie je posvätený dokiaľ neverí: každý človek je posvätený, keď uverí.

Sermons: „The Scripture Way of Salvation,” III, 3 (S, II, 452-53).

Od tej chvíle, keď sme ospravedlnení, môže byť postupné posväcovanie, rast v milosti, denný postup v poznaní a láske Božej. A keď predtým hriech zapríčiňuje smrť, v základe veci sa to musí okamžite zmeniť, musí byť posledný moment, kedy to existuje a prvý moment, kedy to už neexistuje. „Ale mali by sme v učení trvať na oboch, na jednom i na druhom?” Určite musíme trvať na postupnej zmene a to úprimne a stále. A nie sú príčiny, pre ktoré by sme mali trvať i na okamžitej? Ak je tam taká zmena pred smrťou, namali by sme povzbudiť všetkých veriacich, aby ju očakávali? a radšej, lebo to skúsenosť ukazuje stále, čím úprimnejšie toto očakávajú, tým neodkladnejšie a pevnejšie prichádza po-

stupná Božie práca do ich duší, čím viac sú obozretnejší voči hriechu, tým opatrnejší sú v raste v milosti, čím horlivejší na dobré skutky, tým viac pozornejší vo svojej poslušnosti Božích nariadení. Keď sa toto očakávanie zmenší, môžeme si povšimnúť práve opačné efekty. Sú „nádejou zachránení,“ touto nádejou úplnej zmeny, s postupne rastúcim spasením. Zničte túto nádej a spasenie stále stojí, alebo radšej denne sa zmenšuje. Preto ktokoľvek by uprednostňoval vo veriacich postupnú zmenu by silne trval na okamžitej.

Works: „Minutes of Several Conversations“ (VIII, 329).

Otázka. 1. Koľko dovoľujú naši bratia, ktorí sa od nás líšia, s ohľadom na úplné posvätenie?

Odpoveď. Pripúšťajú, (1) Že každý musí byť celkom posvätený v bode smrti.

(2) Že, dovtedy, veriaci denne rastie v milosti, ide bližšie a bližšie k dokonalosti.

(3) Že by sme sa mali stále snažiť toto dosiahnuť a povzbudzovať aj všetkých ostatných, aby robili to isté.

Otázka 2. Čo my pripúšťame im?

Odpoveď. Pripúšťame, (1) Že mnohí z tých, ktorí zomreli vo viere, ba dokonca väčšia časť tých, ktorých sme poznali, neboli celkom posvätení, neboli dokončení v láske, až do času krátko pred smrťou.

(2) Že výraz „posvätený,“ sv. Pavel stále používa

pre všetkých tých, ktorí boli ospravedlnení, ktorí boli praví veriaci.

(3) Že týmto termínom samým, zriedka, ak vôbec niekedy, myslí zachránení od všetkého hriechu.

(4) Že, následne nie je správne používať to v tomto zmysle, bez dodania slova „celkom, úplne,“ alebo ako.

(5) Že inšpirovaní pisatelia stále hovoria o, alebo k tým, ktorí sú ospravedlnení, ale veľmi zriedka, buď o, alebo k tým, ktorí boli celkom posvätení.

(6) Že, následne nás to nabáda rozprávať verejne takmer stále o postavení ospravedlnenia, ale zriedkavejšie, v plnom a výslovnom výraze, týkajúc sa celkového posvätenia.

Otázka 3. Čo je potom ten bod, v ktorom sa rozchádzame?

Odpoveď. Je to toto: Či máme očakávať, že budeme zachránení od všetkého hriechu pred bodom smrti.

Otázka 4. Je niekde nejaké jasné zaslúbenie tohto, že Boh nás zachráni od všetkého hriechu?

Odpoveď. Je: „A On vykúpi Izraela od všetkých jeho nepravostí.“ (Ž. 130, 88) Širšie je to vyjadrené v prorokovi Ezechielovi: „A pokropím vás čistou vodou a budete čistí: od všetkých vašich nečistôt, aj od všetkých vašich ukydaných bohov vás očistím. A zachránim vás zo všetkých vašich nečistôt.“ (36: 25, 29) Žiadne zaslúbenie nemôže byť jasnejšie. A k

tomuto sa Apoštol odvoláva v tvrdení: „Keď tedy máme tieto zaslúbenia, milovaní, očistíme sa od každého poškrvnenia tela, i ducha dovršujúc tak svätosť v bázni Božej. (2. Kor 7, 1) Rovnako jasné a výslovné je to starodávne zaslúbenie: „A Hospodin tvoj Boh obreže tvoje srdce i srdce tvojho semena, aby si miloval Hospodina, celým svojím srdcom a celou svojou dušou, aby si žil.“ (Deut. 30, 6)

Otázka 5. Ale objavuje sa nejaké tvrdenie, ktoré na toto odpovedá v Novom Zákone?

Odpoveď. Áno, a napísané najjednoduchšími výrazmi Sv. Ján: „Pre toto bol vyhlásený Syn Boží, aby mohol zničiť skutky diabla“, (3, 8) skutky diabla, bez akéhokoľvek obmedzovania, alebo výhrad: A všetky hriechy sú dielo diabla. K tomuto paralelné je tvrdenia sv. Pavla: „Kristus miloval cirkev a vydal sám seba za ňu, aby ju postavil pred seba, slávnu cirkev, nemajúcu škvrny, alebo vrásky, alebo niečoho takého, ale, aby bola svätá a bezvadná.“ (Ef 5:25, 27) A rovnaký efekt má jeho tvrdenie v ôsmej kapitole Rimanom: „Boh poslal svojho Syna, aby bolo naplnené právo zákona v nás, ktorí nechodíme podľa tela, ale podľa Ducha.“ (verše 3, 4)

Otázka 6. Pripúšťa Nový Zákon nejaký ďalší základ pre očakávanie záchrany od hriechu?

Odpoveď. Bezpochybne áno, v tých modlitbách a prikázaniach, ktoré sú ekvivalentné najsilnejším tvrdeniam.

Otázka 7. Aké modlitby myslíte?

Odpoveď. Modlitby za úplné posvätenie, ktoré neboli len napodobeninou Boha. Také sú najmä (1) „Očisti nás od zlého“, alebo radšej „od toho zlého.“ Teraz, kedy sa toto stane, keď sme očistení od zlého, nemôže ostávať už žiadny hriech. (2) „Ale neprosím len za týchto, ale aj za tých, ktorí majú skrze ich slovo uveriť vo mňa, aby boli všetci jedno, jako si ty, Otče, vo mne a ja v tebe, aby aj oni boli v nás jedno, aby svet uveril, že si ma ty poslal. A slávu, ktorú si mi dal, dal som ja im, aby boli jedno, jako sme my jedno.“ (Ján 17, 20-23) (3) Pre túto príčinu skláňam svoje kolená pred Otcom nášho Pána Ježiša Krista-že by vám ráčil dať-aby ste zakorenení v láske a pevne založení, dokonale ovládali pochopiť so všetkými svätými, jaká je to šírka a dĺžka, hĺbka a výška, a poznať lásku Kristovu, ktorá prevyšuje rozum, aby ste boli naplnení vo všetku plnosť Božiu.“ (Ef. 3: 14, 16-19) (4) A on sám Boh pokoja, nech vás ráči celých posvätiť a váš duch nech je zachovaný celý neporušený, i duša i telo bezúhonne, keď príjde náš Pán Ježiš Kristus. (1. Tes 5, 23)

Otázka 8. Aké prikázanie má taký istý efekt?

Odpoveď. (1) „Vy tedy buďte dokonalí, jako váš Otec, ktorý je v nebesiach, je dokonalý.“ (Mat 5, 48) (2) „Milovať budeš Pána svojho Boha, celým svojím srdcom, celou svojou dušou a celou svojou myslou.“ (Mat 22, 37) Ale keď láska Božia naplní celé srdce, nemôže tam už byť žiadny hriech.

Works: „Minutes of Some Late Conversations,” Wed. June 17, 1747 (VIII, 293-96).

Tí veriaci, ktorí nie sú presvedčení o hlbokkej skazenosti ich srdca, alebo aspoň trochu a tiež imaginárne presvedčení, len veľmi málo ich zaujíma úplné posvätenie. Môžu mať taký názor, že takáto vec prichádza, buď pri smrti, alebo niekedy, o čom nevedia kedy, pred ňou. Ale nemajú nijakú veľkú potrebu to vedieť a ani veľký hlad, alebo smäd potom. Nemôžu mať, dokiaľ sa nespoznajú lepšie, dokiaľ nečinia pokánie v zmysle vyššie opísanom, dokiaľ Boh neodkryje tú vnútornú tvár netvora a neukáže im skutočný stav ich duše. Len potom, keď cítia bremeno, budú kvíliť pre očistenie od neho. Potom a dovtedy nie, budú volať v agónii ich duší,

*Odober jarmo vnútorného hriechu,
A daj úplnú slobodu môjmu duchu!
Nemôžem mať pokoj dokiaľ sa nepokorím,
Dokiaľ sa v Tebe celkom nestratím.*
Sermons: „The Repentance of Believers,“ III, 2 (S, II, 395-96).

Poprvé, spoznali sme veľa ľudí každého veku a pohlavia, od ranného detstva až do extrémne vysokého veku, ktorí dali všetky dôkazy, ktoré prirodzenosť veci dosvedčuje, že boli „celkom posvätení,“ „očistení od všetkého znečistenia tela a ducha“, že „milovali pána svojho Boha celým svojim srdcom a myslou a dušou a silou“, že stále „prednášali“ svoje duše a tela „živému posväteniu, ktoré je pre Boha prijateľné“, po čom sa následne „radovali navždy, modlili bez prestania a za všetko vzdávali vďaku.“ A toto, a nič iné veríme, že je pravda, písomné posvätenie.

Podruhé. Je bežné veriť pre tých, ktorí sú takto posvätení, že nemôžu upadnúť, predpokladajú, že sú „pillere v chráme Božom, ktoré nikdy neodídu.“ Napriek tomu sme videli tých najsilnejších z nich, po čase, odísť zo svojej pevnosti. Niekedy v momente, ale častejšie po malých stupňoch upadli do pokušenia a pýchy, alebo zlosti, alebo bláznivé túžby sa opäť objavili v ich srdci. Ba niekedy celkom stratili Boží život a hriech ich ovládol.

A potretie, niektorí z týchto, potom, čo si boli celkom vedomí svojho pádu a hlboko zahanbení pred Bohom, boli opäť naplnení jeho láskou a nie len v nej zdokonalení, ale založení, posilnení a usadení. Dostali požehnanie, ktoré mali predtým s viditeľným vzrastom. Ba môžeme vidieť, že mnohí, ktorí odpadli buď z ospravedlnenia, alebo z posväcujúcej milosti a padli tak hlboko, že už ťažko mohli byť počítaní medzi služobníkov Božích, boli obnovení, (ale celkom potom, čo boli otrasení ústami pekla) a to veľmi často príkladom ku všetkým, ktorých stratili. Naraz obnovili vedomie jeho obľuby a skúsenosť čistej lásky Božej. V jednej chvíli dostali nové oboje odpustenie hriechov a miesto medzi tými, ktorí boli posvätení.

Ale nech nikto neusudzuje z tejto Božej zhovievavosti, že dal niekomu licenciu na hriech. Ani nech sa nikto neodváža pokračovať v hriechu, pre tieto neobyčajné príklady božskej milosti. Toto je najhoršie, najnerozumnejší predpoklad a vedie k úplnej, neobnoviteľnej deštrukcii. Vo všetkých mojich skúsenostiach, som nepoznal nikoho, kto by sa upevnil v hriechu predpokladom, že Boh by ho nakoniec

zachránil, kto nebol škaredo sklamaný a trpel, aby zomrel v hriechu. Aby som uviedol milosť Božiu na pravú mieru v povzbudení, že hriech je istou cestou do nekonečného pekla!

Sermons: „A Call to Backsliders,” V, 7-10 (J, VI, 525-26).

Ak je Písmo pravda, tí, ktorí sú svätí, alebo spravodliví v súde Božom, tí, ktorí sú obdarení vierou, ktorá očisťuje srdce, ktoré potom produkuje dobré svedomie, tí ktorí sú naštepení na dobrý olivový kmeň, duchovnej, neviditeľnej cirkvi, tí ktorí sú kónármi pravého vínneho kmeňa, o ktorých Kristus hovorí, „Ja som vinný kmeň, vy ste ratolesti“, tí, ktorí tak dobre poznajú Krista, ako tým poznaním, ktorým očakávajú znečistenie sveta, tí, ktorí vidia svetlo slávy Božej v tvári Ježiša Krista, a ktorí boli učinení účastníkmi Ducha Svätého, svedectva a darov Ducha, tých, ktorí veria vierou v Syna Božieho, tí, ktorí sú posvätení krvou zmluvy, nemôžu napriek tomu tak odpadnúť od Boha, ako byť večne zatratení.

Preto, dovoľ tomu, ktorí stojí, dávať pozor, aby nepadol.

Works: „Serious Thoughts Upon the Perseverance of the Saints,” 30 (X, 298).

*Príd, nech sa stretneme s našimi priateľmi hore,
Bože, spasenia chvály našej,
Bože, lásky večnej,
Bože, milosti večnej.*

*To nie skutkami, ktoré sme spravili,
To milosť jeho srdce naklonila,
To milosťou dal svojho Syna
Aby smrť pre celé ľudstvo zakúsil.*

*Pre každého človeka smrť zakúsil
A tak sa v jeho zraku objavíme,
Nie dvíhať oči nadol,
Ale Jeho milosť tu rozhlasujme.*

*Toto je základ celej našej nádeje,
Fontána všetkého nášho dobra,
Ježiš pre všetkých vstal a je,
A svoju krv pre všetkých vylial.*

*Jeho krv, na všetky dlhy daná,
Zmyla všeobecný hriech,
Zatvoril svoje oči, aby otvoril brány neba,
A každý smie vstúpiť, kto chce.*

*Pracuje na vôli nás všetkých.
Jeho milosť by sme nikdy nepochopili;
Volá nás mocne všetkých
A chce, aby sme Jeho milosť prijali.*

*Príťahuješ k sebe všetkých ľudí,
Milosť sa každej duši zjaví;
Predbežná milosť zadarmo každému,
A prináša blízko spasenie každému.*

*Nepriniesla Tvoja milosť spasenie?
Bol si to Ty sám a nám sa ani nesnívalo;
Tvoja milosť našu prvú dobrú myšlienku navrhuje,*

Len Tvoja milosť inšpiruje všetko.

*Od prírody sme slobodní len pre zlo,
Nikdy sme jediný pohyb nepoznali
Dobrá, nedal si nám vôľu?
A len svojou milosťou si to neučinil?*

*Bola to milosť, keď sme v hriechu boli mŕtvy,
ktorá nás od smrti z hriechu pozdvihla,
Len milosť ten rozdiel spravila,
Čokoľvek sme, sme len z milosti.*

*Keď sme sa k Tvojej láske obrátili,
Ty si dvere milosti nezatvoril,
Nehľadel si na naše pády,
Tvoja milosť naše duše obnovila.*

*Ak dvakrát sto tisíckrát padneme,
Ty nám stále veľký priestor dávaš,
Zadarmo si uzdravil pády naše,
A svoju hojnú milosť ukazuješ.*

*Bola to milosť, ktorá nás z pekla pozdvihla,
Hľa! pred Tvojou suverénnou milosťou sa kloníme,
Skrze suverénnu milosť stále máme nádej,
Tvoja suverénna milosť nás teraz podporuje.
Len milosť od hriechu osloboduje,
Od ktorého naša prirodzenosť sa nemôže odklo-
niť,
Milosťou stále Tvoju milosť dostávame,
A čakáme, aby sme Tvoj dokonalý pokoj smeli
ucítiť.*

*Milosťou pána sme boli držaní,
Skrze vieru, do hodiny plného spasenia,
Jezu, rozširujeme Tvoje meno radi,
A oslavujeme tvoju moc skvelosti.*

*Máme stály zázrak,
Ktorým v každej chvíli žijeme,
Milosťou, len Tvoja milosť,
Dáva celé naše spasenie.*

*Silne nás držíš svojou spravodlivou rukou,
Tvojej spásnej láske sláva,
Staviame pamätník Tvojej milosti,
Tvojej milosti, ktorá zadarmo daná.*

*Milosťou dýchame,
Milosťou žijeme, hýbeme sa a sme,
Milosťou druhej smrti unikneme,
Milosťou teraz Tvoju milosť vyhlasujeme.*

*Od prvej slabučkej dobrej myšlienky
Dovtedy, keď príde milosť dokonalá,
Toto všetko z milosti, milosťou obnovení,
Z pekla prechádzame cez zem do neba.*

*Nemusíme skúšať zatratených,
Že milosť, zadarmo, je naozaj zadarmo,
Kto nevidí, že láska je Boh,
Otvor svoje oči a pozri na mňa.*

*Na nás, ktorých Ježiš povolal
Hlásať, že všetci Jeho milosť mať môžu,
Preukázať Jeho utrenia cenu,*

Doš ho bolo na desať tisíc svetov záchranu.

*Umožnil to všetkým
Vidieť jeho dar spravodlivosti,
Všetci sme Jeho volaniu odpovedať,
Všetci smú byť zadarmo zachránení z milosti.*

*Slúbil, že si celé ľudstvo pritiahne,
Cítíme ako nás zhora ťahá,
A učíme s ním ten milostivý zákon,
A zverejňujeme Stupeň Lásky.*

*Hľa, všetkých zmierujúci Baránok,
Podťe, hriešnici, na volanie evanjelia,
Vidte a budte spasení skrz' meno Ježiš,
svedčíme, že za všetkých zomrel.*

*Spolu so všetkými priateľmi tam hore,
Boha nášho spasenia chválime,
Boha večnej lásky.
Boha milosti univerzálnej.*

Poetics: „Free Grace“ (III, 93-96).

DOPLŇUJÚCE OTÁZKY

Všeobecná povaha spasenia-Sermons: „Salvation by Faith,” II, III (S, I, 41-52); „The Scripture Way of Salvation” (S, II, 444 ff).. Works: „A Farther Appeal to Men of Reason and Religion” (VIII, 46 ff). Letters: „To

the Church at Herrnhut" (I, 344 ff); „To Dr. Conyers Middleton" (II, 380 ff); „To a Roman Catholic" (III, 7 ff). Journal: „Thur. 3 Sept. 1741" (II, 490 ff). Notes: „Acts 26:18".

Spasenie z milosti- Sermons: „The Righteousness of Faith" (S, I, 132 ff); „On Working Out Our Own Salvation" (J, VI, 506 ff); „Free Grace," (J, VII, 373 ff)ô Works: „The Doctrine of Original Sin" (IX, 302-3); „Predestination Calmly Considered," 46 (X, 230); „The Question `What is an Arminian?' Answered by a Lover of Free Grace," 1-12 (X, 358-61). Journal: „Tues. 13 Feb. 1781" (VI, 304). Notes: „Ephesians 3:7."

Predbežná milosť-Sermons: „Justification by Faith," IV, 9 (S, I, 130); „The Witness of Our Own Spirit," 4-5 (S, I, 222-24); „On Conscience," I, 1-13 (J, VII, 186-90). Works: „Predestination Calmly Considered," 1-18 (X, 204-10); „The Doctrine of Original Sin" (IX, 268). Letters: „To John Fletcher" (V, 231); „To Jehn Mason" (VI, 239-40); „To Arthur Keene" (VII, 222). Journal: „Tues. 13 July 1756" (IV, 174). Notes: „John 6:44," „Romans 2:14."

Pokánie-Sermons: „The Righteousness of Faith," III, 1_5 (S, I, 143-46); „The Way of The Kingdom," II (S, I, 155-61); „The Spirit of Bondage and of Adoption," II (S, I, 185-91); „Upon Our Lord's Sermon on the Mount: I," I, II (S, I, 321-34). Works: „A Farther Appeal to Men of Reason and Religion" (VIII, 56-57); „The Principles of a Methodist Farther Explained," VI, 4 (VIII, 472-73). Letters: „To a Friend" (I, 245); „To Thomas Church" (II, 197); „To Thomas Davenport" (VII, 95); „To Jane Bisson" (VIII, 7_8). Journal: „Fri. 15 June

1739" (II, 221-22); „Thur. 4 June 1772" (V, 466-67).
Notes: „Romans 7:9," „II Cor 10:5," „Acts 5:31."

Viera-Sermons: „Salvation by Faith" (S, I, 37 ff);
„On Faith" (J, VII, 195 ff). Works: „An Earnest Appeal
to Men of Reason and Religion," 6-11 (VIII, 4-6).
Letters: „To `John Smith'" (II, 45 ff); „To His Brother
Charles" (II, 108-9); „To Richard Tompson" (III, 161-
62). Journal: „Thur. 1. Nov. 1739" (II, 304-5); „Sun. 22
June 1740" (II, 354-55); „Fri. 1. Sept. 1769" (V, 338).
Notes: „Matthew 15:28," „Ephesians 2:8."

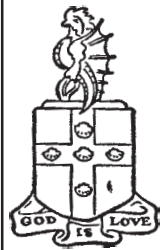
Ospravedlnenie z viery (Odpustenie a prijatie)-
Sermons: „Justification by Faith" (S, I, 114 ff); „On the
Death of the Rev Mr. George Whitefield" (S, II, 509
ff); „The Reward of the Righteous" (J, VII, 127 ff).
Works: „Minutes of Several Conversations" (VIII, 275-
76, 290-91). Letters: „To His Brother Samuel" (I, 262
ff); „To Dr. Horne" (IV, 172 ff); „To Ann Bolton" (V,
325). Journal: „Mon. 27 Aug. 1739" (II, 261 ff); „Mon.
31 Dec. 1739" (II, 328 ff). Notes: „Romans 4:5-6; 18;"
„Hebrews 11: 1-2."

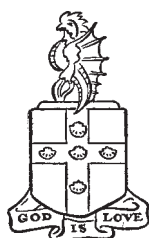
Znovuzrodenie (Regenerácia)-Sermons: „The First-
Fruits of the Spirit" (S, I, 162 ff); „The Spirit of Bondage
and of Adoption," II-IV (S, I, 191-98); „The Marks of
the New Birth" (S, I, 283 ff); 3 :The Great Privilege of
Those that are Born of God,; I (S, I, 298 ff); „The
Nature of Enthusiasm," 16 (S, II, 91-92); „The New
Birth" (S,II, 226 ff); „On God' Vineyard," I, 6-8 (J, VII,
205). Works: „Minutes of Some Late Conversations"
(VIII, 279). Letters: „To Mr. Potter" (IV, 37 ff); „To His
Nephew Samuel Wesley" (VII, 230-31). Notes: „II
Corinthians 5.17," „Hebrews 9:14."

Hriech vo veriacich-Sermons: „The Wilderness State“ (S, II, 245 ff); „On Sin in Believers“ (S, II, 361 ff); „The Lord Our Righteousness“ (S, II, 423 ff); „On Temptation“ (J, VI, 475 ff). Works: „Serious Thoughts upon the Perseverance of the Saints“ (X, 284 ff). Letters: „To William Dodd“ (III, 167 ff); „To Peggy Dale“ (V, 48-49); „To Mrs. Barton“ (V, 185); „To Miss March“ (V, 192). Journal: „Sun. 11 Mon. 12 Jan. 1741“ (II, 415-16).

Pokánie veriacich-Sermons: „Heaviness Through Manifold Temptations“ (S, II, 264 ff); „The Repentance of Believers“ (S, II, 379 ff); „A Call to Backsliders“ (J, VI, 514 ff). Letters: „To Miss March“ (V, 256). Notes: „II Peter 3:18.“

Celkové posvätenie-Sermons: „The Righteousness of Faith,“ I, 7-8 (S, I, 136-37); „Wandering Thoughts“ (S, II, 179 ff); „Satan’s Devices“ (S, II, 192 ff); „On Patience“ (J, VI, 484 ff). Works: „Minutes of Some Late Conversations“ (VIII, 285 ff); „An Extract from ‘A Short View of the Difference between the Moravian Brethern, (so called,) and the Rev. Mr. John and Charles Wesley’“ (X, 201 ff). Letters: „To Miss March“ (IV, 313); „To his Brother Charles“ (V, 40-41). Journal: „Fri. 22 May 1761“ (IV, 460). Notes: „I Corinthians 1:30,“ „I Thessalonians 5:23,“ „Hebrews 2:10.“

VII MORÁLNY IDEÁL

VII. MORÁLNY IDEÁL

Táto kapitola sa zaoberá morálnym ideálom kresťanského života, čo je predmetom stáleho úsillia a modlitebného očakávania pre človeka viery. Pre Wesleyho je úplné posvätenie udalosť, subjektívny akt, učený Bohom v ľudskej duši za podmienky viery. Kresťanská dokonalosť je proces, výsledný

objektívny život posvätenosti, ktorý nikdy nie je ukončený, ale vždy predmetom rozvoja. Kresťanská dokonalosť sama je definovaná vo vzťahu k štandardu poslušnosti, ktorý je realizovateľný človekom pod milosťou a k absolútne dokonalému morálnemu zákonu-Adamovská dokonalosť-, ktorá nemôže byť naplnená. Kristovo zmierenie je potrebné pre oboje. Osoba „zdokonalená v láske“ nepácha hriech, ktorý je definovaný ako vedomé porušenie poznaného zákona, hoci je predmetom pre nevedomosť, chyby a neprávosti, ktoré majú za výsledok nedobrovoľné prestúpenie zákona. Rady zákona a hlboký príklad Božej spasiteľnej lásky je vždy pred úprimným kresťanom, aby ho viedol a pomohol mu založiť sa na ceste k dokonalosti. Kráľovstvo Božie je všeobecne definované Wesleyom ako vnútorné kráľovstvo a ako také je úzko spojené s jeho opisom kresťanskej dokonalosti.

1. ZÁKON

Odložte výrazy „Adamovský zákon,“ „zákon evanjelia,“ alebo akýkoľvek zákon. Vec je bez ďalšej diskusie, a tak isto môžete vyžadovať písomný dôkaz, že dva a dva sú štyri. Adam v Raji bol schopný chápať všetky veci zreteľne a čo sa ich týka, súdiť správne, preto to bola jeho povinnosť. Ale žiadny

človek, ktorý teraz žije, nie je tohto schopný, preto to ani nie je povinnosť nikoho, kto teraz žije. Ani nie je nijaký človek v tele, kto ide, alebo môže ísť v tomto príklade, týmito pravidlami, ktoré boli vynešené pre Adama. Môže byť niečo jasnejšie ako toto-že Adam mohol, že ja nemôžem predísť chybe? Môže byť niečo jasnejšie ako toto-ak tomu môžme predísť, on mal? alebo ako toto-ak ja nemôžem, on nemal? Myslím tým, že to nie je moja povinnosť: pre jasnejšiu myseľ, že nikto nemôže robiť nemožné. Nič v Kázni, alebo v Zákone toto nepopiera. A ak áno, je to nesprávne.

Letters: „To Samuel Furly“ (IV, 98).

(Zákon) je, vskutku, v najvyššom stupni, čistý, číry, rýdzy, svätý. Ináč by nemohol byť bezprostredným výtvorom a oveľa menej vyjadrenou podobnosťou Boha, ktorý je základnou posvätnosťou. Je čistý od všetkého hriechu, čistý a nepoškvrnený dotykom akéhokoľvek zla. Je to čisto panenský, neschopný nejakej nečistoty, nejakej zmiešaniny, ktorá je nečistá, alebo nesvätá. Nemá nič do činenia s hriechom akéhokoľvek druhu: lebo „čo má svetlo spoločné s tmou?“ Ako je hriech vo svojej podstate nepriateľom Božím, tak je Jeho zákon nepriateľom hriechu.

Preto apoštol odmieta s takým nadšením ten pohanský predpoklad, že Boží zákon je buď hriech sám, alebo príčinou hriechu. Boh zakazuje, aby sme predpokladali, že to je príčinou hriechu, pretože je jeho objavovateľom, pretože nachádza skryté veci temnoty a vynáša ich na denné svetlo. Je to pravda,

v tomto zmysle (ako si apoštol všíma, R 7:13), „hriech sa javí ako hriech.“ Všetko maskovanie je odobrané a zjaví sa s pravou tvárou. Podobne je pravda, že „hriech, podľa prikázaní, sa stáva neobyčajne hriešnym“: keď sa teraz pácha proti svetlu a poznaniu, je zbavený dokonca obhajoby nevedomosti, stráca prepáčenie, tak isto ako prestrojenie a stáva sa oveľa viac protivným pre Boha a človeka. Ba, a to je pravda, že „hriech spôsobuje smrť tým, čo je dobré“, čo je samo o sebe čisté a sväté. Keď je to vynesené do svetla, zúri viac: keď sa drží na uzde, vyráža s väčšou prudkosťou....

A podruhé spravodlivosť. Tá prináleží všetkým ich právam. Presne predpisuje, čo je správne, čo sa má spraviť, povedať, alebo myslieť, to všetko s ohľadom na Autora nášho bytia, s ohľadom na nás a s ohľadom na každé stvorenie, ktoré On učinil....

„Ale je vôľa Božia príčinou Jeho zákona? Je Jeho vôľa základom správneho, alebo nesprávneho? Je preto vec dobrá, lebo to Boh chce? Alebo chce to, lebo je to dobré?

Obávam sa, že táto chýrna otázka je viac zvedavou ako na niečo použiteľnou. A snáď sa o nej takto zvyčajne pojednáva, že nespočíva v ohľade na to, čo je správne od stvorenia ku Stvoriteľovi a Pánovi všetkých vecí. Sotva je vhodné, aby človek chcel od najvyššieho Boha, aby mu skladal účty. Napriek tomu s bázňou a hlbokou úctou môžeme trošku hovoriť. Pán nám odpustí, ak hovoríme nesprávne!

Zdá sa, že celá potiaž vzniká z toho, že považuje-

jeme Božiu vôľu oddelenú od Boha: ináč by sa stratila. Lebo nikto nemôže pochybovať o tom, že len Boh je príčinou zákona Božieho. Ale vôľa Božia je Boh sám. Boh sa považuje za pôvodcu vôle tak, alebo tak. Následne treba povedať, že vôľa Božia, alebo Boh sám je príčinou zákona, je jednou a tou istou vecou....

Zákon, teda je správny a spravodlivý, čo sa týka všetkého. A je dobrý tak isto ako spravodlivý. Toto sa dá ľahko usúdiť z fontány, odkiaľ to prúdi. Lebo, čo to bolo, len dobrota Božia? Čo, ak nie len dobrota Ho viedla k tomu, aby sa zdieľal Svojou božskou kópiou v svätých anjeloch? Čomu ešte môžeme prisúdiť to, že sa rozkladá na človeku rovnakou transkripciou Jeho vlastnej prirodzenosti? A čo iné ako nežná láska Ho nútilo nanovo ukázať svoju vôľu padnutému človeku - buď Adamovi, alebo ktorémukoľvek z jeho semena, kto ako on „postrádal slávu Božiu“? Nebola to číra láska, ktorá Ho pohla k tomu, aby publikoval Svoj zákon po tom, čo pochopenie ľudí bolo zatemnené? A poslať Svojich prorokov, aby prehlásili ten zákon slepím, nevedomím deťom a ľuďom?...

Ostáva len ukázať, na štvrtom a poslednom mieste, použitie zákona. A prvé použitie toho, bez otázok, je usvedčiť svet z hriechu. Toto je vskutku zvláštna práca Svätého Ducha, kto to môže vypracovať bez akýchkoľvek prostriedkov, čímkoľvek, čo Ho poteší, akokoľvek sú v sebe nehodní, alebo dokonca nedobří, aby vyprodukovali takýto čin. A podľa toho, sú takí, ktorých srdcia sa za jednu chvíľu zlomili na kúsky, buď v chorobe, alebo zdraví, bez akejkoľ-

vek viditeľnej príčiny, alebo nejakej vonkajšej príčiny a iní (jedni vo veku) boli zobudení pre „hnev Boží, ktorí v nich prebýva,“ tým, že počuli, že „Boh v Kristu zmieril svet so sebou.“ Ale to je základná metóda Svätého ducha, aby usvedčil hriešnikov zákonom. Je to toto, čo bolo dané do svedomia, vo všeobecnosti rozbíja kamene na kúsky. Je to najmä táto časť Božieho slova, ktorá je - rýchla a mocná, plná života a energie, „a ostrejšia ako akýkoľvek dvojsečný meč.“ Toto v ruke Božej a tých, ktorých poslal, preráža skrz všetky záhyby klamného srdca a „rozdeľuje od seba dokonca dušu a ducha“, ba aj „kíby a špičky.“ Týmto sa sám hriešnik objavuje. Všetky jeho figové listy opadali a on vidí, že je „úbohý a nešťastný a mizerný a slepý a nahý.“ Zákon vyžaruje usvedčenie ma každej strane. Cíti sa ako číry hriešnik. Nemá nič, čím by zaplatil. Jeho „ústa sú zastavené“ a on stojí „vinný pred Bohom.“

Potom prvé použitie zákona je hriešnika zabiť, zničiť život a silu, v ktorú verí, a presvedčiť ho, že je mŕtvy aj keď žije, nie len v zmysle smrti, ale aktuálne mŕtvy v Bohu, bez duchovného života, „mŕtvy v priestupkoch a hriechoch.“ Jeho druhé použitie je priviesť ho k životu, ku Kristu, aby mohol žiť. Je pravda, v konaní oboch týchto úradov, že to činí časť prísneho vychovávateľa. Vede nás silou, radšej ako by nás tiahol láskou. A stále je láska prameňom všetkého. Je to duch lásky, ktorý v tomto bolestnom čine odtrhá našu vieru v telo, ktorá nám neponecháva ani zlomenú trstinu, v ktorú by sme verili, a tak obmedzuje hriešnika, zbaveného všetkého, aby kričal v horkosti jeho duše, alebo stonal v hĺbke

svojho srdca,

Vzdávam každú obhajobu,-

Pane, som zatratený, ale Ty si zomrel.

Tretie použitie zákona je držať nás živých. Je to veľký prostriedok, ktorým požehnaný Duch pripravuje veriacich na väčšiu komunikáciu života s Bohom....

Potom pripúšťa, aby každý veriaci konal podľa zákona, to znamená Židovského obradného zákona, alebo úplných Mojžišových ustanovení (lebo tieto odstránil Kristus), ba dovoľuje, aby sme konali v súlade s morálnym právom, ako prostriedkom nášho ospravedlnenia (lebo sme „ospravedlnení zadarmo Jeho milosťou, skrze spasenie, ktoré je v Ježišovi“), a predsa v inom zmysle sme nekonali v súlade s týmto právom: lebo má stále nevýslovné použitie, poprvé, že nás usvedčuje z hriechu, ktorý ešte ostáva v našich srdciach a životoch, a tým nás udržuje v blízkosti Krista, aby nás Jeho krv mohla očistiť v každej chvíli, podruhé, v čerpaní sily z Hlavy do Jeho živých údov, čím ich zmocňuje, aby činili to, čo prikazuje Jeho zákon a potreba potvrdzuje našu nádej vo všetkých úlohách, ktoré nám dáva a my sme ich ešte nenaplnili, - v prijímaní milosti z milosti, až sa úplne zmocníme plnosti Jeho zaslúbení...

Ak Pán už naplnil Jeho slovo, ak už „vpísal Svoj zákon do tvojho srdca“, potom „stoj pevne v slobode, v ktorej ťa Kristus učinil slobodným.“ Ty si nie len slobodný od židovských obradov, od viny z hriechu a od strachu z pekla (toto je ďaleko od toho, aby to bolo všetko, je to len najmenšia a najnižšia časť

kresťanskej slobody), ale čo je nekonečne viacej, od moci hriechu, od služby diablu, od urážania Boha. Stojte pevne v tejto slobode: v porovnaní s ňou nie je všetko ostatné ani len hodné zmienky! Stojte pevne v láske k Bohu celým svojím srdcom a v službe Jemu celou svojou silou! Toto je dokonalá sloboda; takto zachovávať Jeho zákon a kráčať bezúhonne podľa všetkých Jeho príkazaní. „Nezapleťte sa opäť do jarma otroctva.“ Nemyslím židovského otroctva, ani otroctva strachu z pekla: toto je dúfam od vás ďaleko. Vystríhajte sa toho, aby ste sa zaplietli opäť do jarma hriechu, do akéhokoľvek priestupku zákona, vonkajšieho, alebo vnútorného. Zošklivte si hriech viac ako smrť, alebo peklo, zošklivte si hriech sám viac ako zatratenie, ktoré je zaňho. Vystríhajte sa jarmu pýchy, alebo túžby, alebo zlosti, každej zlej nálady, alebo slova, alebo skutku. „Hľadte na Ježiša“ a potom hľadte viac a viac na dokonalý zákon, „zákon slobody“ a „pokračujte v ňom“; tak denne „porastiete v milosti a v poznaní nášho Pána Ježiša Krista.“

Sermons: „The Original, Nature, Property and Use of the Law,” iii, 3-7, 10, IV, 1-4, 10 (S, II, 47-54, 56-57).

Ako môžeme založiť zákon v našich vlastných srdciach, aby mal plný vplyv na naše vlastné životy? A toto sa dá spraviť len vierou.

Je to sama viera, ktorá prakticky rieši tento cieľ, ako sme to zistili z každodennej skúsenosti. Lebo pokiaľ chodíme vierou, nie videním, pokračujeme rýchlo na ceste svätosti. Ak upreto pozeráme nie na

veci, ktoré sú viditeľné, ale na tie, ktoré sú neviditeľné, sme viac a viac ukrižovaní pre tento svet a svet nás ukrižoval. Nech len je oko duše stále fixované nie na veci časné, ale na tie veci, ktoré sú večné a naše záluby sú viac a viac oslobodené od zeme a zafixované na veci tam hore. Takže viera vo všeobecnosti je najpriamejší a najefektívnejší prostriedok zahájenia celej spravodlivosti a pravého posvätenia; založenia svätého a duchovného zákona v srdciach tých, ktorí veria.

Sermons: „The Law Established Through Faith: II,“ III, 2 (S, II, 80-81).

Ako rúhavo hovorí /Luther/ o dobrých skutkoch a o zákone Božom - stále spája zákon s hriechom, smrťou, peklom, alebo diablom; a učením, že Kristus nás oslobodzuje od tohto všetkých podobne. S Písmom sa nedá dokázať ani, že Kristus nás oslobodzuje od zákona Božieho, ani že nás oslobodzuje od posvätenosti, alebo od neba. Tu (rozumiem) je ozajstný prameň obrovskej chyby Jednoty bratskej. Nasledujú Luthera v dobrom i zlom. Odtiaľ je ich „Žiadne skutky; žiadny zákon; žiadne prikázania.“ Ale kto si, že „hovoríš zle o zákone a súdiš zákon“?

Journal: „Mon. 15 June 1741“ (II, 467).

„Hovoríte, 'Chyba nie je hriech, ak je jediným princípom činu láska; ale stále je to prestúpenie dokonalého zákona'; preto dokonalá láska nie je dokonalý zákon"! Isto iste; „dokonalým zákonom“

myslím ten daný Adamovi pri jeho stvorení. Ale milovanie Boha celým svojím srdcom nebol celý zákon: zahŕňalo to oveľa viac; dokonca myslenie, hovorenie a správne konanie v každom prípade, čo bol potom schopný a preto i povinný činiť. Ale nikto z jeho potomkov toho nie je schopný; preto je láska naplnením ich zákona.

Možno ste na toto nepoukazovali. Zákon lásky, ktorý je celým zákonom nám daným, je len jednou vecou toho, ktorý bol daný Adamovi na počiatku. Jeho zákon bol oveľa širší ako náš, ako jeho schopnosti boli rozsiahlejšie. Následne, veľa vecí by mohlo byť prestúpením neskoršieho, ktoré by neboli prestúpením predchádzajúceho.

„Ale ak, nevedomosť je prestúpením dokonalého zákona.“ Kto to povedal, alebo si to myslel? Nevedomosť nie je, ale chyba je. A tomuto sa bol Adam schopný vyhnúť; tá nevedomosť, ktorá bola u neho ho nenútila k chybe, čo naša často robí.

„Ale je `dobrovoľné prestúpenie poznaného zákona` správnou definíciou hriechu?“ Myslím si, že je každého nášho hriechu, ktorý je predložený k nášmu odsúdeniu. A to je definícia, ktorá prešla nescenzúrovaná cirkvou najmenej počas tisícpäťsto rokov....

Vec je jednoduchá. Všetko v tele je vystavené chybám, tak praktickým ako špekulatívnym. Bude ich volať hriechmi, alebo nie? Opäť a opäť odpovedám, volajte ich tak ako sa vám to páči.

Letters: „To John Hosmer“ (IV, 155)

2. KRESŤANSKÁ LÁSKA

„Milovaní, ak nás Boh tak miloval, my by sme tiež mali milovať jeden druhého.“ Ak nás Boh TAK miloval; - všimnite si, dôraz argumentu leží na tomto bode: TAK miloval nás, že dal svojho jediného Syna, aby zomrel potupnou smrťou pre naše spasenie. Milovaní, aká láska je to, ktorou nás Boh miloval; tak že dal svojho jediného Syna, v sláve rovného Otcovi, vo vznešenosti rovnako večného? Aká láska je to, ktorou nás jednorodený Syn Boží miloval, až sa vzdal, ako to len bolo možné, svojej večnej Božskosti; až sa vynoril zo slávy, ktorú mal s otcom predtým ako začal svet; až na seba zobral formu služobníka, zoberúc podobu človeka; a potom sa ponížil ešte viacej, „poslušnosťou k smrti, dokonca k smrti na kríži!“ Ak nás Boh TAK miloval, ako sa potom máme milovať my navzájom!

Sermons: „God’s Love to Fallen Man,” 5 (J, VI, 235).

Musíme milovať Boha predtým ako môžeme byť svätí; toto je koreň celého posvätenia. A nemôžeme milovať Boha, dokiaľ nevieme, že on miluje nás. „Milujeme Ho, pretože On nás prvý miloval.“ A my nemôžeme spoznať Jeho ospravedlňujúcu lásku k nám, dokiaľ to Jeho Duch nesvedčí nášmu duchu. Odvtedy, preto, toto svedectvo Jeho Ducha musí predchádzať láske Božej a celému posväteniu,

následne musí predchádzať nášmu vonkajšiemu vedomiu toho, alebo svedectvu nášho ducha, ktoré sa toho týka.

Potom a nie dovtedy - keď Duch Boží vdýchne toto svedectvo nášmu duchu, „Boh ťa miloval a dal Svojho vlastného Syna, aby bol obetným baránkom za tvoje hriechy; Syn Boží ťa miloval a obmyl ťa od tvojich hriechov v Jeho krvi“ - „my milujeme Boha, lebo On nás skôr miloval“; a pre Neho my tiež milujeme svojho brata. A tohto si nemôžeme byť ináč ako vedomí; my „poznáme veci, ktoré sú nám Bohom darované zadarmo.“ Vieme, že milujeme Boha a zachovávame Jeho prikázania a „tak tiež vieme, že sme z Boha.“ Toto je svedectvo nášho vlastného Ducha, ktorý dokiaľ milujeme Boha a zachovávame Jeho prikázania, pokračuje v svedectvom Božieho Ducha, „že sme deti Božie.“

Sermons. „The Witness of the Spirit. I,“ I, 8-9 (S, I, 208-09).

V láske nieto strachu - Kde láska vládne, tam nemôže byť otrocký strach; ale dokonalá, dospelá láska zavrhuje otrocký strach; lebo taký strach má súženie a tak je nezlučiteľný so šťastím lásky. Prírodný človek nemá ani strach, ani lásku; ten, kto je prebudený, sa bojí bez lásky; bábätko v Kristu miluje a bojí sa; otec v Kristu miluje bez strachu.

Milujeme Ho, pretože On nás skôr miloval - Toto je zosumarizovanie celého náboženstva, rýdzi model kresťanstva. Nikto nemôže povedať viac. Prečo by mal niekto povedať menej? Alebo menej zrozu-

mitelne?

Notes. „I John 4:18-19.“

Rozum, akokoľvek kultivovaný a vylepšený, nemôže vyprodukovať lásku Božiu; ktorá je odtiaľto jednoduchá: Nemôže vyprodukovať ani vieru, ani nádej; len z čoho môže táto láska prúdiť. Len Potom keď „uzrieme“ vierou „akú lásku nám Otec poskytol,“ v tom, že dal svojho jednorodeného Syna, aby sme neboli zatratení, ale mali večný život, sa „láska Božia rozlieva v našom srdci Svätým Duchom, ktorý nám je daný.“ Len potom, čo sa „radujeme v nádeji slávy Božej,“ my „Ho milujeme, lebo On skôr miloval nás.“ Ale, čo tu môže urobiť chladný rozum? Môže nám privodiť myšlienky strachu; môže nakresliť pekný obrázok lásky: Ale to je len namaľovaný oheň. A ďalej tento rozum ísť nemôže. Pred mnohými rokmi som urobil jeden pokus. Zozbieral som najlepšie piesne, modlitby a meditácie, aké som len mohol nájsť v akejkoľvek reči a povedal som, spievaj, alebo čítaj ich znovu a znovu s najmožnejšou vážnosťou a pozornosťou. Ale ja som bol stále ako kosti v Ezechielovom videní: „Koža ich zvonku pokryla, ale nebol v nich dych.“

A ako rozum nemôže vyprodukovať lásku k Bohu, tak nemôže ani vyprodukovať lásku k blížnemu; kľudnú, štedrú, nesobeckú dobrotu ku každému dieťaťu človeka. Táto úprimná, pevná dobrá vôľa k našim stvoreniam nikdy neprúdila z nijakej fontány, ale z vďačnosti k nášmu Stvoriteľovi.

Sermons. „The Case of Reason Impartially Considered,” II, 8-9 (J, 358-359).

Ak nemáme poznanie, nemôžeme mať lásku k Bohu: nemôžeme milovať toho, koho nepoznáme. Väčšina ľudí rozpráva o milovaní Boha a snáď si predstavujú, že Ho milujú; aspoň niektorí spoznajú, že Ho nemilujú: ale ten fakt je príliš jednoduchý na to, aby sa mohol zavrhnúť. Nikto nemiluje Boha od prírody, nie viac ako Ho milujú kamene alebo zem, nad ktorou sa rozprestiera. Čo milujeme, z toho sa tešíme: ale žiadny človek sa od prírody netešil z Boha. Nemáme z neho vôbec žiadnu radosť; je pre nás úplne bez chuti. Milovať Boha! To je ďaleko hore, mimo nášho videnia. Od prírody to nemôžeme dosiahnuť.

Sermons: „Original Sin,” II, 5 (S, II, 217).

Akonáhle uverí, miluje Boha.... „Milujeme Ho, lebo On skôr miloval nás”; čoho dôkazom je viera. Láska Boha, ktorý prepáči, sa „rozprestiera v našich srdciach Svätým duchom, ktorý nám je daný.” Vskutku táto láska môže mať tisíc stupňov: Ale stále každý, akonáhle uverí, smie pravdivo vyhlásiť pred Bohom: „ `Pane, vieš, že Ťa milujem.’ Vieš, že `moja túžba sa nesie k tebe a spomienka na Tvoje meno.’”

Sermons. „On Family Religion,” I, 2 (J, VII, 78).

Ó, nech je vaše srdce celé s Bohom! Hľadajte svoje šťastie v Ňom a len v Ňom. Vyvarujte sa, aby ste neviseli na prachu! „Táto zem nie je vaše miesto.“ Vidte, že nepoužívate túto zem akoby ste ju zneužívali; užívajte svet a radujte sa v Bohu. Budte takí slobodní od všetkých vecí tu dole, ako keby ste boli chudobný žobrák. Budte dobrým správcom rozmanitých darov Božích; aby, keď budete zavolaní vydať počet vášho správcovstva, mohol povedať, „Dobrá práca, dobrý a vierohodný služobník, vojdí do slávy svojho Pána!“

Sermons. „On Riches,” II, 12 (J, VII, 221-22).

My sami nemôžeme milovať našich bratov, iba ak sme prešli z duchovnej smrti do života: to je, narodili sa z Boha.... A ten, kto sa nenarodil z Boha, nemôže milovať svojich bratov.

Notes. „I John 3:14.”

Chod a čiň podobne - Podme a čiňme podobne považujúc každého človeka za svojho blížneho, ktorý potrebuje našu pomoc. Vzdajme sa slepej viery a straníckej horlivosti, ktorá by mohla zaviazať naše srdcia k ľahostajnosti voči celej ľudskej rase, ale len málo je tých, ktorých pocity a praktiky sú veľmi našimi vlastnými, že naša láska k nim je len odrazom našej sebelásky. S čestnou otvorenosťou mysle vždy pamätajme na tú láskavosť medzi človekom a človekom a kultivujme ten šťastný inštinkt, ktorý v zá-

kladnej konštitúcii našej prírody, nám Boh udelil ako povinnosť medzi sebou.

Notes: „Luke 10:37.“

(Kresťanská láska) je sama o sebe štedrá a ne-sobecká; prúdiac z výhľadu na nijakú výhodu pre neho samého, bez ohľadu na nejaký zisk, alebo chválu - dokonca ani radosť z lásky. Toto je dcéra, nie rodič, jeho stavu.,. Zo skúsenosti vie, že spoločenská láska, ak to znamená lásku k nášmu blížnemu, je úplne odlišná od sebelásky, dokonca toho naj-dovolenejšieho druhu - práve tak rozdielna, ako predmet, na ktorý poukazujú. A stále je isté, že ak sa patrične prispôbia, každý bude dodávať dostatočnú silu tomu druhému dokiaľ sa celkom nezmiešajú tak, aby nikdy nemohli byť odlúčení.

Leeters. „To Dr. Conyers Middleton“ (II, 377).

3. KRESŤANSKÁ DOKONALOSŤ

Snáď všeobecným predsudok voči kresťanskej dokonalosti...môže najmä vzrásť z nepochopenia jej základu. My ochotne pripustíme a ďalej prehlásujeme, že v tomto živote nie je nijaká taká dokonalosť, čo zahŕňa buď oddelenie od činenia dobra a pritom zachovávanie všetkých Božích prikázaní; alebo sloboda od nevedomosti, chyby, pokušenia a tisíc nedokonalostí, ktoré sú potrebné spojené s telom a

krvou.

Poprvé. My nie len že pripúšťame, ale úprimne tvrdíme,... že nie je nijaká dokonalosť v tomto živote, ktorý zahŕňa akékoľvek oddelenie sa od počúvania všetkých božích prikázaní, alebo od činenia dobra všetkým ľuďom, pokiaľ máme čas, hoci najmä domácim viery.... Veríme, že nielen bábätká v Kristu, ktoré práve našli spasenie v Jeho krvi, ale aj tí, ktorí už dorástli na dokonalých ľudí,... sú nutne povinní tak často, ako často majú príležitosť, jesť chleba a piť víno na Jeho pamiatku, hľadať Písmo; pôstom (tak isto ako zdržanlivosťou) udržiavať svoje telá a priviesť ich k poddanosti; a nadovšetko vyliat' svoje duše v modlitbe, v skrytosti aj vo veľkom zbore.

Podruhé veríme,... že nie je nijaká dokonalosť v tomto živote, ktorá zahŕňa celkové oslobodenie od nevedomosti, alebo chýb, vo veciach, ktoré sú základné pre spasenie, alebo od početných pokušení, alebo od nespočítateľných slabostí, ktorými skaze podliehajúce telo viac, alebo menej utláča dušu.... Nemôžeme nájsť v písme nijaký podklad, ktorým by sa dalo predpokladať, že nejaký obyvateľ telesnej schránky je úplne očistený, buď od telesných neuduživostí, alebo od nevedomosti mnohých vecí; alebo predstaviť si, že niekto je neschopný chyby, alebo pádu do niektorých pokušení....

Ale čo potom,... myslíte tým, že ten, kto je dokonalý...? Myslíme tým, toho, v ktorom je myseľ, ktorá bola v Kristu a kto kráča tak ako /Kristus/ kráča; človek, ktorý má očistené ruky a čisté srdce; alebo ten kto je čistý od svinstva tela a ducha; niekoho

u koho nie je žiadna príležitosť pre potknutie sa a kto podľa toho nepácha hriech. Aby sme to vyhlásili presnejšie: Týmto písomným výrazom rozumieme, dokonalý človek, ten, v ktorom Boh naplnil Jeho vierohodné slovo, Od všetkých neduhov a od všetkých modiel ťa očistím, Týmto rozumieme niekoho, koho Boh celkom posvätil, dokonca na tele, na duši a na duchu; niekoho, kto kráča v svetle, ako aj On je v svetle, v ktorom nie je vôbec žiadna tma; krv Ježiša Krista Jeho Syna ho očistila od všetkého hriechu.

Tento človek teraz môže svedčiť celému ľudstvu, Som ukrižovaný s Kristom; a predsa žijem; ale nežijem ja, ale Kristus vo mne. Je svätý, ako je svätý Boh, ktorý ho povolal k životu a ku každej komunikácii. Miluje Pána svojho Boha celým svojím srdcom a slúži Mu celou silou. Miluje svojho blížneho (každého človeka) ako seba samého; ba ako Kristus miluje nás; tých, ktorí ho vlastne zlomyseľne využili a prenasledovali, lebo nepoznajú Syna ani Otca. Vskutku jeho duša je celá láska, naplnená milosťou, láskavosťou, pokorou, jemnosťou, zhovievavosťou. A jeho život tomu nasvedčuje, plný skutkov viery, trpezlivosti, nádeje, činov lásky. A čokoľvek činí slovom, alebo skutkom, všetko činí v mene, láske a moci Pána Ježiša. Slovom činí vôľu Boha na zemi, ako aj na nebi.

Toto má byť dokonalý človek, celkom posvätený.... Dokonca „mať srdce celkom vyžarujúce lásku Božiu,“ (aby som použil slova arcibiskupa Ushera) „neustále obetujúci každú myšlienku, slovo a skutok, ako duchovnú obeť prijateľnú Bohom skrze Krista.“

Každou myšlienkou našich srdc, každým slovom našich jazykov, každým skutkom našich rúk ukázať slávu Toho, ktorý nás povolal z temnoty do Svojho úžasného svetla! Ó, aby sme my a všetci, ktorí hľadajú Pána Ježiša úprimne, smeli takto byť zdokonalení v Jedno!

Poetics: „The Preface“ (II, 45-48).

„Vy preto budete dokonalí ako váš Otec, ktorý je v nebesiach je dokonalý.“ A kto povie, nie; alebo aspoň nie dovtedy dokiaľ vaša duša nebude oddeľená od tela? Je to doktrína Sv. Pavla, Sv. Jakuba, Sv. Petra a Sv. Jána; a nie ináč pána Wesleyho, potom je to tiež doktrína každého, kto učí čisté a úplné evanjelium. Poviem, tak jednoducho ako to viem povedať, kde a kedy som to našiel. Našiel som to v Božích orákloch, v Starom a Novom Zákone; keď som ich čítal s nijakým iným náhľadom, alebo túžbou, len zachrániť svoju vlastnú dušu. Ale čiakoľvek doktrína to je, prosím vás, aké zlo je v tom? Pozrite sa na to opäť; obráťte to z každej strany a to s najbližšou pozornosťou. V jednom pohľade je to čistota zámeru, ktorá prisudzuje všetok život Bohu. Je to Boh, ktorý nám dáva celé naše srdce; je to jedna túžba a zámer, ktorá vedie všetky naše nálady. Je to venovanie nie časti, ale celej našej duše, tela a bytosti Bohu. V inom pohľade, je to celá myseľ, ktorá bola v Kristu, ktorá nás uschopnila kráčať ako Kristus. Je to očistenie srdca od všetkých neduhov, celého vnútorného, tak isto ako vonkajšieho znečistenia. Je to obnovenie srdca k celkovému

mu obrazu Boha, k úplnej podobe Toho, ktorý ho stvoril. A ešte ináč je to milovanie Boha celým svojim srdcom a nášho blížneho ako seba samého. Teraz si to zoberte v ktoromkoľvek pohľade chcete, (lebo tam nie je nijaký materiálny rozdiel) a toto je celková a jediná dokonalosť, ako prúd písomností dokazuje v demonštrácii, čo som veril a učil počas týchto štyridsiatich rokov, od roku 1725 do roku 1765.

Works: „A Plain Account of Christian Perfection,“ 27 (XI, 444).

V roku 1764 som o pohľade ne celý predmet napísal zosumarizovanie toho, čo som si všimol, do týchto nasledujúcich krátkych bodov: -

(1) Táka vec ako dokonalosť je; lebo sa opäť a opäť spomína v Písme.

(2) Neprichádza tak skoro ako ospravedlnenie; lebo ospravedlnení ľudia majú „pokračovať k dokonalosti.“ (Žd 6:1)

(3) Neprichádza tak neskoro ako smrť; lebo Sv. Pavel hovorí o živých ľuďoch, ktorí boli dokonalí. (Filip. 3:15)

(4) Nie je absolútna. Absolútna dokonalosť nepatrí človeku, ani anjelom, ale Bohu samému.

(5) Nerobí človeka neomylným: Nikto nie je neomylný, pokiaľ ostáva v tele.

(6) Je bez hriechu? Nie je to hodnota, ak chceme termín. Je to „spasenie od hriechu.“

(7) Je to „dokonalá láska.“ (1J 4:18) Toto je jej základ; jej vlastníctvo, alebo neoddeliteľné ovocie, večná radosť, modlenie sa bezprestania a vo všetkom vzdávanie vďaky. (1 Tes 5, 16 atď)

(8) Je zlepšiteľná. Je ďaleko od toho, aby ležala v nedosiahnuteľnom bode, od toho, aby nebola schopná vzrastu, lebo kto je zdokonalený v láske smie rásť v milosti rýchlejšie ako predtým.

(9) Môže sa stratiť; čoho máme nespočítateľne veľa príkladov. Ale my sme o tomto neboli celkom presvedčení až do času pred piatimi, alebo šiestimi rokmi.

(10) Predchádza aj nasleduje postupnú prácu.

Works. „A Plain Account of Christian Perfection,“ 26 (XI, 441-42).

Tolko je jasné: tí, ktorí milujú Boha celým svojím srdcom a všetkých ľudí ako seba samých, sú podľa Písma dokonalí. A naozaj sú; ináč by sľub Boží bol čírym výsmechom ľudskej slabosti. Zapamätajte si toto. Ale potom pamätajte na druhej strane, že máte tento poklad v pozemskej nádobe; prebývate v chudobnej, rozbitnej telesnej schránke, ktorá potláča nekonečného ducha. Odtiaľ všetky vaše myšlienky, slová a skutky sú nedokonalé, až kým neprídete k štandardu (tomu zákonu lásky, na ktorý, len pre skazené telo, vaša duša odpovie vo všetkých príkladoch), že môžete dobre povedať dokiaľ prídete k Nemu, ktorého milujete:

*Každú chvíľu, Pane, potrebujem
Zásluhu smrti Tvojej.*

Letters: „To Miss March“ (IV, 208).

(1) Nie len hriech, ktorý sa tak správne nazýva, (to je dobrovoľné prestúpenie poznaného zákona,) ale aj, ktorý sa takto nazýva nesprávne, (to je nedobrovoľné prestúpenie duchovného zákona, poznaného, alebo nepoznaného,) potrebuje zmierujúcu krv. (2) Verím, že neexistuje taká dokonalosť v tomto živote, ktorá vylučuje prestúpenie, ktoré ja vnímam ako prirodzený následok nevedomosti a chýb, čo je neoddeliteľné od smrteľnosti. (3) Preto je bezhriešna dokonalosť fráza, ktorú nikdy nepoužívam, aby sa nezdalo, že si protirečím. (4) Verím, že osoba naplnená láskou Božou je stále náchylná k tomuto nedobrovoľnému priestupku. (5) Takéto prestúpenia môžete nazývať hriechmi, ak sa vám to tak páči: Ja to nerobím, pre príčiny, ktoré som už spomenul.

Works: „A Plain Account of Christian Perfection,“ 19 (XI, 396).

Bol som s dvoma osobami, ktoré veria, že sú zachránené od všetkých hriechov. Nech už je to tak, alebo nie, prečo by sme sa nemali tešiť práci pre Boha, dokiaľ to v nich nie je nepopierateľne učinené? Napríklad, pýtam sa Johna C., „Modlíš sa vždy? Tešíš sa v Bohu v každej chvíli? Vzdávaš vo všetkom vďaku? Pri strate? V bolesti? V chorobe, vo vyčerpanosti, v sklamaní? Netúžiš po ničom? Nebo-

jiš sa ničoho? Pociťuješ lásku Božiu neustále vo svojom srdci? Máš svedectvo, čokoľvek činíš, alebo hovoríš, že je to Bohu milé?" Ak môže kludne a rozmyslene odpovedať kladne, prečo sa neradujem a nechválím pre neho Boha? Snáď preto, že mám neobyčajný komplex myšlienok o posvätení, alebo posvätenom človeku. A tak, pre strach nemohol dosiahnuť všetko, čo som v tej myšlienke zahrnul, sa ja nemôžem radovať z toho, čo dosiahol.

Journal: „Sun. 2 Dec. 1744“ (III, 154).

Dokonalosť, o ktorej tu bolo hovorené, nepovažujem za dokonalosť anjelov. Lebo tieto slávne bytosti nikdy „neopustia ich prvotný stav,“ nikdy sa neodchýlia od ich pôvodnej dokonalosti, všetky ich prirodzené schopnosti sú nepoškoditeľné: Ich porozumenie, najmä, je stále zdrojom svetla, ich chápanie všetkých vecí je jasné a presné a ich úsudok vždy správny. Odtiaľ, hoci ich poznanie je obmedzené, (lebo sú to stvorenia,) hoci sú nevedomí mnohých vecí, stále nie sú náchylní k chybovaniu: Ich poznanie je dokonalé v jeho druhu. A ako ich pohnútky sú všetky rovnako riadené ich neomylným chápaním, tak aj všetky ich činy sú také; takže oni v každej chvíli činia nie svoju vlastnú vôľu, ale dobrú a prijateľnú vôľu Božiu. Preto, to nie je možné pre človeka, ktorého chápanie je zatemnené, pre ktorého chyba je prirodzenosťou, tak ako aj nevedomosť; ktorý vôbec nemôže rozmýšľať, len prostredníctvom orgánov, ktoré sú oslabené a skazené, tak ako aj ostatné časti jeho skaze podliehajúceho tela; nie je

možné, hovorím, pre človeka, aby vždy myslel správne, aby chápal veci presne a posudzoval ich správne. Následkom toho sú jeho pohnútky, ktoré závisia na jeho chápaní, všelijako rozhádzané. A jeho slová a skutky sú viac, alebo menej ovplyvnené týmto neporiadkom jeho chápania aj pohnútok. Nasleduje, že žiadny človek, ktorý je v tele, nemôže dosiahnuť anjelskú dokonalosť.

Ani žiadny človek v skaze podliehajúcim tele nemôže dosiahnuť Adamovskú dokonalosť. Adam, pred svojím pádom bol nepochybne čistý a slobodný od hriechu, dokonca ako svätí anjeli. Podobne jeho chápanie bolo tak jasné ako ich a jeho pohnútky tiež. Pre tieto schopnosti, keď vždy správne usudzoval, bol schopný aj hovoriť a konať správne. Ale odvtedy ako človek rebeloval proti Bohu, je to s ním celkom ináč. Už nie je schopný predísť pádu do nespočetného množstva chýb; následne ani nemôže vždy predísť zlým pohnútkam, ani nemôže vždy myslieť, hovoriť a konať správne. Preto človek v jeho terajšom stave nemôže dosiahnuť Adamovskú dokonalosť o nič viac ako anjelskú.

Sermons: „On Perfection, „ I, 1-2 (J, VI, 411-12).

Na prvom mieste sa vynasnažím ukázať v akom zmysle kresťania nie sú dokonalí. Zo skúsenosti a z Písma sa javí, poprvé, že nie sú dokonalí v poznaní; v tomto živote nie sú takí dokonalí, aby boli oslobodení od nevedomosti. Vedia snáď toľko, čo ostatní ľudia, veľa toho, čo má vzťah k tomuto svetu; a vedia tiež všeobecné pravdy, ktoré im Boh zjavil,

ktoré sa vzťahujú k svetu, ktorý má prísť. Podobne vedia (čo prirodzenému človeku nie je dané; lebo tieto veci sú duchovne rozlíšené) „aká láska“ je to, ktorou ich „Otec“ miloval, „že sa nazývajú synmi Božími.“ Poznajú mocnú prácu Jeho Ducha v ich srdciach; a múdrosť Jeho prozreteľnosti, ktorá usmerňuje všetky ich cesty a zapríčiňuje, že všetko pôsobí pre ich dobro. Ba, vedia pri každých okolnostiach ich života, čo od nich Pán vyžaduje a ako predísť urážke Boha i človeka....

Nikto, preto, nie je taký dokonalý v tomto živote, aby bol slobodný od nevedomosti. Ani, podruhé, od chýb; ktoré vskutku sú takmer nepredíditeľnými následkami toho; vidiac tých, ktorí „poznajú len z časti“, ktorí sú vždy náchylní k chybe, keď sa dotýkajú vecí, ktoré nepoznajú. Je pravdou, že deti Božie nechýbia vo veciach, ktoré sú základné pre spasenie: „nemýlia si temnotu so svetlom, alebo svetlo s temnotou“; ani „nehľadajú smrť v chybách ich života.“ Lebo sú „učení Bohom“; a cesta, ktorú ich učí, cesta svätosti je taká jednoduchá, že pútnik, hoci je to blázon, sa nemusí v nej pomýliť.“ Ale vo veciach, ktoré nie sú základné pre spasenie sa mýlia a to často. Najlepší a najmúdrejší z ľudí sa často pomýlia dokonca pri faktoch; veriac, že tie veci nie neboli tým, čím naozaj boli, alebo, že tie veci boli učené, hoci neboli. Alebo predpokladajme, že sa nepomýlili v samotnom fakte, ale s ohľadom na okolnosti; veriac, že boli úplne iné, ako boli naozaj. A odtiaľto to ináč nejde, len aby narástlo mnoho ďalších chýb. Odtiaľ môžu veriť buď o minulých, alebo prítomných skutkoch, ktoré boli, alebo sú zlé,

že sú dobré; a o tých, ktoré boli, alebo sú dobré, že sú zlé. Odtiaľ tiež môžu posudzovať nie podľa pravdy o povahách ľudí; a nie len tým, že považujú dobrých ľudí za lepších, alebo zlých za horších ako sú; ale môžu veriť, že boli, alebo sú dobrí tí ľudia, ktorí boli, alebo sú zlí; alebo snáď považovali, alebo považujú za zlých ľudí tých, ktorí boli, alebo sú svätí a nehodní pokárania....

Dokonca kresťania nie sú preto takí dokonalí, aby boli slobodní ani od nevedomosti ani od chyby: potretie, môžeme dodať ani od slabostí. Len nám dovoľ porozumieť týmto slovám správne: len nech nedáme to malé právo poznaným hriechom, lebo niektoré sú také. Tak nám hovorí jeden človek, "Každý človek má svoju slabosť a moja je opilstvo"; ďalší má slabosť nečistoty; ďalší tú, že berie Božie meno nadarmo; a ešte ďalší má slabosť, že volá svojho brata „Ty blázon,“ alebo vracia „výsmešky za výsmešky.“ Je jasné, že vy všetci, ktorí takto hovoríte, ak nečinite pokánie, pôjdete so svojou slabosťou rýchlo do pekla! Ale ja týmto myslím nie len to, čo sa nazýva telesnými slabosťami, ale tiež všetky tie vnútorné i vonkajšie nedokonalosti, ktoré nie sú morálne. Takými sú slabosť, alebo pomalosť chápania, hlúposť, alebo zmätenosť chápania, nesúvislosť myšlienky, neregulovaná rýchlosť, alebo predstavivosť. Taká (aby sme nespomínali viac z tohto druhu) je aj chtivosť dobrej, alebo pohotovej pamäti. Také, v inom druhu, sú tie, ktoré sú bežné, v istej miere, následne nad týmito; totiž, pomalosť hovorenia, nesprávnosť jazyka, neuhladenosť výslovnosti; k čomu by sa dalo dodať tisíc bezmenných defektov, buď

v rozhovore, alebo v povahe. Toto sú slabosti, ktoré sa nachádzajú v najlepších ľuďoch, v menšej, alebo väčšej miere. A nikto nemôže dúfať, že od tohto bude celkom oslobodený, dokiaľ sa duch neprinavráti k Bohu, ktorý ho dal.

Ani nemôžeme očakávať, že budeme celkom slobodní od pokušenia. Takáto dokonalosť nepatrí k tomuto životu. Je pravda, že sú takí, ktorí práci vzdali všetku nečistotu ziskuchtivosti, len vzácne si povšimnú pokušenia, ktorým neodolávajú; a tak sa zdá, že sú bez pokušenia. Sú tiež mnohí, ktorých múdry nepriateľ duší, vidiac, že takmer spia v mŕtvej forme božstva, nepokúša k hrubému hriechu, iba ak by sa zobudili predtým, ako dopadnú do večných plameňov. Viem, že sú aj také deti Božie, ktoré práve teraz boli ospravedlnené zadarmo a našli spasenie v krvi Krista, v tejto chvíli necítia pokušenie. Boh povedal ich nepriateľom, „Nedotýkaj sa môjho pomazaného a neublížuj mojim deťom.“ A pre toto sa môže stať na týždne, alebo mesiace, že im dovoľuje prísť na najvyššie miesta, nesie ich ako na krídlach anjelov nad ohnivými šípmi tých zlých. Ale toto nebude trvať vždy; ako môžeme zistiť z toho, keď zvážime, že Syn Boží Sám počas dní, keď bol v tele, bol pokúšaný dokonca do konca Jeho života. Preto, nech tvoji služobníci to očakávajú; lebo „stačí, aby bol ako jeho Majster.“

Kresťanská dokonalosť teda nezahŕňa (ako sa zdá, že si niektorí ľudia predstavujú) výnimku buď od nevedomosti, alebo chyby, alebo slabosti, alebo pokušení. Vskutku, je to len ďalší výraz pre posvätenosť. Sú to dve mená pre tú istú vec. Tak každý,

kto je svätý je v písomnom zmysle dokonalý. Nakoniec si ale môžeme opäť povšimnúť, že ani v tomto ohľade nie je absolútna dokonalosť na zemi. Nie je dokonalosť stupňov, ako sa to nazýva; nie je nikto, kto by nedosvedčil stály vzrast. Takže nech už človek dosiahol hocikolko, alebo v akomkoľvek vysokom stupni je dokonalý, stále potrebuje „rásť v milosti,“ a denne postupovať v poznaní a láske Boha jeho Zachránca....

Teda, aby sme sa zhodli s učením Sv. Pavla a s celým Novým zákonom, vyvodili sme tento záver, - Kresťan je dokonalý dovtedy, dokiaľ nespáchal hriech.

Toto je slávne privilégium každého kresťana; ba hoci aj je bábätko v Kristu. Ale je to pre tých, ktorí sú silní v Pánovi „a zvíťazili nad tým zlým,“ alebo radšej tých, ktorí „poznali Toho, ktorý je od počiatku,“ že sa môže vyhlásiť, že sú dokonalí v takom zmysle, aby podruhé boli oslobodení od zlých myšlienok a zlých pohnútok. Poprvé, od zlých, alebo hriešnych myšlienok. Ale tu si povšimnime, že myšlienky, ktoré sa týkajú zla, nie sú vždy zlé myšlienky; že myšlienky týkajúce sa zla a zlej myšlienky sú úplne odlišné. Človek, napríklad, môže myslieť na vraždu, ktorú spáchal niekto iný; a ešte to nie je zlá, alebo hriešna myšlienka. Tak aj náš požehnaný Pán Sám bezpochyby myslel, alebo rozumel veciam o ktorých hovoril zlý, keď povedal, „Všetko toto Ti dám, ak padneš a budeš ma oslavovať.“ Ale nemal zlú, alebo hriešnu myšlienku; ani nebol schopný nejakú mať. A dokonca odtiaľ to pramení; že nemajú ani skutoční kresťania; lebo „každý, ktorý je dokonalý, je ako jeho Majster“ (Lk 6, 40). Teda, ak On bol

slobodný od zlých, alebo hriešnych myšlienok, tak sú aj oni podobne....

A ako sú kresťania vskutku oslobodení od zlých myšlienok, tak sú, podruhé, aj od zlých pohnútok. Toto je evidentné z vyššie zmieneného vyhlásenia nášho Pána Samého: „Učedník nie je viac ako jeho Majster: ale každý, kto je dokonalý, bude ako jeho Majster.“ Práve pred chvíľou odstránil niektoré z najvznešenejších doktrín kresťanstva a niektoré z najbolestnejších pre telo a krv. „Hovorím vám, Milujte svojich nepriateľov, čiňte dobre tým, ktorí vás nenávidia; ... a tomu, kto ťa udrie na jedno líce nastav aj druhé.“ Teraz týchto, ktorých dobre poznal, by tento svet neprijal; a preto hneď dodal, „Môže slepý viesť slepého? Nepadnú obaja do jamy?“ Ako keby povedal: „Nekonfrontujte tieto veci s telom a krvou - s ľuďmi, ktorí sú bez duchovného rozlíšenia, ktorých o porozumenia Boh ešte neotvoril - zo strachu, že oni a vy budete spolu zatratení.“ V ďalšom texte odpovedá na dve veľké námietky, ktorými nás títo veľkí blázni zahŕňajú pri každej príležitosti. „Toto je príliš zlé, aby sa to zrodilo“; alebo „Je to príliš vysoko, aby sa to dalo dosiahnuť,“ - hovoriac, „`Učeník nie je nad svojím Učiteľom`; teda ak som trpel, budte spokojní v kráčaní v Mojich stopách. A potom už nepochybujte, lebo ja naplním svoje slovo: `Lebo každý, kto je dokonalý, bude ako jeho Majster.`“ Ale jeho Majster bol slobodný od všetkých hriešnych pohnútok. Taký teda je Jeho učeník, dokonca každý skutočný kresťan.

Sermons: „Christian Perfection,” I, 1, 4, 7-9, 20-21 (S, II, 152-56, 168-71).

Satan) je citlivý, ako málo je takých, ktorí sú schopní rozoznať (a príliš veľa takých, ktorí k tomu nie sú ochotní) medzi zneužitím nehodou a prirodzenou tendenciou, doktríny. Títo teda budú naďalej zmiešaní dokopy, s ohľadom na doktrínu o kresťanskej dokonalosti; podľa predsudkov myslí na neostražitých ľudí proti slávnym božím zaslúbeniam. A ako často, ako všeobecne, skoro som povedal ako celosvetove, v tomto zvířazil! Ale kto je tu, kto by si povšimol tieto náhodne zlé efekty doktríny a nevyvodí hneď, že je to prirodzená tendencia; a nevolá hneď, „Pozri toto je ovocie (mysliac tým prírodné, potrebné ovocie) takejto doktríny?“ Nie tak: toto je ovocie, ktoré môže náhodne prúdiť zo zneužitia veľkej a drahej pravdy: ale zneužitie toho, alebo nejakej ďalšej písomnej doktríny, v žiadnom prípade neničí jej použitie. Ani nemôže nevera človeka, ktorá odvracia jeho správnu cestu, urobiť Božie sľuby bez efektu. Nie: nech Boh je pravda a každý človek klamár. Slovo Pánovo bude stáť. „Pravdivý je ten, ktorý sľúbil: On tiež učiní.“

Sermons: „Satan's Devices,” I, 14 (S, II, 199-200).

4. KRÁĽOVSTVO BOŽIE

Kráľovstvo neba a kráľovstvo Božie sú len dva výrazy pre tú istú vec. Znamenajú nie len budúce šťastie v nebi, ale stav, v ktorom by sa mali radovať na zemi: správna dispozícia slávy neba, radšej ako jej posadnutosť. Je blízko - Ako, keby povedal, Boh

akoby išiel vzpriamiť to kráľovstvo, o ktorom hovorí Daniel (2, 44 a 13, 14) kráľovstvo Boha nebies. Tu to jasne naznačuje, evanjelické rozlišovanie, v ktorých predmetoch mali byť spojení s Bohom v Jeho Synovi a spoločnosť sa mala formovať, čo znamenalo vydržať pri živote najprv na zemi a potom s Bohom v sláve. Na niektorých miestach v Písme, fráza jasnejšie označuje jeho postavenie na zemi: na iných, to označuje len postavenie slávy: ale všeobecne to zahŕňa oboje. Židia tým rozumeli časné kráľovstvo, ktorého sídlo ako predpokladali by bol Jeruzalem; a očakávanú suverenitu tohto kráľovstva sa z Daniela naučili volať Syn Človeka.

Notes: „Matthew 3:2.“

Najčastejšou chybou medzi metodistami je byť príliš navonok v náboženstve. Stále zabúdame, že kráľovstvo Božie je v nás a že naším základným princípom je, že sme zachránení vierou, ktorá produkuje vnútorné posvätenie, nie skutkami, alebo čímkoľvek vonkajším.

Letters: „To John Valton“ (V, 289).

Svätosť a šťastie, spojené do jedného sú niekedy nazývané v inšpirovaných spisoch ako „kráľovstvo Božie“ (ako aj naším Pánom v texte) a niekedy „kráľovstvo nebies.“ Nazýva sa to „kráľovstvo Božie,“ lebo je to bezprostredné ovocie Božej vlády v duši. Hneď ako vezme na Seba Svoju mocnú moc a postaví si Svoj trón v našich srdciach, sú naplnené touto „spravodlivosťou a pokojom a radosťou v Svätom

Duchu." Nazýva sa to „kráľovstvo nebies," lebo je to (v určitom stupni) nebo otvorené v duši. Lebo ktokoľvek toto zažije, môže tvrdiť pred anjelmi a ľuďmi,

*Večný život vyhral,
Slávu na zemi začal;*

podľa tvrdenia Písma, ktoré všade nesie záznam, že Boh „dal nám večný život a tento život je v Jeho Synovi. Ten, kto má Syna" (ktorý vládne v jeho srdci) „má život," dokonca večný život (I J 5, 11-12). Lebo „toto je večný život, poznať Teba, jedinú pravdu Boha a Ježiša Krista, ktorého si poslal." (Ján 17, 3). A tí, ktorým bolo toto dané, môžu vierohodne povedať Bohu, hoci boli uprostred ohnivej pece,-

*Teba Pane, chráneného Svojou mocou,
Teba, Syn Boží, Jehovah my ctíme;
Ktorý sa v ľudskej podobe zjaví:
Tebe nech znie haleluja bezprestania,
Chválu, ako v nebi Tvojmu trónu, tu vzdávame;
Lebo kde si prítomný tam je nebo.*

A toto „kráľovstvo Božie," alebo nebeské, „je blízko." Keď boli tieto slová pôvodne povedané, zahŕňali, že „čas" bol teda naplnený, Boh „bol preukázaný v tele," keď ustanovil Svoje kráľovstvo medzi ľuďmi a vládne v srdciach Jeho ľudí. A nie je čas teraz naplnený? Lebo, „Hľa," (povedal) „ja som s vami po všetky dni, „ vy, ktorí učíte odpustenie hriechov v Mojom mene, „až do konca tohto sveta" (Mt 28, 20.) Kdekoľvek sa teda evanjelium Kristovo káže, tu je Jeho „kráľovstvo blízko." Nie je ďaleko od nikoho z vás. Nech vstúpi v túto hodinu, ak počúvaš Jeho hlas, „Čiňte pokánie a verte evanjeliu."

Sermons: „The Way to the Kingdom,” I, 12-13 (S, I, 154-55).

Lebo kráľovstvo Božie - To je, pravé náboženstvo, nepozostáva z vonkajšieho; ale v spravodlivosti obraz Boží, ktorý je na srdci, láska Boha a človeka, spojené s pokojom, ktorý predchádza každý rozum a s radosťou v Svätom Duchu.

Notes: „Romans 14:17.”

Aby meno Božie bolo oslávené, modlíme sa, aby Jeho kráľovstvo, kráľovstvo Krista prišlo. Toto kráľovstvo potom prichádza k určitej osobe, keď „činí pokánie a verí evanjeliu”; keď ho učí Boh, nie len poznať seba, ale poznať Ježiša Krista a Jeho ukrižovaného. Lebo „toto je večný život, poznať jedinú pravdu Boha a Ježiša Krista, ktorého poslal”; tak to je kráľovstvo Boha, ktoré začalo dole, postavené v srdci veriaceho; „Pán Boh Všemocný” potom „vládne,” keď je poznaný skrze Krista Ježiša. Berie na Seba Svoju mocnú moc, aby mohol potláčať všetko na Seba. On pokračuje v duši v pohlcovaní a pohlcuje dokiaľ On nezobral všetko na Seba, dokiaľ „každá myšlienka nie je nesená pre poslušnosť Krista.”

Keď teda Boh „dá Svojho Syna pohanom na Jeho dôkaz a najzadnejším miestam zeme pre Jeho vlastníctvo”; keď „sa celé kráľovstvo pred Ním skloní a všetky národy Mu budú slúžiť”; keď „hora Pánovho domu,” cirkev Kristova, „bude založená na vrcholku hory”; keď „plnosť Pohanov vstúpi a celý

Izrael bude zachránený"; potom bude vidieť, že „Pán je Kráľ a si obliekol slávny odev,“ zjaviac sa každej duši človeka ako Kráľ kráľov a Pán pánov. A to prináleží všetkým tým, ktorí milujú Jeho zjavenie, aby sa modlili, aby urýchlil čas; aby Jeho kráľovstvo, kráľovstvo milosti prišlo rýchlo a pohltilo všetky kráľovstvá zeme; aby Ho celé ľudstvo prijalo za Svojho Kráľa, naozaj verilo v Jeho meno a bolo naplnené spravodlivosťou a pokojom a radosťou, svätosťou a šťastím; dokiaľ nebudú zobraní do Jeho nebeského kráľovstva, aby tam vládli s Ním navždy a navždy.

Za toto sa tiež modlíme v týchto slovách, „Príd Tvoje kráľovstvo“: modlíme sa, aby prišlo Jeho večné kráľovstvo, kráľovstvo slávy v nebi, ktoré je pokračovaním a zdokonalením kráľovstva milosti na zemi. Následne toto, tak ako predchádzajúca žiadosť, sa ponúka celému inteligentnému stvoreniu, ktoré sa zaujíma o jeho obrovskú udalosť, konečnú renováciu všetkého, tým, že Boh ukončí všetku mizériu a hriech, slabosť a smrť, tým, že zoberie všetko do Svojich rúk a postaví kráľovstvo, ktoré pretrvá všetky veky.

Sermons: „Upon Our Lord’s Sermon on the Mount: VI,“ III, 8 (Dial. 436-37).

*Ježiš, Boh mieru a lásky,
Pošli svoje požehnanie zhora,
Zober a zapečat’ pre Seba,
Dotkni sa našich sŕdc a zjednoť ich.*

*Zmyslom odpusteného hriechu
Očisti nás od všetkého predchádzajúceho kvasu,*

*Zlomyselnosti, podvodu a pyšnej drzosti;
Zober odtiaľ kameň potkýnania sa.*

*Zober každý horký koreň,
Rozmnož dary Ducha,
Lásku a radosť a tichý pokoj,
Miernosť, zhovievavú krotkosť;*

*Prísnu a obvyklú zdržanlivosť,
Nekonečnú, čistú dobročinnosť,
Srdečnú, pevnú vernosť;
Celú myseľ, ktorá bola v Tebe.*

Poetics: „For the Fruits of the Spirit,” Hymn XXV (IV, 194-95).

DOPLŇUJÚCE ODKAZY

Zákon - Sermons: „Upon Our Lord’s Sermon on the Mount: V” (S, I, 398 ff.); „The Original Nature, Property, and Use of the Law” (S, II, 38 ff.); „The Law Established Through Faith: I” (S, II, 58 ff.); „The Established Through Faith: II” (S, II, 72-83). Works: „A Second Dialogue Between an Antinomian and His Friend” (X, 276 ff.); „A Blow at the Root; or Christ Stabled in the House of His Friends,” 1-11 (X, 364-69). Letters: „To Joseph Benson” (V, 211-12). Journal: „Mon. 23 June 1740” (II, 355-56); „Sun. 23 March 1746” (III, 237). Notes: „Matthew 5:17-18”; „Galatians 3:19.”

Kresťanská láska - Sermons: „Upon Our Lord’s Sermon on the Mount: IV” (S, I, 379-97); „Upon Our Lord’s

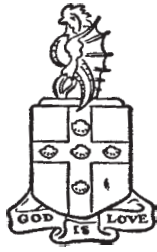
Sermon on the mount: IX" (S, I, 495-513); „Catholic Spirit" (S, II, 192 ff.); „On Charity" (J, VII, 45 ff.); „The Important Question," III (J, VI, 498); „An Israelite Indeed" (J, VII, 37 ff.). Works: „An Earnest Appeal to Men of Reason and Religion," 2-3 (VIII, 3). Letters: „To Dr. Conyers Middleton" (II, 375 ff.); „To Philothea Briggs" (V, 317-18); „To Penelope Newman" (V, 341-42); „To Dr. Rutherford" (V, 363 ff.). Journal: „Wed. 24 April 1776" (VI, 102); „Thur. 4 July 1776" (VI, 114). Notes: „Luke 6:32"; „I Corinthians 13."

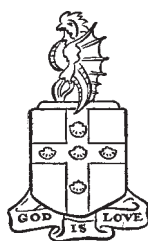
Kresťanská dokonalosť - Sermons. „The First-Fruits of the Spirit" (S, I, 162 ff.); „Upon Our Lord's Sermon on the Mount: VIII," Introduction, 1-4 (S, I, 473-76); „Christian Perfection" (S, II, 150 ff.); „On Perfection" (J, VI, 411 ff.); „On the Wedding Garment" (J, VII, 311 ff.). Works: „The Principles of a Methodist," 11-13 (VIII, 363-65); „A Plain Account of Christian Perfection" (XI, 366 ff.); „Brief Thoughts on Christian Perfection" (XI, 446). Letters: „To Elizabeth Hardy" (IV, 10-13); „To John Fletcher" (V, 3-4); (V, 3-4); „To His Brother Charles" (V, 38-39); „To Joseph Benson" (V, 203-4; 214-15). Journal: „Mon. 1 Nov. 1762" (IV, 535-38); „Tues. 15 Nov. 1763" (V, 40-41); „Tues. 27 June 1769" (V, 323-25). Notes: „Matthew 5:8"; „Philippians 3:12."

Kráľovstvo Božie - Sermons: „The Way to the Kingdom" (S, I, 148 ff.); „Upon Our Lord's Sermon on the Mount: I," I, 11-12 (S, I, 327-28); „Upon Our Lord's Sermon on the Mount: IX" Introduction 20-23 (S, I, 506-9); „The Signs of the Times," II (J, VI, 306-13). Journal: „Sun. 29 Oct. 1738" (II, 97); „Sat. 24 Nov. 1739" (II, 321 ff.). Notes: „Luke 11:52."

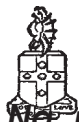
JW

273

VIII MORÁLNY ŠTANDARD

VIII. MORÁLNY ŠTANDARD

Na riadenie života jeho spoločnosti Wesley často ukazuje rôzne úlohy a črty povahy, ktorým kresťan podlieha. Pri tom často upadá do detailnej kazuistiky v svojich listoch, esejach a denníkových zápisoch, v ktorých sa zaoberá presnými etickými predpismi. Niečo z toho sa dnes zdá celkom mimo vi-

tálnej teológie, ktorá oživila prebudenie, hoci väčšina toho sa zaoberá špecifickými problémami, ktorým jeho ľudia čelili. Wesleyova praktická etika je v prvom rade individuálna; jeho sociálna etika je rozšírením tej etiky, ktorá je aplikovaná na individuálnu osobu. Toto v žiadnom prípade neobmedzuje jeho aktívnu kritiku, v mene kresťanskej lásky, mnohého sociálneho zla, ktoré prevládalo v Anglicku v osemnástom storočí. Božia základná spásna láska, ktorá umiestňuje každého kresťana pod záväzok, viedla k silnému etickému záujmu Wesleyánskeho hnutia a malo široké sociálne dôsledky nie len v dobe Wesleya, ale počas celej histórie Metodizmu.

1. KRESŤANSKÝ CHARAKTER

Je nemožné pre kohokoľvek, kto ho má, aby zatajil náboženstvo Ježiša Krista. Toto náš Pán činí jednoducho bez všetkých nezrovnalostí, dvojnásobným porovnaním: „Vy ste svetlom sveta: mesto ležiace na vrchu sa nemôže skryť.“ Vy kresťania ste „svetlo sveta,“ s ohľadom aj na vaše pohnútky aj činy. Vaša posvätenosť je taká zrejmá ako slnko v strede neba. Ako nemôžte odísť von zo sveta, tak ani nemôžte v ňom ostať bez toho, aby ste sa nezjavili celému ľudstvu. Nemôžte utiecť od ľudí; a pokiaľ ste medzi nimi, je nemožné skryť vašu pokoru a poníženosť a iné dispozície, ktorými sa usilujete byť dokonalí ako váš Otec, ktorý je v nebi je dokonalý. Láska nemôže byť skrytá dlhšie ako svetlo; a najmenej zo

všetkého, keď sa vyžaruje pri čine, keď sa cvičíte v skutku lásky, v dobročinnosti akéhokoľvek druhu. Rovnako sa ľudia môžu snažiť skryť mesto, ako skryť kresťana; ba, rovnako môžu skryť mesto na vrchu, ako svätého, horlivého, aktívneho milovníka Boha a človeka....

Tak isto nemožné je uchovať naše náboženstvo bez toho, aby bolo videné, ak ho neodhodíme; tak isto zbytočná je myšlienka schovania svetla, iba ak by sa dalo preč! Je isté, že tajné, nepovšimnuté náboženstvo nemôže byť náboženstvo Ježiša Krista. Akékoľvek náboženstvo, ktoré sa dá schovať nie je kresťanstvo. Ak môže byť kresťan schovaný, nemôže sa porovnávať s mestom na vrchu; so svetlom sveta, slnkom svietiacim z neba viditeľným celým svetom dole. Nikdy teda, nech nevstúpi do srdca toho, ktorý bol Bohom obnovený v duchu jeho mysle, aby skryl to svetlo, aby si nechal to náboženstvo pre seba; najmä keď zvažíme, že nie je len nemožné skryť pravé kresťanstvo, ale podobne to celkom protirečí vzhľadu jeho ohromného Pôvodcu.

Sermons: „Upon Our Lord’s Sermon on the Mount: IV,“ II, 2, 4 (S, I, 388-89).

Je mnoho tu takých, ktorí...veria, že dobrý morálny človek a dobrý kresťan, znamená to isté? Že človek si už nemusí veľmi robiť problémy, ak len praktikuje kresťanstvo tak, ako to bolo napísané nad bránou pohanského cisára, -“Čiň tak, ako by si chcel, aby tebe činili“; najmä ak nie je neveriaci, alebo kacír, ale verí, že je pravda všetko, čo hovorí Biblia a cirkev?

Nebol by som pochopený, keby som pohrdal týmto, keby som podceňoval správne názory, pravú morálnosť, alebo horlivý ohľad na ustanovenia, ktoré sme dostali od našich otcov. Hoci, čo sú tieto veci, keď sú sami o sebe? Čo nám v ten deň pomôžu? Aký úžitok to bude mať povedať Sudcovi všetkého, "Pane, nebol som ako ostatní ľudia; nebol som nespravodlivý, nebol som cudzoložník, nebol som luhár, nebol som nemorálny človek?" Ba, čo to zaváži, keď sme robili všetko dobro, tak isto sme nerobili nijaké zlo,-keď sme dali všetko na tom, aby sme nasýtili chudobných,- a nemali lásku k blížnemu? Ako sa potom budeme pozeráť na tých, ktorí nás učili spať a odpočívať, hoci „láska Boha v nás nebola?“ alebo na tých, ktorí nás učili hľadať spasenie skutkami, odrezali nás od toho, aby sme dostali tú vieru zadarmo, len ktorou mohla byť láska Božia rozliata v našich srdciach?

Sermons: „True Christianity Defended,“ I, 9-10 (J, VII, 456-57).

Odtiaľ sa učíme, že prvý a veľký zmysel Božích povolení a pokušení, ktoré prinášajú ťažobu na Jeho deti, je skúška ich viery, ktorá sa takto skúša ako zlato ohňom. Vieme, že zlato skúšané ohňom je vyčistené; je oddelené od smetí. A tak aj viera v ohni pokušenía; čím viac je skúšaná, tým viac je prečistená; ba nie len prečistená, ale tiež posilnená, utvrdená, hojne povyrastie, ďalšími skúškami múdrosti a sily, lásky a vierohodnosti Božej. Toto, teda - zvýšiť našu vieru - je jeden z úžasných zmyslov toho, že Boh dovolí tie mnohé pokušenía.

Slúžia tiež na skúšanie, očistenie, utvrdenie a vzrast tej živej nádeje, pre ktorú „nás Boh a Otec nášho Pána Ježiša Krista opäť splodil z Jeho mnohej milosti.“ Vskutku naša nádej nemôže ináč ako vzrásť v rovnakom množstve ako naša viera. Stojí to na tomto základe: veríme v Jeho meno, žijeme vierou v Synovi Božom, máme nádej, vierou očakávame slávu, ktorá bude zjavená; a následne, čokoľvek posilní našu vieru, zväčší tiež našu nádej. Tak isto to zväčšuje našu radosť v Pánovi, ktorá nemôže ináč ako byť s nádejou, ktorá je plná nesmrteľnosti. V tomto pohľade Apoštol napomína veriacich v ďalšej kapitole: „Radujte sa, že ste účastníkmi trpiaceho Krista.“ K tomuto, „šťastní ste; lebo Duch slávy a Boha zostáva pri vás“: a týmto ste uschopnení, dokonca uprostred utrpenia, „radovať sa radosťou nevýslovnou a plnou slávy.“

Radujú sa tým viac, pretože skúšky, ktoré zväčšujú ich vieru a nádej, zväčšujú aj ich lásku; za všetko toto ďakujú Bohu, za všetku Jeho milosť a ich dobrotu k celému ľudstvu. Ďalej, tým hlbšie sú citliví na milujúcu láskavosť Boha ich Spasiteľa, tým viac ich srdce horí láskou k Nemu, ktorý „nás skôr miloval.“ Čím jasnejší a silnejší dôkaz slávy, ktorá bude zjavená majú, tým viac milujú Toho, ktorý to pre nich učinil, vzrast ich lásky je ďalší zmysel pokušení, ktorým bolo dovolené, aby na nich vstúpili.

Ďalším je ich výhoda v posvätenosti; posvätenosti srdca a posvätenosti rozhovoru, - to druhé obyčajne pramení z toho prvého; lebo dobrý strom prinesie dobré ovocie. A celé vnútorné posvätenie je bezprostredným ovocím viery, ktorá koná láskou. Týmto

požehnaný Duch očisťuje srdce od pýchy, svojvôle, zúrivosti; od lásky sveta, od bláznivých a bolestivých túžob, od hriešnych a daromných činov. Okrem toho, posvätené nešťastie má, skrze milosť Božiu, bezprostrednú a priamu tendenciu k posväteniu. Skrze operáciu Jeho Ducha sa skláňajú viac a viac a pokoria dušu pred Bohom. Ukludňujú a korí nášho prudkého ducha, krotia divokosť našej prirodzenosti, zjemňujú našu neústupnosť a svojvôľu, ukrižujú nás tomuto svetu a privedú nás k očakávaniu všetkej našej sily od Boha a k hľadaniu všetkého nášho šťastia v Bohu.

A všetko toto speje k veľkému zámeru, že naša viera, nádej, láska a posvätenie „sa nájde“, ak sa ešte neobjavila, „na slávu“ od Boha Samého „a česť“ od ľudí a anjelov „na slávu,“ usmernenú veľkým Sudcom ku všetkému, čo vytrvalo do konca.

Sermons: „Heaviness Through Manifold Temptations,“ IV, 2-6 (S, II, 275-76).

(Kresťanská pokora) sa zachováva bez všetkých extrémov, či už v prebytku, alebo nedostatku. Neničí, ale len balansuje činy, ktoré Boh prírody nikdy neurčil, aby boli zakorenené mimo milosti, ale len prenesené a zachované pod príslušnými nariadeniami. To usmerňuje myseľ správnym smerom. To udržuje správne merítko, s ohľadom na zlosť a bolesť a strach; zachovávajúc zmysel v každých okolnostiach života a nesmeruje buď vpravo alebo vľavo.

Pokora, teda, sa zdá správne prináleží k nám: ale

môže byť pripisovaná buď Bohu, alebo nášmu blížnemu. Ak tento kludný stav mysle odkazuje k Bohu, obyčajne sa to nazýva „rezignácia“; kludné podrobenie sa vo všetkom, čokoľvek je Jeho vôľa týkajúca sa nás, dokonca, hoci to nemusí byť potešujúce pre prirodzenosť; ďalej hovoriac, „Je to Pán; dovoľ mu činiť, čo sa mu zdá dobré.“ Ak to zvážime prísnejšie s ohľadom na nás, nazveme to „trpezlivosť“, alebo „spokojnosť.“ Ak sa to vzťahuje smerom k druhým ľuďom, potom je to „miernosť“ k dobrým a „jemnosť“ k zlým.

Sermons: „Upon Our Lord’s Sermon on the Mount: II,” I, 3-4 (S, I, 336-37).

Kresťanská radosť je radosť v poslušnosti; radosť v milovaní Boha a zachovávaní Jeho príkazaní: a stále nie zachovávanie ich, ako keby sme tým mali naplniť termíny zmluvy skutkov; ako keby sme nejakými skutkami, alebo našou spravodlivosťou mali zaobstarať prepáčenie a prijatie Bohom. Nie tak: je nám už prepáčené a sme prijatí skrze milosť Božiu v Kristu Ježišovi. Nie, že by sme mali našou vlastnou poslušnosťou zaobstarať život, život od smrti hriechu: toto už tiež máme skrze milosť Božiu. Nás, „ktorí sme boli mŕtvy v hriechu očistil“; a teraz sme „živí pre Boha, skrze Ježiša Krista nášho Pána.“ Ale my sa radujeme chodením podľa zmluvy milosti, v svätej láske a šťastnej poslušnosti. Radujeme sa v tom, že vieme, že „tým, že sme boli ospravedlnení skrze Jeho milosť,“ sme „tú milosť Božiu nedostali nadarmo“; že Boh nás zadarmo (nie pre našu ochotu, ale

skrze krv Baránka) zmieril s Ním, bežíme v sile, ktorú nám dal, po ceste Jeho prikázaní. On nás „vyzbrojil silou na vojnu“ a my radi „bojujeme dobrý boj viery.“ Radujeme sa, skrze Toho, ktorý žije v našich srdciach vierou, aby sme „uchopili večný život.“

Sermons: „The Witness of Our Own Spirit,” 20 (S, I, 236).

Z Mt 18, 3 som sa snažil ukázať tým, ktorí používajú slovo toho, aby rozumeli, čo kresťanská jednoduchosť naozaj je a čo nie je. Nie je to nevedomosť, alebo pochabosť; nie je to horlivosť, alebo ľahkovernosť. Je to viera, pokora, ochota byť učením a sloboda od zlých úmyslov.

Journal: „Sun. 19 Dec. 1762” (IV, 541).

Pravdou nie je, ani tento názor, ani tamten, ale láska Božia pokoruje človeka a len ona. Nech sa táto rozprestiera v jeho srdci a on sa skloní do prachu a špiny. Od vtedy, ako toto vojde do jeho duše, pokorná vina pokryje jeho tvár. Tú myšlienka „Čo je Boh? Čo pre mňa urobil?“ bezprostredne nasleduje, „Čo som ja?“ A on nevie, čo robiť, alebo kde sa skryť, alebo ako sa dostatočne znížiť pred veľkým Bohom lásky, o ktorom teraz vie, že taká aká je Jeho majestátnosť, je aj Jeho milosť. Nech ten, kto toto pocítil (nech je jeho názor akýkoľvek) povie, či potom mohol zobrať slávu na seba; či si mohol pripísať čo len časť jeho spasenia, alebo slávy hociakého dobrého slova, alebo myšlienky. Opri sa, teda, kto

chceš, o tú zlomenú trstinu pokory; ale nech Boh lásky pokorí moju dušu!

Works: „Predestination Calmly Considered,” 84 (X, 256).

2. KREŠŤANSKÉ POVINNOSTI

Môžeme jasne vnímať veľký rozdiel, ktorý je medzi kresťanstvom a moralitou. Vskutku nič nemôže byť istejšie, ako že kresťanstvo nemôže existovať bez vnútornej skúsenosti a vonkajšej praktiky spravodlivosti, milosti a pravdy; a toto samo je rýdza moralita. Ale je rovnako isté, že celá moralita, celá spravodlivosť, milosť a pravda, ktoré môžu existovať bez kresťanstva, nič nezaväži; nemá žiadnu hodnotu, v očiach Božích, pre tých, ktorí sú pod kresťanstvom. Povšimnime si, dodávam úmyselne, pre tých, ktorí sú pod kresťanstvom; pretože nemám žiadnu autoritu zo slova Božieho „súdiť tých, ktorí nie sú”; ani nemám za to, že nejaký žijúci človek má právo odsúdiť celý pohanský a mohamedánsky svet na zatratenie. Je oveľa lepšie nechať ich Jemu, ktorý ich stvoril a ktorý je „Otec duchov všetkých tiel”; ktorý je Bohom neveriacich tak isto ako aj kresťanov a ktorý je prostý nenávisť k ničomu, čo stvoril. Ale, medzitým, nie je to nič pre tých, ktorí volajú meno Ježiša;-všetci tí, ktorí sú pod zákonom, kresťanským zákonom, budú bezpochyby tým súdení; a následne, ak by sa tamí tak nezmenili..., keby nemali nové zmysly, myšlienky, túžby, pohnútky, nie sú kresťania. Akokoľvek spravodliví, pravdiví,

alebo milosrdní sú, nie sú stále nič iné ako ateisti!

Snáď sú nejakí ľudia, ktorí to myslia dobre a nesú toto naďalej; ktorí tvrdia, akákoľvek je zmena a sa stane v človeku, čokoľvek v ich srdciach, alebo životoch, stále ak nemajú jasné náhľady na tie hlavné učenia, pád človeka, ospravedlnenie z viery a o zmierení, ktoré bolo učené smrťou Krista a o jeho spravodlivom prenesení k nim, nemôžu mať nijaký účinok z jeho smrti. Neodvažujem sa toto nijako tvrdiť. Vskutku tomu verím. Verím, že milostivý Boh zvažuje životy a pohnútky ľudí viac, ako ich myšlienky. Verím, že rešpektuje dobrotu srdca, radšej ako jasnú hlavu; a že ak by srdce človeka bolo naplnené (milosťou božou a mocou jeho Ducha) pokornou, poníženou, trpezlivou láskou k Bohu a človeku, Boh ho nepošle do večného ohňa, ktorý je pripravený pre diabla a jeho anjelov, pretože jeho myšlienky nie sú jasné, alebo pretože jeho chápanie je zmätené. „Bez posvätenosti,“ tvrdím, „nikto neuvidí Pána“; ale neodvažujem sa dodať, „alebo jasných myšlienok.“

Sermons: „On Living Without God,“ 14-15 (J, VII, 353-54).

(Prostriedky milosti) sú buď ustanovené, alebo určené:-

I. Ustanovené sú,

(1) Modlitba; súkromná, rodinná, verejná; pozostáva z prosby za odvrátenie, prímluvy, a vďakyvdávania. Používate každé z týchto? Modlíte sa

osobne každé ráno a každý večer? Ak môžete o piatej večer; a hodinu pred, alebo po rannej bohoslužbe? Plánujete denne, nech ste kdekoľvek, ako oddeliť tieto hodiny? Hlásite sa k tomu všade? Pýtate sa všade, „Máte rodinnú modlitbu?“ Odpočívate o piatej?

(2) Hľadanie Písma

1/ Čítaním: Pravidelne, určitú časť dňa; pravidelne celú Bibliu po poriadku; pozorne s poznámkami; vážne s modlitbou pred tým a potom; plodne, bezprostredne praktizujúc, čo ste sa tam naučili?

2/ Meditovanie: V určenom čase? Podľa nejakých pravidiel?

3/ Počúvanie: Každé ráno? Pozorne; s modlitbou pred tým, pri tom a potom; bezprostredne to uvádzajúc do praxe? Máte pri sebe vždy Nový Zákon?

(3) Pánova večera: Prijímate ju pri každej príležitosti? S tichou modlitbou pred tým; s úprimným a rozvážnym stíšením?

(4) Pôst: Ako sa postíte každý Piatok?

(5) Kresťanská debata: Ste presvedčený o tom aké dôležité a ťažké je „viesť správne svoju reč?“ Je to „vždy v milosti? Osolená soľou?“ Kryje potrebu slúžiť milosťou poslucháčom? Nie sú tvoje diskusné príspevky príliš dlhé? Všeobecne povedané, nestačí na debatu jedna hodina? Nebolo by dobré mať vždy na zreteli konečný účel - a modliť sa pred a po nej?

II. Určené prostriedky môžeme používať buď ako kresťania, ako Metodisti, ako kazatelia, alebo ako pomocníci.

(1) Ako bežný kresťania. Aké pravidlá máte na to, aby ste rástli v milosti? Aké spôsoby svätého života?

(2) Ako Metodisti. Nevynecháte nikdy vašu triedu, alebo skupinu?

(3) Ako kazatelia. Stretávate sa s každou spoločnosťou; tiež s vedúcimi a skupinami, ak nejaké máte?

(4) Ako pomocníci. Zvážili ste celkom svoj úrad; a vykonávate všetko, čo je vo vašom svedomí?

Tento prostriedok sa môže použiť bez ovocia: Ale sú niektoré prostriedky, ktoré sa nemôžu; totiž, sledovanie, zapieranie seba samých, zobrazenie svojho kríža, sprítomňovanie Boha.

Works: „Minutes of Several Conversations“ (VIII, 322).

Ľuďom stále pridávať súkromné prostriedky milosti, najmä modlitbu a čítanie. Mnohí z vás ste toto veľmi chceli; a bez tohto nikdy nemôžete rásť v milosti. Tak isto môžete očakávať, že dieťa bude rásť bez jedla, ako duša bez súkromnej modlitby; a čítanie je tomuto výbornou pomocou.

Letters: „To the Societies at Bristol“ (IV, 272).

Poprvé, všetci, ktorí túžia po milosti Božej na ňu

majú čakať na modlitbách. Toto je zreteľný smer nášho Pána Samého. V Jeho kázni na hore po vysvetlení zo široka, z čoho náboženstvo pozostáva a po opísaní jeho hlavných vetví, dodáva, „Proste a bude vám dané; hľadajte a nájdete; klopte a bude vám otvorené“ (Mt 7, 7-8). Tuto sme tým najjednoduchším spôsobom nasmerovaní k proseniu, preto, aby sme dostali, alebo ako prostriedok k tomu, aby sme dostali; k hľadaniu, aby sme našli milosť Božiu, perlu obrovskej ceny; a ku klopaniu, aby sme pokračovali v prosení a hľadaní, ak by sme vstúpili do Jeho kráľovstva.

Toto by bez pochýb malo ostať, náš Pán sa o to usiluje zvláštnym spôsobom. Apeluje na srdce každého človeka: „Alebo, kto je z vás človek, ktorý keby ho jeho syn prosil o chlieb, by mu dal kameň? Alebo, aj keby ho prosil o rybu, či mu azda podá hada? Ak teda vy, súc zlí, viete dávať svojim deťom dobré dary, o čo skôr dá váš Otec, ktorý je v nebesiach, dobré veci tým, ktorí ho prosia!“ Otec anjelov a ľudí, Otec duchov všetkých tiel, „dáva dobré veci, tým, čo Ho prosia“? (verše 9-11) Alebo ako sa vyjadruje pri inej príležitosti, zahŕňajúc všetko do jednej veci, „O koľko skôr dá Otec z neba Svätého Ducha tým, ktorí Ho prosia?“ (Lk 11, 13). Najmä by sme si tu mali povšimnúť, že osoby vedené k tomu, aby prosili, nedostali potom Ducha Svätého: a predsa ich Pán usmerňuje používať tento prostriedok a sľubuje, že to bude efektívne; že ak prosia, dostanú Ducha Svätého od Neho, ktorého milosť je nad všetky Jeho skutky....

Podruhé. Všetci, ktorí túžia po milosti Božej majú

na ňu čakať v spytovaní Písom.

Smer nášho Pána, s ohľadom na použitie tohto prostriedku, je podobne jasný a jednoduchý. „Ved spytujte Písma,“ povedal neveriacim Židom, „ony sú to, ktoré svedčia o Mne“ (Ján 5, 39). A pre tento účel ich usmernil k spytovaniu Písma, aby mohli v Neho uveriť.

Námietka, že „toto nie je prikázanie, ale len tvrdenie, že spytovali Písma,“ je nehanebne zlá. Túžim, aby tí, ktorí toto urgujú, nám dali vedieť, ako môže byť prikázanie jasnejšie vyjadrené, ako v tých slovách,..... Je to také rozhodné, ako to môže toľko slov rozhodným urobiť....

Potretie. Všetci tí, ktorí túžia po vzraste milosti Božej majú na to čakať v prijímaní večere Pánovej; lebo toto je tiež Jeho nasmerovanie, ktoré dal: „V tú istú noc keď bol zradený, zobral chlieb a lámal ho so slovami, Vezmite a jedzte: Toto je moje telo“; toto je tajný znak môjho tela: „toto čiňte na moju pamiatku.“ Podobne „Zobral kalich so slovami, Tento kalich je tá nová zmluva,“ alebo zákon, „v mojej krvi“; tajný znak zmluvy: „toto čiňte na moju pamiatku. Lebo, tak často ako jete tento chlieb a pijete z tohto kalicha, tak zvestujte smrť Pánovu, až dokiaľ nepríde“ (I Kor 11, 23 atď): vy otvorene ukazujete to isté, týmito viditeľnými vecami, pred Bohom a anjelmi a ľuďmi; manifestujete svoju pamiatku Jeho smrti, dokiaľ nepríde v oblakoch neba.

Sermons: „The Means of Grace,“ III, 1-2, 7, 11 (S. I, 245-46, 248-49, 251-52).

Liečenie duchovných, ako aj telesných ťažkostí musí byť také rozdielne aké sú ich príčiny. Prvá vec teda je zistiť príčinu; a toto prirodzene poukáže na liečbu.

Napríklad: je to hriech, ktorý zapríčiňuje temnotu? Aký hriech? Je to vonkajší hriech akéhokolvek druhu? Usvedčuje vás vaše svedomie po spáchaní hriechu, ktorým rmútite Božieho ducha Svätého? Je to pre toto, že je od vás oddelený a že radosť a pokoj odchádzajú s Ním? A ako môžete očakávať, že sa navrátia, dokiaľ nedáte preč to, čo to spôsobilo? „Nech opustí bezbožný svoju cestu“; „očisti si svoje ruky, hriešnik“; „opustite zlo vašich skutkov“; tak sa vaše „svetlo prederie zo skrytosti“; Pán sa vráti a „milostivo odpustí.“

Ak aj pri najbližšom hľadaní, nemôžte nájsť nijaký hriech, ktorý zapríčiňuje oblak nad vašou dušou, hľadajte, či ste neprehliadli nejaký hriechmi ktorý vás oddeľuje od Boha....Dokiaľ hriech, či už prehliadnutý, alebo spáchaný, nebude odobraný, každá radosť je zlá, alebo klamná. Je to len pokrývanie kožou rany, ktorá ešte hnisá a mokve. Nehľadajte vnútri nijaký pokoj, dokiaľ nie ste v pokoji s Bohom; ktorý nemôže byť bez „ovocia, ktoré pokrýva pokánie.“

Sermons: „The Wilderness State,” III, 1-3 (S, II, 256-57).

Ale čo je sebazavrnutie? V čom máme zavrhnúť

samých seba? A z čoho vzrastá táto potreba? Odpovedám, vôľa Božia je zvrchovaná, nemeniteľné pravidlo pre každé rozumné stvorenie; rovnako je viazaný každý anjel v nebi a každý človek na zemi. Nemôže to byť ináč: toto je to prirodzené, potrebný výsledok vzťahu medzi stvoreniami a ich Stvoriteľom. Ale ak je vôľa Božia jedným naším pravidlom skutku vo všetkom, v malom i veľkom, nasleduje nepopierateľnou následnosťou, že nemáme v ničom robiť našu vlastnú vôľu. Tu teda najskôr vidíme prírodu so základom a dôvodom sebazapretia. Vidíme prirodzenosť sebazapretia: je to zapretie, alebo odmietnutie nasledovať našu vlastnú vôľu z presvedčenia, že vôľa Božia je pre nás jediným pravidlom skutku. A vidíme toho príčinu, pretože sme stvorenia; pretože „On nás stvoril a nie my seba samých.“

Sermons: „Self-Denial,” I, 2 (S, II, 285-86).

Nie je žiadne upotrebenie nášho času, žiadny čin, alebo rozhovor, ktorý by bol priemerný. Všetko je dobré, alebo zlé, pretože všetok náš čas, všetko, čo máme, nie je naše vlastné. Všetko toto je, ako náš Pán hovorí -vlastníctvo niekoho iného; Boha nášho Stvoriteľa. A toto teraz je, alebo nie je využité podľa Jeho vôle. Ak je to tak využité, všetko je dobré; ak nie, všetko je zlé. Opäť: je to Jeho vôľa, že my máme stále rásť v milosti a v živom poznaní nášho Pána Ježiša Krista. Následne, každá myšlienka, slovo a skutok, ktorým toto poznanie vzrastá, ktorým rastieme v milosti, je dobrý; a všetko, čím toto poznanie

nerastie je naozaj a správne zlé.

Sermons: „The Good Steward,” IV, 2 (S, II, 478-79).

„Vystříhajte sa,” povedal, „aby ste nedávali svojej almužny pred ľuďmi na to, aby vás videli, lebo ináč nemáte odplaty u svojho Otca, ktorý je v nebesiach.” „Aby ste nedávali svojej almužny”: hoci je to len takto nazvané, aj tak je tam zahrnutý každý dobročinný skutok, všetko, čo dáme, alebo povie-me, alebo činíme, čo by mohlo mať nejaký prospech pre nášho blížneho; čím by niekto ďalší mohol mať nejaké výhody, či už na jeho tele, alebo duši. Sýtenie hladných, oblečenie nahých, zabavenie, alebo pomoc cudzím, navštevovanie chorých, alebo tých, ktorí sú vo väzení, potešenie súženým, poučenie nevedomého, ponapravenie zlého, napomenutie a povzbudenie dobre činiaceho; alebo ak by bol nejaký iný skutok milosti, je tiež v tomto zahrnutý.

Sermons: „Upon Our Lord’s Sermon on the Mount: VI,” I, 1 (S, I, 426).

Dovoľ nám sklúčenie našej duše, rovnako ako aj tela. Nech každé obdobie, či už verejného, alebo súkromného postenia je obdobím vykonávania všetkých tých svätých skutkov, ktoré sú obsiahnuté v zlomenom a skrúšenom srdci. Nech je to obdobie zbožného trúchlenia, božského utrpenia pre hriech; taká bolesť ako pri Korinťanoch, o ktorej apoštol povedal, „Teraz sa neradujem, že ste sa boli zarmútili,

ale že ste sa zarmútili na pokánie; lebo ste sa zarmútili podľa Boha, aby ste z nás v ničom nemali škody, lebo zármutok podľa Boha" - utrpenie, ktoré je podľa Boha, ktoré je drahocenný dar Jeho Duča, pozdvihujúc dušu k Bohu, od ktorého to prúdi - „pôsobí pokánie na spasenie, ktorého zármutku nikdy neľutuje človek.“

Sermons: „Upon Our Lord's Sermon on the Mount: VII,“ IV, 5 (S, I, 468).

„Teda nestarajte sa o zajtrajší deň.“ Nie len nestarajte sa o to, ako nazhromaždiť poklady, ako vzrásť v pozemských substanciiach; nestarajte sa ako mať viac jedla ako môžete zjesť, alebo aby viac ostalo, ako môžete spotrebovať, alebo mať viac peňazí ako je potrebné zo dňa na deň pre jednoduché, primerané životné ciele; - ale nestarajte sa o nič, dokonca čo sa týka toho, čo je absolútne potrebné pre telo. Nezaoberajte sa teraz myšlienkami na to, čo budete robiť v čase, ktorý je ešte ďaleko. Možno ten čas nikdy nepríde; alebo to nebude vaša starosť; predtým prejdete cez všetky vlny a zakotvíte vo večnosti. Všetky tie vzdialené pohľady nepatria vám, ktorí ste len len stvorením jedného dňa. Ba, čo môžete robiť so zajtrajškom, aby som hovoril priamejšie? Prečo by ste sa mali pliesť bez príčiny? Boh pre vás dnes zabezpečí, čo treba pre život, ktorý vám dal. Stačí len toto: vydajte sa do Jeho rúk. Ak budete žiť ďalší deň, On sa o to tiež postará.

Sermons: „Upon Our Lord's Sermon on the Mount: IX,“ 245

(S, I, 509).

Ak (kresťan) vidí niečo, čo neschvaľuje, nevychádza to z jeho úst, aby ak k osobe, ktorej sa to týka, ak môže šťastne získať svojho brata. Lebo tak sa vyhne robeniu chýb, alebo nesprávností iným v jeho rozprávaní, čo z rozpačitosti nikdy nehovorí, iba ak by hovoril dobre....

Je len jedna výnimka. Niekedy je presvedčený, že je to na slávu Božiu, alebo (čo je vlastne to isté) pre dobro jeho blížneho, že zlý nebude prikrytý. V tomto prípade, pre dobro nevinného, je nútený vyhlásiť vinného. Ale dokonca tu, (1) nebude vôbec hovoriť, pokým ho láska, najvyššia láska neprinúti. (2) Nemôže to urobiť zo všeobecne zmäteného pohľadu činenia dobra, alebo spôsobenia slávy Božej, ale z jasného pohľadu na nejaký určitý cieľ, na nejaké určité dobro, ktorého sa drží. (3) Ešte nemôže hovoriť, iba ak by bol celkom presvedčený, že tento prostriedok je potrebný pre tento zámer; že ten cieľ nemôže byť ináč dosiahnutý, alebo nie tak efektívne. (4) Potom to urobí s veľkou bolesťou a odporom; používajúc to ako posledný a najhorší liek, zúfalý liek v zúfalom prípade, druh jedu, ktorý sa nikdy nepoužíva len k odstráneniu jedu. Následne, (5) Použije to tak mierne ako je to len možné. A toto činí so strachom a trasením, lebo ináč by prestúpil zákon lásky prílišným hovorením viac, ako by nehovoril vôbec.

Sermons: „Upon Our Lord’s Sermon on the Mount: II,“ III, 14
(S, I, 352).

Je isté i keď poznáme len čiastočne, že všetci ľudia neuvidia všetko rovnako. Je to nepredíditeľná následnosť prítomnej slabosti a malosti ľudského chápania, že niekolkí ľudia budú niekoľkých myslí v náboženstve rovnako ako aj v bežnom živote. Tak to bolo od počiatku sveta a tak to bude „až do obnovenia všetkého.“

Ba ďalej; hoci každý človek potrebné verí, že každý jeden názor, ktorý má, je správny (lebo veriť o nejakom názore, že nie je správny, znamená nemať ho); stále ale nemôže byť nikto presvedčený, že všetky jeho vlastné názory dokopy zbrané, sú pravdou. Ba, každý mysliaci človek je presvedčený, že nie sú; vidiac humanum est errare et nescire: „byť nevedomý v mnohých veciach a v niektorých sa pomýliť, je nevyhnutná podmienka ľudskosti.“ Toto teda, cíti, je jeho prípad. Vie, vo všeobecnosti, že sa mýli; hoci, v čom presne sa mýli, nevie, alebo snáď nemôže vedieť.

Hovorím, „snáď nemôže vedieť“; lebo, kto môže povedať ako ďaleko až nezvratná nevedomosť môže siahať? Alebo (to je vlastne to isté) nezvratný predsudok? - čo je často tak zafixované v citlivých myšliach, že je potom nemožné vytrhnúť, čo sa tak hlboko zakorenilo. A kto môže povedať, ak nevie každú okolnosť, ktorá sa toho týka, ako je nejaká chyba trestuhodná? Vidiac, že všetka vina musí predpokladať nejakú konkurenciu vôle; čo môže súdiť len ten, ktorý spytuje srdce.

Každý múdry človek teda pripustí druhým rovna-

kú slobodu myslenia, ako by chcel aby pripustili jemu; a nebude viac trvať na prijímaní jeho názorov, ako by chceli oni, aby prijímal ich názory. Len trpí tých, ktorí sa od neho líšia a len sa pýta toho, s kým sa chce zjednotiť v láske, tú jedinú otázku, „Je tvoje srdce správne, ako je moje srdce s твоjím?“

Sermons: „Catholic Spirit,” I, 3-6 (S, II, 131-33).

3. RODINA

Silne a dôrazne som nakázal rodinné náboženstvo, veľkú požiadavku medzi Metodistami. Mnohí boli pred Bohom zahánbení a konečne si osvojili Jozuovo rozhodnutie, „Ja a môj dom budeme slúžiť Pánovi.“

Journal: „Sun. 16 Dec. 1766” (V, 193).

Nech vás nikto neoklame daromnými rečami; hojnosť a šťastie zriedka prebývajú spolu. Preto, ak ste múdri, nebudete hľadať bohatstvo pre svoje deti svadbou. Hľadajte, aby vaše oko bolo aj v tomto samo: Snažte sa jednoducho o slávu Božiu a pravé šťastie vašich detí v časnosti i večnosti.

Sermons: „On Family Religion,” III, 17 (J, VII, 85).

Máte obaja súhlas rodičov? Bez toho je zriedka

požehnanie. Podruhé, je schopný sa o teba postarať? Myslím, takým spôsobom, ako si žala dovtedy. Ináč pamätajte! Keď príde ku dverám chudoba, láska odletí oknom.

Letters: „To Jane Hilton“ (V, 109).

Ani nesmie byť manželstvo samo, sväté a ctihodné, byť použité ako zámienka na umožnenie našich túžob. Vskutku, „bolo povedané, Ktokoľvek prepustí manželku, nech jej dá rozvodový list“: a potom bolo všetko v poriadku; hoci neuvádzal nijakú príčinu, len, že sa mu už nepáči, alebo sa mu páči iná viacej. „Ale ja vám hovorím, že ktokoľvek by prepustil svoju manželku, krome príčiny smilstva“ (to je cudzoložstvo; slovo označuje smilstvo vo všeobecnosti, buď v manželskom, alebo nemanželskom stave), „vedie ju k cudzoložstvu,“ ak sa znova vydá: „a ktokoľvek by si vzal prepustenú, cudzoloží“ (verše 31, 32).

Všetka polygamia je týmito slovami zakázaná, v ktorých náš Pán jasne vyhlasuje, že pre každú ženu, ktorá má živého manžela, je vydať sa znova cudzoložstvo. Pre rovnosť, je cudzoložstvom pre ktoréhokoľvek muža, aby sa znovu oženil, ak má manželku ešte nažive, ba hoci boli rozvedení; iba ak by rozvod bol pre cudzoložstvo: len v tom prípade nie je v písme nijaký zákaz /pre nevinnú osobu/ znovu vstúpiť do manželstva.

Sermons: „Upon Our Lord’s Sermon on the mount: III,“ I, 5 (S, I, 359-60).

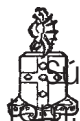
Osoba vo vašom dome, ktorá vyžaduje vašu prvú a najbližšiu pozornosť je nepochybne vaša žena; vidiac, že ju máte milovať dokonca tak, ako Kristus miloval cirkev, keď za ňu obetoval svoj život, aby ju mohol „postaviť pred seba, nemajúcu škvrny alebo vrásky, alebo niečoho takého, aby bola svätá a bezvadná.“ Tak isto, každý muž sa má držať so svojou ženou v každom svojom obcovaní; použiť každý možný prostriedok, aby mohla byť oslobodená od každej poškrvny a mohla nepoškrvnená kráčať v láske.

Ďalšie po vašej žene, sú vaše deti; nesmrteľní duchovia, ktorých Boh zveril na čas do vašej starostlivosti, aby ste ich mohli cvičiť vo všetkej posvätnosti a pripraviť ich k radosti Božej vo večnosti. Toto je slávna a dôležitá dôvera; vidiac, že jedna duša má väčšiu hodnotu, ako celý svet naokolo. Na každé dieťa, teda, máte dávať pozor s najvyššou pozornosťou, aby, keď budete vydávať počet Otcovi Duchov, ste to mohli urobiť s radosťou a nie so strachom....

Toto je nepochybne pravda, že, keď ste pevne oddelení na kráčanie po tejto ceste; snažiť sa každým možným prostriedkom, že vy a váš dom budete takto slúžiť Pánovi; aby ho každý člen vašej rodiny mohol oslavovať, nie len formou, ale v duchu a v pravde; budete potrebovať použiť všetku milosť, všetku odvahu, všetku múdrosť, ktorú vám Boh dal; lebo nájdete na svojej ceste také prekážky, že len mocná moc Božia vás môže uschopniť, aby ste cez

ne prešli.

Sermons: „On Family Religion,” II, 1-2; III, 18 (J, VII, 78-79, 85).

Sú dva spôsoby písania, alebo hovorenia k deťom: jeden je, znížiť sa k nim; druhý je, pozdvihnúť ich k sebe. Dr. Watts písal prvým spôsobom a uspel obdivuhodne dobre, hovoriac k deťom ako k deťom a nechal ich tak ako ich našiel. Nasledujúce verše sú napísané k ďalšiemu plánu: obsahujú silný a mužný zmysel, vyjadrený v takej jednoduchej a jasnej reči, ktorej môžu rozumieť dokonca deti. Ale keď im rozumejú, nebudú už viac deťmi, len rokmi a veľkosťou.

Poetics: „Preface to the Abridged Edition of ‘Hymns for Children’” (VI, 369).

Hoci, radšej by sa malo túžiť a očakávať, aby všeobecný plán výchovy bol zlepšený a pojednávanie na túto tému, ktoré bolo vytlačené v Anglicku pred niekoľkými rokmi, nebolo bez úspechu. Niekoľkí sa odvážili odísť z bežnej cesty a vychovávať svoje deti kresťanským spôsobom; a niektorí tútori univerzity ich vychovávali pod svojou starostlivosťou spôsobom hodným úcty primitívnych kresťanov.

Letters: „To the Society Pro Fide et Christianismo” (VI, 196-97).

4. EKONOMICKÝ PORIADOK

Má v sebe chudoba ešte niečo horšie, ako že vystavuje človeka tomu, že sa na ňom smejú? ... Nie je chtivosť po jedle niečo horšie ako toto? Boh to vyslovil ako kliatbu na človeka, že by si to mal zarobiť „potom svojho čela.“ Ale koľkí sú v tejto kresťanskej krajine, ktorí sa lopotia a pracujú a potia sa a ani potom to nemajú, ale bojujú s únavou a hladom? Nie je to pre niekoho horšie po ťažkom pracovnom dni prísť späť do chudobného, studeného, špinavého, nepohodlného príbytku a nenájsť tam dokonca ani jedlo, ktoré je potrebné na vrátenie jeho spotrebovanej sily? Vy, ktorí žijete ľahko na zemi, ktorí nechcete nič, len oči, aby ste videli, uši, aby ste počuli a srdcia, aby ste rozumeli ako dobre s vami Boh činil, nie je horšie hľadať deň za dňom chleba a žiadny nenájsť? Snáď nájsť tiež päť, alebo šesť detí, ktoré plačú pre to, čo im nemôže dať! Keby na neho nedávala pozor neviditeľná ruka, „neprekliat by Boha a nezomrel“ čoskoro? Ó potreba chleba! Potreba chleba! Kto môže povedať, čo to znamená, ak to sám nepocítil? Som prekvapený, že to nespôsobuje viac ako tieseň dokonca v tých, ktorí veria.

Sermons: „Heaviness Through Manifold Temptations,” III, 3 (S, II, 270-71).

„Dosiahnite všetko, čo môžete.“ Tu môžeme hovoriť ako deti sveta: stretávame ich na ich vlastnej zemi. A je našou svätou povinnosťou robiť toto: máme dosiahnuť všetko, čo môžeme dosiahnuť, bez kupovania zlata príliš draho, bez toho, aby sme za to

platili viac ako je to hodné. Ale je jasné, že toto nemáme robiť; nemáme dosiahnuť peniaze za cenu života, ani (čo je efektívne to isté) za cenu zdravia. Teda, žiadny zisk čohokoľvek by nás nemal priviesť k vstupu do, alebo k pokračovaniu akéhokoľvek zamestnania, ktoré je takého druhu, alebo je také ťažké a má takú dlhú pracovnú dobu, aby poškodilo našu konštitúciu. Ani by sme nemali začať, alebo pokračovať v nejakom obchode, ktorý nás pripravuje o potrebný čas na jedlo a spánok v takom množstve, ako to príroda vyžaduje. Vskutku tu je veľký rozdiel. Niektoré zamestnania sú celkom a úplne nezdravé; ako tie, ktoré zahŕňajú prácu s arzenitom, alebo inými rovnako nebezpečnými minerálmi, alebo dýchanie vzduchu otráveného tokom taveného olova, čo musí za čas zničiť najpevnejšiu konštitúciu. Iné nemusia byť celkom nezdravé, len pre ľudí so slabšou telesnou konštitúciou. Také sú tie, ktoré vyžadujú mnoho hodín strávených písaním; najmä ak osoba píše posediačky a opiera sa o svoj žalúdok, alebo dlho ostáva v nepohodlnej pozícii. Ale, čokoľvek, na čo rozum, alebo skúsenosť ukazuje, že to ničí zdravie, alebo silu, tomu sa nesmieme podrobiť; vidiac, že „život je viac“ hodnotnejší „ako mäso a telo ako odev“: a ak už sme v takom zamestnaní, mali by sme ho zmeniť, tak skoro, ako je to možné, lebo aby to, ak už to zníži náš zisk, nezmenšilo naše zdravie.

Máme, podruhé, získať všetko, čo môžeme bez toho, aby sme ublížili našej myslí, o nič viac ako nášmu telu. Lebo nesmieme ani tomuto ublížiť: musíme chrániť pri každej príležitosti ducha zdravej mysle.

Teda nesieme sa zapojiť, alebo pokračovať v hriešnom obchode; v akomkoľvek, ktorý je proti zákonu Božiemu, alebo našej krajiny....

Máme, potretie, získať všetko, čo môžeme bez toho, aby sme ublížili nášmu bližnemu. Ale toto nesmieme, nemôžeme činiť, ak milujeme svojho bližneho ako seba. Nemôžeme, ak milujeme každého ako seba, ublížiť niekomu v jeho substancii. Nemôžeme zničiť vzrast jeho pozemkov a snáď jeho pozemkov a domov, hraním, prerastaním účtov (či už na účet fyzický, alebo právny, alebo akýkoľvek iný), alebo vyžadovaním a takým záujmom, ktorý dokonca práva našej krajiny zakazujú. Tu je zahrnuté všetko záložníctvo: vidiac, že čokoľvek dobré týmto môžeme urobiť, všetci ľudia bez predsudkov vidia so zármutkom, že je to celkom premožené zlom. A ak by to bolo ináč, stále nám nie je dovolené „činiť zlo, aby dobro mohlo prísť.“ Nemôžeme, spojením bratskou láskou, predávať svoj tovar pod cenu; nemôžeme celkom zruinovať obchod nášho bližneho, aby sme zvýhodnili náš; ani nemôžeme zlákať, alebo prijať ktoréhokoľvek z jeho služobníkov, alebo pracovníkov, ktorých potrebuje. Nikto nemôže získať pohltením substancii bližneho, bez toho, aby dosiahol odsúdenie do pekla!

Ani nesmieme získavať ublížením nášho bližneho na tele. Preto nesmieme predať nič, čo môže narušiť zdravie. Taký je všetok ten tekutý oheň, všeobecne nazývaný pálenka, alebo liehové likéri. Je pravda, že môžu mať miesto v medicíne; môžu sa použiť pri nejakých telesných ťažkostiach; hoci ťažko by pre ne bola príležitosť, keby nebolo neohra-

banosti praktika. Teda ich prípravou a predajom len na tento účel ostáva svedomie čisté. Ale kto sú to? Kto ich pripravuje len na tento účel? Poznáte desať takýchto vinopalov v Anglicku? Potom im prepáčte. Ale všetci, ktorí ich predávajú bežným spôsobom, komukoľvek kto kúpi, sú všeobecní traviči. Vraždia subjekty Jeho Výsosti obchodom vo veľkom, pričom im to vôbec nie je ľúto. Vedú ich do pekla, ako ovce. A čo je ich zisk? Nie je to krv týchto ľudí? Kto bude potom závidieť ich obrovské majetky a prepychové paláce? Medzi nimi je kliatba: kliatba Božia lipne na ich kameňoch, stromoch, nábytku z nich! Kliatba Božia je v ich záhradách, ich chodníkoch, ich hájoch; oheň, ktorý horí pre večné peklo! Krv, krv je tam: základ, poschodie, steny, strecha, sú pokryté krvou! A nemôžeš dúfať, ó, ty človeče krvi, hoci si „odetý v purpure a jemnej látke a darí sa ti nádherne každý deň“; môžeš dúfať, že očistíš svoje polia od krvi do tretej generácie? Nie; lebo v nebi je Boh: teda, tvoje meno bude skoro vykorenené. Ako tí, ktorých si zničil, telo a dušu, „tvoj pomník bude zatratený s tebou!“

A nie sú oni účastníkmi rovnakej viny, hoci v menšej miere, či už chirurgovia, lekárnici, alebo lekári, ktorí sa zahrávajú s životmi, alebo zdravím ľudí, aby si rozšírili svoj vlastný zisk? Ktorí úmyselne predlžujú bolesť, alebo trápenie, ktoré by boli schopní rýchlo odstrániť? Ktorí preťahujú liečenie svojich pacientov na to, aby ho pripravili o jeho substancie? Môže ktorýkoľvek človek byť pred bohom čistý, keď neskracuje nemoc „ako len môže“ a neodstraňuje bolesť a nevoľnosť „tak skoro ako môže“? Nemôže: lebo nič

nemôže byť jasnejšie, ako že („nemiluje svojho blížneho ako seba samého“; ako že to nerobí) „nečiní druhým tak, ako by chcel aby oni činili jemu.“

Toto je draho kúpený zisk. A tak aj čokoľvek, čo je poznačené ublížením svojmu blížnemu na duši; slúžením, predpokladajte, že priamo, alebo nepriamo jeho necudnosti, alebo nestriedmosti; čo v skutku nemôže robiť nikto, kto má bázeň pred Bohom, alebo nejakú naozajstnú túžbu Ho potešiť. Veľmi sa to týka všetkých tých, ktorí majú niečo spoločné s krčmami, verejnými jedálňami, operami, divadlami, alebo nejakými inými verejnými domami, s modernou zábavou. Ak prospejú duši človeka, ste čistí; vaše zamestnanie je dobré a váš zisk nevinný; ale ak sú buď sami o sebe hriechne, alebo prirodzene vedú k hriechu rôzneho druhu, potom sa máte báť, máte veľmi zlú bilanciu. Vyvarujte sa, aby Boh nepovedal v ten deň, „Títo boli zatratení v svojej neprávosti, ale ich krv vidím na tvojich rukách!“...

Získanie všetkého čo môžete, čestnou múdrosťou a neúnavnou usilovnosťou, druhé pravidlo kresťanskej opatrnosti je, „Ušetríte všetko, čo môžete.“ Nehádzte drahocenný talent do mora: zanechajte pošetilosť pohanským filozofom. Neodhadzujte to nepotrebnými výdavkami, čo je rovnako správne ako to odhodiť do mora. Nespotrebuje ani jeho čiastočku len na uspokojenie túžby tela, túžby očí, alebo pýchy života....

A prečo by ste mali vyhodiť peniaze na svoje deti, viac ako na seba, v delikátnom jedle, na rozmarný, alebo drahý odev, na zbytočnosti akéhokoľvek druhu?

Prečo by ste pre ne mali kupovať viac pýchy, alebo zábavy, viac márnivosti, alebo bláznivých, alebo nebezpečných túžob? Nechcú nič viac; už majú dosť; príroda ich dostatočne opatrla: prečo by ste mali mať ďalšie výdavky, aby ste zvýšili ich pokušenia a pasce a obdaríť ich mnohými bolesťami?

Nenechajte im to na vyhadzovanie. Ak máte dobrú príčinu veriť, že by minuli to, čo teraz máte ako majetok v radoostiach a tým rastom túžby tela, túžby očí, alebo pýchy života; pri nebezpečí ich a vašej vlastnej duše, nestavajte im túto pasť do cesty....

Ale nech si žiadny človek nepredstaví, že urobil čokoľvek, sotva, že zašiel tak ďaleko, „získaním a ušetrením všetkého, čo môže,“ ak sa mal tu zastaviť. Všetko toto je nič, ak človek neide dopredu, ak všetko toto neukazuje na ďalší cieľ. Ani vskutku človeku nemôže byť povedané, aby niečo ušetril, ak to len ukladá. Tak isto môžete hádzať peniaze do mora, ako ich pochovávať v zemi. A môžete ich tak isto pochovať v zemi, ako na svojich prsiach, alebo v banke. Nepoužívať je efektívne to isté ako vyhodiť ich. Ak sa teda vskutku „spriatelíte s mamonom nespravodlivosti,“ pridajte tretie pravidlo k dvom predchádzajúcim, ušetríte všetko, čo môžete, potom „dajte všetko, čo môžete.“ ...

Ak potom vzrastie vo vašej mysli kedykoľvek pochybnosť týkajúca sa toho, čo idete minúť, buď na seba, alebo ktorúkoľvek časť vašej rodiny, máte ľahkú cestu to odstrániť. Chladne a vážne zvážte, „(1) V tomto výdavku, konám podľa svojho charakteru? Konám v tom nie ako vlastník, ale ako služob-

ník tovaru môjho Pána? (2) Činím toto v poslušnosti Jeho Slova? V ktorej časti Písma odo mňa vyžaduje, aby som to urobil? (3) Môžem tento skutok, tento výdavok ponúknuť ako obeť Bohu skrze Ježiša Krista? (4) Mám príčinu, aby som veril, že za tento skutok dostanem odmenu pri vzkriesení spravodlivých?“ Sotva budete potrebovať odstrániť niečo viac, nejakú pochybnosť, ktorá vznikne v tejto hlave; ale týmto štvorakým zvážením dostanete jasné svetlo ako na cestu, ktorou máte ísť.

Ak ešte stále ostane nejaká pochybnosť, môžete sa ďalej skúšať v modlitbe, podľa hlavných bodov neprávostí. Skúste, či môžete povedať Spytovateľovi srdc, či vás vaše svedomie nezatratí, „Pane, vidíš, že idem minúť túto sumu na toto jedlo, šaty, nábytok. A ty vieš, že konám v tomto ako služobník tvojho tovaru, miňajúc túto časť takto, v zhode s tým, čo si ukázal, keď si mi dôveroval. Vieš, že toto činím v poslušnosti Tvojho Slova, ako porúčaš a preto, že to porúčaš. Prosím Ťa, nech toto je svätá obeť, prijateľná skrze Ježiša Krista! A daj mi svedectvo, že cez tento skutok lásky budem mať odmenu, keď odmeníš každého človeka podľa jeho skutkov.“ Teraz, ak vaše svedomie nesie svedectvo v Svätom Duchovi, že táto modlitba je pre Boha potešujúca, potom nemajte žiadnu príčinu pochybovať o tom, že tento výdavok je správny a dobrý a taký, že sa nikdy nebudete musieť hanbiť.

Sermons: „The Use of Money,” I, 1-6, II, 1, 6-7, III, 1, 4-5 (S, II, 314-20, 322-25).

Dal som všetkým našim bratom vážne varovanie, aby nemilovali svet, alebo veci sveta. Toto je jeden spôsob, akým Satan určite dosiahne, že pokazí prácu Božiu. Bohatstvo rýchlo rastie pri mnohých Metodistech, takzvaných. Čo okrem mocnej moci Božej môže zabrániť jeho usadeniu v ich srdciach? A ak sa to stane, Boží život odchádza.

Journal: „Wed. 11 July 1764“ (V, 82-83).

Odrážajúc dnešok na prípade chudobnej ženy, ktorá mala stálu bolesť v žalúdku, nemôžem ináč ako poznamenať neprepáčiteľnú nedbalosť väčšiny lekárov v takomto prípade. Predpisujú liek za liekom, bez toho, aby poznali čo len kúsok toho, čo sa týka koreňa tejto choroby. A bez toho, aby toto vedeli nemôžu liečiť, hoci môžu zabiť, pacienta. Odkiaľ prichádza bolesť tejto ženy (čo by nikdy nebola povedala, keby sa jej nespýtali)? Z mrzutosti nad smrťou svojho syna. A čo zavážia lieky, pokiaľ tá mrzutosť pokračuje? Prečo potom nezvažujú všetci lekári z akej časti sú telesné choroby zapríčinené, alebo ovplyvnené myslou a v tých prípadoch, ktoré sú celkom mimo ich sféry nevolajú o pomoc kazateľa; ako kazatelia, ktorí zistia chorobu mysle pri telesnej, volajú o pomoc lekárov? Ale prečo sú tieto prípady mimo ich sféry? Pretože nepoznajú Boha. Nasleduje, žiadny človek nemôže byť celkom lekárom bez toho, aby bol skúseným kresťanom.

Journal: „Sar. 12 May 1759“ (IV, 313).

5. POLITICKÝ PORIADOK

Teraz nemôžem ináč ako priznať, že verím, že stará kniha, bežne nazývaná Biblia, je pravda. Teda verím, že „niečo vrchnosti krome od Boha a vrchnosti, ktoré sú zriadené sú od Boha.“ (R 13, 1) Nie je nijaká podriadená moc v nijakom národe, len ktorá pochádza od najvyššej moci. Tak je v Anglicku kráľ, v Spojených Štátoch štáty sú zdrojom všetkej moci. A nie je žiadna najvyššia moc, nijaká moc meča, života a smrti, len tá, ktorá pochádza od Boha, Správcu všetkého....

Predpoklad, že ľudia sú pôvodcami moci je v každom prípade neudržateľný. Je to celkom prevrátený princíp, na ktorom by to malo stáť; totiž, že právo výberu svojho Guvernéra patrí každému účastníkovi ľudskej prírody. Ak by to bolo tak, potom to patrí každému jedincovi ľudského druhu; následne, nie samostatným jedincom, ale všetkým ľuďom; nie len mužom, ale aj ženám; nie len dospelým mužom a ženám, tým, ktorí žijú dvadsať jeden rokov, ale aj tým ktorí žijú osemnásť, alebo dvadsať rokov, tak isto ako tým, ktorí žijú šesťdesiat. Ale nikto nikdy toto neustanovil a snáď ani nikdy neustanoví. Teda tento princíp padá k zemi a celá superštruktúra s ním. Taký bežný zmysel nás privádza späť k základu pravdy, „Nie je nijaká iná vrchnosť, len tá od Boha.“

Works: „Thoughts Concerning the Origin of Power,“ 7, 21 (XI, 47-48; 52-53).

Vidíte odkiaľ vzrastá ten krik po slobode a tieto strašné zfažnosti, že sme okrádani o našu slobodu, ktoré sa nesú po zemi. Je jasné každému človeku bez predsudkov, že nemajú najmenší podklad. Máme v týchto dňoch skrze tieto kráľovstvá takú slobodu, civilnú a náboženskú, ako nijaké kráľovstvo alebo mocnosť v Európe, alebo vo svete; a takú akú nemali nikdy naši predkovia od Dobytia po Revolúciu. Buďme za to vďačný Bohu a kráľovi! Nech svojou nevďačnosťou, ba zavrnutím, že to vôbec nezdieľame, neprovokujeme Kráľa kráľov, aby nám to nezobral. Jediným otrasom, zobraním k nemu Princa, ktorého nevieme ohodnotiť, by mohol zmeniť scénu a ukončiť našu civilnú, ako aj náboženskú slobodu.

Works: „Thoughts Upon Liberty,” 28 (XI, 45-46).

Minulú nedeľu, keď jeden z našich kazateľov začal hovoriť k tichému zboru, susedný sudca poslal konštábla, aby sa ho zmocnil, hoci mal licenciu a nepustil ho dokiaľ nezaplatil dvadsať libier, povedal mu, že jeho licencia mu bola nanič, lebo bol cirkevník.

Teraz, pane, čo môžu Metodisti robiť? Sú vystavení zruinovaniu Conventicle Act a nemajú nijakú úľavu od Act of Toleration! Nie je toto utláčanie? Kde je potom anglická sloboda? Sloboda kresťanstva? Ba sloboda každého prírodného stvorenia, ktoré má právo oslavovať Boha podľa svojho vlastného svedomia?

Letters: „To William Wilberforce“ (VIII, 231).

Je ešte hroznejšia výčitka kresťanskému menu, ba menu človeka, celému rozumu a ľudskosti. Vo svete je vojna! Vojna medzi ľuďmi! Vojna medzi kresťanmi! Myslím medzi tými, ktorí nesú Kristovo meno a vyznávajú, že „kráčajú ako aj on kráčal.“ Teraz, kto môže zmieriť vojnu, nebudem hovoriť k náboženstvu, ale akémukoľvek stupňu rozumu, alebo bežného zmyslu?...

Čokoľvek by bolo príčinou, zvažme chladne a nestranne vec samú. Je tu štyridsať tisíc ľudí spojených na tejto pláni. Čo idú robiť? Pozrite, v malej vzdialenosti ich je ešte o tridsať, alebo štyridsať tisíc viac. A títo sa idú prestreliť cez hlavu, alebo telo, prebodnúť ich, alebo rozbiť ich lebky a poslať väčšinu ich duší do nekonečného ohňa tak rýchlo, ako je to len možné. Prečo? Čo im spravili. Ó, nič! Oni sa ani len nepoznajú. Ale človek, ktorý je kráľom Francúzska sa pohádal s iným človekom, ktorý je kráľom Anglicka. Tak títo Francúzi majú zabiť týchto Angličanov ako vedia, aby dokázali, že kráľ Francúzska je v práve. Teraz, aký je to argument! Aká metóda dôkazu! Aký prekvapujúci spôsob rozhodnutia hádky! Čo musí byť ľudstvo, predtým ako takáto vec, ako vojna mohla byť spoznaná, alebo sa na ňu na zemi mohlo myslieť? Aké šokujúce, aké nepochopiteľné chcenie bežného poznania tam muselo byť, tak isto ako ľudskosti, pred akýmikoľvek dvoma Správcami, alebo akýmikoľvek dvoma národmi v svete, ak mohol niekto myslieť na takúto metódu

rozhodnutia!

Works: „The Doctrine of Original Sin: I,“ II, 10 (IX, 221-22).

Mnoho tisíc ich je civilizovaných pašovaním. Počet, ktorého sa to týka, na všetkých našich pobrežiach, je väčší ako sa dá predstaviť. Ale akú príčinu a aké náboženstvo majú títo, ktorí prestupujú všetky zákony, duchovné a ľudské, pre to aby kradli, alebo dostali ukradnutý tovar, na to aby plienili svojho kráľa a krajinu? Hovorím kráľa a krajinu; vidiac, že čokoľvek sa zoberie kráľovi, má efekt akoby sa to zobralo krajine, tým, ktorých úlohou je doplniť všetko, čo chýba v kráľovskom štátnom dôchodku. Toto sú teda všeobecné krádeže. Okrádajú teba i mňa a každého z ich súkrajánov; vidiac, kráľ mal patričné clá, že veľká časť našich daní mohla byť ušetrená. Pašerák, potom (a v rozmeroch každý predavač, alebo kupujúci neprečleného tovaru) je zlodej v prvom rade, colník, alebo vreckár najhoršieho druhu. Nech nikto z týchto nežvasce o rozume, alebo náboženstve. Je to prekvapujúci príklad ľudskej pošetilosti, že každá vláda v Európe nepošle týchto ľudí do neobývaných krajín.

Works: „The Doctrine of Original Sin: I,“ II, 11 (IX, 225-26).

Nevidím, ako môžete ísť cez ten váš slávny podnik a čeliť tomu ohavnému otrovstvu /otroctvu/, ktoré je škandalom náboženstva, Anglicka a ľudskej prirodzenosti. Iba ak by vás Boh pozdvihol pre toto,

budete utrápený opozíciou ľudí a diablov. Ale ak je Boh za vás, kto proti vám? Sú všetci spolu silnejší ako Boh? Nebojte sa dobre činiť! Pokračujte v mene Božom a v moci Jeho moci, dovtedy, dokiaľ dokonca Americké otroctvo (najnehanebnéjšie, ktoré kedy bolo pod slnkom) sa pred ňou nestratí.

Letters: „To William Wilberforce“ (VIII, 265).

*Kvetina teraz kvitne, teraz vešia svoju hlavu;
Takto ubieha môj krátky deň!
Ó, nech sa moja použiteľná vôňa rozprestrie,
Pred tým, ako sa pominiem.*

*Čo, hoci trón by som potom mal naplniť
V ten veľký deň, by bol Môj?
Sladkosť, ktorú Tvoja drahá zručnosť
rozlieva, jej oslava by bola Tvoja.*

*Nedovoľ mi ochabnúť, potom a stráviť
Život mŕtvi v Tvojej chvále,
Ako je prach, ku ktorému smerujem
Iste, hoci pomaly sa rozkladá!*

*Všetky veci naokolo sú zaneprázdnené, len ja;
Ani med s včelami,
Ani vôňa s kvetmi, ani hospodárstvo
Mám tieto zavlažiť.*

*Nie som článok Tvojej obrovskej reťaze,
Ťažkopádna, neplodná bylina:
Ó, oprav moju hudbu! Raz napni*

Dokonca nepotrebný jazýček môjho nástroja!
Poetics: „Employment“ (From George Herbert) (I, 30).

DOPLŇUJÚCE ODKAZY

Kresťanský charakter - Sermons: „The Almost Christian“ (S, I, 54 ff.); „Scriptural Christianity,“ IV, 6-10 (S, I, 106-10); „Upon Our Lord’s Sermon on the Mount: II; III; X; XI“ (S, I, 335-77, 517-42); „A Caution Against Bigotry“ (S, II, 104 ff.); „Self-Denial“ (S, II, 281 ff.); „On Dissipation“ (J, VI, 444 ff.). Works: „The Nature Design, and General Rules of the United Societies“ (VIII, 270-71); „The Character of a Methodist,“ 1-18 (VIII, 340-47); „An Estimate of the Manners of the Present Times“ (XI, 156 ff.). Letters: „To the Author of ‘A letter, & c.’“ (III, 4-5); „To Lady Maxwell“ (IV, 260-61); „To Ann Bolton“ (V, 286-87).

Kresťanské povinnosti - Sermons: „The Means of Grace“ (S, I, 238 ff.); „Upon Our Lord’s Sermon on the Mount: VI; VII“ (S, I, 423-70); „The Cure of Evil-Speaking“ (S, II, 296 ff.); „The Duty of Reproving Our Neighbour“ (J, VI, 296 ff.); „On Dress“ (J, VII, 15 ff.); „The More Excellent Way“ (J, VII, 26 ff.); „On Redeeming the Time“ (J, VII, 67 ff.); „On a Single Eye“ (J, VII, 297 ff.). Works: „Advice to the People Called Methodist“ (VIII, 351 ff.); „A Word to a Sabbath-Breaker“ (XI, 164 ff.). Letters: „To Miss Johnson“ (IV, 59-60); „To Mrs. Barton“ (V, 206); „To Martha Chapman“ (VI, 7). Journal: „Wed. 25-Sun. 29 June 1740“ (II, 359-62); „Wed. 2 Sept. 1767“ (V, 229-30). Notes:

„Matthew 16:24“; „Philippians 4:3“; „Hebrews 13:17.“

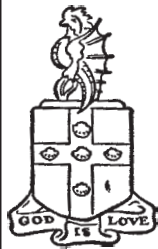
Rodina - Sermons: „On Family Religion“ (J, VII, 76 ff.); „On the Education of Children“ (J, VII, 86 ff.); „On Obedience to Parents“ (J, VII, 98 ff.). Works: „List of Works Revised and Abridged from Various Authors“ (XIV, 232-33; 237-38). Letters: „To Mary Bishop“ (VI, 258). Journal: „Tues. 27 Nov. 1739“ (II, 322-23).

Ekonomický poriadok - Sermons: „Upon Our Lord's Sermon on the Mount: VIII“ (S, I, 473-94); „The Danger of Riches“ (J, VII, 1 ff.); „On Riches“ (J, VII, 213 ff.); „On the Danger of Increasing Riches“ (J, VII, 355 ff.). Works: „Thoughts on the Present Scarcity of Provisions“ (XI, 53 ff.). Letters: „To the Editor of Lloyd's Evening Post“ (V, 350 ff.); „To Certain Proprietors of East India Stock“ (VI, 46-47); „To Granville Sharp“ (VIII, 277). Journal: „Tues. 21 June 1743“ (III, 79-80); „Fri. 3 July 1761“ (IV, 467-68); „Sat. 17 Aug. 1776“ (VI, 123).

Politický poriadok - Sermons: „The Reformation of Manners“ (S, II, 482 ff.). Works: „Free Thoughts on the Present State of Public Affairs“ (XI, 14 ff.); „Thoughts Upon Liberty“ (XI, 34 ff.); „Thoughts Concerning the Origin of Power“ (XI, 46 ff.); „Thoughts Upon Slavery“ (XI, 59 ff.); „A Calm Address to our American Colonies“ (XI, 80 ff.); „Some Observations on Liberty“ (XI, 90 ff.); „A Seasonable Address to the More Serious Part of the Inhabitants of Great Britain“ (XI, 119 ff.). Letters: „To John Baily“ (III, 272 ff.); „To the Editor of the 'London Chronicle'“ (IV, 127_28); „To a Friend“ (V, 370 ff.); „To the Earl of Dartmouth“ (VI, 155 ff.). Journal: „Mon. 5 March 1744“ (III, 123-24); „Thur. 6

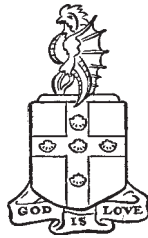
JW

Oct. 1744" (VI, 40).IX.

JW

314

IX CIRKEV

IX. CIRKEV

Wesley bol od začiatku do konca cirkevník, nikdy neopúšťajúci svoje členstvo, alebo ordináciu v Anglikánskej cirkvi. Jeho náboženské spoločnosti boli pôvodne sformované na podopretie práce cirkvi a na pokrytie potrieb ľudí niekde inde nespokojných. Jeho pôvodné spolupôsobenie nie je v tvorení nových techník a tipov organizácií, ale skôr v jeho výbere a uskutočnení realistických cieľov. Hoci Wesley zvažoval oddelenie svojich spoločností od materskej cirkvi, oddelenie sa nestalo oficiálne až do času po jeho smrti. Jeho využitie laických kazateľov bolo zdrojom značných sporov v Metodistickej skupine aj mimo nej. Neskôr v jeho živote, po veľkom spytovaní srdca a pod tlakom potreby, Wesley ordinoval niektorých z jeho laických kazateľov, aby mohli udeľovať sviatosti vzrastajúcim spoločnostiam. Pre Wesleyho je krst vo vzťahu so znovuzrozením a to vyžaduje pre jeho realizáciu. Vykonáva krst na nemluvňatách, čo zakladá na predbežnej milosti - jeden z univerzálnych prospechov zmierenia. Wesley nikdy neprestáva zdôrazňovať povinnosť častej večere Pánovej, túži po tom, aby sa jeho ľudia zúčastňovali sviatosti najmenej raz za týždeň.

1. PODSTATA CIRKVI

Majme na zreteli, poprvé, kto tvorí správne cirkev Božiu? Čo je pravý význam toho výrazu? „Cirkev v Efeze,“ ako apoštol sám vysvetľuje, znamená, „svätí,“ svätí ľudia, „ktorí sú v Efeze“ a stretávajú sa, aby

chválili Boha Otca a jeho Syna Ježiša Krista; či už to robili na jednom, alebo (ako snáď môžeme predpokladať) na niekoľkých miestach. Ale je to cirkev vo všeobecnosti, katolícka, alebo univerzálna cirkev, ktorú tu apoštol považuje za jedno telo: Zahŕňa nie len kresťanov... jednej kongregácie, jedného mesta, jednej provincie, alebo národa; ale všetkých ľudí na tvári zeme, ktorí zodpovedajú tu danému charakteru. Niektoré veci v tomto zahrnuté môže teraz priamejšie uvážiť.

„Je jeden Duch“, ktorý všetkých týchto oživuje, všetkých živých členov cirkvi Božej. Niektorí týmto rozumejú Svätého Ducha, Zdroj všetkých duchovných životov; a určite je, „ak niekto nemá Ducha Kristovho, nie je jeho.“ Iní tomu rozumejú duchovnými darmi a svätými dispozíciami, ktoré sú potom spomenuté.

„Je,“ vo všetkých tých, ktorí prijali tohto Ducha, „jedna nádej“; nádej plná nesmrteľnosti. Vedia, že zomrieť neznamena byť stratený: ich výklad ide až za hrob. Môžu radostne povedať, „Nech je požehnaný Boh a Otec nášho Pána Ježiša Krista, ktorý podľa jeho hojnej milosti nás opäť splodil pre živú nádej vzkriesením Ježiša Krista zo smrti pre nezničiteľné dedičstvo a neznečistené a ktoré sa nepomíne.“

„Je jeden Pán,“ ktorý má teraz nad nimi panstvo; ktorý postavil svoje kráľovstvo v ich srdciach a vládne nad všetkými tými, ktorí sú účastníkmi jeho nádeje. Poslúchať ho, ísť cestou jeho prikázaní je ich sláva a radosť. A pokiaľ toto činia s ochotnou myslou,

„sedia na nebeských miestach s Kristom Ježišom.“

„Je jedna viera“; ktorá je darom od Boha zadarmo a je základom ich nádeje. Toto nie je len viera pohanov: Totiž, viera, že „je Boh“ a že je milostivý a spravodlivý a následne, „odmeniteľ tých, ktorí ho úprimne hľadajú.“ Ani to nie je len viera diabla; hoci toto ide oveľa ďalej ako to predchádzajúce: Lebo diabol verí a nemôže ináč ako veriť, že všetko, čo je napísané v Starom a Novom Zákone je pravda. Ale je to viera Sv. Tomáša, ktorá ho učí povedať so svätou smelosťou, „môj Pán a môj Boh!“ Je to viera, ktorá uschopňuje každého pravého kresťanského veriaceho svedčiť so Sv. Pavlom, „Život, ktorý teraz žijem, žijem vierou v Syna Božieho, ktorý ma miloval a dal seba za mňa.“

„Je jeden krst“; ktorý je vonkajším znakom, že náš jediný Pán bol potešený ustanoviť všetku tú vonkajšiu a duchovnú milosť, ktorú naďalej poskytuje svojej cirkvi. Je to podobne drahý prostriedok, ktorým je táto viera a nádej daná tým, ktorí ho úprimne hľadajú. Niektorí, vskutku, sa naklonili k interpretovaniu tohto v obraznom zmysle; ako keby to odkazovalo ku krstu Duchom svätým, ktorý apoštol dostal na deň Letníc a ktorý je v menšom stupni daný všetkým veriacim: Ale je to stanovené pravidlo v interpretovaní Písma, nikdy neodísť od jednoduchého, doslovného zmyslu, iba ak zahŕňa absurditu. A mimo toho, ak sme to takto pochopili, bolo by to nepotrebné opakovanie toho, čo bolo zahrnuté v „Je jeden Duch.“

„Je jeden Boh a Otec všetkého“, ktorý má ducha

osvojenia, ktorý „volá v ich srdciach, Abba Otče“; ktorý „svedčí“ neustále „s ich duchmi,“ že sú deťmi Božími: „Ktorý je nado všetko,“ - Najvyšší, Stvoriteľ, Zachovateľ, Správca celého sveta: „A cez všetko toto,“ - prestúpil celý vesmír; naplňa nebo i zem ... „A vo vás všetkých,“ - zvláštnym spôsobom žije vo vás, ktorí ste jedno telo, jedným Duchom:

*Činí vašu dušu svojím milovaným príbytkom,
Chrám prebývajúceho Boha.*

Tu teda, je jasné, bezvýnimková odpoveď na tú otázku, „Čo je cirkev?“ Katolícka, alebo univerzálna cirkev, sú všetci ľudia na svete, ktorých Boh tak zavolał zo sveta, aby ich určil k predchádzajúcemu popisu; aby boli „jedno telo,“ spojení „jedným Duchom“; aby mali „jednu vieru, jednu nádej, jeden krst; jedného Boha a Otca všetkého, ktorý je nad všetkým a skrze všetko a v nich všetkých.“

Sermons: „Of the Church,“ 7-14 (J, VI, 394-96).

Tuto je pôvodná ukážka Novozákonnej cirkvi; ktorá je spoločnosťou ľudí, povolaných evanjeliom, vštepených do Krista krstom, oživených láskou, spojených všetkými druhmi spoločenstva a poučených smrťou Ananiáša a Zafiry.

Notes: „Acts 5:11.“

Podľa svojho vlastného úsudku, stále verím, že „episkopálna forma cirkevnej vlády je písomná aj apoštolská“: Myslím tým, že súhlasí s praxou a spismi

apoštolov. Ale, že je to predpísané v Písme, tomu neverím. Tento názor (ktorý som raz tvrdo zastával) ma veľmi zahanbil od vtedy, čo som čítal Irenicon Dr. Stillingfleeta. Myslím si, že neodpovedateľne dokázal, že ani Kristus, alebo Jeho apoštoli nepredpísali nijakú určitú formu cirkevnej vlády a že zmienka o duchovnej správnosti episkopality nebola nikdy počuť v prvotnej cirkvi.

Letters: „To James Clark“ (III, 182).

Môj záver (ktorého sa ešte nemôžem vzdať), že je zákonné pokračovať v cirkvi, stojí, neviem ako, skoro bez akýchkoľvek zaslúbení, ktoré sú schopné uniesť jej váhu.

Moja ťažkosť veľmi vzrástla jedným z vašich pozorovaní. Viem, že pôvodné doktríny cirkvi sú pevné; viem, že jej oslava je (v hlavnom) čistá a písomná. Ale ak „sa základ Anglikánskej cirkvi, o ktorom sa tak veľa uvažovalo, skladá z jej poriadkov a zákonov“ (k mnohým z nich nemôžem povedať, že som za), „a nie z jej chvály a doktrín,“ tí, ktorí sa od nej oddelili, majú oveľa silnejšiu obhajobu, než akú som si kedy vedel predstaviť.

Momentálne chápem tých a len tých, ktorí sa oddelia od cirkvi, ktorí sa buď vzdávajú jej základných doktrín, alebo odmietajú zúčastniť sa jej verejného zhromaždenia. A stále sme sny nečinili; ani sme neurobili jeden krok ďalej, ako sme boli presvedčení, že je to naša svätá povinnosť. Je to z plného presvedčenia tohto, že sme (1) kázali v

zahraničí, (2) modlili sa extempore, (3) vytvárali Spoločnosti a (4) dovolili sme kazateľov, ktorí neboli episkopálne ordinovaní. A keby sme boli sem zatlačení, keby nebola pripustená nijaká alternatíva, usúdili by sme ako našu svätú povinnosť radšej sa oddeliť od cirkvi, ako vzdať sa niektorého z týchto bodov. Teda, ak nemôžeme zastaviť oddelenie bez zastavenia laických kazateľov, prípad je jasný - nemôžeme to vôbec zastaviť....

Je bezpochyby „potrebné“, ako ste si všimli, „prísť v tomto bode k nejakému rozhodnutiu“; a čím skôr, tým lepšie. Ja sa teda radujem, keď počujem, že si myslíte, že „táto vec môže byť lepšie a menej urážlivo urovnaná; a že sa môže nájsť metóda, ktorá, vedená opatrnosťou a trpezlivosťou, zmení konštitúciu Metodizmu na správny poriadok a podriadi Metodistov Bohu, aby boli viac nástrojmi pre ciele praktického náboženstva.“

Letters: „To Samuel Walker,“ 3-5 (III, 145-46).

Otázka 10. Nespôsobujete v cirkvi rozkol? To je, že nie je pravdepodobné, že vaši poslucháči, po vašej smrti, sa roztrúsia do všetkých siekt a strán; alebo, že sa sformujú do samostatnej sekty?

Odpoveď. (1) Sme presvedčení, že telo našich poslucháčov ostane dokonca aj po našej smrti v cirkvi, nezostanú tam, iba ak budú vyhodení.

(2) Cez to všetko veríme, že buď budú vyhodení, alebo že rozkvasia celú cirkev.

(3) Robíme a budeme robiť všetko, čo môžeme, aby sme zabránili tým následkom, o ktorých sa predpokladá, že sa stanú po našej smrti.

(4) Ale, s dobrým svedomím nemôžeme prehliadnuť dobrú príležitosť na záchranu duší, pokiaľ žijeme, kvôli tomu, že by sme sa báli následkov, ktoré sa snáď môžu stať po našej smrti.

Works: „Minutes of Some Late Conversations,” Wed. June 27, 1744 (VIII, 281).

2. SKUPINKY

Na konci roku 1739, v Londýne ku mne prišlo osem, alebo desať ľudí, ktorí sa zdali byť hlboko presvedčení o hriechu a úprimne volajúci po spasení. Túžili (tak isto ako traja, alebo štyria ďalší deň), aby som s nimi strávil nejaký čas na modlitbách a poradil im ako uniknúť hnevu, ktorý má prísť; ktorý videli stále visieť nad svojimi hlavami. Aby sme mali viac času na túto úžasnú prácu, stanovil som deň, kedy by všetci spolu mohli prísť, čo odvtedy robili každý týždeň, totiž vo štvrtok večer. Týmto a toľkým, ktorí túžili sa k nim pripojiť, (lebo ich počet sa denne zvyšoval) som dal také rady, z času na čas, o ktorých som si myslel, že sú pre nich potrebné; a vždy sme spojili naše stretnutie s modlitbou podľa ich potrieb.

To bol nárast Spojených Spoločností, najprv v Londýne a potom na iných miestach. Taká spoloč-

nosť nie je nič iné, ako „spoločnosť ľudí, ktorí majú formu a hľadajú moc božstva, sú spojení, aby sa spolu modlili, aby dostali slovo povzbudenia a aby si navzájom v láske venovali pozornosť, aby jeden druhému mohli pomôcť získať spasenie.“

Aby mohli ľahko rozlíšiť, či v skutku pracujú na svojom spasení, každá spoločnosť je rozdelená na menšie spoločnosti, ktoré sa nazývajú triedy, podľa patričných miest ich bydliska. V každej triede je asi dvanásť ľudí; z nich jeden je Vedúci. Jeho prácou je, (1) Aby videl každého člena v triede aspoň raz za týždeň, aby zistil ako sú na tom ich duše; aby poradil, pokáral, utešil, alebo povzbudil, podľa okolností; aby dostal, čo sú ochotní dať na podporu chudobných. (2) Stretnúť sa s kazateľom a pomocníkmi spoločnosti raz za týždeň; aby informoval kazateľa o tých, ktorí sú chorí, alebo o tých, ktorí idú nesprávnou cestou a nebudú pokáraní; aby zaplatil pomocníkom, čo dostal od niekoľkých tried za týždeň; a aby preukázal, čo každá osoba prispela.

Works: „The Nature, Design and General Rules of the United Societies,” 1-3 (VIII, 269-70).

Mali by ste mať vieru, ktorá „predíde svet.“ Pre vás je to teda ťažké,-

I. Pozorne predíšť robeniu zla; najmä,-

1. Ani nekupovať, ani nepredávať čokoľvek v Pánov deň.

2. Nepožívať nijaké alkoholické nápoje, žiadnu pálenku, iba ak by bola predpísaná lekárom.

3. Stáť si za slovom v predávaní i kupovaní.

4. Nezaložiť nič, nie, nezachrániť život.

5. Nespomenúť ničiu chybu za jeho chrbtom a zastaviť tých, ktorí to robia.

6. Nenosiť nijaké nepotrebné ozdoby, ako prstene, náušnice, náhrdelníky, krajky, volány.

Nerobiť nijaké pôžitkárstvo, ako šňupať tabak, iba ak by to bolo predpísané lekárom.

II. Horlivo sa snažiť robiť dobré skutky; najmä,-

1. Dať almužnu z toho, čo vlastníte a to do najzadnejšej časti vašej moci.

2. Pokárať všetky hriechy, ktoré vidíte, a to v láske a pokore múdrosti.

3. Byť vzorom usilovnosti a šetrnosti, sebazaprenia a každodenného zobrania kríža.

III. Rovnako počúvať všetky Božie prikázania; najmä,-

1. Byť v zbore a pri stole Pánovom každý týždeň a pri každom verejnom stretnutí Skupiniek.

2. Navštevovať každé ráno bohoslužbu, ak v tom nebráni vzdialenosť, práca, alebo choroba.

3. Modliť sa súkromne každý deň; a s rodinou, ak ste hlavou rodiny.

4. Čítať si Písmo a meditovať nad ním počas každej voľnej hodiny. A,-

5. Dodržiavať všetky piatky v roku ako dni postenia sa, alebo abstinencie.

Works: „Directions Given to the Band Societies“ (VIII, 273-74).

3. KAZATEĽSKÁ SLUŽBA

Kazatelia sú stále len nástrojmi v Božích rukách a celkom závisia, tak ako vždy na jeho požehnaní, aby dalo vzrast ich práci. Bez neho sú ničím; s ním je ich časť taká malá, že si sotva zasluhujú byť spomenutí. Nech sú ich srdcia a ruky viac spojené! A udržiavajúc pravý zmysel cti Božej v tom, že boli zamestnaní, nech plní viery pracujú, nie ako pre seba, ale pre veľkého Majiteľa všetkého, dokiaľ nepríde deň, keď ich celkom odmení podľa ich viery a usilovnosti.

Notes: „I Corinthians 3:8.“

(O kazateľoch) sa predpokladá, že pôjdu pred stádom (ako to robia východní pastieri do dnešného dňa) a povedú ich po všetkých pravdivých a svätých cestách; majú „ich živiť slovom večného života“; sýtiť ich „čistým mliekom slova“; aplikujú to naďalej „na doktrínu“; učiť ich všetky základné doktríny v tom zahrnuté;- „na výtku“; varovať ich, ak zídu z

cesty naľavo, či napravo;-“na nápravu”; ukázať im ako zlepšiť, čo je zlé a viesť ich späť na cesty pokoja;- a „pre inštrukcie v spravodlivosti”; trénovať ich k vonkajšiemu posväteniu, „dokiaľ sa nestanú dokonalými ľuďmi, podľa postoja plnosti Krista.”

Predpokladá sa, že budú „dávať pozor na ich duše, ako takí, ktorí majú vydať počet.” „Ako tí, ktorí majú vydať počet!” Ako nevýslovne vážne a veľké sú tie slová! Nech Boh ich zapíše do srdca každého vodcu duší!

Sermons: „On Obedience to Pastors,” 1, 4-5 (J, VII, 110).

Je vždy ťažké a často nemožné pre súkromného človeka súdiť podľa merítka ľudí vo verejných úradoch. Nevidíme mnoho podkladov, ktoré ich odkazujú konať takýmto, alebo opačným spôsobom. Všeobecne, teda,nás to odkazuje byť ticho, lebo ako môžeme predpokladať, oni poznajú svoju vlastnú prácu najlepšie; ale, keď sú bez akejkoľvek príčiny cenzúrovaní a keď príde nenávisť ku kráľovi týmto prostriedkom, mali by sme v tomto zmysle tiež kázať politiku; mali by sme verejne vyvrátiť tie nespravodlivé cenzúry: Len stále pamätajúc, že sa má urobiť len toto a len keď to správna príležitosť ponúka; našou hlavnou úlohou je kázať „pokánie k Bohu a vieru v nášho Pána Ježiša Krista.”

Works: „How Far is it the Duty of a Christian Minister to Preach Politics?” 6 (XI, 155).

Človek mi toto zakazuje robiť v inej farnosti: efektom je, nerobiť to vôbec; vidiac, že teraz nemám svoju vlastnú farnosť, ani snáď, nikdy mať nebudem. Koho potom počúvnem Boha, alebo človeka?...

Trp mi teraz, aby som ti povedal svoje vlastné princípy v tomto. Pozerám sa na celý svet ako na svoju farnosť; myslím tak ďaleko, že v ktorejkoľvek časti som, pokrýva ju to, tak a mojou svätou povinnosťou je hlásať všetkým, ktorí sú ochotní počúvať radostnú zvesť spasenia. Toto je práca, o ktorej viem, že ma do nej Boh povolal; a som si istý, že ju žehná.

Letters: „To James Hervey“ (I, 286).

Pripúšťam, že je vhodné, pre kohokoľvek, kto káže v jeho mene, mať vonkajšie ako aj vnútorné povolanie; ale že je to absolútne potrebné, popieram.

Sermons: „A Caution Against Bigotry,“ III, 7 (S, II, 119).

Vskutku v jednej veci, o ktorej laickí kazatelia vyznávajú, že vedia, nie sú nevedomí ľudia. Verím, že nie je ani jeden z nich, kto by nebol schopný ísť cez takú skúšku, v podstatnej, praktickej, experimentálnej Duchovnosti, ako niektorí naši kandidáti na sväté obrady, dokonca na univerzite, (hovorím to s bolesťou a zahanbením a v nežnej láske,) sú schopní. Ale, Ó! Cez aké skúšky väčšina z nich prechádza! A aký dôkaz tieto testovania bežne priniesli, (také vážne ako forma, v ktorej bežia), buď o ich zbožnosti, alebo vedomostiach, ktorým sú

zverené tie ovce, ktorých Boh vykúpil svojou vlastnou krvou....

Ak prideme k neskorším časom: Bol pán Kalvin ordinovaný? Bol kazateľ, alebo diakon? A nebola väčšina z tých, ktorých Boh zamestnal v podporovaní reformácie v zahraničí, tiež laici? Mohla by sa tá úžasná správa rozšíriť na toľko miest, keby laici nekázali? A stále, ako vážne predkladajú Pápeženci túto námietku proti reformácii! Ba, takí prísni, ako sú v takýchto veciach, sa ukazujú dokonca v niektorých ich najprísnejších Obradoch, že „ak niektorí z bratov laikov verí, že ho Boh volá, aby kázal ako misionár, predstavený Obradu, ktorý bol o tom informovaný, ho ihneď pošle preč.“

Works: „A Farther Appeal to Men of Reason and Religion,” III, 10, 12 (VIII, 221-22)

4. SVIATOSŤ PÁNOVEJ VEČERE

Predtým, ako využijete akýkoľvek prostriedok (milosti), nech je hlboko zapečatený vo vašej duši,- v tomto nie je žiadna moc. Samo o sebe je to slabá, mŕtva, prázdna vec: oddelene od Boha je to suchý list, tieň. Ani v tom nie je nijaká zásluha; nič, čo by vzrastajúco tešilo Boha; nič, čím by som si zasluhoval akúkoľvek obľubu v Jeho rukách, nie, ani kvapka vody, aby som schladil svoj jazyk. Ale, lebo Boh prikazuje, ja činím; pretože ma usmerňuje čakať týmto spôsobom, preto tu čakám na Jeho milosť

zadarmo, z ktorej príde moje spasenie.

Toto si uchovajte v svojom srdci, že opus operatum, len učinенý skutok, nič neosoží; že v ňom nie je nijaká moc na záchranu, len v Duchu Božom, nijaká zásluha, len v krvi Krista; že následne dokonca to, čo Boh nariadil, nemá význam milosti pre dušu, ak nedôverujete v Neho samého. Na druhej strane, ten kto verne dôveruje v Neho, nemôže odpadnúť od milosti Božej, dokonca, hoci by bol odrezaný od každého vonkajšieho určenia, hoci by bol zatvorený v strede zeme.

Vo využívaní všetkých prostriedkov, hľadajte len Boha. Vo a cez každú vonkajšiu vec, pozerajte len na moc Jeho Ducha a zásluhy Jeho Syna. Vyvarujte sa, aby ste nevychádzali zo skutku; ak to robíte, celá práca je stratená. Nič bez Boha nemôže uspokojiť vašu dušu. Teda, pozerajte na neho vo všetkom, cez všetko a nado všetko.

Pamätajte tiež, aby ste využívali všetky prostriedky ako prostriedky; ako nariadené, nie pre ne samé, ale na obnovenie vašej duše v spravodlivosti a v pravej posvätenosti. Ak teda k tomuto smerujú, dobre; ale, ak nie, sú trus a smeti.

Sermons: „The Means of Grace,” V, 4 (S, 1, 259-60).

Mám ukázať, že je povinnosťou každého kresťana prijímať Pánovu večeru tak často, ako môže.

Prvý dôvod, prečo je to povinnosť každého kresťana je, lebo je to jasný príkaz Krista. Že je to jeho

prikázanie sa ukazuje z textu, „Toto čiňte na moju pamiatku“: Čím boli apoštoli zaviazaní žehnať, lámať a dávať chlieb všetkým, ktorí sa zúčastnili s nimi v týchto svätých veciach, tak boli všetci kresťania zaviazaní prijímať tieto znamenia Kristovho tela a krvi. Tu teda chlieb a víno sú prikázané prijímať na pamiatku jeho smrti, do konca sveta. Tiež si všimnite, že toto prikázanie bolo dané naším Pánom, keď práve vydával život za nás. Sú to preto jeho slová pred smrťou pre všetkých jeho nasledovníkov.

Druhá príčina, prečo má každý kresťan toto robiť tak často, ako môže je, lebo úžitok toho je taký úžasný pre všetkých, ktorí to robia v poslušnosti jemu; totiž odpustenie našich predošlých hriechov, prítomné posilnenie a občerstvenie našich duší. V tomto svete nie sme nikdy slobodní od pokušení. Na akejkoľvek ceste života sme, nech sú naše podmienky akékoľvek, či sme chorí, alebo zdraví, v ťažkostiach, alebo v ľahkej situácii, nepriatelia našej duše sa nás snažia doviesť do hriechu. A príliš často nad nami víťazia. Teraz, keď sme presvedčení, že sme zhrešili proti Bohu, čo je istejší spôsob ako od neho získať odpustenie, ako „preukázanie Pánovej smrti“; a snažne ho prosiť pre utrpenie jeho Syna, aby vymazal všetky naše hriechy?

Milosť Božia daná v tomto nás utvrdzuje o prepáčení našich hriechov a uschopňuje nás ich opustiť. Ako sú naše telá posilnené chlebom a vínom, tak sú naše duše týmito prejavmi tela a krvi Krista. Toto je potrava našich duší: Toto dáva silu, aby sme splnili našu povinnosť a vedie nás to k dokonalosti. Ak teda dbáme o jednoduchý Kristov príkaz, ak túžime,

aby nám odpustil naše hriechy, ak si želáme silu veriť, milovať a počúvať Boha, potom by sme nemali prehliadnúť nijakú príležitosť prijatia Pánovej večere; potom sa nikdy nemusíme otočiť chrbtom slávnosti, ktorú Pán pre nás pripravil. Nesmieme prehliadnúť nijakú príležitosť, ktorú nám dobrá prozreteľnosť ponúka, pre túto príčinu. Toto je pravdivé pravidlo: Tak často máme prijímať ako často nám Boh dáva príležitosť. Ktokoľvek teda neprijíma, ale odchádza od svätého stola, keď je všetko pripravené, buď nerozumie svojej povinnosti, alebo ho nezaujímajú prikázania jeho Spasiteľa, odpustenie jeho hriechov, posilnenie jeho duše a jej občerstvenie nádejou slávy.

Nech preto každý, kto má buď túžbu potešiť Boha, alebo lásku jeho vlastnej duše, počúva Boha a riadi sa dobrým pre jeho vlastnú dušu, tým, že prijíma tak často ako môže; ako prví kresťania, pre ktorých kresťanská obeť bola súčasťou bohoslužby v Pánov deň. A v niektorých krajinách to prijímali skoro každý deň: Vždy štyri razy za týždeň a mimo toho každý Svätý deň. Podľa toho, tí ktorí sa spolu modlili, nikdy neprešli príležitosť zúčastniť sa požehnanej sviatosti. Aký názor mali na tých, ktorí sa otočili k tomu chrbtom, sa môžeme dozvedieť zo starodávneho cirkevného práva: „Ak sa niektorí veriaci zúčastní modlitieb veriacich a odíde bez toho, aby prijal Pánovu večeru, nech je exkomunikovaný, ako že prináša zmätok do cirkvi Božej.“

Aby sme rozumeli podstatu Večere Pánovej, bolo by dobré pozorne si prečítať pasáž v evanjeliu a v prvej epištole Korinským, ktorá hovorí o jej ustano-

vení. Odtiaľto sa dozvedáme, že plánom tejto sviatosti je stála pamiatka smrti Kristovej, jedením chleba a pitím vína, čo je vonkajším znakom vnútornej milosti, tela a krvi Krista.

Je vysoko účelné pre tých, ktorí chcú toto prijať, kedykoľvek im to čas dovolí, pripravovať sa na tento vážny obrad sebaspytovaním a modlitbou. Ale nie je to absolútne potrebné. A ak na to nemáme čas, mohli by sme vidieť, že máme zvyčajnú prípravu, ktorá je absolútne potrebná a nikdy nemôže byť vynechaná kvôli čomukoľvek, alebo pri akejkolvek príležitosti. Toto je poprvé plný zmysel srdca, aby si zachovalo všetky Božie prikázania; a podruhé úprimná túžba dostať všetky jeho zaslúbenia.

Sermons: „The Duty of Constant Communion,” I, 1-6 (J, VII, 147-49).

Ukázal som vo veľkom: (1) Že Pánova večera bola prikázaná Bohom, aby bola prostriedkom odoslania človeku buď predbežnej, alebo ospravedlňujúcej, alebo posväcujúcej milosti, podľa ich niekoľkých potrieb. (2) Že ľudia, pre ktorých to bolo prikázané sú všetci tí, ktorí vedia a cítia, že chcú milosť Božiu, buď aby ich udržal od hriechu, alebo aby ukázal, že ich hriechy sú odpustené, alebo aby obnovil ich duše na obraz Boží. (3) Že toľkokrát, koľkokrát prichádzame k stolu, nie aby sme mu niečo dali, ale aby sme prijali čokoľvek On vidí ako dobré pre nás, tam nie je nijaká predchádzajúca príprava bezprostredne potrebná, len túžba prijať čokoľvek on chce dať. A, (4) Že sa nevyžaduje nijaká spôso-

bilosť v čase prijímania, len zmysel nášho postavenia, našej celkovej hriešnosti a bezmocnosti; každý kto vie, že je spôsobilý pre peklo je práve spôsobilý prísť ku Kristu takto, tak isto ako všetkými ostatnými spôsobmi Jeho ustanovenia.

Journal: „Sat. 28 June 1740“ (II, 361-62).

5. SVIATOSŤ KRSTU

Krstom sme skrze vieru naštepení do Krista a čerpáme nový duchovný život z tohto nového koreňa, skrze jeho Ducha, ktorý nás modeluje na jeho podobu a najmä s ohľadom na jeho smrť a vzkriesenie.

Notes: „Romans 6:3.“

Čo /je krst?/ Je to iniciujúca sviatosť, ktorou vstupujeme do zmluvy s Bohom. Bol inštituovaný Kristom, ktorý sám mal moc založiť správnu sviatosť, znak, pečať, dôkaz a prostriedok milosti, večne ustanovený pre všetkých kresťanov. Nevieme, vskutku, presný čas jeho založenia; ale vieme, že to bolo dlho pred vystúpením nášho Pána. A bol ustanovený namiesto obriezky. Lebo, ako to bol znak a pečať Božej zmluvy, tak je aj toto.

Podkladom tejto sviatosti je voda; ktorá, ako mala prirodzenú moc očistiť, je najspôsobilejšia pre toto symbolické použitie. Krst je učený umytím, pono-

rením, alebo pokropením osoby v mene Otca, Syna a Duchu Svätého, ktorá je teraz venovaná požehnannej Trojici. Hovorím umytím, ponorením, alebo pokropením; pretože to nie je v Písme presne špecifikované, ktorým z týchto spôsobov sa to má robiť, ani nijakým vyjadreným predpisom, ani nijakým takým príkladom, ktorý by to jasne dokazoval; ani silou prostriedku slova krstím...

Aké sú výhody, ktoré získame krstom, je ďalší bod, ktorý treba zvážiť. A prvým je zmytie viny z dedičného hriechu, aplikáciou zásluh Kristovej smrti. Že sme sa všetci narodili s vinou Adamovho hriechu a že zasluhujeme večné zatratenie, bol jednohlasný zmysel prvotnej cirkvi, ako je vyjadrené v našom deviatom článku.... Ale „ako skrze jedného človeka vošiel hriech do sveta; tak skrze spravodlivosť jedného prišiel dar zadarmo všetkým ľuďom, aby boli ospravedlnení pre život.“ A schopnosť tohto daru zadarmo, zásluhy Kristovho života a smrti sú nám aplikované krstom.... „Je isté, z Božieho slova, že deti, ktoré sú pokrstené, zomrú pred tým ako vyznajú svoj hriech, sú spasené.“ A toto súhlasí s jednohlasným súdom všetkých starodávnych Otcov.

Krstom vstúpime do zmluvy s Bohom; do tej nekonečnej zmluvy, ktorú prikázal navždy; (Ž 111, 9) tej novej zmluvy, ktorú slúbil urobiť s duchovným Izraelom; dokonca „dať im nové srdce a nového ducha, pokropiť ich čistou vodou,“ (čoho je krst len obrazom) „a že nebude viac pamätať na ich hriechy a neprávosti“; slovom, že bude ich Bohom, ako to slúbil Abrahámovi v evanjelickej zmluve, ktorú s ním učinil a s celým jeho duchovným potomstvom.

(Gen 17, 7-8). A ako bola potom obriezka spôsobom vstupu do jeho zmluvy, tak je teraz krst; ktorý je preto pomenovaný apoštolom (tolčí dobrí interpreti interpretujú jeho slová) „usporiadanie, kontrakt, alebo zmluva dobrého svedomia s Bohom.“

Krstom sme prijímaní do cirkvi a následne sa stávame členmi Krista, jej Hlavy. Židia sa prijímali do cirkvi obriezku, tak aj kresťania krstom. Lebo „všetci, ktorí sú pokrstení v Krista,“ v jeho mene, „sú“ tým „oblečení do Krista“; (Gal 3,27) to je, sú tajomne spojení s Kristom a s ním učenín v jedno. Lebo „i v jednom Duchu my všetci sme pokrstení v jedno telo,“ (1 Kor 12, 13) totiž, cirkev „telo Kristovo.“ (Ef 4, 12) Z čoho duchovné, živé spojenie s ním predchádza vplyv jeho milosti na tých, ktorí sú pokrstení; ako z nášho spojenia s cirkvou, podiel na všetkých privilégiách a na všetkých sľuboch Kristových, ktoré jej dal.

Krstom sme my všetci, ktorí sme boli „od prírody deťmi hnevu“ učenín deťmi Božími. A táto obnova, ktorú naša cirkev na mnohých miestach pripisuje krstu je viac ako len prijatie do cirkvi, hoci bežne sa to s tým spája; „naštepéním do tela Kristovej cirkvi sa stávame deťmi Božími adopciou a milosťou.“ Toto je založené na slovách nášho Pána: „Ak sa niekto nenarodí z vody a z Ducha, nemôže vojsť do kráľovstva nebeského.“ (J 3, 5) Vodou, teda ako prostriedkom, vodou krstu, sme obnovení, alebo znovunarodení; čo tiež apoštol nazýva „umývanie regenerácie.“ Naša cirkev teda nepripisuje krstu väčší význam ako Kristus. Ani to nepripisuje vonkajšiemu obmytiu, ale vnútornej milosti, ktorá k tomu pridaná

ho činí sviatosťou. Tu sa nachádza princíp milosti, ktorá nebude celkom zobraná, ak nezahrnieme Ducha Svätého Božieho dlho trvajúcou zlobou.

Následnosťou toho, že sme sa stali deťmi Božími je, že sme dedičmi kráľovstva nebies. „Ak deti“ (ako si všíma apoštol) „potom dediči, dediči Boží a spoludediči Kristovi.“ V tom dostávame titul a naozajstné „kráľovstvo, ktoré nemôže byť odobrané.“ Krst nás teraz spasí, ak žijeme odpovedným životom; ak vyznávame, veríme a počúvame evanjelium: Predpokladajúc toto, ako nás prijíma do cirkvi, tak aj do slávy, ktorá príde potom.

Ale ukázal Spasiteľ, že toto by malo v cirkvi vždy ostať? Toto je tretia vec, ktorú máme zvážiť. A to sa dá vyjadriť niekoľkými slovami, z ktorých nebude nijaká pochybnosť, že to bolo nasmerované trvať tak dlho ako cirkev, ktorá je ukázaným prostriedkom vstupu. Správne, nie je iný prostriedok vstupu do cirkvi, alebo do neba....

Nakoniec, to nie je len zákonné a nevinné, ale správne a naša svätá povinnosť, čo súhlasí s nepretrženou praxou celej cirkvi Kristovej od najskorších rokov, zasvätiť naše deti Bohu krstom, ako bolo prikázané židovskej cirkvi, aby robili obriezku.

Works: „A Treatise on Baptism,” I, passim (X, 188, 190-92, 201).

Krst nie je nový zdroj: to nie je jedna a tá istá vec. Mnohí si síce predstavujú, že je to to isté: aspoň hovoria, ako keby si to mysleli; ale neviem, či tento

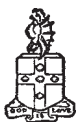
názor je verejne doznaný niektorou denomináciou kresťanov....

Čo môže byť jasnejšie ako, že jedno je vonkajší, druhé vnútorný skutok; že jedno je viditeľné, druhé neviditeľné a preto sú celkom odlišné?-Jedno je skutkom človeka, očisťuje telo; to druhé zmena učinená Bohom na duši: takže predchádzajúce je práve tak rozlíšiteľné od toho ďalšieho, ako duša od tela, alebo voda od Ducha Svätého.

Z predchádzajúcich poznatkov si môžeme podruhé všimnúť, že ako znovuzrodenie nie je to isté ako krst, tak ani vždy nie je spojené s krstom: nejdú spoločne.Človek môže byť „z vody narodený“ a stále nemusí byť „narodený z Ducha.“ Niekedy môžu byť vonkajšie znaky, kde nie je vnútorná milosť. Teraz nehovorím s ohľadom na nemluvňatá: je isté, že naša cirkev predpokladá, že všetci ktorí sú pokrstení ako nemluvňatá, v tom istom okamihu sú znovuzrodené; a pripúšťa sa, že celému obradu krstu nemlúvniat predchádza tento predpoklad. Ani nezáväži námietka, že nemôžeme pochopiť ako sa toto môže u nemlúvniat stať. Lebo ani nemôžeme pochopiť, ako sa to môže stať pri človeku zrelého veku. Ale nech je tento prípad akýkoľvek pri nemlúvňatách, je jasné, že všetci ľudia zrelého veku, ktorí sú pokrstení nie sú tak aj znovuzrodení. „Strom sa pozná po ovocí.“ A z tohto je jednoduché zamietnuť, že niektorí z tých, ktorí boli deťmi zla predtým, ako boli pokrstení, pokračujú tak isto aj potom; „lebo činia skutky svojich otcov“: pokračujú v službe hriechu, bez akéhokoľvek nároku na vnútorné, alebo vonkajšie posvätenie.

Sermons: „The New Birth,” IV, 1-2 (S, II, 237-39).

Bože, kto by odpustil svetu,
 Ponúkaš všetkým dostatočnú milosť;
 Všetci uveríť v Tvojho Syna smú,
 Množstvo chce Tvojho syna prijať;
 Množstvo zo siekt zachránených,
 Formuje Tvoju cirkev vyvolených.

Po celej zemi ležia roztrúsené,
 Ovce vlkmi obklúčené,
 Okom Pastiera vedené,
 V ovčinci sa cítia bezpečné:
 Anjeli sú pri každom ich kroku,
 Slúžia im, a zachovávajú ich až ku koncu.

Keď sú Tvoje súdy vonku,
 Ty ich ukryješ, láskavý,
 Schovaní v Božiu archu,
 V Útočisku prebývajú, schovaní;
 Nájdu oltár pripravený,
 Nájdu všemohúcnosť ich ochrany.

Slabí a chudobní, ktorých všetci zavrhnú,
 Prenasledovaní, alebo ináč opovrhnutí,
 Oni svojich nepriateľov ochraňujú,
 Ostaň, predvoj nebeský:
 Dokiaľ si chránil Svojich vlastných,
 Stojí slovo pre nich samých.

Štáty a ríše povstávajú, alebo padajú,
 Stojí cirkev dokiaľ čas sa neskončí,

Na ženíchovo volanie čakajú,
Počúvajú, túžia vystúpiť,
Krásneho a nepoškvrneného a úplného
Ježiša v oblakoch stretnúť.

Poetics: „Hymn XVI“ (VIII, 305-06).

DOPLŇUJÚCE ODKAZY

Podstata cirkvi - Sermons: „The Mystery of Iniquity“ (J, VI, 253 ff.); „Of the Church“ (J, VI, 392 ff.); „On Schism“ (J, VI, 401 ff.); „Minutes of Several Conversations“ (VIII, 321 ff.); „Popery Calmly Considered,“ I, III (X, 140-48). Letters: „To a Clerical Friend“ (II, 29-32); „To Thomas Church“ (II, 240-41); „To the Earl of Dartmouth“ (IV, 147 ff.). Journal: „Sat. 16 June 1739“ (II, 222-23); „Fri. 25 March 1743“ (III, 72); „Mon. 20 Aug. 1764“ (V, 92). Notes: „I Corinthians 11:18“; „Jude 19.“

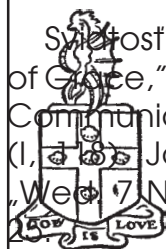
Skupinky - Sermons: „On God’s Vineyard,“ II-IV (J, VII, 206-10). Works: „A Plain Account of the People Called Methodists“ (VIII, 248-49); „Minutes of Several Conversations“ (VIII, 299 ff.); „A Short History of Methodism,“ 1-15 (VIII, 347-51). Letters: „To `John Smith´“ (II, 77-79); „To Samuel Walker“ (III, 192 ff.); „To Henry Brooke“ (VII, 331-34). Journal: „Sun. 8 March 1747“ (III, 284-85); „Sun. 31 April 1771“ (V, 404-6).

Kazateľská služba - Sermons: „A Caution Against Bigotry,“ III (S, II, 117-23); „On Obedience to pastors“ (J, VII, 108 ff.); „On Attending the Church Service“

(J, VII, 174 ff.); „The Ministerial Office” (J, VII, 273 ff.).

Works: „A Farther Appeal to Men of Reason and Religion,” VI, 1; III, 3 (VIII, 111-20; 214-39); „Thoughts Concerning Gospel Ministers,” 1-5 (X, 455-56); „An Address to the Clergy” (X, 480 ff.). Letters: „To George L. Fleury” (V, 249-50); „To Dr. Rutherford” (V, 359 ff.). Journal: „Tues. 5 June 1739” (II, 211-12); „Fri. 27 Dec. 1745” (III, 229-31). Notes: „Ephesians 4:11-12.”

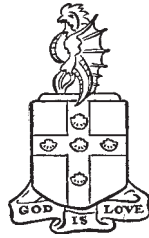
Sviatosť Večere Pánovej - Sermons: „The Means of Grace,” III, 11-12 (S, I, 251-53); „The Duty of Constant Communion” (J, VII, 147 ff.). Letters: „To his Mother” (I, 1-3). Journal: „Thur. 20 Sept. 1739” (II, 279-80); „Wed. 7 Nov. 1739” (II, 314-15). Notes: „Mark 14:24.”

Sviatosť krstu - Sermons: „The New Birth,” IV (S, II, 237 ff.). Works: „Popery Calmly Considered,” IV (X, 149-58); „A Treatise on Baptism” (X, 188 ff.). Notes: „Colossians 2:12.” X.

JW

340

X ESCHATOLÓGIA

X. ESCHATOLÓGIA

Doktrína spasenia má ako svoj cieľ prípravu človeka na život s Bohom. Viera a nádej kresťanského života nakoniec vyústí do dokonalej, Bohom danej lásky - k cieľu ľudského života. Čistí srdcom uvidia Boha; pre naplnenie tohto spásneho cieľa Wesley verí, že celý vzor spasenia je orientovaný. Náboženská atmosféra času, z väčšej časti, podporuje vieru vo večný život. Wesley nikdy nepochybuje o tom, že je to isté a jeho spisy to vyjavujú ako stálu tému. Pretože vidí Boží súd ako skutočnú, neuniknutelnú súčasť života po smrti, ľudská existencia má pre Wesleyho stálu večnú dimensiu. V jeho učení je apokalyptický význam, hoci nie je primárny. To isté je pravdou pre jeho spisy o všeobecnom vzkriesení. Jeho práca je celkom slobodná od nútenia človeka do Kráľovstva vyvolaním strachu z hnevu, ktorý má prísť. Z Wesleyovho pohľadu prirodzený svet a jeho stvorenia sa zdieľajú na efekte Adamovho hriechu, budú tiež spasení v posledný deň, v ktorom bude triumfálna Božia láska ku celému jeho stvoreniu.

1. ĽUDSKÝ OSUD

Načo je deťom človeka život? Prečo sme boli poslaní na svet? Pre jediný cieľ a pre nič iné, pripraviť sa pre večnosť. Len pre toto žijeme. Pre toto a pre nič iné nám život nebol daný, alebo netrvá. Potešilo to vševedomého Boha v čase, keď sa mu to zdalo najlepšie, povstať vo veľkosti svojej sily a

stvoríť nebesia a zem a všetko, čo je tu. Pripraviac pre neho všetko, On „stvoril človeka na svoj obraz, podľa seba.“ A čo bol zmysel jeho stvorenia? Bol jeden a nijaký iný- aby mohol poznať a milovať a radovať sa a slúžiť svojmu Stvoriteľovi na večné veky....

Pamätajte! Nenarodili ste sa pre nič iné. Nežijete pre nič iné. Váš život na zemi nepokračuje pre nijaký iný cieľ ako je toto, aby ste poznali, milovali a slúžili Bohu na zemi a tešili ho na veky. Zvážte to! Neboli ste stворení, aby ste potešili svoje zmysly, upokojili svoju predstavivosť, získali peniaze, alebo chválili ľudí; aby ste hľadali šťastie v akomkoľvek stvorenom dobre, v ničom, čo je pod slnkom. Všetko toto je „kráčanie v daromnom tieni“; je to vedenie nepokojného, mizerného života, pre mizernú večnosť. Naopak, boli ste stворení pre toto a pre nič iné, k hľadaniu a nájdeniu šťastia v Bohu na zemi, aby ste si zaistili slávu Božiu v nebi, Teda nech vaše srdce stále hovorí, „Toto činím,“-majúc na zreteli jedno, pamätajúc prečo som sa narodil a prečo naďalej žijem,- „Úporne sledujem jeden cieľ.“ Smerujem k jednému cieľu môjho bytia, k Bohu; dokonca „Boh v Kristu zmieril svet so sebou.“ On bude mojím Bohom navždy a mojím vodcom do smrti!

Sermons: „What is Man?“ 13, 15 (J, VII, 229-30).

Jedno dokonalé Dobro bude váš konečný cieľ. Jedna vec bude túžbou pre ňu samu,-radosť z Neho, ktorý je Všetko vo všetkom. Jedno šťastie sa ponúka vašim dušiam, dokonca jednota s Ním, ktorý ich

učinil; „spoločenstvo s Otcou a Synom“; spojenie s pánom jedným Duchom. Jedného sa máte držať až do konca času, - potešenie Boha v čase a vo večnosti. Túžte po iných veciach, ak k tomu smerujú. Milujte stvorenie, lebo vedie ku Stvoriteľovi. Ale pri každom kroku, ktorý urobíte, nech je toto slávny bod, ktorý ohraničuje váš náhľad. Nech každá pohnútko, myšlienka a slovo a práca je tomuto podriadená. Po čomkoľvek túžite, alebo čohokoľvek sa bojíte, čokoľvek hľadáte, alebo čomukoľvek sa vyhýbate, čokoľvek si myslíte, hovoríte, alebo robíte, nech je to pre šťastie v Bohu, to je jediný Cieľ, rovnako ako Zdroj vášho bytia.

Sermons: „The Circumcision of the Heart,” I, 12 (S, I, 273-74).

Ako skutočne je /kresťan/ múdry! Pozná seba: večného ducha, ktorý prišiel od Boha a bol zoslaný do telesnej schránky, nie aby činil svoju vlastnú vôľu, ale vôľu toho, ktorý ho poslal. Pozná svet: miesto, kde má prežiť niekoľko dní, alebo rokov, nie ako obyvateľ, ale ako cudzinec na pobyte na svojej ceste do večnosti; a podľa toho využíva svet nie ako- že ho zneužíva a akože vie, že jeho forma sa pomíne. Pozná Boha: svojho Otca a svojho Priateľa, rodiča všetkého dobra, stredobod duchov všetkých tiel, jediného šťastie všetkých múdrych bytosti. Vidí jasnejšie ako svetlo dňa pri poludňajšom slnečnom svite, že toto je cieľ človeka, osláviť Ho, toho, ktorý ho učinil pre Seba a aby ho miloval a tešil navždy. A s rovnakou jasnosťou vidí prostriedok k tomuto cieľu, k potešeniu Boha v sláve; dokonca ho teraz

poznať, milovať, imitovať Boha a veriť v Ježiša Krista, ktorého poslal.

Sermons: „Upon Our Lord’s Sermon on the Mount: XIII,“ II, 2 (29-30).

Som presvedčený - Podklady tohto presvedčenia sú položené v nasledujúcom verši, že ten, ktorý započal vo vás dobré dielo, ho aj dokoná a zachová až do dňa Ježiša Krista - Že ten, ktorý ospravedlnil, začal vás posväcovať, pôjde ďalej v svojej práci až dokiaľ sa neukáže v sláve.

Notes: „Philippians 1:6.“

Nevyjadruje výraz „Spravodlivosť svätých,“, čo je „svadba“ v podobenstve? Je to „posvätenie, bez ktorého nikto neuvidí Pána.“ Spravodlivosť Krista je bezpochyby potrebná pre každú dušu, ktorá vstupuje do slávy: Ale také je aj osobné posvätenie pre každé dieťa človeka. Ale je veľmi potrebné, aby sme si všimli, že sú potrebné v rozdielnych náhľadoch. Predchádzajúce je potrebné, aby nás oprávnilo do neba; to druhé, aby nás pre to kvalifikovalo. Bez spravodlivosti Kristovej by sme nemali nijaký nárok na slávu; bez posvätenia by sme na to nemali oprávnenie. Tým predchádzajúcim sa stávame Kristovými členmi, deťmi Božími a dedičmi kráľovstva nebies. Tým ďalším „sme učinení schopnými k podielu na lose svätých vo svetle.“

Sermons: „On the Wedding Garment,“ 10 (J, VII, 314).

2. VEČNÝ ŽIVOT

„Bez posvätenia nik neuzrie Pána,“ neuvidí tvár Božej slávy. Nič pod nebom nemôže byť istejšie ako toto; „lebo ústa Pánove to povedali. A hoci nebo i zem pominú, jeho slová nikdy nepominú.“ Rovnako potom môže Boh padnúť z neba, ako jeho slovo padnúť na zem. Nie, to sa nemôže stať; nikto nebude žiť s Bohom, len ten kto teraz žije pre Boha; nikto sa nezúčastní slávy Božej v nebi, len ten, kto nesie obraz Boží na zemi; nikto, kto nie je zachránený od hriechu tu, nemôže byť zachránený z pekla potom; nikto nemôže vidieť kráľovstvo Boha hore, ak kráľovstvo Božie nie je v ňom tu dole. Ktokoľvek bude vládnuť s Kristom v nebi, musel v ňom Kristus vládnuť na zemi. Musí mať „tú myseľ v sebe, ktorá bola v Kristu,“ ktorá ho uschopňuje „kráčať ako kráčať Kristus.“

Works: „A Blow at the Root; or Christ Stabbed in the House of His Friends,“ 1 (X, 364).

Keď Syn Človeka vstúpi v Jeho slávu a určí každému človeku jeho vlastnú odmenu, tá odmena bude bezpochyby pomerná (1) našej vnútornej posvätenosti, naša podobnosť s Bohom; (2) našim skutkom; a (3) našim strastiam. Teda čokoľvek pretrpíte v časnosti bude nevýslovná výhra vo večnosti. Mnoho z vášho utrpenia, snáď väčšia časť, je teraz

minulosťou. Ale vaša radosť príde! Pozrite hore, moja drahá priateľka, pozrite hore! A uzrite pred sebou svoju korunu! Ešte chvíľu a budete piť z riek radosti, ktoré prúdia z Božej ruky navždy.

Letters: „To Ann Bolton“ (VIII, 251).

„Ten, kto má Syna, má život,“ - tu sa hovorí o večnom živote, - „a ten, kto nemá syna“ Božieho „nemá“ tento „život.“ Ako keby povedal, „Toto je zhrnutie svedectiev, v ktorých Boh svedčil o svojom Synovi, ktorého nám Boh dal, nie len pre oprávnenie, ale pre skutočný začiatok večného života: A tento život je kúpený a uložený v jeho Synovi; ktorý má všetky pramene a plnosť v sebe, aby rozdával svojmu telu, cirkvi.

Tento večný život potom začína, keď poteší Otca, aby zjavil Syna v našich srdciach; keď prvý krát spoznáme Krista, uschopnení „volať ho Pane, Svätým Duchom“; keď môžeme svedčiť, naše svedomie nám nesie svedectvo v Svätom Duchu, „Život, ktorý teraz žijem, žijem vierou v Syna Božieho, ktorý ma miloval a dal seba za mňa.“ A potom začína to šťastie; skutočné šťastie, pevné, základné. Potom sa v srdci otvára nebo, potom sa správne, nebeské postavenie začína, pokiaľ láska Božia, milujúc nás, sa rozprestiera v srdci, stále produkujúc lásku k celému ľudstvu; všeobecná, čistá dobročinnosť, spolu s jej ovocím, poníženosťou, pokorou, trpezlivosťou, bude v každom postoji; celková, jasná, plná podrobenosť vo všetkom vôli Božej; ktorá nás uschopňuje „radowať sa navždy a vo všetkom dávať vďaku.“

Ako sa zväčšuje naša láska k nemu, rovnakými stupňami a v rovnakej miere, kráľovstvo vnútorného neba musí tiež vzrastať; pokiaľ „rastieme vo všetkom k Nemu, ktorý je naša Hlava.“ A keď sme, kompletní v ňom, ako to vyjadrujú naši prekladatelia; ale lepšie, ak sme ním naplnení; keď „Kristus v nás, nádej slávy,“ je náš Boh a naše Všetko; ak zabral celé naše srdce; keď v ňom vládne bez súpera, Pán každého pohybu; keď prebývame v Kristu a Kristus v nás, sme s Kristom jedno a Kristus s nami; potom sme celkom šťastní; potom žijeme „celý život, ktorý je ukrytý s Kristom v Bohu“; potom a nie dovtedy, my správne zažijeme, čo znamená slovo, „Boh je láska; a ktoľvek prebýva v láske, prebýva v Bohu a Boh v ňom.“

Sermons: „Spiritual Worship,“ II, 4-6 (J, VI, 430-31).

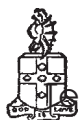
Boh od začiatku spojil odpustenie, posvätenie, nebo. A prečo by ich mal človek oddeliť? Vyvarujte sa toho! Nech ani jedno oko reťaze nie je zlomené. „Boh mi pre Krista odpustil. On ma teraz obnovuje na svoj vlastný obraz. Zakrátko ma učiní pre seba správnym a zoberie ma zastať pred Svojou tvárou. Ja, ktorého On ospravedlnil skrze krv Jeho Syna, som celkom posvätený Jeho Duchom, rýchlo vystúpim k `Novému Jeruzalému, mestu živého Boha.` Ešte chvíľu a `prídem k všeobecnému zhromaždeniu a cirkvi prvorodenej a k Bohu Sudcovi všetkého a k Ježišovi Prostredníkovi novej zmluvy,` Ako skoro sa tieto tiene pominú a deň večnosti príde ku mne! Ako skoro budem piť z `rieky vody života, ktorá

vychádza z trónu Božieho a Baránka! Tam Ho budú všetci jeho služobníci chváliť a uvidia Jeho tvár a Jeho meno bude na ich čelách. A nebude tam noci; nebudú potrebovať sviečky, alebo svetlo slnka. lebo Pán Boh ich osvieti a oni budú vládnuť na veky vekov.'"

Sermons: „Satan's Devices,” II, 4 (S, II, 202-7).

Môj drahý brat, - Sv. Pavel učí, že v nebi máme byť spojení s „duchmi spravodlivých ľudí zdokonalení,” v takom zmysle, v akom nemôžeme byť na zemi, dokonca ani v raji. V raji, duše dobrých ľudí odpočívajú od práce a sú s Kristom od smrti do vzkriesenia. Toto nenesie nijakú podobnosť s Pápežským očistcom, v ktorom sa o zlých ľuďoch predpokladá, že budú zatratení do prečisťujúceho ohňa, dokiaľ nebudú celkom očistení, aby mali miesto v nebi. Ale my veríme (tak isto ako prvotná cirkev), že nikto netrpí po smrti, len tí, ktorí budú trpieť večne. Veríme, že sme tu, aby sme boli zachránení od hriechu a uschopnení milovať Boha celým svojím srdcom.

Letters: „To George Blackall” (VII, 168).

to, ktoré budeme mať pri vzkriesení, bude nesmrtné a neporušiteľné: „Lebo toto skazitelné musí nahradiť neporušiteľné a toto smrtné musí nahradiť nesmrtné.” Tieto slová, nesmrtní a neporušiteľní, nie len označujú, že nikdy viac nezomrie-

me (lebo v tom zmysle zatratení sú nesmrteľní a neporušiteľní,) ale že budeme dokonalo oslobodení od všetkého telesného zla, ktoré prinášal hriech do sveta; že naše telá nebudú predmetom chorôb, alebo bolesti, alebo nejakého iného neuhu, ktorému sme denne vystavení. Toto Písmo nazýva „spasenie našich tiel,“ - oslobodenie ich od všetkých neuhov. Keby sme ich mali opäť dostať, predmet všetkých slabostí a mizérií, s ktorými sme nútení bojovať, veľmi pochybujem, či by múdry človek, keby bol na ňom výber, ochotne zobral svoj údel opäť; - či by si radšej nevybral ležať a hniť v hrobe, radšej ako byť opäť uväznený v takej ťažkej pozemskej hrude. Také vzkriesenie by bolo, ako ho múdry pohan nazýva, „Vzkriesenie k ďalšiemu spánku.“ Vyzeralo by to skôr ako spasenie k smrti opäť, ako vzkriesenie k životu....

Naše telá budú pozdvihnuté v sláve. „Potom budú spravodliví žiariť ako slnko v kráľovstve ich Otca.“ Niečo podobné máme v lesku Mojžišovej tváre, keď sa rozprával s Bohom na hore.

Sermons: „On the Resurrection of the Dead,“ II, 1-2 (J, VII, 479-80, 481).

3. POSLEDNÉ VECI

Iste ste bez ospravedlnenia všetci, ktorí nepoznáte deň svojho navštívenia! Deň, kedy veľký Boh, na ktorého sme zabudli po mnoho dní, naraz znovu povstáva, aby sa pomstil svojim protivníkom a aby

navštívil a vykúpil svoj ľud. Nie sú jeho súdy a milosti vonku? A stále sme sa ešte nenaučili spravodlivosti? Nechodí Pán okolo? Nezačal už veľký a silný vietor „trhať hory a rozbíjať na kúsky kamene pred Pánom?“ Nemôžeme už cítiť zemetrasenie? A nezačal už horieť oheň v svojom hneve. Kto vie, čo bude toho koniec? Ale v tej istej chvíli hovorí k mnohým „tichým hlasom.“ Ten, kto má uši nech ho počuje, aby nebol hneď zničený a to nenávratne!

Aké ospravedlnenie môžeme urobiť tým, ktorí nemajú úctu k takémuto obdobiu? Ktorí sú v takej kríze, hlúpej, nezmyselnej, nepochopiteľnej? Neza-užívajú sa o nič z tohto; ktorí si nedajú tú námahu, aby o tom rozmýšľali, ale stále sú akoby sa ich to netýkalo? Čo! Môže byť niekedy taký bod, kedy vám viac vyhovuje o tom rozmýšľať; a to s najhlbšou pozornosťou? Dokiaľ nebo a zem ostávajú, môže byť niečo, čo má taký obrovský význam, ako Božie posledné volanie k vinnej krajine, ktorá sa práve stráca v svojej neprávosti?

Vy s tými vyhýbavými rečami ste si zasluhovali už dávno „vypíť kal kalichu strachu“; ba byť „zatratení do nekonečnej zničenosti, z prítomnosti Pána a zo slávy jeho moci.“ Ale on s vami nekonal podľa vašich hriechov, ani vás neodmenil za vaše neprávosti. A ešte raz mieša milosť so súdom. Ešte raz volá, „Obráť sa, obráť sa od svojich zlých chodníčkov; lebo zomrieš, ó dome Izraelov?“ Neuráčite sa ho počúvať? Ak nie ste opatrní, aby ste mu v tejto veci odpovedali, nezatvárajte svoje oči a svoje uši a nezatvrdzujte svoje tvrdohlavé srdce. Vyvarujte sa toho, aby sa Boh nesmiel vášmu nešťastiu a neposmieval sa, keď

príde váš strach!

Works: „A Farther Appeal to Men of Reason and Religion: III,“4, 1-2 (VIII, 239-40).

Večer som kázal v Spitalfields na tému „Pripravte sa stretnúť sa so svojím Bohom,“ vo veľkom som ukázal úplnú absurditu predpokladu, že svet sa mal tej noci skončiť. Ale napriek tomu všetkému som mohol povedať, že mnohí sa báli ísť do postele a niektorí rozmýšľali na poliach presvedčení, že ak svet neskončí v tú noc, aspoň Londýn bude pohltený zemetrasením. Išiel som do postele v zvyčajnom čase a skoro som spal o desiatej.

Journal: „Mon. 28 Feb. 1763“ (V, 9).

A nech nikto, kto žije a zomrie v hriechu nadarmo nedúfa, že unikne Jeho pomste. „Lebo ak Boh neušetril anjelov, ktorí zhrešili, ale ich v reťaziach mrákoty uvrhnul do podsvetného žalára a strážených vydal súdu; Pán vie ako nespravodlivých dochovať trestaných ku dňu súdu“ (2 Pet 2, 4, 9). V ten deň, ktorý sa osobitne nazýva „deň Pánov,“ tí, „ktorí spia v zeme prachu, sa zobudia, a to jedni na večný život a druhí na potupu a na večný hnus“ (Dan 12, 2). Medzi tými druhými budú nájdení všetci tí, ktorí teraz svojou tvrdošijnou zatvrdenosťou „hromadia v sebe hnev na deň hnevu a zjavenia spravodlivého súdenia Boha; a svárlivým a tým, ktorí neposlúchajú pravdy, ale poslúchajú nepravosť, bude prchivosť a hnev; súženie a úzkosť na každú dušu človeka, ktorý robí

zlé" (R 2, 5,8-9). On vyhlásil ten súd, ktorý potom povie všetkým robiacim neprávosti: „Idte odo mňa, zlorečení, do večného ohňa, pripraveného diablovej a jeho anjelom" (Mat 25, 41). A v tej hodine to bude vykonané: „vyhodenie do vonkajšej tmy! Tam bude plač a škrípanie zubami" (verš 30) „ktorí ponosú pomstu, večné zahynutie, preč od tvári Pánovej a od slávy jeho mocnosti" (2 Tes 1, 9). Zatratenie nie len bez konca, ale aj bez prerušenia. Lebo keď raz „sú uvrhnutí do plameňov ohňa," toho „ohnivého jazera, ktoré horí sírou, teplo," hlodajúce ich dušu,"-neprestáva a oheň," mučiaci ich telo," nie je uhasený." Takže „nemajú odpočinku dňa, alebo noci; ale dym ich múk vystupuje na veky vekov."

Teraz ostáva, keď už viac nie sme služobníci, aby sme vydali počet zo svojho služobníctva. Niektorí si predstavujú, že sa toto stane bezprostredne po smrti, hneď ako vstúpime do sveta duchov. Ba, Rímska cirkev toto absolútne tvrdí; áno robí z toho článok viery. A toľko môžeme pripustiť my, že vo chvíli keď duša opustí telo a nahá zastane pred Bohom, nemôže ináč len vedieť, čo jej bude nadelené vo večnosti. Toto jej bude jasné, buď večná radosť, alebo večné zatratenie; ako nie je možné, aby sme sa oklamali v súde, čo sa nás týka. Ale Písmo nám nedáva nijaký dôvod, aby sme verili, že Boh potom bude sedieť a súdiť nás. Vo všetkých orákloch nie je ani jedna pasáž, ktorá tvrdí niečo takéto. To, čo sa často tvrdilo o tomto cieľi sa zdá skôr, že sa ukazuje opak; totiž (Žid 9, 27), „A ako je uložené ľuďom raz zomrieť, a potom súd": lebo v svojej podstate slovo „raz" je určené aj pre súd tak ako pre smrť. Takže,

čo môžeme vyzistiť z tohto textu nie je, že sú dva súdy, osobný a všeobecný; ale že budeme súdení, tak isto ako zomrieme, len raz: nie raz bezprostredne po smrti a opäť po všeobecnom vzkriesení; ale len potom „keď Syn človeka príde vo svojej sláve a všetci Jeho svätí anjeli s Ním.“ Predstava o jednom súde po smrti a ďalšom na konci sveta, nemôže mať miesto u tých, ktorí berú napísané Slovo Božie ako celkový a jediný podklad svojej viery.

Sermons: „The Good Steward,” III, 1 (S, II, 473-74).

Najslávnejšie zo všetkého bude zmena, ktorá potom príde na slabé, hriešne, mizerné deti ľudí. Títo padli v mnohých ohľadoch, z takej vysokej výšky do takej hĺbky, ako ktorákoľvek iná časť stvorenia. Ale oni budú „veľký hlas od trónu z neba, ktorý hovorí: Hľa stan Boží s ľuďmi a bude bývať s nimi a oni budú jeho ľuďmi a on Boh bude s nimi a bude ich Bohom.“ (Zj 21, 3.4) Z tohto vzíde nezmiešaný stav svätosti a šťastia, ktorý bude oveľa lepší ako ten, ktorý mal Adam v raji. Ako krásne toto opisuje apoštol: „A Boh zotrie každú slzu z ich očí a smrti už viacej nebude, ani žalosti, ani kriku, ani bolesti viacej nebude, lebo prvé veci pominuli.“ Ako tam nebude viacej smrti a bolesti, alebo choroby, ktorá tomu predchádza; ako tam už nebude viac zármutku, alebo oddelenia od priateľov; tak tam nebude viac trápenia, alebo plaču. Ba, ale bude tam oveľa väčšie oslobodenie ako toto všetko; nebude tam viacej hriechu. A korunou všetkého je, že tam bude hlboká, blízka a neporušiteľná jednota s Bohom; stále

spoločenstvo s Otcom a jeho Synom Ježišom Kristom skrze Ducha; stála radosť Trojjediného Boha a všetkých jeho stvorení!

Sermons: „The New Creation,” 18 (J, VI, 295-96).

Ale bude „stvorení“ dokonca nevzdelané stvorenie navždy ostávať v týchto žalostných podmienkach? Boh zakazuje, aby sme toto tvrdili; ba, alebo čo i len, aby nám na myseľ vstúpila taká myšlienka! Pokiaľ „celé stvorenie spolu trúchli,“ (či sa ľudia zúčastnia, alebo nie) ich vzdychy sa nerozplynú v ničote, ale vstúpia do uší Toho, ktorý ich stvoril. Pokiaľ jeho stvorenia „sa spolu trápia v bolesti,“ on pozná ich bolesť a privádza ich bližšie a bližšie k pôrodu, ktorý bude v tom čase ukončený. On vidí „úprimné očakávanie“ s ktorým žijúce stvorenie „očakávalo“ konečné „vyhlásenie synov Božích“; v ktorom „oni sami tiež budú zachránení“ (nie zničení; zničenie nie je záchrana) „z „ prítomného „zajatia korupcie, do“ miery „slávnej slobody detí Božích.“

Sermons: „The General Deliverance,” III, 1 (J, VI, 248).

Osoba, ktorou Boh bude súdiť celý svet, je Jeho jednorodný Syn, ktorý „ide od nekonečna“; „ktorý je Bohom nadovšetko, navždy požehnaný.“ „Ktorý súc odbleskom jeho slávy a obrazom jeho podstaty“ (Žid 1, 3) Otec „ nesúdi nikoho, ale všetok súd oddal Synovi, pretože je Synom človeka“ (J 5, 22, 27); lebo hoci bol „v podobe Boha nepovažoval

toho za lúpež byť rovný Bohu, ale sám seba zmaril prijímúc podobu sluhu a stal sa podobný ľuďom“ (Fil 2, 6-7); ba „prijatím podoby človeka sa ponížil“ a ďalej „bol poslušný smrti, dokonca smrti kríža. Za čo ho Boh vysoko vyvýšil,“ dokonca v jeho ľudskej prirodzenosti a „ustanovil Ho“ ako Človeka, aby skúsil deti ľudí, „aby bol Sudcom živých i mŕtvych“; aj tých, ktorých nájde živých pri svojom príchode a tých, ktorí sa už predtým pripojili ku svojim otcom.

Čas označený prorokom „veľký a hrozný deň,“ je obyčajne v Písme označený deň Pánov. Čas od stvorenia človeka na zemi do konca všetkého je deň synov ľudí; čas, ktorý teraz prebieha je správne náš deň; keď sa to skončí, deň Pánov nastane. Ale kto môže povedať ako dlho to bude pokračovať? „U Pána je jeden deň tisíc rokov a tisíc rokov jeden deň“ (1 Pet 3, 8). A z tohto vyjadrenia niektorí starodávni otcovia vyvodili, že to, čo sa bežne nazýva deň súdu bude vskutku tisíc rokov: a zdá sa, že neboli mimo pravdy; ba, snáď ani k nej neprišli. Lebo keď zvažíme množstvo ľudí, ktorí majú byť súdení a skutky, ktoré majú byť vyžiadané, nezdá sa, že tisíc rokov by stačilo na transakciu toho dňa; takže by to možno zahrňovalo niekoľko tisíc rokov. Ale Boh toto tiež zjaví v tom čase....

Kto môže spočítať ľudí, ktorí majú byť súdení, je ich viac ako kvapiek dažďa, alebo zrníka piesku v mori? „Hľa“ hovorí sv. Ján, „veľké množstvo, ktoré nikto nemôže spočítať, oblečení v bielych róbach a s palmami vo svojich rukách.“ Aké nezmerateľné musí byť teda celkové množstvo všetkých národov a príbuzenstva a ľudí a jazykov; všetkých, ktorí vyšli

z lona Adamovho, odkedy začal svet, dokiaľ už nebude času!...

A v ten deň bude objavená každá vnútorná práca každej ľudskej duše; každá chuť, vášeň, sklon, pohútky v rozličných kombináciách s každou náladou a dispozíciou, ktoré tvorili celý komplex charakteru každého jednotlivca. Takto sa jasne a neomylné uvidí, kto bol spravodlivý a kto nespravodlivý; a akým stupňom bol každý skutok, alebo osoba, alebo charakter dobrý, alebo zlý....

Môžeme ... zvážiť niekoľko okolností, ktoré budú nasledovať všeobecný súd. A prvá je vynesenie rozsudku na zlo a dobro: „Títo pôjdu do večného zatratenia a spravodliví do večného života.“ Mali by sme si povšimnúť, že je to to isté slovo, ktoré je použité v predchádzajúcom a ďalšom odstavci. Nasleduje, že buď zatratenie trvá navždy, alebo odmena príde nakoniec: - nie nikdy, ak Boh nepríde ku koncu, alebo Jeho milosť a pravda by mohli padnúť. „Potom bude spravodlivý žiariť ako slnko v kráľovstve svojho Otca,“ a „bude piť z tých riek radosti, ktoré sú v Božej pravej ruke navždy.“ Ale tu upadá celý opis; celý ľudský jazyk padá! Len ten, kto je pozdvihnutý do tretieho neba, môže mať o tom správnu predstavu. Ale dokonca ani taký nemôže vyjadriť, čo videl: pre človeka je nemožné pochopiť tieto veci.

Zlý, v tom čase bude uvrhnutý do pekla, dokonca všetci ľudia, ktorí zabudli na Boha. Budú „postihnutí nekonečnou deštrukciou od prítomnosti Pána a zo slávy Jeho moci.“ Budú „uvrhnutí do ohnivého síro-

vého jazera," pôvodne „pripraveného pre diabla a jeho anjelov“; budú hľadať svoje jazyky pre muky a bolesti; budú preklínať Boha a pozeráť hore. Psi pekla - pýcha, zlomyseľnosť, pomsta, zlosť, hrôza, zúfalstvo - ich budú stále hrýzť. Tam „nemajú nijaký odpočinok, deň, alebo noc, ale dym ich trápenia bude stúpať na veky vekov!“ Lebo „ich teplo nezomiera a oheň nie je uhasený.“

Potom sa nebesá scvrknú ako pergamenový list a pominie sa s veľkým hlukom: oni „utečú pred Jeho tvárou a miesto im nebude nájdené“ (Zj 20, 11). Spôsob ich zatratenia nám odhaľuje apoštol Peter: „V Boží deň, pre ktorý nebesia horiac rozplynú sa a živly rozpálené ohňom potečú“ (2 Pet 3, 12). Celá nádherná stavba bude skazená rozhnevaným elementom, spojenie všetkých jej častí zničené a každý atóm bude oddelený od ostatných. Tým istým „tiež zem a výtvory na nej budú vypálené“ (Verš 10). Enormné výtvory prírody, nekonečné hory, kopce, ktoré sa vzopreli zúrivosti času a stáli nepohnuté počas toľkých rokov, sa potopia do ohňovej ruiny. O koľko menej budú kultúrne výtvory, hoci najtrvácnejšieho druhu, výplod ľudského priemyslu - hrobky, piliere, oblúky, zámky, pyramídy - schopné vydržať pohlcujúce plamene! Všetko, všetko zomrie, zatratí sa, pominie ako sen, keď sa niekto zobudí!...

Je ešte ďalšia okolnosť, ktorá bude nasledovať súd, ktorá si zasluhuje, aby sme ju vážne zvážili: Apoštol hovorí „Nové nebesia a novú zem podľa jeho zaslúbenia čakáme, v ktorých prebýva spravodlivosť“ (2 Pet 3, 13). V proroctve Izaiáša stojí zaslúbenie: „Hľa, stvorím nové nebesia a novú zem:

a predchádzajúce sa nebudú vzpomínať," také slávne budú tie ďalšie! Toto videl sv. Ján v Božích videniach. „Videl som," povedal „nové nebesá a novú zem; lebo prvé nebesá a prvá zem pominuli" (Zj 21, 1). A len spravodlivosť tam prebýva: k tomuto dodáva, „A počul som veľký hlas z" tretieho „neba, ktorý hovoril: Hľa stan Boží s ľuďmi a bude bývať s nimi a oni budú jeho ľuďmi a on Boh bude s nimi a bude ich Bohom" (21, 3). Teda všetci budú preto radostní: „A Boh zotrie každú slzu z ich očí a už viac nebude ani žalosti ani kriku, ani bolesti viacej nebude, lebo prvé veci pominuli (21, 4). „A nebude viac ničoho zlorečeného; a budú vidieť jeho tvár" (22, 3, 4), - budú mať najbližší prístup a najvyššiu podobnosť s Ním. Toto je najsilnejšie vyjadrenie v reči Písma, aby bolo vyjadrené najdokonalejšie šťastie. „A jeho meno bude na ich čelách"; budú otvorene rozoznaní ako Božie vlastníctvo a jeho slávna prirodzenosť bude najviditeľnejšie v nich žiariť. „A noci tam už nebude. A nebudú potrebovať svetla sviece ani svetla slnca, lebo Pán Boh ich bude osvecovať a budú kraľovať na veky vekov."

Sermons: „The Great Assize," II, 1-2, 4, 7, III, 1-2, 5 (S, II, 405-9, 411-13, 415).

Letters: „To William Law" (III, 369-70).

*O, šťastná duša, tvoja práca je dokonaná,
Tvoj boj dobojovaný, tvoj beh dobehnutý,
A teraz duša odpočíva:
Bol si v láske zdokonalený,
Si teraz s tými hore spojený*

A s požehnanými sčítaný.

*Tvoje slnko už viac nezachádza v noci,
Tvoj mesiac viac necúva;
To požehnané sídlo žiari
Jasné s Nestvoreným Plameňom,
Plné slávy Baránka,
Vo večnom svetle Božskom.*

*Naše postavenie ak oddelené duše poznajú,
Lutujú teraz priatelia dole tvoji
V tom temnom údolí súz,
Ktorí stále pod naším bremenom stonajú,
Alebo, strápení nie našimi bolesťami,
Prežívajú naše roky.*

*Ochráň nebeské ceny,
Teraz čakáš v raji
Dokiaľ všetci nebudeme odoslaní
Anjelmi do nášho nekonečného odpočinku,
Má radosť tvoju a Ježišovu,
V Ježišovom náručí leží.*

Poetics: „After the Death of a Friend” (III, 156-57).

DOPLŇUJÚCE ODKAZY

Ludský osud - Sermons: „Preface to the Sermons” (S, I, 29-34); „Upon Our Lord’s Sermon on the Mount: XI,” III, 6 (S, I, 542); „Catholic Spirit,” I, 15-18 (S, II, 137-39); „The Good Steward” (S, II, 463 ff.); „What Is

Man?" (J, VII, 225 ff.). Works: „An Earnest Appeal to Men of Reason and Religion" (VIII, 19); „Minutes of Some Late Conversations" (VIII, 289.) Letters: „Wed. 25 Oct. 1752" (IV, 46); „Sun. 8 Aug. 1773" (V, 522). Notes: „John 8:12."

Večný život - Sermons: „The New Creation" (J, VI, 288 ff.); „The Rich Man and Lazarus," I (J, VII, 245-49); „On Faith" (J, VII, 326 ff.). Journal: „Thur. 22 April 1779" (VI, 230-31). Notes: „John 3:36."

Posledné veci - Sermons: „Of Hell" (J, VI, 381 ff.); „The Important Question" II (J, VI, 495-98); „The Reward of the Righteous," Intro. (J, VII, 127-29). Works: „A Farther Appeal to Men of Reason and Religion" (VIII, 194-95). Journal: To the Reader, „Sat. 31 Jan. 1767" (V, 195); „Sat. 18 Aug. 1770" (V, 381). Notes: „Matthew 10:33 f; 25:30; „Romans 2: 10-12"; „I Corinthians 15:24."

Poetics: "Jeremiah XVII.9" (II, 86-89).

DOPLŇUJÚCE ODKAZY

Obraz Boží-Sermons: "The General Deliverance," I, 1-2 (J, VI, 242-43); "What is Man?" (J, VII, 167 ff.); "The Heavenly Treasure in Earthen Vessels," Introduction.2 (J, VII, 344-45). Works: "The Doctrine of Original Sin," Preface (IX, 192 ff.; 293 ff.). Notes: "I Corinthians 11, 7;" "II Corinthians 1, 22;" "Hebrews 2, 6."

Pád a jeho následky-Sermons: "Original Sin" (S, II, 210 ff.); "On the Fall of Man" (J, VI, 215 ff.); "The General Deliverance" (J, VI, 241 ff.). Works: "A Farther Appeal to Men of Reason and Religion," III (VIII, 201 ff.); "The Doctrine of Original Sin," I (IX, 196 ff.). Letters: "To Dr. Taylor" (IV, 67-68); "To Samuel Sparrow" (V, 327 ff.).

Vina a skazenosť dedičného hriechu-Sermons: "The Way to the Kingdom," II, 4 (S, I, 157); "Upon Our Lord's Sermon on the mount: XI," I, 1-6 (S, I, 533-36); "Spiritual Idolatry" (J, VI, 435 ff.); "On Friendship with the World" (J, VI, 452 ff.); "On the Deceitfulness of the Human Heart," Introduction (J, VII, 335 ff.). Works: "The Doctrine of Original Sin," II, III (IX, 238 ff.). Letters: "To Howell Harris" (II, 8-9); "To Mrs. Savage" (V, 330); "To Samuel Furly" (VIII, 271-72). Journal: "Jan. 1738" (I, 423-24). Notes: "Romans 6, 6."

Dedičný hriech a prítomné hriechy-Sermons: "The Great Privilege of Those that are Born of God," II, 7 (S, I, 307). Works: "The Doctrine of Original Sin" (IX, 273-74; 312). Notes: "Colossians 2, 11,13;" "James 1, 14-15."

Prírodný človek-Sermons: "The Righteousness of Faith," II, 5-6 (S, I, 141-42); "The Spirit of Bondage and of Adoption," I (S, I, 179 ff.); "Self-Denial," I, 3 (S, II, 286); "What is Man?" (J, VII, 167 ff.) "On Living Without God," 7-8 (J, VII, 351). Letters: "To John Valton" (IV, 229-30). Journal: "May 1738" (I, 470). Notes: "I Corinthians 2, 14-16;" "Ephesians 2,12."

Slobodná vôľa-Sermons: "Free Grace," 29 (J, VII, 385). Works: "Predestination Calmly Considered,"

JW

362

45-50 (X, 229-32.) Letters: "To Elizabeth Ritchie" (VI, 89).